

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลก
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จังหวัดนนทบุรี

ปริญญานิพนธ์
ของ
สุวรรณา ก่อสุวรรณวงศ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
มีนาคม 2550

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลก
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จังหวัดนนทบุรี

ปริญญานิพนธ์
ของ
สุวรรณา ก่อสุวรรณวงศ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
มีนาคม 2550
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลก
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จังหวัดนนทบุรี

บทคัดย่อ
ของ
สุวรรณา ก่อสุวรรณวงศ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
มีนาคม 2550

สุวรรณา ก่อสุวรรณวงศ์. (2550). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลก
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามทบบุรี
เขต 2 จังหวัดนนทบุรี.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม, (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม :
รองศาสตราจารย์ภา ศรีไพโรจน์, รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์.

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรปัจจัย
ได้แก่ บุคลิกภาพเปิดเผย บุคลิกภาพควบคุมตนเอง บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง บุคลิกภาพ
ประนีประนอม บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ การกำหนดเป้าหมายในอนาคต การเห็นคุณค่าใน
ตนเอง และการสนับสนุนจากสังคม ที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งในการมองโลก ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามทบบุรี เขต 2 จังหวัดนนทบุรี กลุ่ม
ตัวอย่าง จำนวน 416 คน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็น
แบบสอบถามชนิดมาตราประเมิน 5 ระดับ ได้แก่ แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ การกำหนดเป้าหมายใน
อนาคต การเห็นคุณค่าในตนเอง การสนับสนุนจากสังคม และความเข้มแข็งในการมองโลก มีค่าความ
เชื่อมั่นเท่ากับ 0.7360, 0.7147, 0.8674, 0.9218 และ 0.9164 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธี
สัมประสิทธิ์เส้นทางด้วยโปรแกรม LISREL version 8.72 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรปัจจัยทุกตัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมอง
โลก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นตัวแปรบุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง มีความสัมพันธ์ทาง
ลบกับความเข้มแข็งในการมองโลก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และโมเดลของปัจจัยเชิง
สาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งในการมองโลก มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตัวแปรที่มี
อิทธิพลทางตรงต่อความเข้มแข็งในการมองโลก ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายในอนาคต การสนับสนุน
จากสังคม การเห็นคุณค่าในตนเอง บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ บุคลิกภาพเปิดเผย และบุคลิกภาพ
อารมณ์มั่นคง มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.33, 0.21, 0.19, 0.18, 0.11 และ -0.10 ตามลำดับ ตัวแปรที่มี
อิทธิพลทางอ้อมต่อความเข้มแข็งในการมองโลก คือ การสนับสนุนจากสังคม โดยผ่านการกำหนด
เป้าหมายในอนาคตและการเห็นคุณค่าในตนเอง, ตัวแปรบุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ โดยผ่านการ
กำหนดเป้าหมายในอนาคต และการสนับสนุนจากสังคม, ตัวแปรบุคลิกภาพเปิดเผย โดยผ่านการเห็น
คุณค่าในตนเองและการสนับสนุนจากสังคม มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.37, 0.17 และ 0.13 ตามลำดับ
และตัวแปรบุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง โดยผ่านทาง การสนับสนุนจากสังคม มีขนาดอิทธิพล เท่ากับ -0.10
รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่สร้างขึ้นสามารถอธิบายความแปรปรวนของความเข้มแข็งในการมอง
โลกได้ร้อยละ 60

CAUSAL FACTORS INFLUENCING THE SENSE OF COHERENCE
OF MATHAYOM SUKSA IV STUDENTS OF SCHOOLS UNDER
NONTHABURI EDUCATION OFFICE : AREA 2 IN NONTHABURI PROVINCE

AN ABSTRACT
BY
SUWANNA KORSUWANNAWONG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Research and Statistics
at Srinakharinwirot University
March 2007

Suwanna Korsuwannawong. (2007). *Causal Factors Influencing the Sense of Coherence of Mathayomsuksa IV Students of Schools under Nonthaburi Education Office : Area 2 in Nonthaburi Province*. Master thesis, M.Ed. (Educational Research and Statistics). Bangkok : Graduates School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assoc. Prof. Nipa Sripairot, Assoc. Prof. Dr. Boonchard Pinyoanuntapong.

The objective of this research was to study the relationship between different variables influencing the Mathayomsuksa 4 students' sense of coherence at schools under Nonthaburi education office : area 2 in Nonthaburi Province. The factors selected were extraversion personality, conscientiousness personality, emotional stability personality, agreeableness personality, openness experience personality, goal setting, self-esteem and social support. For the research, 416 students were chosen by stratified random sampling.

The instruments were the questionnaires consisting the five personalities, goal setting, self-esteem, social support and sense of coherence had reliabilities respectively of 0.7360, 0.7174, 0.8674, 0.9218 and 0.9164. The data was analyzed by using path analysis with LISREL program version 8.72. The result of the research were as follows:

The correlation coefficient of every variables positive related to sense of coherence were statistically significant at 0.01 level. But emotional stability personality negative related to sense of coherence was statistically significant at 0.01 level.

The variables which were positive direct effected to sense of coherence were goal setting, social support, self-esteem, openness experience personality, extraversion personality and emotional stability personality. (0.33, 0.21, 0.19, 0.18, 0.11 and -0.10 respectively). The variables which were positive indirected effected to sense of coherence through goal setting and self-esteem were social support (0.37). The variables which were positive indirected effected to sense of coherence through goal setting and social support were openness experience personality (0.17). The variables which were positive indirected effected to sense of coherence through self-esteem and social support were extraversion personality (0.13). and variable which was negative indirected effected to sense of coherence through social support was emotional stability personality (-0.10). The model accounted for 60.00 percent of the variance on sense of coherence.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลก
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จังหวัดนนทบุรี

ของ
สุวรรณา ก่อสุวรรณวงศ์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

วันที่ เดือนมีนาคม พ.ศ. 2550

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์)

.....กรรมการ

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์)

(รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ เพราะได้รับความเมตตากรุณาอย่างยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด
ภิญโญอนันตพงษ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษาและ
ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดีเสมอมา และขอกราบขอบพระคุณ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์ และรองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะที่ได้ให้ข้อเสนอแนะใน
การปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ
โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สุพร เข้มแสง อาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ อาจารย์
มณฑิรา จารุเพ็ง อาจารย์กันทิมา รัชฎาภรณ์พงษ์ และนางสาวอารี วัชรโสติกุล ที่ได้กรุณาเป็น
ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบและให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการแก้ไข ปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารโรงเรียน คณะครูอาจารย์และนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ที่ให้ความร่วมมือ
ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดีและขอขอบพระคุณนางสาวกัลยาณี อินทรศักดิ์ ที่ช่วยแนะนำใน
การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ด้วย

ความสำเร็จในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอโน้มรำลึก และบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มี
พระคุณทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำให้การสนับสนุนและให้การอบรมสั่งสอนแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

สุวรรณา ก่อสุวรรณวงศ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งในการมองโลก.....	11
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ.....	17
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมายในอนาคต.....	25
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง.....	31
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนจากสังคม.....	40
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เส้นทาง.....	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งในการมองโลก.....	61
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงสาเหตุกับความเข้มแข็งในการมองโลก.....	61
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงสาเหตุ.....	64
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	67
การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง.....	67
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	72
แบบสอบถามวัดความเข้มแข็งในการมองโลก.....	75
แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ.....	78
แบบสอบถามวัดการสนับสนุนจากสังคม.....	80

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ) การพัฒนาและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	81
แบบสอบถามวัดการกำหนดเป้าหมายในอนาคต.....	81
แบบสอบถามวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง.....	83
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	85
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	103
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	103
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	104
อภิปรายผล.....	107
ข้อเสนอแนะ.....	109
บรรณานุกรม.....	112
ภาคผนวก.....	125
ภาคผนวก ก	
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	126
ภาคผนวก ข	
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	141
ภาคผนวก ค	
ผลการวิเคราะห์ข้อความตามรายชื่อ.....	143
ภาคผนวก ง	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรล.....	152
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	203

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามเพศของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.....	68
2 จำนวนนักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา.....	71
3 ค่าสถิติพื้นฐานของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อ ความเข้มแข็งในการมองโลก.....	95
4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของปัจจัยเชิงสาเหตุและค่าสหสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุกับความเข้มแข็งในการมองโลก.....	97
5 ค่าสถิติในการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลอิสระ.....	98
6 ค่าสถิติ ในการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลอิสระตาม สมมติฐานที่ปรับปรุงกับข้อมูลเชิงประจักษ์.....	99
7 ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานของอิทธิพลทางตรง (DE) อิทธิพลทางอ้อม (IE) และอิทธิพลรวม (TE) ของตัวแปรในโมเดลที่มีอิทธิพลต่อ ความเข้มแข็งในการมองโลก.....	100
8 ค่าความสอดคล้องของแบบสอบถามวัดความเข้มแข็งในการมองโลก.....	144
9 ค่าความสอดคล้องของแบบสอบถามวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ.....	145
10 ค่าความสอดคล้องของแบบสอบถามวัดการสนับสนุนจากสังคม.....	147
11 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบถามวัดความเข้มแข็งในการมองโลก.....	148
12 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบถามวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ.....	149
13 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบถามวัดการสนับสนุนจากสังคม.....	151

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามภาวะสันนิษฐาน.....	5
2 ลักษณะความสัมพันธ์แท้จริง.....	47
3 ลักษณะความสัมพันธ์เทียม.....	48
4 ลักษณะความสัมพันธ์ที่เกิดจากอิทธิพลส่งผ่านตัวแปรคั่นกลาง.....	48
5 ลักษณะการไม่มีความสัมพันธ์.....	48
6 ลักษณะความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อม.....	49
7 ลักษณะความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลย้อนกลับ.....	49
8 รูปแบบตัวอย่างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ.....	49
9 รูปแบบตัวอย่างการคำนวณ.....	51
10 รูปแบบตัวอย่างการวิเคราะห์เส้นทาง.....	52
11 โมเดลใหญ่ในโปรแกรมลิสเรล ประกอบด้วยโมเดลการวัดและโมเดล สมการโครงสร้าง.....	55
12 ลำดับขั้นการสร้างแบบสอบถาม.....	72
13 รูปแบบเส้นทางโมเดลการวิจัยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มี อิทธิพลต่อความเข้มแข็งในการมองโลก.....	102

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษามีความสำคัญและมีบทบาทต่อการพัฒนาคนให้มีศักยภาพ คนจะต้องมีความสามารถทางสติปัญญา จิตใจ และมีทักษะต่างๆเพื่อที่จะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและอยู่ร่วมกันกับคนอื่นได้ ดังที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ได้สรุปไว้ว่า การจัดการศึกษาควรมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

การที่บุคคลสามารถเผชิญและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจะทำให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข เนื่องจากปัญหานั้นเป็นสิ่งที่บุคคลต้องประสบทุกช่วงชีวิต โดยเฉพาะในช่วงวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่มีความคิด และอารมณ์แปรปรวนมากที่สุด ชอบทำในสิ่งที่ท้าทาย และมีความเป็นตัวของตัวเองมาก นอกจากนี้ยังเป็นวัยที่กำลังแสวงหาความเป็นเอกลักษณ์ให้แก่ตนเอง จนบางครั้งมีความวิตกกังวล เคร่งเครียด และรู้สึกวุ่นเกี่ยวกับฐานะหรือบทบาทหน้าที่ของตนในชีวิต เช่น จะทำอะไร จะเรียนอะไร จะเลือกอาชีพอะไร ดังนั้นวัยนี้ จึงเป็นวัยที่มีปัญหามาก (วันเพ็ญ บุญประกอบ.2532:18) จึงควรมีการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ชีวิตของวัยรุ่น เพื่อให้มีความพร้อมในการที่จะเผชิญกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นและเผชิญโลกกว้างต่อไป (คึกฤทธิ์ ปราโมช.2544:37) ถ้าหากพิจารณาปัญหาทั้งหลายของวัยรุ่นแล้วก็อาจกล่าวได้ว่า เห็นจะไม่มีปัญหาใดที่สำคัญเท่ากับปัญหาทางด้านอารมณ์และสังคม (ประสาธ อิศรปริดา.2523:61) ซึ่งปัญหาทางด้านอารมณ์นี้ ก็เซล, อิลก์ และเฮมส์ ได้เรียกระยะของอารมณ์ที่รุนแรงในวัยรุ่นนี้ว่าเป็นช่วงแห่ง “ความไม่สมดุล” วัยรุ่นขาดความรู้สึกอบอุ่นมั่นคง เกิดความเครียด และความไม่แน่ใจที่จะได้รับการยอมรับความรู้สึกเช่นนี้ จะเกิดขึ้นมากในบุคคลที่สับสนในบทบาทของตนเอง ก็เซล, อิลก์ และเฮมส์(ประสาธ อิศรปริดา.2523:63; อ้างอิงจาก Gesell , Ilg and Ames.1956)

ปัจจัยที่ส่งเสริมให้บุคคลสามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ แอนโทนอฟสกี (Antonovsky.1993:726) กล่าวว่า ความเข้มแข็งในการมองโลกเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้บุคคลประสบความสำเร็จเมื่อต้องเผชิญหรือจัดการกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ ดังนี้คือ 1) ความสามารถในการเข้าใจ(Comprehensibility) คือ การที่บุคคลรู้จักอธิบายเหตุและผลของการกระทำของตนรวมทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นกับตน และสามารถคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นกับตนต่อไปได้ 2) ความสามารถในการจัดการได้ (Manageability) คือ การที่บุคคลเชื่อว่าตนมีความสามารถที่จะจัดการกับสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นกับตนหรือหาความช่วยเหลือจากแหล่งต่างๆที่เหมาะสมได้ และ 3) ความสามารถในการให้ความหมาย (Meaningfulness) คือการที่

บุคคลรับรู้ปัญหาหรือความต้องการที่เกิดขึ้นนั้น ตนมีความสามารถและกำลังพอที่จะเข้าไปจัดการ โดยมองว่าเป็นสิ่งที่ทำห่วย คุ่มค่าที่จะจัดการมากกว่าที่จะมองว่าเป็นปัญหาหรือเป็นภาระหนัก จาก การศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมความเข้มแข็งในการมองโลกของแต่ละบุคคลมีอยู่หลายปัจจัย ซึ่งปัจจัย อย่างหนึ่งคือ ปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพ เพราะว่าบุคลิกภาพเป็นลักษณะส่วนรวมของบุคคลแต่ละคน ซึ่งแต่ละคนจะมีลักษณะปรากฏภายนอกและลักษณะภายในของบุคคลแตกต่างกัน นับตั้งแต่รูปร่าง หน้าตา กิริยาท่าทาง เจตคติ แรงจูงใจ สถิติปัญญา ความคิดเห็น ความสามารถ ปฏิกริยาตอบสนอง ทางอารมณ์และลักษณะประจำ (กนกวรรณ มหิวรรณ. 2544: 10) จากการศึกษาของโกลด์เบิร์ก (พัชรพร แจ่มแจ้ง. 2546 : 40-42 ; อ้างอิงจาก Goldberg. 1999: online) ได้กล่าวว่า ในแต่ละบุคคล จะประกอบไปด้วยบุคลิกภาพ 5 ด้าน ได้แก่ 1) บุคลิกภาพเปิดเผย 2) บุคลิกภาพประนีประนอม 3) บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง 4) บุคลิกภาพควบคุมตนเอง 5) บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ ซึ่งใน แนวคิดของความเข้มแข็งในการมองโลก พบว่าบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกจะมีความ ยืดหยุ่น มีความสามารถในการแสวงหาแหล่งประโยชน์ในการเผชิญต่อปัญหาต่างๆ ซึ่งจากการศึกษา ของฮอลท์ (Holst. 2000: online) ได้ศึกษาถึงบุคลิกภาพกับความเข้มแข็งในการมองโลกของผู้ป่วยโรค สมองเสื่อม (Dementia) พบว่าบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลก และจาก การศึกษาของวิสซิง, แวนและทอยท์ (Wissing, Van and Toit. 1998: online) ที่ได้ศึกษาหา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ 5 ด้านกับความเข้มแข็งในการมองโลก พบว่า บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ซึ่งประกอบด้วย บุคลิกภาพกล้าแสดงออก บุคลิกภาพประนีประนอม บุคลิกภาพควบคุม ตนเอง บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง และบุคลิกภาพเปิดเผย มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมอง โลก ส่วนปัจจัยการสนับสนุนจากสังคม พบว่าปัจจัยและแหล่งประโยชน์ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนา ความเข้มแข็งในการมองโลกของแต่ละบุคคลได้แก่ ปัจจัยในด้านโครงสร้างทางสังคม ได้แก่ การ สนับสนุนทางสังคม แอนโทนอฟสกี (Antonovsky. 1982) ตามแนวคิดของ ทร็อตส์ (Troits .1986: 416 - 423) ได้แบ่งการสนับสนุนทางสังคมออกเป็น 3 ชนิดคือ 1) การสนับสนุนด้านอารมณ์สังคม 2) การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร 3) การสนับสนุนด้านทรัพยากร ซึ่งการที่แต่ละบุคคลได้รับการ สนับสนุนจากสังคม โดยได้รับความรัก ความเอาใจใส่ การยกย่อง การเห็นคุณค่าและได้รับการ ช่วยเหลือในด้านต่างๆ ช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญปัญหา มีส่วนในการส่งเสริมให้แต่ละบุคคลมีความ เข้มแข็งในการมองโลกที่สูงขึ้น และส่งผลให้เกิดการเผชิญปัญหาได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้มี การศึกษาพบว่า ประสบการณ์ในวัยเด็กทำให้บุคคลมีความเข้มแข็งในการมองโลกต่ำ ได้แก่ การที่เด็ก อยู่ในครอบครัวที่มีความขัดแย้งกันและ การอยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ยากลำบาก ลันเบิร์ก(รัชนี นามจันทรา และสมจิต หนูเจริญกุล. 2543 : 308; Lundberg.1997.Social Science & Medicine.163-171) แสดงว่าบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกจะมีการเห็นคุณค่าในตนเอง มี การกำหนดเป้าหมายในชีวิตของตนเองด้วย

จากการศึกษาวิจัยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งในการมองโลกของนักเรียน ยังไม่พบว่ามี การศึกษาด้านปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลก ผู้วิจัยจึงมีความสนใจอย่างยิ่ง ที่จะศึกษาเรื่องนี้ เพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางในการศึกษา และหาแนวทางในการพัฒนาความเข้มแข็งใน การมองโลก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 จังหวัดนนทบุรี โดยการนำผลจากการศึกษาที่ได้มาปรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา เพื่อส่งเสริมให้ นักเรียน เกิดคุณภาพชีวิตที่ดี และเกิดความผาสุกในชีวิต ซึ่งส่งผลถึงประสิทธิภาพในการเรียนอย่าง สูงสุด

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปร ที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการมอง โลก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 จังหวัดนนทบุรี โดยมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสาเหตุกับความเข้มแข็งในการมองโลกของ นักเรียน
2. เพื่อศึกษาตัวแปรสาเหตุที่มีอิทธิพลทั้งทางตรง ทางอ้อมและอิทธิพลรวมต่อความเข้มแข็ง ในการมองโลกของนักเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ จะทำให้สามารถนำผลการศึกษาที่ได้มาปรับใช้เป็น แนวทางในการพัฒนาความเข้มแข็งในการมองโลกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 จังหวัดนนทบุรี เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดคุณภาพชีวิตที่ดี และเกิดความผาสุกในชีวิต ตลอดจนส่งผลให้นักเรียนที่มีระดับความเข้มแข็งในการมองโลกต่ำได้ พัฒนาความเข้มแข็งในการมองโลกให้พร้อมในการที่จะเผชิญกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในชีวิตต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 จังหวัดนนทบุรี จำนวน 9 โรงเรียน มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 2,106 คน เป็นนักเรียนชายจำนวน 965 คน และเป็นนักเรียน หญิงจำนวน 1,141 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1

ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จังหวัดนนทบุรี ที่ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น จำนวนนักเรียน 416 คน เป็นนักเรียนชายจำนวน 177 คน และเป็นนักเรียนหญิงจำนวน 239 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลก

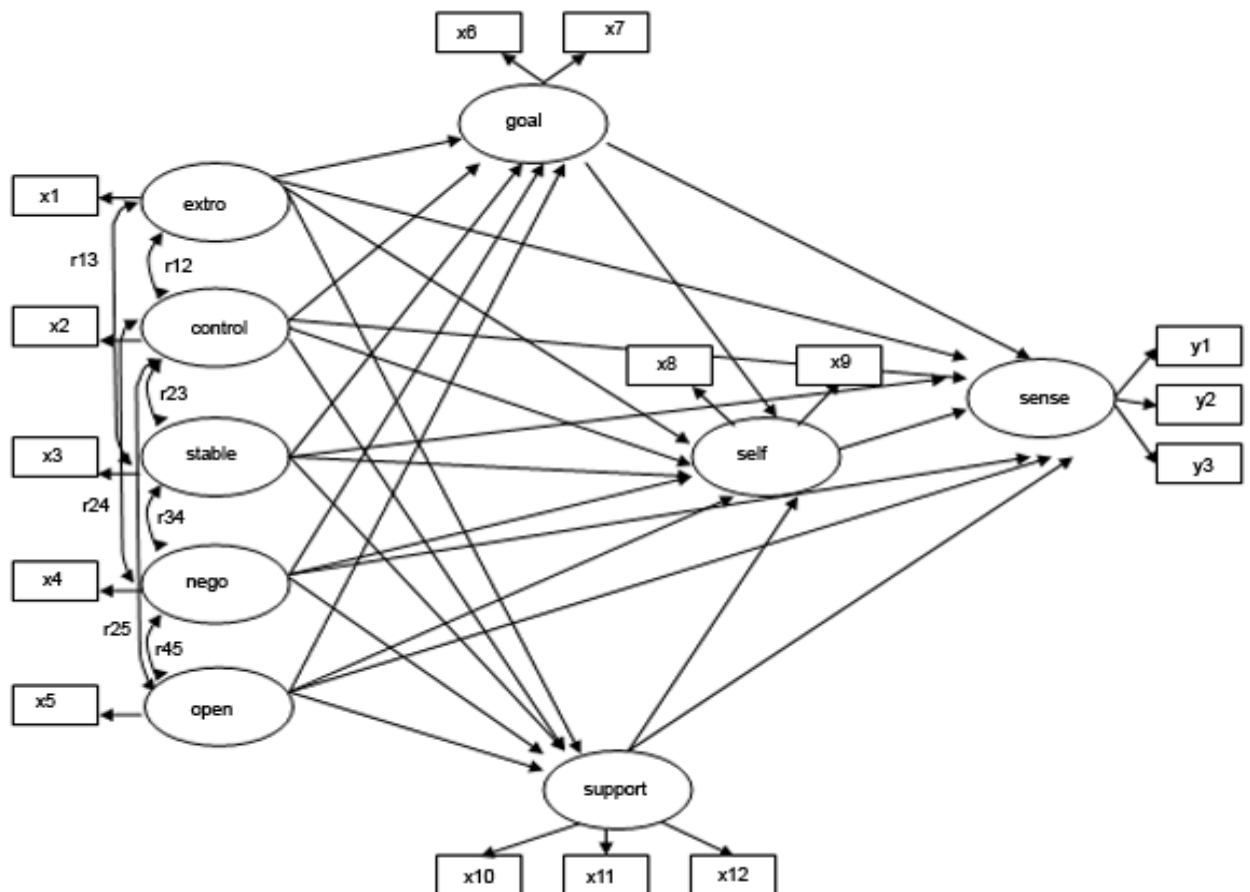
- 1) บุคลิกภาพแบบเปิดเผย
- 2) บุคลิกภาพควบคุมตนเอง
- 3) บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง
- 4) บุคลิกภาพประนีประนอม
- 5) บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์
- 6) การกำหนดเป้าหมายในอนาคต
- 7) การเห็นคุณค่าในตนเอง
- 8) การสนับสนุนจากสังคม

ตัวแปรตาม ((Dependent Variable) ได้แก่ ความเข้มแข็งในการมองโลก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ตัวแปรบุคลิกภาพห้าด้าน มีองค์ประกอบที่มีส่วนในการกำหนดบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล ได้แก่ ประสบการณ์ในวัยเด็ก วุฒิภาวะ การเลี้ยงดู สังคม วัฒนธรรม มีส่วนเกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งในการมองโลก ซึ่งได้รับการพัฒนามาจากประสบการณ์ชีวิตในวัยเด็ก การเลี้ยงดู สังคมและวัฒนธรรม ตามแนวคิดทฤษฎีของโกลด์เบอร์ค การกำหนดเป้าหมายในอนาคต พบว่ามีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลกทางทั้งตรงและทางอ้อมกับความเข้มแข็งในการมองโลก กล่าวคือ เมื่อบุคคลมีการกำหนดเป้าหมายในอนาคตที่ชัดเจน และสามารถวัดได้ว่าเป้าหมายนั้นมีความสำคัญกับตนเองจริง ก็จะพยายามหาหนทางเพื่อที่จะไปสู่เป้าหมาย แม้จะมีปัญหาและอุปสรรคก็ตาม ซึ่งจะสามารถพัฒนาให้เกิดความเข้มแข็งในการมองโลกได้ตามแนวคิดทฤษฎีของล๊อค การเห็นคุณค่าในตนเอง พบว่ามีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลก จากการที่บุคคลมีการเห็นคุณค่าในตนเอง ย่อมมีความคิดและการแสดงออกอย่างเหมาะสมช่วยให้บุคคลอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งสามารถปรับตัวได้ดีกว่าบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีของคูเปอร์สมิท การสนับสนุนจากสังคม มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลก กล่าวคือ การที่บุคคลได้รับการช่วยเหลือใน

ด้านต่างๆไม่ว่าจะเป็นด้านอารมณ์ สิ่งของ เงินทอง แรงงาน จากเครือข่ายทางสังคม ที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กัน เป็นการส่งเสริมให้บุคคลนั้นสามารถเผชิญกับปัญหาและตอบสนองต่อปัญหาได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ทำให้เกิดการเห็นคุณค่าในตนเอง เกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม อันจะนำไปสู่การพัฒนาความเข้มแข็งในการมองโลกได้ตามแนวคิดทฤษฎีของทรอทส์ ซึ่งผู้วิจัยได้แสดงกรอบแนวคิด ดังภาพประกอบ 1

extro	แทน	บุคลิกภาพเปิดเผย	goal	แทน	การกำหนดเป้าหมายในอนาคต
control	แทน	บุคลิกภาพควบคุมตนเอง	self	แทน	การเห็นคุณค่าในตนเอง
stable	แทน	บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง	support	แทน	การสนับสนุนจากสังคม
nego	แทน	บุคลิกภาพประนีประนอม	sense	แทน	ความเข้มแข็งในการมองโลก
open	แทน	บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์			

→ แสดงอิทธิพลของตัวแปรอิสระส่งผลต่อตัวแปรตาม

↔ แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ

ภาพประกอบ 1 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามภาวะสันนิษฐาน

สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และค่าน้ำหนักความสำคัญระหว่างตัวแปรปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลกตามรูปแบบภาวะสันนิษฐาน (Hypothetical Model) โดยพิจารณาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ ดังนี้

1.บุคลิกภาพเปิดเผย มีอิทธิพลทางตรงต่อความเข้มแข็งในการมองโลก มีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางการกำหนดเป้าหมายในอนาคต การเห็นคุณค่าในตนเอง การสนับสนุนจากสังคม

2.บุคลิกภาพควบคุมตนเอง มีอิทธิพลทางตรงต่อความเข้มแข็งในการมองโลก มีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางการกำหนดเป้าหมายในอนาคต การเห็นคุณค่าในตนเอง การสนับสนุนจากสังคม

3.บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง มีอิทธิพลทางตรงต่อความเข้มแข็งในการมองโลก มีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางการกำหนดเป้าหมายในอนาคต การเห็นคุณค่าในตนเอง การสนับสนุนจากสังคม

4.บุคลิกภาพประนีประนอม มีอิทธิพลทางตรงต่อความเข้มแข็งในการมองโลก มีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางการกำหนดเป้าหมายในอนาคต การเห็นคุณค่าในตนเอง การสนับสนุนจากสังคม

5.บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ มีอิทธิพลทางตรงต่อความเข้มแข็งในการมองโลก มีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางการกำหนดเป้าหมายในอนาคต การเห็นคุณค่าในตนเอง การสนับสนุนจากสังคม

6.การกำหนดเป้าหมายในอนาคต มีอิทธิพลทางตรงต่อความเข้มแข็งในการมองโลก มีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางการเห็นคุณค่าในตนเอง

7. การเห็นคุณค่าในตนเอง มีอิทธิพลทางตรงต่อความเข้มแข็งในการมองโลก

8.การสนับสนุนจากสังคม มีอิทธิพลทางตรงต่อความเข้มแข็งในการมองโลก มีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางการเห็นคุณค่าในตนเอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ความเข้มแข็งในการมองโลก (Sense of Coherence)** หมายถึง ความสามารถของนักเรียน ในการเผชิญต่อความผันผวนหรือเผชิญต่อปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ซึ่งส่งผลให้สามารถจัดการแก้ไขกับปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้คือ

1) ความสามารถในการเข้าใจสิ่งเร้า (Comprehensiveability) หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้อย่างเหมาะสม สามารถอธิบายเหตุผลของพฤติกรรมต่างๆได้ สามารถทำนายและคาดการณ์ได้ ถึงแม้มีเหตุการณ์ร้ายแรงอย่างกะทันหันก็จะไม่วิตกกังวลพร้อมที่จะทำความเข้าใจกับสิ่งที่เกิดขึ้นได้

2) ความสามารถในการจัดการได้ (Manageability) หมายถึง ความรู้สึกเชื่อมั่นในความสามารถของตน ที่จะจัดการกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือสามารถควบคุมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและรู้จักหาวิธีการจัดการกับปัญหาได้อย่างอิสระ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง ตลอดจนสามารถใช้สามารถใช้แหล่งช่วยเหลือที่ตนมีจากภายในตนเอง เช่น ความมั่นใจในตนเอง การให้กำลังใจตนเอง การมองสิ่งต่างๆในแง่บวก การมีความหวัง หรือจากแหล่งช่วยเหลืออื่นๆ เช่น บุคคลที่อยู่รอบข้าง สติปัญญา เพื่อน แหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาจัดการกับปัญหาหรือความต้องการของตนได้

3) ความสามารถในการให้ความหมาย (Meaningfulness) หมายถึง การที่นักเรียน เห็นคุณค่าของตนเองและการกระทำของตนเอง รวมถึงเห็นคุณค่าของสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนเอง ทำให้มีแรงจูงใจที่จะจัดการกับสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ เช่น รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าของสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ท้าทาย คุ่มค่า ที่จะทำความเข้าใจและมีกำลังใจที่จะจัดการกับสิ่งที่เกิดขึ้น โดยไม่รู้สึกว่าป็นภาระที่จะต้องทำให้ดีที่สุดเพื่อให้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี

2. **บุคลิกภาพ (Personality)** หมายถึง ลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมา ไม่ว่าจะเป็นลักษณะท่าทาง การแสดงออก ความรู้สึกนึกคิด รวมไปถึงรูปร่างหน้าตา ซึ่งพฤติกรรมเหล่านั้นเป็นแบบแผนที่ใช้ในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เป็นอยู่

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวทางของ โกลเบิร์ก(Goldberg : 1999) ที่มีจัดหมวดหมู่ลักษณะความแตกต่างของบุคคล ให้เป็นที่ยอมรับมาจนถึงปัจจุบันเป็น 5 ด้าน ซึ่งเรียกว่า บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ (The Big Five Factor) ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ บุคลิกภาพเปิดเผย (Extraversion) บุคลิกภาพควบคุมตนเอง (Conscientiousness) บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง (Emotional Stability) บุคลิกภาพประนีประนอม (Agreeableness) และ บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ (Openness Experience) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) บุคลิกภาพเปิดเผย (Extraversion) หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่คล่องแคล่วในสังคม มีความรื่นเริง สนุกสนาน ใจเย็น มีความเป็นมิตร รักสนุก พุดเก่ง ชอบการพบปะสังสรรค์ชอบสังคม กล้าแสดงออก ชอบออกสังคม ชอบมีความสำคัญ อารมณ์ทางบวก ผจญภัย เปิดเผย พุด

ตรงไปตรงมา ชอบความตื่นเต้น ชอบการกระตุ้นที่มีแนวโน้มทำให้เกิดกำลังใจ และมองโลกในแง่ดี

2) บุคลิกภาพควบคุมตนเอง (Conscientiousness) หมายถึง บุคลิกภาพที่ตรงต่อหน้าที่ บุคลิกภาพลักษณะนี้คือ มีความรับผิดชอบ พึ่งพาได้ ยืนกรานยืนหยัด มีระเบียบ มีความละเอียดรอบคอบ ระมัดระวัง มีวินัยในตนเอง เอาใจใส่ระมัดระวัง ถี่ถ้วน สมบูรณ์ เต็มไปด้วยการวางแผน อุตสาหะ มุ่งความสำเร็จ มีทิศทาง มีประสิทธิภาพมีความสามารถ ขยันหมั่นเพียร ใฝ่ใจได้ ซื่อสัตย์ ยุติธรรม

3) บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง (Emotional Stability) หมายถึง ลักษณะทางบุคลิกภาพที่แพร่หลายมากที่สุดของการวัดบุคลิกภาพ บุคลิกภาพลักษณะนี้ คือ มีสุขุมเยือกเย็น มั่นใจตนเอง หนักแน่น มีใจจดจ่อ มั่นคง ผ่อนคลาย สม่่าเสมอเป็นนิสัย สงบไร้กังวล จิตใจสงบ

4) บุคลิกภาพประนีประนอม (Agreeableness) หรือบุคลิกสุภาพอ่อนโยนบุคลิกภาพลักษณะนี้ คือ การร่วมมือกับผู้อื่น มีมิตรภาพ อ่อนน้อม สุภาพเรียบร้อย ใฝ่ใจได้ สุภาพอ่อนโยน มีความหวัง ความเอื้อเฟื้อ ยืดหยุ่น ใจกว้าง อ่อนน้อม สนใจความรู้สึกเห็นใจผู้อื่น เห็นอกเห็นใจ ถ่อมตัว สงบเสงี่ยม ยินยอมให้ความร่วมมือ เป็นมิตร

5) บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ (Openness Experience) บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ หรือด้านการยอมรับสิ่งใหม่ นักจิตวิทยาบางกลุ่มเรียกบุคลิกภาพแบบนี้ว่า ฉลาดหลักแหลม บุคลิกภาพลักษณะนี้ คือ มีจินตนาการ ได้รับความรู้สึกได้ง่าย มีสติปัญญาเฉียบแหลม ความอยากรู้อยากเห็น สร้างสรรค์ มีวัฒนธรรม ปัญญาไวเฉลียวฉลาด ใจกว้าง ไม่มีอคติ อ่อนน้อม การเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ความซับซ้อน มีประสบการณ์ชีวิตมากมาย

3. การกำหนดเป้าหมายในอนาคต (Goal setting) หมายถึง ความประสงค์ที่บุคคลตั้งไว้สำหรับตนเองและเป็นสิ่งที่จะพยายามทำให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ เช่น การตั้งเป้าหมายเกี่ยวกับการศึกษาต่อการประกอบอาชีพหรือความคาดหวังที่มุ่งหวังจะประสบความสำเร็จในอนาคต

4. การสนับสนุนจากสังคม (Social support) หมายถึง การที่บุคคลได้รับการช่วยเหลือในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านอารมณ์ สิ่งของ เงินทอง แรงงาน จากเครือข่ายทางสังคมที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้บุคคลนั้นเกิดการเห็นคุณค่าในตนเอง และเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสังคม สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้นำแนวทางของทรอยส์ (Troits. 1986 : 416-423) ที่มีการแบ่งชนิดของการสนับสนุนจากสังคมออกเป็น 3 ชนิด คือ

1) การได้รับการสนับสนุนด้านอารมณ์สังคม (Socialemotional aid) เป็นการที่บุคคลได้รับความรัก ความเอาใจใส่ การยอมรับ การเห็นคุณค่า และรู้สึกว่าได้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

2) การได้รับการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร (informational aid) เป็นการที่บุคคลได้รับข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งได้รับคำแนะนำและข้อมูลย้อนกลับ

3) การได้รับการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร (Instrumental aid) เป็นการได้รับความช่วยเหลือด้านแรงงาน วัสดุอุปกรณ์ สิ่งของ เงินทอง ทำให้บุคคลที่ได้รับความช่วยเหลือนั้นสามารถดำรงบทบาทหรือหน้าที่รับผิดชอบได้ตามปกติ

5. การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self - esteem) หมายถึง การพิจารณาตัดสินคุณค่าของตนตามความรู้สึกของตน และทัศนคติของบุคคลที่มีต่อตนเอง โดยรู้สึกว่าตนมีคุณค่า มีความเข้มแข็ง และคิดว่าตนมีสมรรถภาพในการกระทำสิ่งต่างๆ มีความเชี่ยวชาญ มีค่าในสังคม ตลอดจนได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นและสังคม

6. การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) หมายถึง การศึกษาความสัมพันธ์ในรูปแบบที่เป็นสาเหตุและผล เป็นการยืนยันว่าปัจจัยเชิงสาเหตุที่ได้จากแนวคิดเชิงทฤษฎีและผลการวิจัยตัวใดบ้างที่เป็นสาเหตุให้เกิดความแปรปรวนในตัวแปรตาม (Dependent Variable) และสาเหตุดังกล่าวนั้นเป็นสาเหตุที่เกิดจากปัจจัยตัวนั้นๆ โดยตรงหรือเป็นสาเหตุทางอ้อม

7. ปัจจัยเชิงสาเหตุ หมายถึง ตัวแปรหรือกลุ่มตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในรูปแบบที่เป็นสาเหตุโดยทางตรง หรือโดยทางอ้อม หรือทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อมต่อความเข้มแข็งในการมองโลก

8. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป ในสาขาการวัดผล การศึกษา สาขาจิตวิทยา หรือสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยมีประสบการณ์หรือทำงานที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลการศึกษา สาขาจิตวิทยา หรือสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องมาอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 5 ท่าน เป็นผู้ประเมินเครื่องมือและตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งในการมองโลก
 - 1.1 ความหมายของความเข้มแข็งในการมองโลก
 - 1.2 องค์ประกอบของความเข้มแข็งในการมองโลก
 - 1.3 ความสำคัญของความเข้มแข็งในการมองโลก
 - 1.4 การพัฒนาความเข้มแข็งในการมองโลก
 - 1.5 ประโยชน์ของความเข้มแข็งในการมองโลก
 - 1.6 การวัดความเข้มแข็งในการมองโลก
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ
 - 2.1 ความหมายของบุคลิกภาพ
 - 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับบุคลิกภาพ
 - 2.3 แนวคิดบุคลิกภาพห้าด้าน
 - 2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าด้านกับความเข้มแข็งในการมองโลก
 - 2.5 การวัดบุคลิกภาพ
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมายในอนาคต
 - 3.1 ความหมายของการกำหนดเป้าหมายในอนาคต
 - 3.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมายในอนาคต
 - 3.3 ลักษณะของการกำหนดเป้าหมายในอนาคต
 - 3.4 การพัฒนาให้บุคคลมีการกำหนดเป้าหมายในอนาคต
 - 3.5 การวัดการกำหนดเป้าหมายในอนาคต
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง
 - 4.1 ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเอง
 - 4.2 แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานของการเห็นคุณค่าในตนเอง
 - 4.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง
 - 4.4 องค์ประกอบของการเห็นคุณค่าในตนเอง
 - 4.5 ลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงและต่ำ
 - 4.6 การวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนจากสังคม
 - 5.1 ความหมายของการสนับสนุนจากสังคม
 - 5.2 แหล่งสนับสนุนจากสังคม
 - 5.3 ชนิดของการสนับสนุนทางสังคม
 - 5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนจากสังคมกับความเข้มแข็งในการมองโลก
 - 5.5 การวัดการสนับสนุนจากสังคม
6. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เส้นทาง
 - 6.1 ความหมายของการวิเคราะห์เส้นทาง
 - 6.2 ลักษณะการวิเคราะห์เส้นทาง
 - 6.3 ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์เส้นทาง
 - 6.4 หลักการวิเคราะห์เส้นทาง
 - 6.5 กระบวนการวิเคราะห์เส้นทาง
 - 6.6 ความเข้าใจเกี่ยวกับโปรแกรมลิสเรล
 - 6.7 ข้อดีและข้อจำกัดของการวิเคราะห์เส้นทาง
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งในการมองโลก
 - 7.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงสาเหตุกับความเข้มแข็งในการมองโลก
 - 7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงสาเหตุ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งในการมองโลก

1.1 ความหมายของความเข้มแข็งในการมองโลก

แอนโทนอนอฟสกี (Antonovsky. 1991 : 125) ได้ให้ความหมายมโนทัศน์ความสอดคล้องในการมองโลกว่าเป็นการรับรู้โลกอย่างผสมกลมกลืนเป็นการรับรู้โลกทั้งด้านความคิดและอารมณ์มองโลกตามสภาพความเป็นจริง และเชื่อมั่นว่าเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตเกิดจากตนเองและสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่อธิบายได้ คาดการณ์ได้และสามารถจัดการแก้ไขได้ด้วยตนเอง รวมทั้งสามารถหาแหล่งความช่วยเหลือจากผู้อื่นได้ และรับรู้ว่ามีสิ่งต่างๆ เป็นสิ่งที่มีความหมาย มีคุณค่าควรแก่การใช้พลังที่มีอยู่จัดการให้สำเร็จได้

แกมแพร บัวเกิตเพซ (2546: 7) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความเข้มแข็งในการมองโลก เป็นการรับรู้ และประเมินสิ่งเร้าที่มากกระทบทั้งจากภายในและภายนอกของบุคคลได้อย่างมีเหตุผล

ภัทรดา รุ่งป่าสัก (2545: 7) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความเข้มแข็งในการมองโลก เป็นลักษณะการรับรู้ทางความคิด และความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าที่เข้ามากระทบ ทั้งจากภายในและจากภายนอกบุคคล

รัชนี้ นามจันทรา และสมจิต หนูเจริญกุล (2543: 293-312) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความเข้มแข็งในการมองโลกเป็นการรับรู้โดยทั่วไปของบุคคลที่มองโลกและชีวิตของตนสามารถเข้าใจได้ จัดการได้ และมีความหมาย

นันทิยา เอกอริคมกิจ (2542: 28) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความเข้มแข็งในการมองโลกเป็นลักษณะของบุคคลที่มีความอดทน สามารถปรับตัวและเผชิญกับสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับชีวิตได้

สมจิต หนูเจริญกุล ,ประคอง อินทรสมบัติ และพรธวัช พุทธวัฒนะ (2532:171) เป็นผู้แปลคำว่า Sense of Coherence เป็นคำว่า ความเข้มแข็งในการมองโลก เป็นคนแรกในประเทศไทย โดยให้ความหมายของความเข้มแข็งในการมองโลก ว่าหมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่เชื่อมั่นว่า ไม่ว่าจะเกิดเหตุการณ์ใดๆ เกิดขึ้นทั้งภายในตนเองและสิ่งแวดล้อมภายนอกก็สามารถทำนายได้และทุกสิ่งทุกอย่างก็จะสามารถคลี่คลายลงตามที่ได้คาดหวังไว้

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า ความเข้มแข็งในการมองโลก หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการเผชิญต่อสิ่งต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งต้องประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือการเข้าใจสิ่งเร้าที่เข้ามากระทบ การจัดการและการให้ความหมายต่อสิ่งเร้านั้นๆ

1.2 องค์ประกอบของความเข้มแข็งในการมองโลก

แอนโทนอฟสกี (Antonovsky. 1987: 16-19) พบว่าบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูง มีองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1.2.1 ความสามารถในการเข้าใจสิ่งเร้า (Comprehensibility) คือ การที่บุคคลมองสิ่งที่มากระตุ้นหรือกระทบว่าเป็นสิ่งที่สามารถบอกได้แน่นอน จัดการได้ มีโครงสร้างชัดเจนมากกว่าการที่จะมองว่ามันเป็นสิ่งที่รบกวน สับสน ยุ่งเหยิง ไม่แน่นอน และเกิดขึ้นโดยไม่สามารถคาดการณ์หรืออธิบายได้ บุคคลที่มีองค์ประกอบนี้สูง จะคาดการณ์ได้ถึงสิ่งที่เขาจะต้องพบในอนาคตหรือถ้าบุคคลพบเหตุการณ์อย่างกะทันหัน บุคคลเหล่านี้ก็จะรู้สึกว่าตนสามารถจัดการและอธิบายเหตุผลของสิ่งที่เกิดขึ้นได้ แต่ไม่ได้หมายความว่าสิ่งที่เกิดขึ้นนั้น จะเป็นสิ่งที่พวกเขาพอใจทั้งหมด ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ อาจเกิดขึ้นได้ แต่บุคคลเหล่านี้ก็จะพยายามทำความเข้าใจกับมัน ไม่หลีกเลี่ยงปัญหา

1.2.2 ความสามารถบริหารจัดการ (Manageability) เป็นการที่บุคคลมองว่าตนมีวิธีการที่จะนำมาจัดการเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตนต้องการ สิ่งที่จะนำมาจัดการนั้นอาจนำมาจากภายในตนเอง เช่น สถิติปัญหา การค้นคว้า หรือจากแหล่งอื่นๆ เช่น เพื่อน ผู้ร่วมงานหรือคนอื่นๆ ที่ไว้ใจได้ บุคคลที่มีองค์ประกอบด้านนี้สูง จะไม่รู้สึกว่าตนตกเป็นเหยื่อของเหตุการณ์ หรือมีความรู้สึกที่ชีวิตตนไม่มีความยุติธรรม เมื่อเหตุการณ์ร้ายแรงในชีวิต บุคคลเหล่านี้จะพยายามปรับตัวให้ได้ โดยจะไม่มัวเศร้าอยู่กับเหตุการณ์นั้น ดังนั้นจึงเป็นผลให้บุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูง เลือกวิธีที่มี

ประสิทธิภาพมากที่สุดในการแก้ปัญหาและใช้วิธีแบบเผชิญหน้ากับปัญหา ไม่หลีกเลี่ยงปัญหา ในทางกลับกัน บุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกต่ำจะปล่อยตนให้ไปตามอารมณ์ที่เกิดขึ้นอย่างมากมายในระหว่างที่มีปัญหา

1.2.3 การเห็นคุณค่าความหมาย (Meaningfulness) คือ การที่บุคคลรับรู้ว่ามีปัญหาหรือความต้องการที่เกิดขึ้นนั้น ตนมีความสามารถและกำลังพอที่จะเข้าไปจัดการ โดยมองว่าเป็นสิ่งที่ท้าทาย คุ่มค่าที่จะจัดการมากกว่าที่จะมองว่าเป็นปัญหาหรือภาระหนัก เมื่อมีความทุกข์เกิดขึ้นแม้จะเป็นสิ่งที่ไม่ต้องการ บุคคลเหล่านี้ก็เต็มใจและมีกำลังใจที่จะจัดการ และพร้อมที่จะค้นหาคุณค่าจากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นและจะตัดสินใจเลือกทำสิ่งที่ดีที่สุด เพื่อผ่านความทุกข์นั้น นอกจากนี้ การเห็นคุณค่าความหมาย จะมีความเกี่ยวข้องกับการที่บุคคลรู้สึกว่าชีวิตตนมีคุณค่า หรืออย่างน้อยบางส่วนของชีวิตของบุคคลนั้นคุ่มค่าที่มุ่งมั่นดำเนินต่อไป

สรุปได้ว่า ความเข้มแข็งในการมองโลก ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้คือ 1) ความสามารถในการเข้าใจสิ่งเร้า (Comprehensibility) คือ การที่บุคคลมองสิ่งที่มากระตุ้นหรือกระทบว่าเป็นสิ่งที่สามารถบอกได้แน่นอน จัดการได้ มีโครงสร้างชัดเจน มากกว่าการที่จะมองว่ามันเป็นสิ่งที่รบกวน 2) ความสามารถในการจัดการได้ (Manageability) คือ การที่บุคคลมองว่าตนมีวิธีการเพื่อนำมาจัดการเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ต้องการ สิ่งเพื่อนำมาจัดการนั้นอาจมาจากภายในตนเอง เช่น ความเข้าใจ ความมั่นคง ความหวัง หรือจากแหล่งอื่นๆ เช่น เพื่อน ผู้ร่วมงานหรือคนอื่นๆ ที่ไว้วางใจได้ และ 3) การเห็นคุณค่าความหมาย (Meaningfulness) คือการที่บุคคลรับรู้ว่ามีปัญหาหรือความต้องการที่เกิดขึ้นนั้นตนมีความสามารถและกำลังพอที่จะเข้าไปจัดการ โดยมองว่าเป็นสิ่งที่ท้าทาย คุ่มค่าที่จะจัดการมากกว่าที่จะมองว่าเป็นปัญหาหรือเป็นภาระหนัก

1.3 ความสำคัญของความเข้มแข็งในการมองโลก

บุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูง จะรับรู้และประเมินสิ่งเร้าที่ได้รับโดยก่อให้เกิดอารมณ์และความเครียดแตกต่างจากบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกต่ำ นั่นคือ เมื่อบุคคลประสบกับสิ่งเร้าต่างๆ ความเข้มแข็งในการมองโลกจะเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้และประเมินสิ่งเร้าที่เกิดขึ้นแอนโทนอฟสกี (Antonovsky. 1987) มีรายละเอียดดังนี้

1.3.1 ในด้านการประเมินสิ่งเร้า บุคคลสามารถรับรู้และประเมินสิ่งเร้าที่เกิดขึ้นได้ทั้งในทางบวก หรือทางลบ ในสถานการณ์เช่นเดียวกัน บุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกต่างกันจะรับรู้และประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความสบายใจ ไม่มีความขัดแย้ง

1.3.2 ในการรับรู้ทางอารมณ์ เมื่อมีสิ่งเร้าที่ก่อให้เกิดความเครียดสิ่งเดียวกันมากระทบ บุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูงจะรู้สึกมีความหวัง และตื่นเต้น ในทางตรงกันข้าม

บุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกต่ำจะรู้สึกสิ้นหวังและเฉื่อยชา ปราศจากความคิดที่จะเข้าไปเผชิญปัญหา

1.3.3 ในด้านการมองแนวทางแก้ไขปัญหา บุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูงจะมองแนวทางในการแก้ไขปัญหามีได้ชัดเจน เฉพาะเจาะจง พิจารณาปัญหาได้อย่างถูกต้องตามความเป็นจริง และก่อนที่จะกระทำการใดๆ บุคคลเหล่านี้จะดัดแปลงวิธีการที่เหมาะสมในการที่จะนำมาเผชิญกับความเครียดหรือปัญหาต่างๆ ในทางตรงกันข้ามบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกต่ำจะสับสนและพยายามมองหาความช่วยเหลือจากแหล่งต่างๆ ไปเรื่อยๆ

1.3.4 ในด้านการจัดการกับปัญหา เมื่อเผชิญกับปัญหามองโลกสูงจะมีความสามารถเลือกวิธีที่เหมาะสม และวิธีการต่างๆ ที่จะนำมาใช้ในการจัดการปัญหาได้มากกว่าบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกต่ำ ซึ่งพบว่าบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูงจะมีความเตรียมพร้อมที่จะเผชิญปัญหา แต่ในทางกลับกันบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกต่ำจะมีแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยง และเลือกวิธีที่จะไม่เผชิญกับปัญหาโดยมีความรู้สึกที่ตนถูกกดดันมาก เป็นผลให้เกิดความรู้สึกหมดหวัง เหนื่อยหน่าย และมีแรงจูงใจเพียงเล็กน้อยที่จะเปลี่ยนแปลงสถานการณ์

สรุปได้ว่า ความเข้มแข็งในการมองโลก เป็นปัจจัยที่ช่วยให้บุคคลมีความกดดันและความตึงเครียดน้อยกว่า บุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกต่ำ เมื่อต้องพบหรือเผชิญกับปัญหาที่ยากลำบาก ส่งผลให้บุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูงมีแนวโน้มที่จะจัดการกับปัญหา หรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งก่อให้เกิดปัญหาทางอารมณ์น้อยกว่าบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกต่ำ

1.4 การพัฒนาความเข้มแข็งในการมองโลก

ความเข้มแข็งในการมองโลกมีการพัฒนามาตั้งแต่แรกเกิด โดยแอนโทนอนอฟสกี (เขาวลักษณะ กลิ่นหอม. 2536 : 23; อ้างอิงจาก Antonovsky.1987) ได้กล่าวว่า ความเข้มแข็งในการมองโลกมีที่มาจากประสบการณ์ชีวิต 3 ลักษณะ ซึ่งได้แก่

1.4.1 การที่บุคคลมีประสบการณ์เกี่ยวกับความรู้สึกเชื่อมั่น และไว้วางใจผู้อื่นได้โดยสม่ำเสมอ (consistent experience) จะส่งผลให้บุคคลรับรู้ถึงว่ามีระบบระเบียบ สามารถเข้าใจได้ อธิบายได้ด้วยเหตุผล

1.4.2 การที่บุคคลมีประสบการณ์เกี่ยวกับความสำเร็จ หรือมีสิ่งเร้าอยู่ในระดับที่พอดี (good load balance) จะส่งผลให้บุคคลนั้นมองปัญหาว่าสามารถจัดการแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงไปได้

1.4.3 การที่บุคคลมีประสบการณ์ในการร่วมแก้ไขปัญหามีส่วนในการกำหนดผลลัพธ์ของการแก้ปัญหา (participation in shaping outcome) จะส่งผลให้บุคคลนั้นมองปัญหาว่าเป็นสิ่งที่ท้าทาย มีความหมายน่าจะเข้าไปแก้ไขได้

สรุปได้ว่า จากประสบการณ์ต่างๆ ในชีวิตที่ได้รับ มีความแตกต่างกันในแต่ละคน จึงทำให้บุคคลมีความเข้มแข็งในการมองโลกที่ต่างกัน ประสบการณ์เหล่านี้เริ่มตั้งแต่แรกเกิด ในวัยทารก และวัยเด็กเป็นวัยที่บุคคลยังสัมพันธ์กับบุคคลอื่นไม่มากนัก ความเข้มแข็งในการมองโลกที่ถูกสร้างขึ้นยังสามารถเปลี่ยนแปลงได้เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น ความเข้มแข็งในการมองโลกจะมีการเปลี่ยนแปลงมากอย่างมาก เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความสำคัญในการสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเองและสังคม เริ่มมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อมต่างๆ มากขึ้น มีประสบการณ์ชีวิตมากขึ้น จนกระทั่งเมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ความเข้มแข็งในการมองโลกจะพัฒนาไปสู่ระดับที่ค่อนข้างมั่นคงในอายุประมาณ 30 ปี แต่อาจเปลี่ยนแปลงได้อีกเมื่อประสบกับประสบการณ์ชีวิตที่เกิดขึ้นอย่างกะทันหันในช่วงเวลาอันรวดเร็วเช่น การสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก ภัยสงคราม เป็นต้น

1.5 ประโยชน์ของความเข้มแข็งในการมองโลก

แอนโทนีฟสกี (Sullivan. 1993 : 1773 ; citing Antonovsky. 1979. *Health. Stress and coping*) กล่าวว่า เมื่อบุคคลต้องเผชิญกับความเครียด หากไม่สามารถจัดการกับความเครียดที่เกิดขึ้นได้ ความเครียดที่เกิดขึ้นนั้นก็จะส่งผลกระทบต่อภาวะทางจิตใจของบุคคล แต่เมื่อเกิดความเครียดแล้วบุคคลมีแหล่งช่วยเหลือที่มีคุณค่าและเพียงพอก็จะทำให้บุคคลเหล่านั้นมีวิธีการที่สามารถจัดการกับความเครียดได้สำเร็จ

แอนโทนีฟสกี (Antonovsky. 1982 : 189) กล่าวว่า แหล่งประโยชน์ทางสังคมเหล่านี้จะทำให้บุคคลได้รับประสบการณ์ในชีวิตใน 3 ลักษณะ คือ 1) ได้รับความสม่ำเสมอ (Consistency) 2) รู้สึกว่าตนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในผลที่เกิดขึ้นกับตน (Participation in Shaping Outcome) 3) สามารถจัดการกับสิ่งเร้าที่เกิดขึ้นให้อยู่ในระดับพอดี (Underload – Overload Balance of Stimuli) ซึ่งประสบการณ์ใน 3 ลักษณะนี้จะนำมาสู่การพัฒนาความเข้มแข็งในการมองโลก

1.6 การวัดความเข้มแข็งในการมองโลก

แอนโทนีฟสกี (Antonovsky. 1987) ได้กล่าวถึงการวัดความเข้มแข็งในการมองโลกไว้ว่าสามารถกระทำได้หลายวิธี เช่น การรายงานด้วยตนเอง หรือการสังเกตพฤติกรรม จึงได้สร้างแบบวัดความเข้มแข็งในการมองโลกขึ้น ประกอบด้วยข้อคำถาม 29 ข้อ ลักษณะเป็น Rating Scale 7 ระดับ ให้ผู้เลือกตอบได้ตั้งแต่ 1-7 คะแนน ตัวเลข 1-7 จะบ่งชี้ความมากน้อยของความรู้สึกนึกคิดของ

ผู้ตอบ แบบวัดประกอบด้วยข้อคำถามที่มีความหมายทางบวกและทางลบ คะแนนรวมจะอยู่ในช่วง 29-203 คะแนน คะแนนยิ่งมาก แสดงว่าความเข้มแข็งในการมองโลกยิ่งสูง ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบดังนี้

1. ประเมินความเข้าใจในสิ่งเร้า ประกอบด้วยข้อคำถาม 11 ข้อ เป็นการประเมินการรับรู้ที่มีต่อสิ่งเร้า ทั้งภายในและภายนอก ในด้านความรู้สึก ความเข้าใจ ความชัดเจน การอธิบาย เหตุผล ตลอดจนสามารถพยากรณ์ล่วงหน้าได้

2. ประเมินการจัดการกับสิ่งเร้า ประกอบด้วยข้อคำถาม 10 ข้อ เป็นการประเมินความสามารถในการแก้ปัญหา และการใช้แหล่งประโยชน์ต่างๆเข้ามาช่วยแก้ปัญหา หรือความสามารถในการจัดการกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

3. ประเมินการให้ความหมายของสิ่งเร้า ประกอบด้วยข้อคำถาม 8 ข้อ ว่าเป็นสิ่งเร้าที่มีคุณค่า มีความหมายพอที่จะเข้าไปจัดการใดๆ ให้อยู่ในภาวะที่สมดุลทั้งในอดีต ปัจจุบันและอนาคต

แบบวัดความเข้มแข็งในการมองโลก จำนวน 29 ข้อ การหาความตรงของเครื่องมือ และนำเครื่องมือไปหาความเชื่อมั่นในประเทศต่างๆ จาก 26 รายงานวิจัยได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา แบบวัดความเข้มแข็งในการมองโลก ระหว่าง 0.82-0.95 แอนโทนอฟสกี (Antonovsky. 1993: 725-733) ได้สรุปว่าแบบวัดความเข้มแข็งในการมองโลกที่เขาสร้างขึ้นใช้ได้หลายวัฒนธรรมขึ้นอยู่กับความเหมาะสม และใช้ได้ทั้งในบุคคลที่มีสุขภาพดีและเจ็บป่วย

สำหรับในประเทศไทย สมจิต หนูเจริญกุล ,ประคอง อินทรสมบัติ และพรพนวดี พุทธวัฒน์ (2532 : 169-190) ได้แปลแบบวัดความเข้มแข็งในการมองโลกแบบ 29 ข้อ และนำไปหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือในกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นพยาบาลประจำการ จำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.85 และในกลุ่มอาจารย์พยาบาลได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.90 พัชรินทร์ นินทจันทร์ (2538 :41-42) นำแบบประเมินความเข้มแข็งในการมองโลกไปใช้กับนักศึกษาพยาบาล จำนวน 60 คน คำนวณได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.91 และพัชรินทร์ นินทจันทร์ และพิมพ์ สมพงษ์ (2543 :119-131) ได้นำไปหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือในนักศึกษาพยาบาล โรงเรียนพยาบาลรามธิบดี จำนวน 60 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.85 และได้มีการตรวจความตรงตามเนื้อหาและภาษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่าน ได้ดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา 0.95 ส่วนแบบประเมินความเข้มแข็งในการมองโลกแบบ 13 ข้อ ของแอนโทนอฟสกี (Antonovsky. 1993: 725-733) ได้นำไปใช้ใน 20 ประเทศ โดยศึกษาใน 16 รายงานวิจัย พบว่า มีความตรงและความเที่ยงอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานให้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ระหว่าง 0.74-0.91 จากนั้น แฮร์รี่ (Harri. 1998: 202-212) ได้ศึกษาความเข้มแข็งในการมองโลกของผู้สอนและอบรมพยาบาลในประเทศฟิลิปปินส์จำนวน 760 คน โดยใช้แบบวัดความเข้มแข็งในการมองโลก แบบข้อคำถาม 13 ข้อ และได้้นำไปหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.82

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.1 ความหมายของบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพ (Personality) มาจากรากศัพท์ภาษาละตินว่า Persona ซึ่งหมายถึง หน้ากาก หรือหัวโขน นักจิตวิทยาและนักวิชาการหลายท่าน ให้ความหมายไว้ดังต่อไปนี้

เลนซารุส (Allport. 1961; Citing Lenzarus. 1959: 59) ให้ความหมายของบุคลิกภาพ หมายถึง เป็นหน่วยรวมที่ทรงพลังของระบบทางกายและจิตภายในตัวของบุคคล ซึ่งเป็นตัว กำหนดการปรับตัวของบุคคลต่อสิ่งแวดล้อม

อนาสตาซี (Anastasi. 1968: 111) ให้ความหมายของบุคลิกภาพ หมายถึง บุคลิกภาพของ บุคคลเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งแม้แต่ในสภาพแวดล้อมและพันธุกรรม เดียวกันก็อาจทำให้เกิดบุคลิกภาพที่แตกต่างกันได้

แคทเทล (Cattell. 1970: 2-3) ให้ความหมายของบุคลิกภาพ หมายถึง ผลรวมของพฤติกรรม ทั้งหมดที่มีทั้งที่เปิดเผยและซ่อนเร้น

ไอแซนค์ (Eysenck. 1970: 253) ให้ความหมายของบุคลิกภาพ หมายถึง การกระทำหรือ พฤติกรรมทั้งหมดของบุคคลที่ได้รับมาจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม และเป็นผลของปฏิริยารวม ระหว่างส่วนสำคัญ 4 ส่วน คือ ความคิด ลักษณะนิสัย อารมณ์ ความรู้สึก และองค์ประกอบด้าน ร่างกายโดยพิจารณาได้ 2 มิติ คือ มิติแรกเป็นมิติบุคคลสัมพันธ์ เป็นการแสดงตนและการเก็บตัว ซึ่งประกอบด้วยส่วนย่อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมมือ-ไม่ร่วมมือ เข้าสังคม-แยกตัว เข้าใกล้-ถอยหนี กระตือรือร้น-เฉื่อยชา มิติที่สองเป็นมิติความไวของอารมณ์ ได้แก่ ความเข้มแข็ง-อ่อนแอ มั่นคง-ไม่ มั่นคง ลักษณะการแสดงออกทางอารมณ์ เช่นความวิตกกังวล

แมคแคนเนล (McCannell. 1974: 610) ให้ความหมายของบุคลิกภาพ หมายถึง บุคลิกภาพ เป็นนิสัยที่คิดและแสดงพฤติกรรมออกมาเป็นแบบแผน เพื่อใช้ในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ลักษณะนิสัยที่กล่าวถึงนี้ หมายถึง ค่านิยม แรงจูงใจ เจตคติ อารมณ์ ความสามารถต่างๆในภาพ แห่งตน รวมทั้งสติปัญญา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542: 629) ให้ความหมายของบุคลิกภาพ หมายถึง สภาพนิสัยจำเพาะคน

อนงค์ พรหมจักร (2538: 10) ให้ความหมายของบุคลิกภาพ หมายถึง ผลรวมของพฤติกรรม ทั้งหมดของบุคคลทั้งเปิดเผยและซ่อนเร้น อันได้แก่ ลักษณะท่าที การแสดงออก รูปร่างหน้าตา ความรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรมต่างๆ ที่แสดงออกนั้นจะต้องมีลักษณะเฉพาะในแต่ละบุคคล ซึ่งเป็น เหตุให้แต่ละบุคคลมีบุคลิกภาพแตกต่างกัน

ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ (2543: 216) ให้ความหมายของบุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะโดดเด่นของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งแสดงออกแบบนั้นอยู่ประจำกับสถานการณ์เฉพาะอย่างจนเกิดเป็นนิสัยถาวร

มนทรา เกศแก้วกมล (2544: 10) ให้ความหมายของบุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัยเฉพาะตัวบุคคลที่สามารถสังเกตเห็นได้ชัดเจน และพร้อมที่จะพัฒนาเพื่อการดำรงชีวิตและการทำหน้าที่ของบุคคล

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมาแบบนั้นอยู่เป็นประจำกับสถานการณ์เฉพาะอย่างจนเกิดเป็นนิสัยถาวร ไม่ว่าจะเป็นลักษณะท่าทาง การแสดงออก ความรู้สึกนึกคิด รวมไปถึงรูปร่างหน้าตา ซึ่งพฤติกรรมเหล่านั้นเป็นแบบแผนที่ใช้ในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เป็นอยู่

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับบุคลิกภาพ

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า องค์ประกอบที่เป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้บุคคลมีการพัฒนาบุคลิกภาพเหมือนหรือแตกต่างจากบุคคลอื่น ได้แก่ พันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และประสบการณ์เฉพาะตัว ซึ่งสรุปได้ดังนี้ (ถวิล ธาราโกชนี และศรีณย์ ดำริสุข .2545: 6-7)

2.2.1 พันธุกรรม หมายถึง การถ่ายทอดลักษณะต่างๆ จากบรรพบุรุษไปสู่ลูกหลาน โดยผ่านทางจีนส์ (Gene) เช่น ลักษณะทางสติปัญญา ลักษณะทางร่างกาย เป็นต้น บุคคลจะมีสติปัญญาฉลาดไหวพริบน้อยเพียงใด หรือมีรูปร่างที่เหมาะสมได้สัดส่วนหรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับลักษณะของจีนส์ในพ่อแม่ ซึ่งจัดเป็นลักษณะของพันธุกรรม

2.2.2 สิ่งแวดล้อม การพัฒนาบุคลิกภาพนอกจากพันธุกรรมแล้ว ยังขึ้นกับสิ่งแวดล้อมหรือสังคมที่บุคคลนั้นอาศัยอยู่ เริ่มตั้งแต่ครอบครัว การได้รับการศึกษา อิทธิพลคำสอนทางศาสนา รวมทั้งความเชื่อขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยมและวัฒนธรรมของสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่ จะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ

2.2.3 ประสบการณ์อันเป็นเอกลักษณ์ ในบุคคลแต่ละคนจะมีประสบการณ์อันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนแตกต่างกันออกไป บางคนได้รับประสบการณ์ทางลบ เช่น ได้รับการลงโทษอย่างรุนแรง จะมีบุคลิกภาพขาดเมตตาไม่เป็นมิตรกับบุคคลอื่น ตรงข้ามกับบุคคลที่ได้รับประสบการณ์ในด้านความอบอุ่น ก็จะเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองและเป็นมิตรกับคนทั่วไป

จากข้อความข้างต้น จะเห็นว่าบุคลิกภาพของคนเราได้รับอิทธิพลมาจากหลายสิ่ง ซึ่งได้แก่ พันธุกรรม สังคม วัฒนธรรมและค่านิยม ไม่ได้เกิดขึ้นจากปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งเท่านั้น (สุทธิรัตน์ พิมพ์พงศ์ . 2540:30) ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาถึงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดบุคลิกภาพนี้เอง ทำให้เกิดทฤษฎีบุคลิกภาพเกิดขึ้นในเวลาต่อมา ในส่วนของทฤษฎีบุคลิกภาพ ทฤษฎีที่สำคัญมีหลายทฤษฎี

และมีความแตกต่างกันในด้านโครงสร้างของบุคลิกภาพและการสร้างพฤติกรรมตามความสนใจของ ทฤษฎี บุคลิกภาพเป็นเรื่องที่สลับซับซ้อน ทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งไม่สามารถอธิบายบุคลิกภาพได้ทุกด้าน ซึ่งทฤษฎีที่ได้รับความสนใจและถูกกล่าวถึงมาก ได้แก่ทฤษฎีดังต่อไปนี้ (สุทธิรัตน์ พิมพ์พงศ์. 2540:30-32)

1. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis Theory) นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้เชื่อว่าการกระทำ หรือพฤติกรรมของมนุษย์มีรากฐานมาจากแรงขับภายในบุคคล บางครั้งพลังงานเหล่านี้จะเกิดการ ขัดแย้งกันเองภายในบุคคล การที่บุคคลจะมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกหรือไม่ขึ้นอยู่กับ ประสพการณ์ที่ได้รับในวัยเด็ก นั่นคือมีการทำงานร่วมกันขององค์ประกอบ 3 ระบบใหญ่ๆ คือ จิตไร้สำนึก (Id) จิตสำนึก (Ego) และจิตเหนือสำนึก (Superego) ซึ่งพัฒนาการตามช่วงวัยของชีวิต ให้ความสำคัญของจิตไร้สำนึก และการชะงักงัน ขึ้นใดชั้นหนึ่งของพัฒนาการ ซึ่งการประเมิน บุคลิกภาพยึดหลักฟรอยด์เป็นหลัก จึงเป็นการวัดที่เกี่ยวข้องกับจิตไร้สำนึก บางครั้งการประเมินทำ ได้ค่อนข้างยาก ทำให้เกิดข้อจำกัดในการแปลความหมาย

2. ทฤษฎีบุคลิกภาพตามลักษณะปรากฏการณ์ (Phenomenological Theory) ทฤษฎีนี้มุ่ง สนใจว่าการเข้าใจบุคลิกภาพจะต้องเข้าใจส่วนรวมแยกไม่ได้ มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพ (Potential) ที่ จะพัฒนาไปในทางที่ดีได้ถ้าอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมโดยเน้นที่ธรรมชาติของมนุษย์ นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้ที่สำคัญคือ มาสโลว์ (Maslow . 1970) ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกา ซึ่งเชื่อ ว่ามนุษย์มีแรงผลักดันโดยธรรมชาติที่จะแสวงในสิ่งที่ดีงาม ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ ความอยากรู้ อยากเห็น การสำรวจทำความเข้าใจ และมนุษย์มีแนวโน้ม ที่จะพัฒนาบุคลิกภาพไปสู่จุดสมบูรณ์ ทุกคน ทฤษฎีนี้เน้นคุณค่าของความเป็นคนโดยทั่วไป ส่วนใหญ่จะถูกนำไปใช้ในการให้คำปรึกษา การบำบัดทางจิตหรือการพัฒนาบุคลิกภาพ

3. ทฤษฎีลักษณะนิสัย (Trait Theory) ลักษณะนิสัยคือ ลักษณะของบุคคลที่แตกต่างจาก คนอื่นซึ่งได้มาจากการสังเกต เจตคติ ค่านิยม การปรับตัว ท่าทาง การแสดงออก ความสนใจ สิ่ง เหล่านี้ทำให้สามารถทำนายได้ว่า ในสถานการณ์ที่ต่างๆไปบุคคลจะแสดงพฤติกรรม อย่างไร ซึ่ง สถานการณ์ที่ต่างกันจะแสดงพฤติกรรมที่แตกต่างกันด้วย ทฤษฎีนี้ได้รับความนิยมมาก เนื่องจาก ชี้ให้เห็นว่า บุคลิกภาพสามารถอธิบายเป็นมาตราหรือด้านต่อเนื่องกันได้ ลักษณะนิสัยไม่สามารถวัด ได้โดยตรงจำเป็นต้องอาศัยพฤติกรรมหรือคำตอบจากแบบทดสอบบุคลิกภาพ

อัลพอร์ท (Allport) เชื่อว่าบุคลิกภาพของบุคคลถูกกำหนดจากเทรท (Trait) ซึ่งเป็น ลักษณะนิสัยหรือความเคยชิน เทรทมีมากมายหลายชนิด ไม่มีเทรทใดตายตัวในแต่ละบุคคลบุคคล จะแสดงลักษณะเทรทใดๆโดดเด่นขึ้นมานั้น ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และพลังกดดันใน สังคมในขณะนั้น อัลพอร์ทอธิบายว่า เทรทของบุคคลมี 3 ประเภท ได้แก่ (1) Cardinal Traits คือ เทรทที่โดดเด่นในตัวบุคคลในแง่ใดแง่หนึ่ง มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมของบุคคลเกือบทุกด้าน

เป็นลักษณะเด่นของบุคคลที่แสดงออกมาให้เห็นอย่างชัดเจนไม่สามารถซ่อนเร้นได้ มีลักษณะเหนือลักษณะอื่นทั้งหมด เป็นลักษณะที่เราใช้เป็นบุคลิกภาพอ้างอิง (reference personality) (2) Central Traits เป็นกลุ่มลักษณะนิสัยของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่มีอยู่ภายในตัวบุคคลมากบ้างน้อยบ้าง เป็นลักษณะที่มีบุคคลร่วมกับผู้อื่น สามารถสังเกตเห็นได้ในชีวิตประจำวัน เช่นความรักพวกพ้อง ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นต้น (3) Secondary Traits เป็นลักษณะนิสัยที่ไม่โดดเด่นมากนักภายในตัวบุคคล เป็นทัศนคติของบุคคลในการโต้ตอบสถานการณ์ต่างๆ และระดับความรุนแรงจะแตกต่างกันทำให้บุคคลมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน

แคทเทลล์ (Cattell) ได้ทำการศึกษาลักษณะนิสัยของคนซึ่งบรรยายโดยใช้คำคุณศัพท์ และใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis) แยกแยะออกเป็นลักษณะส่วนผิว (Surface Traits) ของบุคคลที่สังเกตได้จากพฤติกรรมภายนอก เป็นชุดลักษณะนิสัยที่เข้ากลุ่มกัน และ มีค่าสหสัมพันธ์สูงในบุคคลเดียวกัน ต่อจากนั้นเขาได้รวบรวมลักษณะนิสัยส่วนผิวให้มีรายการสั้นเข้าไปอีก โดยวิธีวิเคราะห์ตัวประกอบลักษณะส่วนผิวหลายๆลักษณะที่เกาะกลุ่มกัน จนเหลือลักษณะบุคลิกภาพพื้นฐาน ที่เรียกว่า ลักษณะนิสัยซ่อนเร้น (Source traits) ซึ่งเป็นพฤติกรรมซ่อนเร้นจริงๆมีอยู่ 16 ลักษณะและมีลักษณะค้ำกันเป็นคู่เป็นตัวเราสำคัญที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือบุคลิกภาพภายนอก ซึ่งลักษณะบุคลิกภาพทั้ง 16 ลักษณะดังกล่าว แคทเทลล์ ได้สร้างเป็นแบบทดสอบเพื่อวัดบุคลิกภาพ เรียกว่า 16 PF (Sixteen Personality Factor) เป็นมาตรวัดในลักษณะสองขั้วซึ่งมีความหมายตรงกันข้ามในมิติเดียวกัน จึงนับว่าเป็นแนวคิดที่ได้รับความนิยมอย่างมากในปัจจุบัน นิยมนำมาใช้ในการศึกษาวิจัยทางบุคลิกภาพ และนิยมใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกความถนัดในอาชีพ หรือความถนัดทางการศึกษาของบุคคล

นอกจากนักจิตวิทยาทั้งสองท่านที่กล่าวมาแล้ว ยังพบว่า ไอแซก (Eysenck) เป็นอีกผู้หนึ่งที่อธิบายบุคลิกภาพโดยจัดกลุ่มลักษณะนิสัย และใช้กระบวนการทางสถิติด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis) เช่นเดียวกับ แคทเทลล์ เขาแบ่งกลุ่มนิสัยออกเป็น 2 มิติ มิติหนึ่งคืออารมณ์มั่นคงคู่กับอารมณ์อ่อนไหว (emotional stability – neuroticism) อีกมิติหนึ่งคือ เก็บตัวคู่กับแสดงตัว (introvert – extraversion) หรือที่เรียกว่า " Big Two " ความสัมพันธ์ระหว่าง 2 มิตินี้ สามารถกำหนดลักษณะนิสัยได้ถึง 32 ลักษณะ และได้พัฒนาแบบวัดบุคลิกภาพ MPI (Maudsley Personal Inventory) ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของลักษณะนิสัย 2 มิติ ดังกล่าว ทฤษฎีของไอแซกคล้ายๆกับทฤษฎีลักษณะนิสัยของนักจิตวิทยาคนอื่นๆ ตรงที่มีการวิเคราะห์บุคลิกภาพด้วยกระบวนการทางสถิติ แต่มีความแตกต่างจากทฤษฎีอื่นในประเด็นที่ไอแซกให้ความสำคัญต่อบัจจัยทางชีวภาพว่าเป็นจุดสำคัญในทฤษฎีลักษณะนิสัยอื่นๆ

นอกจากทฤษฎีที่กล่าวไปแล้ว จากการทบทวนวรรณกรรมยังพบว่ามียีกทฤษฎีที่ได้รับความนิยมและถูกกล่าวถึง ซึ่งได้แก่ ทฤษฎีแบ่งประเภท (Type theory) (สุภาภรณ์ ชาติดี. 2546:11-12)

ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่า บุคลิกภาพของมนุษย์เราสามารถแบ่งเป็นหมู่หรือเป็นพวกได้ ซึ่งนักจิตวิทยา กลุ่มนี้ที่สำคัญ ได้แก่ เครทซ์เมอร์ (Kretschmer) , เชลดอน (cheldon) , และจุง (Jung) เป็นต้น โดยที่ เครทซ์เมอร์ แบ่ง บุคลิกภาพของบุคคลตามลักษณะโครงสร้างทางกายเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ผอมสูง (Asthenic) จะมีลักษณะที่เก็บตัว คิดมากเยียบขรึม ประเภทที่ 2 คือ ประเภทอ้วน เตี้ย (Pyknic) มีลักษณะโครงกระดูกติดก้างวล ช่างคิด อ่อนไหวและตื่นเต้นง่าย แต่ของเชลดอนแบ่ง บุคลิกภาพตามโครงสร้างของร่างกายเป็น 3 ลักษณะ คือ ประเภทอ้วนเตี้ย (Endomorphic) มี ลักษณะชอบการกิน ชอบสังคม อารมณ์ดีรักความสะอาดสบาย ประเภทสมส่วน (Mesomorphic) มีลักษณะชอบการต่อสู้ ชอบความตื่นเต้น และเปิดเผยประเภทผอมสูง (Ectomorphic) มีลักษณะ โครงกระดูกติดก้างวล ช่างคิด อ่อนไหวและตื่นเต้นง่าย ส่วนทฤษฎีการแบ่งประเภทของจุง จะเน้นถึง ความสำคัญของจิตใต้สำนึกและมีการแบ่งบุคลิกภาพออกเป็น 2 ประเภท คือ บุคลิกภาพประเภท เก็บตัว (Introvert Personality) มีลักษณะเห็นได้ชัดเจนคือไม่ชอบยุ่งเกี่ยวกับคนอื่น ยึดมั่นใน ความคิดของตนเองเป็นหลัก ชอบคิดและช่างฝันส่วนประเภทที่ 2 คือ บุคลิกภาพชอบแสดงตัว (Extrovert Personality) จะมีลักษณะที่เห็นได้ชัดเจนคือ เปิดเผยสนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว และร่าเริง

2.3 แนวคิดบุคลิกภาพห้าด้าน (The Five Factor Model)

จากการที่นักจิตวิทยาได้มีการศึกษาค้นคว้าเพื่อจัดระบบ หรือจัดโครงสร้างทางบุคลิกภาพ (Personallity Structure) ตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1962 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งนักจิตวิทยาบางกลุ่มได้มีการ รวบรวมโครงสร้างทางบุคลิกภาพโดยมีการจัดองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ (Five Factor) หรือที่ เรียกว่า Big Five Factor องค์ประกอบห้าประการของบุคลิกภาพนี้ เป็นแนวคิดที่ได้รับความสนใจและ มีการศึกษาค้นคว้าอย่างกว้างขวาง (ทงนค์ เกษทรัพย์. 2544:10-12)

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวทางของโกลด์เบิร์กที่มีการจัดหมวดหมู่ลักษณะ ความแตกต่างของบุคคล ให้เป็นที่ยอมรับมาจนถึงปัจจุบันเป็น 5 ด้าน ซึ่งเรียกว่า The Big Five Factor ซึ่งประกอบด้วย บุคลิกภาพเปิดเผย (Extraversion) บุคลิกภาพประนีประนอม (Agreeableness) บุคลิกภาพควบคุมตนเอง (Conscientiousness) บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง (Emotional Stability) และบุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ (Openness Experience) โดยมี รายละเอียดดังต่อไปนี้ (พัชรพร แจ่มแจ้ง.2546:40-42 ; อ้างอิงจาก Goldberg. 1999 : online)

1. บุคลิกภาพเปิดเผย (Extraversion) เป็นบุคลิกภาพด้านแรกที่มีการศึกษาและ พัฒนาโครงสร้างโดย Eysenck มีอีกชื่อหนึ่งว่า Surgency คือลักษณะเชิงบวกที่ คล่องแคล่วในสังคม มีความร่าเริง สนุกสนาน ใจเย็น มีความเป็นมิตร รักสนุก พูดเก่ง (Talkative) ชอบการพบปะสังสรรค์ ชอบสังคม (Gregarious) กล้าแสดงออก (Expressive) ชอบออกสังคม (Outgoing) ชอบมีความสำคัญ (Dominant) อารมณ์ทางบวก (Positive emotionality) ผจญภัย (Adventurous) เปิดเผย

(Open) พูดตรงไปตรงมา (Outspoken) ชอบความตื่นเต้น (Excitement) ชอบการกระตุ้นที่มีแนวโน้มทำให้เกิดกำลังใจ และมองโลกในแง่ดี

ลักษณะบุคลิกภาพเชิงลบ ได้แก่ ลักษณะไม่เป็นมิตร (Unfriendly) สงบเสงี่ยม (Reserved) เงียบนิ่งเฉย (Quiet) ประหม่า ลังเล เหนียมอาย (Shy) ขี้อาย (Timid) เงียบขรึม พูดน้อย (Taciturn) ระวังระมัดระวัง (Cautious) เงียบไม่พูดจา (Silent) ถอยหนี (Withdrawn)

2. บุคลิกภาพประนีประนอม (Agreeableness) หรือบุคลิกภาพอ่อนโยนบุคลิกภาพลักษณะนี้ คือ การร่วมมือกับผู้อื่น (Cooperative) มีมิตรภาพ (Friendly) อบอุ่น (Warm) สุภาพ เรียบร้อย (Gentle) ไว้วางใจได้ (Trusting) สุภาพอ่อนโยน (Good-natured) มีความหวัง (Hopeful) ความเอื้อเฟื้อ (Courteous) ยืดหยุ่น (Flexible) ใจกว้าง อดทน (Tolerant) สนใจความรู้สึกเห็นใจผู้อื่น (Caring) เห็นอกเห็นใจ (Sympathetic) ถ่อมตัว สงบเสงี่ยม (Modest)ยินยอมให้ความร่วมมือ (Compliance) เป็นมิตร (Affability)

ลักษณะบุคลิกภาพเชิงลบ ได้แก่ ขัดแย้ง (Critical) ฉุนเฉียวง่าย (Irritable) ไม่สุภาพ (Disagreeable) เฉยเมย (Cold) ไม่เป็นมิตรหรือเป็นศัตรู (Unfriendly) เป็นปรปักษ์ (Antagonize) ไต่แย้ง (Disagree) เห็นแก่ตัว (Self-centered) เจตนาร้าย (Spiteful) หลงตัวเอง (Narcissism) หยาบคาย ใจแคบ

3. บุคลิกภาพควบคุมตนเอง (Conscientiousness) หรือบุคลิกภาพซื่อตรงต่อหน้าที่ บุคลิกภาพลักษณะนี้คือ มีความรับผิดชอบ (Responsible) พึ่งพาได้ (Dependable) ยืนกรานยืนหยัด (Persistent) มีระเบียบ (Organized) มีความละเอียดรอบคอบ ระวังระมัดระวัง (Scrupulous) มีวินัยในตนเอง (Self-disciplined) เอาใจใส่ระมัดระวัง (Careful) ถี่ถ้วน สมบูรณ์ (Thorough) เต็มไปด้วยการวางแผน (Planful) อดทน (Persevering) มุ่งความสำเร็จ (Achievement) มีทิศทาง (Oriented) มีประสิทธิภาพมีความสามารถ (Efficient) ขยันหมั่นเพียร (Diligent) ไว้ใจได้ (Reliable) ซื่อสัตย์ (Honest) ยุติธรรม (Conscientious)

ลักษณะบุคลิกภาพเชิงลบ ได้แก่ ขัดกันเข้ากันไม่ได้ (Inconsistent) หุนหันพลันแล่น (Impulsive) ไม่น่าไว้วางใจ ไม่น่าเชื่อถือ (Unreliable) ไม่มีระเบียบวินัย (Undisciplined) หลงลืม (Forgetful) เลินเล่อ (Careless) เหลวไหล (Negligent) ไว้ใจไม่ได้ (Undependent) ไม่สุจริต (Dishonest)

4.บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง (Emotional Stability) เป็นลักษณะทางบุคลิกภาพที่แพร่หลายมากที่สุดของการวัดบุคลิกภาพ บุคลิกภาพลักษณะนี้ คือ มีความสุขุมเยือกเย็น (Clam) มั่นใจตนเอง (Self-confident) หนักแน่น (Secure) มีใจจดจ่อ (Enthusiastic) มั่นคง (Poised) ผ่อนคลาย (Relaxed) เสมอเป็นนิจ (Steady) สงบไร้กังวล (Easygoing) จิตใจสงบ (Composed)

ลักษณะบุคลิกภาพเชิงลบ ได้แก่ ตื่นเต้น (Excitable) หงุดหงิด (Restless) วิดก
กังวล (Nervous) เครียด (Tense) กังวลใจเป็นทุกข์ (Anxious) โกรธ ฉุนเฉียว (Angry) หดหู่
(Worried) กังวล (Worried) โลเล (Insecure) อ่อนแอ (Vulnerable)

5.บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ (Openness Experience) บุคลิกภาพเปิดรับ
ประสบการณ์ (Openness Experience) หรือด้านการยอมรับสิ่งใหม่ นักจิตวิทยาบางกลุ่มเรียก
บุคลิกภาพแบบนี้ว่า Intellect (ฉลาดหลักแหลม) บุคลิกภาพลักษณะนี้ คือ มีจินตนาการ
(Imaginative/Artistic) รับความรู้สึกได้ง่าย (Sensitive) มีสติปัญญาเฉียบแหลม (Intellectual)
ความอยากรู้อยากเห็น (Curious) สร้างสรรค์ (Creative) มีวัฒนธรรม (Cultured) ปัญญาไวเฉียบ
ฉลาด (Sharp-witted) ใจกว้าง ไม่มีอคติ อดทน (Broad-minded) การเข้าใจอย่างลึกซึ้ง (Insightful)
ความซับซ้อน (Complex) มีประสบการณ์ชีวิตมากมาย (Sophisticated)

ลักษณะบุคลิกภาพเชิงลบ ได้แก่ ประหยัด ขี้เหนียว คับแคบ (Narrow) เลียนแบบ
(Imitative) ไม่มีจินตนาการ (Unimaginative) ทำตามคำสั่ง (Direct) ตรงไปตรงมา (Down-to-earth)
ราบเรียบ ถ่อมตัว (Simple)

2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าด้านกับความเข้มแข็งในการมองโลก

บุคลิกภาพของคนถูกกำหนดโดยปัจจัยหลัก 3 อย่างร่วมกัน คือ สภาวะพื้นฐานทาง
ชีววิทยาและพันธุกรรม สิ่งแวดล้อมและสภาวะความเป็น “ตน” (นิภา นิธยานน. 2530:68)บุคลิกภาพ
สามารถแบ่งออกเป็นห้าด้าน ซึ่งแนวคิดทฤษฎีนี้ได้รับการยอมรับว่ามีความครอบคลุม และอธิบาย
ถึงลักษณะของบุคคลได้ดี (สัทธา ตัญญาบุญ. 2542:22) บุคลิกภาพห้าด้านแบ่งออกเป็น
บุคลิกภาพเปิดเผย บุคลิกภาพประนีประนอม บุคลิกภาพควบคุมตนเอง บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง
และบุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ โกลด์เบิร์ก(พัชรพร แจ่มแจ้ง. 2546 : 40-42 ; อ้างอิงจาก
Goldberg. 1999 : online) ซึ่งองค์ประกอบที่มีส่วนในการกำหนดบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล
ประกอบด้วยหลายสิ่งไม่ว่าจะเป็น ประสบการณ์ในวัยเด็ก วุฒิภาวะ การเลี้ยงดู สังคม วัฒนธรรม
เป็นต้น เช่นเดียวกับความเข้มแข็งในการมองโลกก็เป็นสิ่งที่ได้รับการพัฒนามาจากประสบการณ์
ชีวิตตั้งแต่วัยเด็ก การเลี้ยงดู รวมถึงความมั่นคงทางสังคมและวัฒนธรรม แอนโทนีฟสกี
(Antonovsky. 1987) ที่เป็นปัจจัยที่ทำให้ระดับของความเข้มแข็งในการมองโลกมีการพัฒนา ซึ่งจาก
การศึกษาวิจัย พบว่า บุคลิกภาพห้าด้านนี้มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งกับการมองโลก ดังนี้

ซัลลีแวน (Sullivan. 2002 : online) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ ระหว่างบุคลิกภาพ
อารมณ์มั่นคง การเห็นคุณค่าในตนเองกับความเข้มแข็งในการมองโลกของนักศึกษาชายและหญิงของ
มหาวิทยาลัย Loyola โดยใช้แบบวัดบุคลิกภาพห้าด้านของโกลด์เบิร์ก(Goldberg .1999) ผล
การศึกษาพบว่า บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก

ซีดีนา(Zdena. 2000 : online) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าด้านกับความเข้มแข็งในการมองโลกในผู้สูงอายุ โดยใช้แบบวัดบุคลิกภาพห้าด้านของโกลด์เบิร์ก(พัทธพร แจ่มแจ้ง. 2546 : 40-42 ; อ้างอิงจาก Goldberg. 1999 : online) ผลจากการศึกษาพบว่าบุคลิกภาพควบคุมตนเอง และบุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก

มาร์กาแลท และ ไอแซงค์ (พัธพร แจ่มแจ้ง. 2546 : 56 ;อ้างอิงจาก Margalit and Eysenck .1990) ได้ศึกษาพบว่า ทักษะทางสังคม บุคลิกภาพ และบรรยากาศครอบครัว ที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลก โดยศึกษาในกลุ่มตัวอย่างชาย 371 คน และหญิง 371 คน ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่าในเพศหญิงที่มีบุคลิกภาพเปิดเผย จะมีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลก

วิสซิง, แวน และทอยท์ (Wissing, Van and Toit. 1998 : online) ได้ศึกษาพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าด้านกับความเข้มแข็งในการมองโลกเป็นตัวชี้วัดความผาสุกในชีวิต โดยพบว่า บุคลิกภาพห้าด้าน ซึ่งประกอบด้วย บุคลิกภาพกล้าแสดงออก บุคลิกภาพประนีประนอม บุคลิกภาพควบคุมตนเอง บุคลิกภาพมีความมั่นคงทางอารมณ์ และบุคลิกภาพเปิดเผย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก

2.5 การวัดบุคลิกภาพ

การวัดบุคลิกภาพเป็นเรื่องที่วัดได้ซับซ้อน เมื่อเทียบกับการวัดสิ่งอื่นๆ นักจิตวิทยาได้พยายามสร้างเครื่องมือขึ้นมาวัดบุคลิกภาพ ซึ่งสามารถใช้วัดบุคลิกภาพตามลักษณะที่ต้องการ มนตรา เกศแก้วกมล (2544: 19) ได้กล่าวถึงวิธีการวัดบุคลิกภาพไว้ได้หลายวิธีดังนี้

2.5.1 วิธีการสังเกต การสังเกตเป็นรากฐานของวิทยาศาสตร์ทุกแขนง ตั้งแต่ประสบการณ์อันซับซ้อนอย่างเช่น พฤติกรรมของคน แต่ในการสังเกตให้ได้รายละเอียดอย่างถี่ถ้วนทำได้ยาก เราจึงต้องเลือกสังเกตเพียงปฏิกริยาอย่างใดอย่างหนึ่งไปก่อน ดังนั้นการสังเกตพฤติกรรมหรือลักษณะทั่วไปที่บุคคลแสดงออกมีอยู่ 2 แบบด้วยกัน คือ การสังเกตแบบควบคุมเป็นการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่จัดไว้โดยเฉพาะ อีกรูปแบบหนึ่ง คือการสังเกตทั่วไปในชีวิตประจำวันที่บุคคลแสดงออก การสังเกตทั้งสองแบบนี้จะต้องมีการบันทึกผลตรงตามที่ได้เห็น โดยไม่นำความรู้สึกส่วนตัวเข้าไปเกี่ยวข้อง การวัดบุคลิกภาพแบบนี้ผู้สังเกตจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นพิเศษการวัดจึงจะได้ผล

2.5.2 วิธีการทดสอบ เป็นวิธีการที่นิยมกันมาก การทดสอบประกอบด้วยข้อความต่างๆหลายสิบข้อที่ผู้ทดสอบสร้างขึ้น หัวข้อคำถามหรือสถานการณ์ที่สร้างขึ้นมักจะเกี่ยวข้องกับความรู้สึกที่เกี่ยวกับผู้ถูกทดสอบ สิ่งแวดล้อมหรือพฤติกรรมที่ทำอยู่เสมอๆเมื่อตกอยู่ในสภาพนั้นๆเช่น

คำถามเกี่ยวกับความกลัว ความวิตกกังวล ความสนใจในสิ่งต่างๆ เป็นต้น การวัดบุคลิกภาพวิธีนี้ผู้ถูกทดสอบต้องร่วมมือร่วมใจกับผู้ทำการทดสอบในการตอบคำถามต่างๆ เพื่อให้การสอบได้ตามวัตถุประสงค์

2.5.3 วิธีการรายงานตนเอง วิธีการวัดแบบนี้แบ่งออกเป็นได้สองรูปแบบ คือ

2.5.3.1 การวิเคราะห์ตนเอง คือ การประมาณค่าตนเอง ลักษณะคำถามจะเป็นคำถามแบบปรนัย การวัดลักษณะนี้มีประโยชน์สำหรับการเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตนเอง

2.5.3.2 การสัมภาษณ์ เป็นการสนทนาระหว่างคนสองคนอย่างมีจุดมุ่งหมาย โดยผู้สัมภาษณ์จะเป็นผู้เตรียมคำถามมาและจดบันทึกแบบประมาณค่า ซึ่งผู้ถูกสัมภาษณ์จะไม่ว้าวาถูกทดสอบบุคลิกภาพ การสัมภาษณ์นี้มีลักษณะคล้ายการวิเคราะห์ตนเองต่างกันตรง ผู้สัมภาษณ์มาตั้งคำถามให้เราคิดเอง เพื่อวิเคราะห์ตนเอง ผู้สัมภาษณ์จะเป็นผู้จดบันทึกและประมาณค่าบุคลิกภาพ

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมายในอนาคต

3.1 ความหมายของการกำหนดเป้าหมายในอนาคต

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายในอนาคต มีนักวิชาการและนักการศึกษาให้ความหมายไว้ดังนี้

ชิษณุกร พรภานุวิชญ์ (2540 : 6) ได้ศึกษาความหมายของการกำหนดเป้าหมายในอนาคต คือ ความรู้สึก ความคิดเห็น การรับรู้ การตีความ หรือการคาดการณ์ต่อเหตุการณ์ต่างๆ ที่ยังไม่เกิดขึ้นของบุคคลอื่นที่คาดหวังในบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตน

นิยดา ภู่อานุสาสน์ (2531: 7) ได้ศึกษาความหมายของการกำหนดเป้าหมายในอนาคต คือ ความรู้สึกของเด็กต่อเป้าหมายที่ตั้งไว้ สำหรับตนเองในสิ่งที่เขาต้องการจะเป็น ต้องการจะได้มาและต้องการทำให้สำเร็จโดยคาดคะเนจากความสามารถและสภาพของตนเอง

ล๊อค และลาธัม (Locke and Latham. 1984 : 1) ได้ศึกษาความหมายของการกำหนดเป้าหมายในอนาคต คือ เทคนิคที่ใช้ในการจูงใจให้ผู้เรียนพยายามทำงานเพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ

วิทเทเคอร์ (Whittaker. 1965 : 653) ได้ศึกษาความหมายของการกำหนดเป้าหมายในอนาคต คือ เป้าประสงค์ที่บุคคลตั้งไว้สำหรับตนเองและเป็นสิ่งที่เขาพยายามจะทำให้สำเร็จ

ฟินน์ (นันทนา จันทรรัตน์. 2545 : 7; อ้างอิงจาก Finn. 1962. *Journal of Teacher Education*. 390) ได้ศึกษาความหมายของการกำหนดเป้าหมายในอนาคต คือ การประเมินคุณค่า

ของบุคคลหรือตนเอง ด้านจิตสำนึกหรือจิตใต้สำนึกและใช้ความคาดหวังนั้นมาเป็นแนวทางในการกำหนด พฤติกรรมที่จะมีต่อบุคคลที่คาดหวังหรือต่อตนเองในลักษณะที่ตนคิดว่าถูกต้อง

จากการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า การกำหนดเป้าหมายในอนาคต คือ การกำหนดเป้าหมายเกี่ยวกับการศึกษา การประกอบอาชีพของนักเรียนในอนาคตต่อเป้าหมายหรือความมุ่งหวังที่ตั้งสำหรับตนเองในสิ่งที่นักเรียนต้องการจะเป็น ต้องการจะได้มา มีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จในอนาคต เช่น การตั้งเป้าหมายเกี่ยวกับการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพหรือความคาดหวังที่มุ่งหวังจะประสบความสำเร็จในอนาคต

3.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายในอนาคต

ล๊อค (วัลภา สบายยิ่ง. 2542 : 23; อ้างอิงจาก Locke. 1981. *Goal Setting and Motivational Technique that work*. 125 -152) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายในอนาคตไว้สรุปได้ดังนี้

- 1.การกำหนดเป้าหมายในอนาคตที่เฉพาะเจาะจง ทำให้บุคคลทำงานได้ดีมากกว่าการตั้งเป้าหมายที่คลุมเครือ เช่น ทำให้ดีที่สุด ทำให้เร็วที่สุด
- 2.การกำหนดเป้าหมายในอนาคตที่ยากแก่การบรรลุถึง แต่มีความเป็นไปได้ที่จะบรรลุถึง ทำให้บุคคลทำงานได้ผลดีกว่าเป้าหมายง่าย ๆ
- 3.การให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายในอนาคตมีแนวโน้มส่งผลให้ผู้ร่วมงานทำงานได้ผลงานสูงกว่าการที่ผู้ร่วมงานไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายในอนาคตในการทำงาน
- 4.การให้ข้อมูลย้อนกลับ ในเรื่องการบรรลุเป้าหมายของการทำงานแก่ผู้ทำงานจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานได้ผลดีกว่าการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้ปฏิบัติงานเฉพาะด้านการปฏิบัติงาน และดีกว่าการไม่ให้ข้อมูลย้อนกลับเลย
- 5.การกำหนดเป้าหมายในอนาคตควรมีการแสดงระยะเวลาที่จะทำงานให้สำเร็จ

ล๊อค (วัลภา สบายยิ่ง. 2542 : 23; อ้างอิงจาก Locke. 1968. *Goal Setting and Motivational Technique that work*. 241 -251) กล่าวว่า การกำหนดเป้าหมายในอนาคตของบุคคลเป็นตัวกลางระหว่างพฤติกรรมกับลักษณะงาน สิ่งจูงใจการนิเทศงานและการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ด้วยเชื่อมั่นว่าเป้าหมายเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลรักษากฎเกณฑ์สัญญาที่จะทำงานให้สำเร็จ

ลาธัม และซารี (Latham and Sarri. 1979 : 151-156) ได้กล่าวว่า การที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้ปฏิบัติจะต้องผูกพันกับเป้าหมายและแหล่งอำนวยความสะดวก ซึ่งช่วยให้

เป้าหมายประสบความสำเร็จ ถ้าผู้ปฏิบัติไม่เห็นคุณค่าของงานที่ทำแล้วการปฏิบัติงานของเขาจะไม่ดีพอ และถ้าผู้ปฏิบัติถูกกระตุ้นเพื่อให้ทำงานให้ถึงเป้าหมายแต่ไม่สามารถจัดหาเครื่องมือที่จำเป็นแล้วเป้าหมายจะประสบความสำเร็จได้ยาก

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การกำหนดเป้าหมายในอนาคตนั้นยังเป็นเป้าหมายที่ยากเท่าไรยังทำให้การปฏิบัติงานดีขึ้นเท่านั้น ภายใต้เงื่อนไขที่บุคคลนั้นมีความรู้ความสามารถเพียงพอ เป้าหมายจะจูงใจให้บุคคลได้ใช้เวลาในการทำกิจกรรม เป้าหมายที่ยากจะช่วยให้บุคคลนั้นใช้เวลาทำงานที่ยาวนาน เป้าหมายที่ชัดเจนและแน่นอนจะทำให้บุคคลมีความตั้งใจต่อการแสดงพฤติกรรม

3.3 ลักษณะของการกำหนดเป้าหมายในอนาคต

นายคิลปี เชียวชาญพัฒนา (2527 : 1-2) ได้สรุปว่า เป้าหมายที่จะสัมฤทธิ์ผล ควรมีลักษณะดังนี้ คือ

1. เป้าหมายที่เป็นไปได้และไม่สูงหรือมากเกินไป ในการวางเป้าหมายนั้นบุคคลจะต้องรู้ว่าตนเองมีความสามารถเพียงใดและจะต้องมองเห็นความเป็นไปได้ที่จะบรรลุเป้าหมายนั้น เมื่อมีเป้าหมายหลักแล้วก็ควรมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับเป้าหมายหลัก มิใช่วางเป้าหมายหลายอย่าง ซึ่งขัดกันและก่อให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติ
2. การปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับการบรรลุเป้าหมาย เส้นทางของความสำเร็จของแต่ละคนอาจจะไม่เหมือนกัน แต่ผู้ที่ไปสู่ความสำเร็จได้จะต้องดำเนินอยู่บนเส้นทางที่จะนำไปสู่จุดหมายที่ตนวางไว้นั้น
3. ไม่เป็นเป้าหมายที่บรรลุได้ยาก การตั้งเป้าหมายแล้วไม่ประสบความสำเร็จนั้นจะก่อให้เกิดความท้อถอย เสียกำลังใจ
4. ได้รับความร่วมมือร่วมใจจากผู้ที่เกี่ยวข้อง การวางเป้าหมายย่อมจะมีผลกระทบต่อผู้เกี่ยวข้องถ้าเขาเห็นด้วยกับเป้าหมายและส่งเสริมก็จะประสบความสำเร็จเร็วขึ้น แต่ถ้าเขาขัดขวางก็จะทำให้เสียกำลังใจและเสียเวลา ดังนั้น การวางเป้าหมายที่ดีนั้นควรจะได้รับความเห็นชอบอย่างจริงจัง และพร้อมที่จะร่วมมือผลักดันให้อยู่ในแนวทางที่จะนำไปสู่เป้าหมายได้

ถวิล เกื้อกุลวงศ์ (2528:70) กล่าวว่า เป้าหมายที่ดีนั้นควรเป็นเป้าหมายที่ตั้งไว้พอที่จะเอื้อมถึงได้และต่ำเพียงพอที่จะบรรลุถึงได้ นั่นคือ เป้าหมายต้องเป็นจริงก่อนที่บุคคลจะพยายามอย่างจริงจังเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จและการที่บุคคลกำหนดเป้าหมายในอนาคตไว้สูงย่อมทำให้มีพลังจูงใจมากขึ้นในการที่จะมุ่งไปสู่เป้าหมายนั้น ฉะนั้นเมื่อบุคคลพบกับปัญหาต่างๆ ย่อมจะมีความมุ่งมั่น และพยายามฟันฝ่าอุปสรรค เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่ตนเองตั้งไว้

เทอดศักดิ์ เดชคง (2542 : 123 -126) กล่าวว่า คนเราจะมีชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่าต่อตนเองและองค์กรที่ทำงานอยู่จำเป็นต้องมีการกำหนดเป้าหมายในการกระทำสิ่งต่างๆ ซึ่งเป้าหมาย หรือ จุดมุ่งหมายที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. ชัดเจน คือ ยิ่งเป็นเป้าหมายที่ใกล้ตัวเท่าไรก็ยิ่งต้องมีความชัดเจนมากขึ้นเท่านั้น
2. มีระยะเวลาเป็นตัวกำหนด คือ เป้าหมายระยะสั้น ระยะปานกลางและระยะยาว
3. สามารถดำเนินการกระทำเพื่อไปสู่เป้าหมายได้ โดยวิธีการที่จะไปสู่เป้าหมายนั้นอาจจะเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ ซึ่งต้องยืดหยุ่นและปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

ธงชัย สันติวงษ์ (2533 : 46) ได้ให้ความเห็นว่า ลักษณะของเป้าหมายที่ดีควรเป็นดังนี้

1. สามารถบรรยายความออกเป็นระดับต่างๆ ของความสำเร็จที่ต้องการ
2. มีการเน้นหรือระบุเกี่ยวกับเวลาที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จได้
3. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
4. สอดคล้องเข้ากันได้กับเป้าหมายอื่นๆ

บรม (อุดมพร ตันตนะรัตน์. 2531 : 9 ; อ้างอิงจาก Broom. 1963 : 35) ได้เสนอแนะข้อควรพิจารณาในการตัดสินใจเกี่ยวเนื่องกับการกำหนดเป้าหมายในอนาคตไว้ 2 ประการ ดังนี้

1. พิจารณาว่าเป้าหมายที่จะไปสู่เป้าหมายนั้นมีคุณค่ามากน้อยเพียงไร
2. พิจารณาว่าสิ่งที่กระทำนั้นสามารถคาดหวังให้ไปถึงจุดหมายได้เพียงใด

ความสัมพันธ์ทั้ง 2 ประการดังกล่าวนี้ จะเป็นองค์ประกอบหรือตัวชี้แห่งความสำเร็จในอนาคต ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจของแต่ละคนในการเลือกกระทำหรือไม่กระทำในสิ่งที่คาดหวังเอาไว้ ในการกระทำต่างๆ ของบุคคลจะมีการตั้งจุดหมายหรือคาดหวังเพื่อจะให้ได้ไปสู่ความสำเร็จตามที่บุคคลคาดหวังเอาไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะความแตกต่างของแต่ละบุคคลและสภาพแวดล้อม ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญไม่น้อยที่จะทำให้การกำหนดเป้าหมายในอนาคตนั้นเป็นจริงขึ้นมา

สมยศ นาวิการ (2519 : 42-43) กล่าวว่า เป้าหมายองค์การที่กำหนดขึ้นมานั้นควรจะต้องมีลักษณะชัดเจนและรัดกุม และเป็นที่เข้าใจสำหรับผู้ใต้บังคับบัญชา และเป้าหมายดังกล่าวจะต้องเป็นเป้าหมายที่คำนึงถึงความสามารถของผู้ที่ต้องรับผิดชอบจะต้องเป้าหมายที่น่าสนใจ จูงใจ และท้าทายด้วย เป้าหมายที่กำหนดขึ้นควรมีลักษณะดังนี้ คือ

1. เป้าหมายจะต้องวัดได้ (measurement of goals) ไม่ว่าจะเป็นระดับไหนขององค์การ ควรจะกำหนดออกมาเป็นจำนวนที่วัดได้

2. เป้าหมายและระยะเวลา (goals and time) เป้าหมายจะต้องมีกรอบของระยะเวลาที่กำหนดไว้ด้วย ซึ่งเป้าหมายจะทำให้สำเร็จเมื่อใดเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ

จะเห็นได้ว่า การกำหนดเป้าหมายในอนาคตนั้นจะต้องเป้าหมายที่ชัดเจนเฉพาะเจาะจงวัดได้ และเป็นเป้าหมายที่บุคคลสามารถทำได้จึงจะทำให้บุคคลนั้นไปสู่ความสำเร็จ

3.4 การพัฒนาให้บุคคลมีการกำหนดเป้าหมายในอนาคต

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2530 :107–108) ได้เสนอแนะวิธีการกระตุ้นบุคคลมีการกำหนดเป้าหมายในอนาคต ไว้ดังนี้

1. ให้เขียนเรื่องราวของคนที่เกี่ยวกับปัจจุบันและอนาคต โดยอาจกำหนดให้เขียนถึงสภาพชีวิตและการวางแผนการใช้ชีวิตในบั้นปลายด้วย
2. ให้ฝึกเขียนนวนิยายชีวิต ซึ่งอาจกำหนดช่วงเวลาไว้ เช่น ตั้งแต่เด็กจนเป็นผู้ใหญ่หรือจากปู่ไปถึงหลาน
3. ฝึกวางแผนเกี่ยวกับชีวิตของตนเอง อาจจะเป็นแผน 5 ปี 7 ปี หรือ 20 ปี ก็ได้ ฝึกเล่นหมากกรุกเพื่อที่จะเอาชนะชนะ
4. ให้แบบอย่างของการวางแผนระยะยาว หรือการวางแผนการดำเนินชีวิตเพื่อบรรลุเป้าประสงค์บางประการในอนาคต

รังสรรค์ เพ็งชู (2531 : 82–103) กล่าวว่า การพัฒนาศักยภาพของบุคคลให้พร้อมที่จะอยู่ในโลกที่เปลี่ยนแปลงสู่อนาคตที่ไม่แน่นอนนี้ หนทางหนึ่งคือ การให้บุคคลที่มีทัศนคติที่กว้างไกลทั้งในแง่ของมิติเกี่ยวกับเวลา สถานที่ ชุมชนและวิถีชีวิตเพื่อจะได้ปรับปรุง ปฏิบัติหรือกำหนดทางเดินที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการช่วยกระตุ้นให้เยาวชนสร้างอนาคตที่พึงประสงค์ของตนเองและสังคมได้ตั้งแต่ปัจจุบัน และได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาให้บุคคลมีการกำหนดเป้าหมายในอนาคต ดังนี้

1. มุ่งให้บุคคลตระหนักว่า อนาคตเกิดจากความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ในอดีตและสภาพแวดล้อมกับโอกาส และโดยการเลือกตัดสินใจของมนุษย์เอง
2. มุ่งให้บุคคลตระหนักว่า การคาดการณ์เกี่ยวกับอนาคตเป็นการตรวจสอบทางเลือกที่อาจเป็นไปได้ในอนาคต
3. มุ่งให้บุคคลมองเห็นความสัมพันธ์ของโลก และชีวิตอย่างเป็นระบบเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน

รวานนท์ ตั้งจักรวาลานนท์ (2547: 86-109) ได้กล่าวว่า การพัฒนาเป้าหมาย คือ การขยายความเป้าหมายที่เขียนไว้ เพื่ออธิบายเนื้อหาหรือใจความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับผลลัพธ์ และผลประโยชน์ที่ต้องการ บุคคลควรที่จะทำการพัฒนาเป้าหมายเบื้องต้นทุกเป้าหมาย ด้วยขั้นตอนสำหรับการพัฒนาเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ 6 ขั้นตอนดังนี้

1. การจำแนก (Classify) เป้าหมายออกเป็นประเภท
2. การเรียงลำดับ (Prioritize) เป้าหมายแต่ละประเภท
3. การกำหนด (Establish) มาตรฐานสำหรับการปฏิบัติการ
4. การระบุ (Identify) อุปสรรคในการดำเนินการตามเป้าหมาย
5. การพัฒนา (Determine) บุคคลต้องกำหนดแรงบันดาลใจส่วนบุคคลเพื่อสร้างแรงจูงใจ และข้อผูกมัดต่อความสำเร็จของเป้าหมาย
6. การนิภาพ (Visualize) ความสำเร็จตามเป้าหมายเพื่อเพิ่มพลังให้แก่แรงจูงใจ

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2544 : 348) กล่าวว่า การที่เด็กจะมีเป้าหมายนั้น พ่อแม่ต้องสร้างความอยากให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก เช่น อยากเป็นคนเก่ง อยากเป็นที่หนึ่ง อยากแข่งขัน โดยบอกลูกว่าการไปถึงจุดแห่งชัยชนะนั้นคืออะไร ทำได้โดยการคุยกับลูกบ่อยๆ และทำชีวิตประจำวันให้มีความกระตือรือร้น มีชีวิตชีวา มีความรู้สึกสนุกในการเรียนรู้เมื่อลูกเริ่มมีเป้าหมายแล้ว จงพยายามทำให้มันชัดเจน เป้าหมายที่ไม่ชัดเจนในที่สุดก็จะเลือนลหาย ในชีวิตของเรามีหลายสิ่งที่ต้องทำ บางครั้งถ้าไม่ตั้งเป้าหมายให้ชัดเจนสิ่งอื่นๆ อาจจะมาบดบังเป้าหมายที่เคยตั้งไว้ นอกจากนี้ได้กล่าวว่า เด็กจะตั้งเป้าหมายได้ต่อเมื่อเขามีความคาดหวังในตนเองคาดหวังว่าตัวเองจะประสบความสำเร็จ พ่อแม่จะทำให้ลูกคาดหวังในตนเองได้ก็โดยตัวพ่อแม่ต้องคาดหวังในตัวลูกก่อน และ Goleman D. (1998 : 90) กล่าวว่า ถ้าหากลูกยังไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจน พ่อแม่ต้องลองให้ลูกพัฒนาความสามารถในด้านต่างๆ อย่างหลากหลายเพื่อช่วยให้ลูกได้ค้นพบตัวเองและรู้จักตัวเองมากขึ้นว่าตนเองเหมาะกับอะไร เพราะการที่ลูกมีเป้าหมายจะทำให้มีความคิดสร้างสรรค์และมีความเพียรพยายามแม้จะมีอุปสรรคและมีความคับข้องใจ และผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2531 : 19) กล่าวว่าเมื่อลูกมีเป้าหมายที่ชัดเจนและสามารถวัดได้ว่าเป้าหมายเหล่านั้นมีความสำคัญกับตนเองจริงๆ ลูกก็จะพยายามหาหนทางเพื่อที่จะไปสู่เป้าหมายแม้ว่าจะมีปัญหาและอุปสรรคก็ตาม

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า เป้าหมายจะเป็นการระบุถึงความสำเร็จของงานที่ชัดเจนและวัดผลได้ ทำโดยเป้าหมายจะต้องเป็นเป้าหมายที่เป็นไปได้ ชัดเจน และเฉพาะเจาะจง เพราะเป้าหมายจะเป็นเส้นทางที่ผู้ปฏิบัติต้องดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตนตั้งไว้ เมื่อผู้เรียนมีเป้าหมายในการเรียนที่ชัดเจนก็จะปฏิบัติตนเพื่อที่จะไปสู่เป้าหมายนั้น

3.5 การวัดการกำหนดเป้าหมายในอนาคต

ศิริพันธ์ สุระรัมย์ (2546: 63) ได้สร้างเครื่องมือแบบสอบถามวัดการกำหนดเป้าหมายในอนาคต เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 4 ระดับ จำนวน 31 ข้อ มีค่าอำนาจ

จำแนก อยู่ระหว่าง 0.092-0.455 คัดเลือกไว้ 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.247- 0.455 ได้ค่าความเชื่อมั่น .846

วัลภา สบายยิ่ง (2542: 64-65) ได้สร้างแบบวัดการตั้งเป้าหมายส่วนตัว ซึ่งเป็นแบบวัดให้เลือกตอบประกอบด้วยข้อความและมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ให้ผู้ตอบเลือกเพียงคำตอบเดียวจาก “เป็นจริงมากที่สุด” ถึง “เป็นจริงน้อยที่สุด” โดยครอบคลุม 2 ตัวแปร คือ ความสำคัญของเป้าหมายและความเฉพาะเจาะจงของเป้าหมาย แต่ละตัวแปรประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ข้อ รวมเป็น 10 ข้อ การสร้างเครื่องมือ แบบวัดการตั้งเป้าหมายส่วนบุคคล ใช้แนวทางการวัดการตั้งเป้าหมายส่วนบุคคลของ วอทรูบา (Wotruba. 1989: 22-29) ประกอบด้วยข้อความทางด้านบวก และข้อความทางด้านลบ การให้คะแนนแบบวัด ได้กำหนดการให้คะแนนแบบวัดการตั้งเป้าหมายองค์การ ดังนี้

ในกรณีที่ข้อความเป็นทางบวก เป็นจริงน้อยที่สุด ได้	1	คะแนน
เป็นจริงน้อย ได้	2	คะแนน
เป็นจริงปานกลาง ได้	3	คะแนน
เป็นจริงมาก ได้	4	คะแนน
เป็นจริงมากที่สุด ได้	5	คะแนน

หากข้อความเป็นลบจะให้คะแนนกลับกัน

การรวมคะแนน ให้รวมคะแนนเป็นรายด้าน โดยรวมคะแนนแต่ละด้าน แบบวัดนี้จะมีคะแนนในแต่ละด้าน ระหว่าง 5-25 คะแนน

ความหมายคะแนน ผู้ที่ได้คะแนนที่สูงกว่าในแต่ละด้านของแบบวัดการตั้งเป้าหมายส่วนบุคคล หมายความว่า บุคคลนั้นมีการรับรู้การตั้งเป้าหมายส่วนบุคคลสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดการตั้งเป้าหมายส่วนบุคคล โดยในด้านความสำคัญของการตั้งเป้าหมายฉบับใช้จริงมีค่า .68 ส่วนด้านความเฉพาะเจาะจงของเป้าหมายฉบับใช้จริงมีค่า .73 ตามลำดับ

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง

4.1 ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเอง

จากการศึกษาเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง ได้มีผู้ให้ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเองไว้หลายท่าน ดังนี้

โรเซนเบิร์ก (ปรารภนา ช้อนแก้ว. 2542 ; 11 : อ้างอิงจาก Resenberg. 1965. *Society and the adolescent self – image.*) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความเคารพที่บุคคลมีต่อตนเอง มองเห็นตนเองเป็นคนมีค่า โดยไม่จำเป็นต้องเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นว่าดีกว่าหรือเลวกว่า และไม่คิดว่าตนเองต้องเป็นคนเลวเลิศ แต่ตระหนักในข้อจำกัดของตนและสามารถคาดหวังได้ว่าจะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นได้อย่างไร

มาสโลว์ (Maslow. 1970 :45) ให้ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเองไว้ว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตนมีคุณค่า มีความเข้มแข็ง มีสมรรถภาพในการกระทำสิ่งต่างๆ มีความเชี่ยวชาญและมีความสามารถ

คูเปอร์สมิธ (Coopersmith. 1967 : 4 – 5) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นการประเมินค่าของตนเองและของแต่ละบุคคลและยึดถือความคิดนั้นไว้ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงขอบเขตที่บุคคลเชื่อในตัวเองเกี่ยวกับความสามารถ ความสำคัญ ความสำเร็จ และความมีคุณค่า

แมสฟาร์แลนด์ และ โธมัส (วิณา บุญแสง. 2544 : 11 ; อ้างอิงจาก McFarland and Thomas. 1991 :410) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นผลของกระบวนการประเมินตนเองด้วยส่วนประกอบของการรับรู้ถึงการยอมรับความรัก และความพอใจใกล้ชิด

ริช (Rice. 1996 : 184) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การรับรู้ตนเองว่าตนเองมีคุณค่าตามที่ตนเองรับรู้ ซึ่งการประเมินคุณค่านี้นำไปสู่การยอมรับตนเองมีความพอใจในตนเองและมีความสอดคล้องกันระหว่างมโนทัศน์ของตนเองกับจินตนาการ

สุภาพรพรณ โคตรจรัส (2527 : 111) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การยอมรับและยกย่องในตนเอง เห็นคุณค่าในตนเอง

เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2527 : 14 -15) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ความรู้สึกที่ตนเองมีค่า มีความสามารถ มีความเชื่อมั่น และพร้อมที่จะนำสิ่งเหล่านี้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นได้ เป็นความรู้สึกที่เกิดจากการมองเห็นความแตกต่างไปจากความรู้สึกที่ตนเองมีความสามารถเหนือกว่าคนอื่น เก่งกว่าคนอื่น เราเป็นยอดเหนือใคร ฯลฯ ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้เป็นความรู้สึกของบุคคลที่ยึดตนเองเป็นหลัก ไม่ใช่คุณลักษณะของผู้ที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองอย่างแท้จริง

คันสนีย์ อินทรพันธุ์ (2531 : 150) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การยอมรับในความสามารถของตนเอง ยกย่องและนับถือตนเอง ตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง

อุมาพร ตรังสมบัติ (2544 :144) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลคิดเกี่ยวกับตนเองว่าตนเป็นคนมีคุณค่า มีความหมายและมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การรับรู้ตนเองและพิจารณาตามความรู้สึกของตน และทัศนคติของบุคคลที่มีต่อตนเอง โดยรู้สึกที่ตนมีคุณค่า มีความเข้มแข็ง และคิดว่าตนมีสมรรถภาพในการกระทำสิ่งต่างๆ มีความเชี่ยวชาญ มีค่าในสังคม ตลอดจนได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นและสังคม

แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานของการเห็นคุณค่าในตนเอง

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานของการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งมีผู้ให้ความหมายตรงกับคำว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง , ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง และในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้คำว่า การเห็นคุณค่าในตนเองแทนคำดังกล่าว

การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นส่วนหนึ่งของอัตมโนทัศน์ เป็นปริมาณคุณค่าที่เราให้กับตนเอง ซึ่งได้จากการเรียนรู้จากผู้อื่นและกลายเป็นส่วนสะท้อนให้เห็นว่าบุคคลอื่นยอมรับเราอย่างไร หรือความคิดที่เรามองเห็นจากการที่ผู้อื่นเห็นคุณค่าในตัวเอง

คูเปอร์สมิธ (นิภาวรรณ กิริยะ. 2534 : 5 ; อ้างอิงจาก Coopersmith.1981) กล่าวถึงสาเหตุของการเห็นคุณค่าในตนเองว่ามาจากแหล่งสำคัญซึ่งบุคคลใช้เป็นสิ่งตัดสินความสำเร็จของตนเอง 4 แหล่ง คือ

1. การมีอำนาจ (Power) หมายถึง การที่บุคคลสามารถมีอิทธิพลและควบคุมบุคคลอื่นได้
2. การมีความสำคัญ (Significance) หมายถึง การได้รับการยอมรับ ได้รับการใส่ใจรวมทั้งได้รับความรักใคร่จากบุคคลอื่น
3. การมีคุณความดี (Virtue) หมายถึง การยึดมั่นตามมาตรฐานทางจริยธรรมและศีลธรรมของสังคม

4. การมีความสามารถ (Competence) หมายถึง การประสบผลสำเร็จในการกระทำสิ่งต่างๆ

มโนภาพแห่งตน (Self – concept) มีลักษณะเป็นหน่วยรวมของความคิดที่มีระบบ ประกอบด้วย การรับรู้คุณลักษณะของสิ่งที่เป็น “ตัวฉัน” และการรับรู้ความสัมพันธ์ที่ “ตัวฉัน” มีกับผู้อื่น และสิ่งอื่น รวมทั้งค่านิยมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการรับรู้เหล่านี้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นได้ทั้งในขณะรู้ตัวและไม่รู้ตัว การรับรู้ตนเอง จะเป็นในแง่ของความสามารถ คุณค่า ค่านิยม ข้อจำกัด ฯลฯ จึงเป็นรายละเอียดของเนื้อหาที่บุคคลใช้เพื่อชี้บอกรวมชาติของตนเอง และใช้ในการเปรียบเทียบกับผู้อื่น โดยอาศัยประสบการณ์ของการปะทะสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลรอบข้างว่า ตนเองสามารถทำอะไรได้บ้าง มโนภาพแห่งตนจึงเป็นเรื่องของความคิดต่างๆ เกี่ยวกับลักษณะของตนเอง ซึ่งอาจไม่ตรงกับความเป็นจริง เหล่านี้ไม่มีลักษณะคงที่แน่นอน สามารถเปลี่ยนแปลงไปได้ตามสถานการณ์ต่างๆ ทำให้เป็นเสมือนข้อผูกมัดที่คนให้กับตนเองและมีอิทธิพลอย่างมากต่อพฤติกรรมที่แสดงออก (Rogers and Diamond. 1959 : 200)

วิลเลียม เจมส์ ได้เสนอ แนวคิดไว้เป็นสูตรเพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ดังนี้ (นภาพร พุ่มพฤษ. 2529 : 8 – 9 ; อ้างอิงจาก William James. 1980. *Dissertation Abstracts International* .)

$$\text{การเห็นคุณค่าในตนเอง} = \frac{\text{ความสำเร็จ (Success)}}{\text{ความคาดหวัง (Pretensions)}}$$

ตามสูตรความสำเร็จ หมายถึง การประสบความสำเร็จที่แท้จริงตามเป้าหมายของบุคคล ความคาดหวัง หมายถึง สิ่งที่เราคาดคิดว่าจะเป็นเช่นนั้นหรือเป้าหมายต่างๆ ที่บุคคลตั้งไว้ เพราะฉะนั้นการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคล คือ อัตราส่วนระหว่างความสำเร็จที่แท้จริงกับคาดหวัง ในความสำเร็จของบุคคลนั้นและจากสูตรของเจมส์ ทำให้มองเห็นว่าการเห็นคุณค่าในตนเอง นั้นเป็นเรื่องอัตวิสัย (Subjective) เพราะเป็นการประเมินส่วนตัวหรือส่วนบุคคล (Bruno. 1983 : 359)

4.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง

คูเปอร์สมิธ (Coopersmith .1981) กล่าวว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง มี 2 ประเภท คือ ประเภทที่เป็นลักษณะเฉพาะของบุคคล และประเภทที่เป็นส่วนประกอบภายนอก

1. องค์ประกอบที่เป็นลักษณะเฉพาะบุคคล ประกอบด้วย

ลักษณะทางกายภาพ

ลักษณะรูปร่างหน้าตา การมีสุขภาพแข็งแรง ความคล่องแคล่วว่องไวมีอิทธิพลต่อความพอใจในตนมาก ทั้งนี้เพราะรูปร่างที่ปรากฏจะเป็นตัวทำให้เกิดความประทับใจในตนเอง ซึ่งเกิดจากความคิดเห็นของคนอื่นต่อรูปร่างของเรา ทำให้เกิดการเห็นคุณค่าในตนเองสูง

สมรรถภาพ ความสามารถและผลงาน

ความสามารถในการทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จ การได้รับผลสำเร็จตามที่ตนต้องการจะทำให้เกิดการเห็นคุณค่าในตนเองในทางบวก แต่ถ้าผลงานล้มเหลวก็จะทำให้เกิดความรู้สึกต่อตนเองในทางลบ

ภาวะอารมณ์ ความรู้สึก

ภาวะอารมณ์เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกพอใจ ความเป็นจริง หรือความวิตกกังวลหรือภาวะอื่นๆ ที่อยู่ในตัวบุคคล ความรู้สึกของบุคคลมีความสัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเอง เช่น คนที่คิดว่าตนเป็นคนมีความสามารถ ชื่นชมตนเอง พอใจในตนเอง จะมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองมากกว่าคนที่คิดว่าตนด้อยความสามารถ ไม่มีค่า วิตกกังวล เป็นต้น

ปัญหาต่างๆ และโรคภัยไข้เจ็บ

คนที่มีความสุขภาพกายและสุขภาพจิตไม่ดี จะมีความสัมพันธ์ในด้านลบกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง

ค่านิยมส่วนบุคคล

การเห็นคุณค่าในตนเอง ขึ้นกับค่านิยมและการประเมินตนกับสิ่งต่างๆ ที่เขาให้ความสำคัญแตกต่างกัน บุคคลมีแนวโน้มที่จะใช้ค่านิยมของสังคมเป็นตัวตัดสินคุณค่าของตน ถ้าค่านิยมของเขาสอดคล้องกับสังคม จะทำให้การเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้น แต่ถ้าค่านิยมส่วนตัวไม่สอดคล้องกับสังคม บุคคลจะมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำลง

ความปรารถนา

การเห็นคุณค่าในตนเองขึ้นกับการประเมินความสามารถ ผลงานของตนกับเกณฑ์มาตรฐานของตน ถ้าบุคคลมีความสามารถหรือผลงานตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ก็จะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูง แต่ถ้าบุคคลนั้นมีความปรารถนาสูงเกินไป ก็จะทำให้เกิดการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ เนื่องจากความล้มเหลวของตน (Coopersmith . 1981 : 142-148)

เพศ

สังคมและวัฒนธรรมส่วนใหญ่มักจะให้ความสำคัญกับเพศชาย การประสบความสำเร็จของเพศชาย มักจะถูกมองว่าเกิดจากความสามารถ แต่ถ้าเป็นผู้หญิงกลับถูกมองว่าเป็นเพราะความพยายามหรือความโชคคดียังไง ดังนั้นส่วนใหญ่จึงพบว่าเพศชายมีความพอใจในตนสูงกว่าเพศหญิง แต่อย่างไรก็ตามทัศนคติต่อผู้หญิงและระดับการเห็นคุณค่าในตนเองมีความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมด้วย (Spence and Robert.1978 : 56)

วิไลพรรณ สวัสดิ์พาณิชย์ (2536 : 17) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ดังนี้

1. บุคลิกภาพของบุคคล

เนื่องจากการเห็นคุณค่าในตนเองมีการพัฒนามาเรื่อยๆ ควบคู่กับการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลจากผลการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อม ถ้าบุคลิกภาพของบุคคลเป็นคนเข้มแข็งมาแต่เดิม บุคคลก็จะมี การเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าบุคคลที่มีบุคลิกภาพอ่อนแอ

2. สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม

บุคคลที่มีฐานะเศรษฐกิจและสังคมดีจะเกิดความมั่นใจ เนื่องจากไม่ต้องพึ่งพาบุคคลอื่นจึงประเมินตนเองไปในทางที่มีคุณค่า ส่วนบุคคลที่มีฐานะเศรษฐกิจและสังคมไม่ดี ซึ่งหากต้องพึ่งพาผู้อื่นก็จะประเมินตนเองในทางลบ

3. พื้นฐานทางการศึกษา

บุคคลที่มีการศึกษาสูง การเห็นคุณค่าในตนเองยิ่งสูงขึ้น เนื่องจากบุคคลที่มีการศึกษาสูงจะมีความรู้ มีแนวทางในการตัดสินใจ หรือเลือกปฏิบัติได้มากกว่า ทำให้บุคคลเกิดความมั่นใจ เชื่อในอำนาจการกระทำของตนเอง เมื่อเผชิญกับภาวะเครียด จะสามารถควบคุมตนเองและตัดสินใจปัญหานั้นได้ จึงประเมินตนเองไปในทางที่มีคุณค่า

4. เพศ

บุคคลที่อยู่ในช่วงอายุ 30-40 ปี การเห็นคุณค่าในตนเองจะพัฒนาสูงสุด บุคคลจะมีความเป็นตัวของตัวเอง มีความภาคภูมิใจ และประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงาน จึงประเมินตนเองไปในทางที่มีคุณค่า

2. องค์ประกอบที่เป็นส่วนประกอบภายนอก

สัมพันธภาพระหว่างบุคคลกับครอบครัว

วิลเลียม สวัสดิ์พาดิชย์.(2536 : 17) ได้กล่าวว่า ถ้าสัมพันธภาพในครอบครัวเป็นไปด้วยดี มีความผูกพัน ใกล้ชิด ความอบอุ่นและกำลังใจแก่บุคคลได้ดี บุคคลก็จะประเมินตนเองในทางที่มีคุณค่า

สถานภาพทางสังคม

สถานภาพทางสังคมที่แตกต่างกัน การเปรียบเทียบกับคนอื่น เช่น ตำแหน่งการงาน บทบาททางสังคม วงศ์ตระกูล สถานะทางเศรษฐกิจ เป็นต้น จะทำให้บุคคลได้รับการปฏิบัติทางสังคมจากคนรอบข้างแตกต่างกัน ในคนที่สถานภาพทางสังคมสูงมักจะได้รับปฏิบัติดีกว่า ทำให้เกิดการเห็นคุณค่าในตนเองสูง ชวนพิศ สันติโรจน์ประไพ.(2534 : 10)

กระบวนการรับรู้ของบุคคลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง

ทัฟท์ (เสาวภา วิจิตราทิ. 2534 : 41-42 ; อ้างอิงจาก Taft. n.d.) กล่าวว่ากระบวนการรับรู้ของบุคคลต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. การประเมินทัศนคติและการกระทำของสังคมที่มีต่อตน

กระบวนการนี้มีรากฐานมาจากแนวคิดการมองตนของคูเลย์ (Cooley) ที่ว่าบุคคลสามารถรู้จักตนเองได้โดยอาศัย “กระจกมองตน” กระบวนการนี้เป็นการรับรู้คุณค่าของตนเองที่มีรากฐานมาจากการประเมินและยอมรับของผู้อื่น เป็นความรู้สึกที่ได้รับจาก “ภายนอก” ต่อคุณค่าของตน (Outer – self esteem)

2. ความรู้สึกของบุคคลต่อความสามารถในการตอบสนองต่อภาวะแวดล้อมและผลที่ตนได้รับ กระบวนการนี้เป็นความรู้สึก “ ภายใน” ต่อคุณค่าของตน (Inner – self esteem) เป็นความสัมพันธ์ของปัจเจกบุคคลที่แท้จริงในสังคม และผลกระทบของบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดล้อม นั่นคือ เป็นความรู้สึกที่อยู่ภายในตนเองตามความสามารถในการปฏิบัติเพื่อควบคุมสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเอง

4.4 องค์ประกอบของการเห็นคุณค่าในตนเอง

เกรทส์ (เสาวภา วิจิตราทิ. 2534 : 42 ; อ้างอิงจาก Gates. n.d.) ได้แบ่งการเห็นคุณค่าในตนเองเป็น 4 องค์ประกอบ คือ

1. ความรู้สึกต่อร่างกายตนเอง (The body self) หมายถึง บุคคลคิดและรู้สึกต่อรูปร่างและหน้าที่ของร่างกาย ตลอดจนความสามารถของหน้าที่พื้นฐานของร่างกาย

2. ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับบุคคลอื่น (The interpersonal self) เป็นส่วนหนึ่งของการเห็นคุณค่าในตนเองที่บุคคลคิดและรู้สึกเกี่ยวกับวิธีที่เขามีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นไม่ว่าจะเป็นคนที่สนิทสนมคุ้นเคยหรือบุคคลที่พบกันโดยบังเอิญ

3. ความสำเร็จของตนเอง (The achieving self) หมายถึง สิ่งที่บุคคลคิดและรู้สึกเกี่ยวกับความสามารถของเขาที่จะนำเขาไปสู่ความสำเร็จในชีวิตครอบครัว การทำงาน และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

4. ความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง (The identification self) เป็นความรู้สึกทางนามธรรมและพฤติกรรมแสดงความสนใจทางศีลธรรมและจิตวิญญาณ

แมคเคย์ และกอร์ (เสาวภา วิจิตวาที. 2534 : 43 ; อ้างอิงจาก Makay and Gaw. 1975) ได้แบ่งส่วนประกอบของการเห็นคุณค่าในตนเองออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. การยอมรับนับถือตนเอง เป็นการเห็นคุณค่าที่ได้รับจากการมีความเชื่อมั่นในตนเอง และเป็นผลให้มีความเชื่อว่า “ ฉันเป็นคนมีความสามารถ เพราะฉะนั้นชีวิตฉันจึงเป็นสิ่งที่มีความค่า”

2. ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นผลรวมจากการประเมินแต่ละบุคคลที่สามารถเผชิญและปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้

คูเปอร์สมิธ และมาสโลว์ (Coopersmith.1981 : 65; Maslow. 1970: 237) ได้ศึกษาพบว่าเพศหญิงที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะมีลักษณะเข้มแข็ง มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก มีความวิตกกังวลต่ำ มีลักษณะเหนือผู้อื่น และยิ่งมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงมากเท่าใด เขาจะเป็นบุคคลที่ยังตั้งเป้าหมายชีวิตไว้สูง อีกทั้งยังมีความกระตือรือร้นต่อสิ่งใหม่ๆ และสิ่งที่ท้าทายความสามารถ พอใจกับงานที่ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ อยากรู้ อยากเห็น ใจกว้างและสามารถยอมรับผู้อื่นได้มาก นอกจากนี้เยาวชนหนุ่มสาวที่มีลักษณะการเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะเป็นผู้ที่กระฉับกระเฉงว่องไว เป็นผู้นำมากกว่าผู้ตาม กล้าแสดงความคิดเห็น มีความคาดหวังสูงเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มองโลกในแง่ดี และมักจะไม่ได้เดือดร้อนใจมากนัก ถ้าประสบกับปัญหาต่างๆ และถ้าบุคคลใดก็ตามยังมีการเห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้นเท่าใด ก็ยิ่งตั้งเป้าหมายไว้สูงขึ้นและท้าทายขึ้นเท่านั้น กระตือรือร้นต่อสิ่งใหม่ๆ และสิ่งที่ท้าทาย พอใจในงานที่ได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ อยากรู้ อยากเห็นและใจกว้าง สามารถยอมรับผู้อื่นได้มาก

4.5 ลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงและต่ำ

นิราศศิริ โรจนธรรมกุล (2535 : 30-31) กล่าวว่า บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง จะสามารถรับรู้คุณค่าของตนตามความเป็นจริง ตระหนักถึงศักยภาพของตน มีจิตใจที่เปิดกว้างและ

ยอมรับสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง สามารถแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม มีความกระตือรือร้น เป็นผู้นำในการอธิบาย มีความเป็นตัวของตัวเองในการแสดงความคิดเห็น และมีความเชื่อมั่นในตนเองว่ามีความสามารถในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า มีความคิดสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความพึงพอใจและเคารพในตนเอง ตระหนักถึงความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อม

ส่วนบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ กล่าวว่า มักจะใช้กลไกในการป้องกันตนเอง รับรู้ว่าคุณค่าตนเองด้อยค่า หรือมีค่าเกินความเป็นจริง จะไม่ค่อยเชื่อมั่นในตนเอง มองว่าตนเองเป็นคนไม่ดี ไม่มีความสามารถ จึงส่งผลให้เกิดการเห็นคุณค่าในตนเองมีปมด้อย ไม่ชอบแสดงตน เก็บตัว มีความวิตกกังวลสูง ไม่มีความพยายามทำงานที่ยาก แสวงหาการยอมรับจากบุคคลอื่นเพื่อให้เกิดการยอมรับตนเองและมักแสดงความเข้มแข็งแต่แท้จริงแล้วบุคคลเหล่านี้จะมีความรู้สึกท้อแท้หวาดกลัว ไม่มั่นใจในตนเอง หวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ มีความยุ่งยากใจในการแก้ปัญหา ไม่สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นๆ ได้

คูเปอร์สมิธ (Coopersmith .1984 : 5) ได้แบ่งลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองไว้ 2 ลักษณะ คือ บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงและบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ และได้แสดงทฤษฎีว่า บุคคลจะแสดงการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกันออกมาอย่างรู้ตัวและไม่รู้ตัวทางลักษณะท่าทาง คำพูดและพฤติกรรม ดังนั้นการแสดงระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกันจะมีผลต่อบุคคล ดังนี้

1. บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงจะมีความสอดคล้องกลมกลืนทั้งหมดของ "ตน" รับรู้คุณค่าของตนตามความเป็นจริง ตระหนักถึงศักยภาพทั้งหมดของตนเอง มีจิตใจที่เปิดกว้างและยอมรับสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง พร้อมทั้งสามารถแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม บุคคลเหล่านี้จะมีความกระตือรือร้น เชื่อมั่นในตนเองว่ามีความสามารถในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ มักเป็นผู้นำในการอธิบายและมีความเป็นตัวของตัวเองในการแสดงความคิดเห็น ไม่หวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ มีความคิดสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี บุคคลที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อผู้อื่น รวมทั้งสามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อมได้

2. บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ จะอยู่ในภาวะความไม่สอดคล้องกลมกลืนของ "ตน" มักใช้กลไกป้องกันตนเอง รับรู้ว่าคุณค่าตนเองด้อยค่า ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลเหล่านี้เกิดความรู้สึกว่าตนเองมีปมด้อย วิตกกังวล เก็บตัว ไม่ชอบแสดงตน แสวงหาการยอมรับจากบุคคลอื่นเพื่อให้เกิดการยอมรับตนเอง บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำมักแสดงความเข้มแข็งให้ปรากฏออกมาเสมอๆ แต่แท้จริงแล้วบุคคลเหล่านี้จะมีความรู้สึกหวาดกลัว ท้อแท้ ไม่มั่นใจในตนเอง มักตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของบุคคลอื่น

หวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ มีความยุ่งยากใจในการแก้ปัญหาและไม่สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นได้ คูเปอร์สมิธ (Coopersmith .1981 : 132-134)

4.6 การวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

การวัดการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นการวัดบุคลิกภาพด้านหนึ่งที่มีผู้ให้ความสนใจศึกษาเป็นอย่างมาก และได้มีการสร้างแบบทดสอบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองขึ้นในหลายรูปแบบ และสเกลวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของโรเซนเบิร์ก (Rosenberg Self – Esteem หรือ RSE) เป็นแบบทดสอบหนึ่งที่มีการนำมาใช้ในการวิจัยทางสังคมวิทยาอย่างกว้างขวาง โดยเน้นการวัดเป้าหมายของการเห็นคุณค่าในตนเอง การให้คะแนนหากได้คะแนนจากการวัดสูงจะแสดงว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ที่รู้สึกค่าตนเอง ไม่มีคุณค่า ในทางตรงข้ามหากได้คะแนนต่ำ จะเป็นการแสดงว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ที่รู้สึกค่าตนเองมีคุณค่า แต่ไม่จำเป็นว่าจะต้องมีคุณค่าอยู่เหนือผู้อื่น การตอบคำถามมีทั้งหมด 10 ข้อ มีลักษณะเป็น 4 สเกล วัดระดับความคิดเห็นของบุคคลตั้งแต่เห็นด้วยอย่างยิ่งไปจนถึงไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง สเกลนี้สามารถแสดงความเที่ยงตรงเชิงเหมือนได้เป็นอย่างดี เมื่อนำมาวัดเทียบกับการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองที่มีรูปแบบอื่นๆ และสามารถใช้นำมาวัดความเที่ยงตรงได้อย่างแม่นยำโรเซนเบิร์ก (Rosenberg. 1965)

ในเวลาต่อมาจึงได้มีการศึกษาการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองมากยิ่งขึ้น จึงทำให้เกิดการสร้างแบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเองของคูเปอร์สมิธ (Coopersmith Self – Esteem Inventory หรือ SEI) ขึ้น การวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของคูเปอร์สมิธจะประกอบด้วย Self – derogation และ Self – worth และสามารถเป็นประโยชน์อย่างมาก ในการช่วยให้พบความเปลี่ยนแปลงของการเห็นคุณค่าในตนเอง แต่กระบวนการในการวัดไม่แตกต่างไปจาก RSE สเกล คือ เป็นสเกลวัดระดับความรู้สึกเช่นเดียวกัน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต การที่บุคคลมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง ย่อมมีความคิดและการแสดงออกอย่างเหมาะสม ช่วยให้บุคคลสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งสามารถปรับตัวได้ดีกว่าบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ซึ่งบุคคลที่มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำมักใช้กลไกป้องกันตนเองอยู่เสมอ

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนจากสังคม

5.1 ความหมายของการสนับสนุนจากสังคม

คอบบ์(Cobb. 1976: 300-314) ให้ความหมายการสนับสนุนจากสังคม หมายถึง การที่บุคคลได้รับข้อมูลที่ทำให้รับรู้ ว่า ตนเองมีบุคคลที่ให้ความรัก ความเอาใจใส่ เห็นถึงคุณค่า ยกย่องนับถือ นอกจากนี้ ตัวเขาเองยังรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและมีความผูกพันซึ่งกันและกัน

นอร์เบค(Norbeck. 1982: 22-29) ให้ความหมายการสนับสนุนจากสังคม หมายถึง ปฏิสัมพันธ์และสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล ซึ่งให้การสนับสนุนทางอารมณ์หรือช่วยเหลือเกี่ยวกับการทำงานต่างๆ การสนับสนุนนี้จะเกิดจากบุคคลในเครือข่ายของสังคม และบุคคลในเครือข่ายของสังคมจะเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ โดยจะพยายามให้และรับเท่าๆกัน

ทรอท์ส(Troits. 1986: 416-423) ให้ความหมายการสนับสนุนจากสังคม หมายถึง การที่บุคคลในเครือข่ายของสังคมได้รับความช่วยเหลือจากการมีติดต่อสัมพันธ์กันของบุคคลในสังคมในด้านอารมณ์ สังคม สิ่งของ และข้อมูลข่าวสาร ทำให้บุคคลสามารถเผชิญความเครียดและตอบสนองต่อความเครียดได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

เพนเดอร์(Pender. 1987 : 395-400) ให้ความหมายการสนับสนุนจากสังคม หมายถึง การที่บุคคลรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ การได้รับการยอมรับ ได้รับการรัก ได้รับการยกย่องนับถือ รู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เป็นที่ต้องการของบุคคลอื่น โดยได้จากกลุ่มคนในระบบของสังคม เป็นผู้ให้การสนับสนุนด้านการประเมิน การรับรองการกระทำ อันจะทำให้บุคคลดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม

นาทิพย์ ตั้งตรีจักร (2544: 10-11) ให้ความหมายการสนับสนุนจากสังคม หมายถึง การที่บุคคลได้รับความช่วยเหลือด้านอารมณ์ สังคม สิ่งของและข้อมูลข่าวสาร จากบุคคลอื่นในเครือข่ายสังคม ซึ่งเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กัน นำมาซึ่งความรู้สึกที่ดีต่อกัน ผูกพันกัน ยอมรับนับถือกัน มีความพึงพอใจต่อกันและรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

สรุปได้ว่าการสนับสนุนจากสังคม หมายถึง การที่บุคคลได้รับการช่วยเหลือในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านอารมณ์ สิ่งของ เงินทอง แรงงาน จากเครือข่ายทางสังคมที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้บุคคลนั้นสามารถเผชิญกับปัญหาและตอบสนองต่อปัญหาได้รวดเร็วยิ่งขึ้นทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง เห็นคุณค่าในตนเองและเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

5.2 แหล่งสนับสนุนจากสังคม

ธารกมล อนุสิทธิ์ศุภการ (2540 : 44) ได้กล่าวไว้ว่า แหล่งของการสนับสนุนจากสังคม มีความเกี่ยวข้องกับชนิดและปริมาณ ทั้งนี้ชนิดของการสนับสนุนทางสังคมจะเปลี่ยนแปลงไปตาม

แหล่งที่ให้การสนับสนุน ส่วนปริมาณของการสนับสนุนทางสังคม จะขึ้นอยู่กับเครือข่ายสังคมที่ให้การสนับสนุน

ทิลเดน (House. 1981; อ้างอิงจาก Tilden.1985 : 199-206) แบ่งแหล่งการสนับสนุนจากสังคมออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. แหล่งสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน (Work = related source of support) หรือเรียกว่าเป็นกลุ่มที่มีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นทางการ หมายถึงกลุ่มที่ให้การช่วยเหลือในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการทำงาน หรือกลุ่มวิชาชีพ จึงมีลักษณะการช่วยเหลือที่เฉพาะเจาะจงประเภทใดประเภทหนึ่งเป็นส่วนมาก เช่น ผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน

2. แหล่งสนับสนุนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทำงาน (Nonwork source of support) หรือกลุ่มที่มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่เป็นทางการ และไม่เกี่ยวข้องกับการทำงาน เช่น คู่สมรส บิดา มารดา เครือญาติ เพื่อนบ้าน เป็นต้น

เพนเดอร์(Pender. 1987: 395-400) แบ่งแหล่งการสนับสนุนจากสังคมออกเป็น 5 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มที่มีความผูกพันกันตามธรรมชาติ (natural support system) ได้แก่ ครอบครัว ซึ่งเป็นกลุ่มของการสนับสนุนทางสังคมระดับปฐมภูมิ ครอบครัวที่มีการสนับสนุนทางสังคมที่เหมาะสม สมาชิกในครอบครัวต้องรับรู้ถึงความต้องการของกันและกัน มีการสื่อสารภายในครอบครัวที่มีประสิทธิภาพ นับถือหรือยอมรับความต้องการของกันและกัน มีการสื่อสารภายในครอบครัวที่มีประสิทธิภาพ นับถือหรือยอมรับความต้องการของส่วนรวมและให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2. กลุ่มเพื่อน (peer support system) คนกลุ่มนี้ส่วนมากเคยได้รับประสบการณ์ที่มีผลกระทบที่รุนแรงในชีวิต ประสบความสำเร็จในการปรับตัว และมีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น ทำให้คนกลุ่มนี้มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนเอง จึงสามารถให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาในส่วนที่คล้ายคลึงกับประสบการณ์ที่เขาเคยประสบมา

3. กลุ่มองค์กรทางศาสนา (organized religious support system) เป็นกลุ่มองค์กรที่มีการพบปะกันในสถานที่ทางกลุ่มศาสนาจัดไว้ เพื่อให้ความช่วยเหลือสนับสนุนบุคคลในศาสนานั้น ๆ เพราะการชุมนุมเป็นการแบ่งปันความรู้สึกมีคุณค่า ความเชื่อเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในชีวิต ธรรมเนียมปฏิบัติทางศาสนา และแนวทางการดำเนินชีวิต นำไปสู่ความเข้าใจด้านสุขภาพเพิ่มขึ้น

4. กลุ่มองค์กรที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือของกลุ่มผู้ให้การดูแล หรือการให้ความช่วยเหลือองค์กรทางวิชาชีพ (organized support group not dissected by health professional) ประกอบด้วย กลุ่มอาสาสมัคร และกลุ่มที่ให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน กลุ่มอาสาสมัครเป็นกลุ่มที่

ให้การช่วยเหลือบุคคลที่มีความต้องการหรือมีเหตุผลบางอย่างที่บุคคลไม่สามารถจะจัดหาบริการให้แก่ตนเองได้ ส่วนกลุ่มที่ให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นกลุ่มบุคคลที่พยายามเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของสมาชิก หรือส่งเสริมการปรับตัวไปจนถึงการเปลี่ยนแปลงชีวิตความเป็นอยู่ เช่น กลุ่มผู้มีปัญหาสุขภาพเรื้อรัง กลุ่มบุคคลที่เจ็บป่วยในระยะสุดท้ายของชีวิต กลุ่มบุคคลที่มีสมาชิกในครอบครัวพิการ เป็นต้น

5.3 ชนิดของการสนับสนุนจากสังคม

ชนิดของการสนับสนุนจากสังคม เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ที่บุคคลต้องการได้รับจากทางเครือข่ายของสังคม จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าได้มี นักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดชนิดของการสนับสนุนจากสังคมไว้ดังนี้

คอบบ์(Cobb. 1976: 300-314) ได้แบ่งชนิดของการสนับสนุนจากสังคมออกเป็น 3 ชนิด คือ

1. การสนับสนุนด้านอารมณ์ (Emotional support) เป็นการช่วยให้บุคคลรับรู้ว่าคุณค่าของตนเองได้รับความรัก การดูแลเอาใจใส่ เป็นความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด และมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน
2. การสนับสนุนด้านการยอมรับและการเห็นคุณค่า (Esteem support) เป็นการช่วยให้บุคคลรับรู้ว่าคุณค่าของตนเองมีคุณค่า และได้รับการยอมรับจากผู้อื่น
3. การสนับสนุนด้านการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (Socially supportor network) เป็นการช่วยให้บุคคลรู้สึกว่าคุณค่าของตนเองมีส่วนร่วม หรือเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายทางสังคม

ทิลเดน (House. 1981; อ้างอิงจาก Tilden. 1985; 199-206) ได้แบ่งชนิดของการสนับสนุนทางสังคมออกเป็น 4 ชนิด คือ

1. การสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ (Emotional support) เป็นการแสดงออกถึงการยอมรับนับถือ ให้ความรัก ให้ความไว้วางใจ ให้ความร่วมมือและรับฟัง
2. การสนับสนุนทางด้านการประเมินผล (Appraisal support) เป็นการให้ข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการประเมินตนเองหรือเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้แก่ การรับรอง การให้ข้อมูลป้อนกลับ
3. การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร (Information support) เป็นการให้ข้อมูล ข่าวสารที่จำเป็น ให้คำแนะนำ ปรีกษา ข้อเสนอแนะ ที่สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาที่เผชิญอยู่ได้
4. การสนับสนุนด้านทรัพยากร (Instrument support) เป็นการให้การช่วยเหลือในรูปแบบต่างๆ เช่น วัสดุ สิ่งของ แรงงานและเวลา

ทรอท์ส (Troits. 1986: 416-423) ได้แบ่งชนิดของการสนับสนุนจากสังคมออกเป็น 3 ชนิด คือ

1. การได้รับการสนับสนุนด้านอารมณ์สังคม (Socialemotional aid) เป็นการที่บุคคลได้รับความรัก ความเอาใจใส่ การยอมรับ การเห็นคุณค่า และรู้สึกว่าได้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม
2. การได้รับการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร (informational aid) เป็นการที่บุคคลได้รับข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งได้รับคำแนะนำและข้อมูลย้อนกลับ
3. การได้รับการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร (Instrumental aid) เป็นการได้รับความช่วยเหลือด้านแรงงาน วัสดุอุปกรณ์ สิ่งของ เงินทอง ทำให้บุคคลที่ได้รับความช่วยเหลือนั้นสามารถดำรงบทบาทหรือหน้าที่รับผิดชอบได้ตามปกติ

5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนจากสังคมกับความเข้มแข็งในการมองโลก

เบงท์ซัน และ ฮันสัน (Bengtsson and Hansson. 2001: 432-8) ได้ศึกษาวิจัยถึงปัจจัยและการทำนายถึงความเข้มแข็งในการมองโลกของผู้ป่วย ผลจากการศึกษาพบว่า การได้รับการสนับสนุนจากสังคม เป็นปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งในการมองโลก สอดคล้องกับการศึกษาของวอล์ฟและแรตเนอร์ (Wolff and Ratner .1999 : 182-197) ได้ศึกษาพบว่า การได้รับการสนับสนุนจากสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก

5.5 การวัดการสนับสนุนทางสังคม

แบบวัดการสนับสนุนทางสังคมมีแนวคิดที่แตกต่างกันออกไป โดยอาจมีการวัดแหล่งสนับสนุนทางสังคมเพียงอย่างเดียว เช่น แบบวัดของ แคปแพลน (Turner. 1981 : 389; citing Koplan.1977) หรือวัดทั้งแหล่งสนับสนุนทางสังคมและการรับรู้ถึงลักษณะของแรงสนับสนุนทางสังคมที่ได้รับ เช่น แบบสอบถามแหล่งประโยชน์ส่วนบุคคล (The Personal Resource Questionnaire: PRQ-85) ของแบรนท์ และไวเนิร์ต (Weinert. 1988. 305-327 ; citing Brant and Weinert.1985) แบบวัดของนอร์เบค ลินด์เซย์ และคาไรริ (Norbeck, Lindsey and Carrieri. 1982: 4-5) ซึ่งเป็นการวัดแรงสนับสนุนทางสังคม ทั้งปริมาณและคุณภาพของแรงสนับสนุนทางสังคม

ปิติมา ฉายโสภาส (2546:44) ได้สร้างเครื่องมือโดยใช้แนวคิดของ ทรอตส์ (Troits. 1986: 416 - 423) โดยแบ่งการสนับสนุนจากสังคมเป็น 3 องค์ประกอบ คือ ด้านอารมณ์-สังคม ด้านข้อมูลข่าวสารและด้านทรัพยากร และการสนับสนุนทางสังคม โดยแบ่งแหล่งสนับสนุนทางสังคมออกเป็น 3 แหล่งคือ จากผู้บังคับบัญชา เพื่อนและผู้ร่วมงาน และครอบครัว ลักษณะข้อคำถามจะมีคำตอบให้เลือกตอบในลักษณะ Rating scale 5 ระดับคือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	5	หมายถึง ได้รับการสนับสนุนตามข้อนั้นมากที่สุด
เห็นด้วย	เห็นด้วย	4	หมายถึง ได้รับการสนับสนุนตามข้อนั้นมาก
ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	3	หมายถึง ได้รับการสนับสนุนตามข้อนั้นปานกลาง
ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	2	หมายถึง ได้รับการสนับสนุนตามข้อนั้นน้อย
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	1	หมายถึง ไม่ได้รับการสนับสนุนตามข้อความนั้น

แบบสอบถามวัดการสนับสนุนจากสังคมได้ค่าความเที่ยง .9575

เซอร์ ทงเพ็ญ(2537: 56) ได้สร้างเครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อวัดการสนับสนุนจากสังคม เป็นแบบสัมภาษณ์สร้างขึ้นโดยดัดแปลงข้อความบางข้อมาจากแบบวัดการสนับสนุนทางสังคม ซึ่ง จีวรธรรม แก้วพรหม (2530 : 12) ได้สร้างขึ้นเองเพื่อวัดเกี่ยวกับชนิดและปริมาณของการสนับสนุนจากสังคมที่ผู้สูงอายู้รับรู้ต่อการได้รับการตอบสนองความต้องการจากการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลในกลุ่มสังคมของตน โดยแบ่งชนิดของการสนับสนุนทางสังคมออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการตอบสนองความต้องการด้านอารมณ์ ด้านการตอบสนองความต้องการ ด้านการยอมรับ ยกย่องและเห็นคุณค่า ด้านการตอบสนองในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ด้านการช่วยเหลือด้านข้อมูลข่าวสารและด้านการช่วยเหลือเงินทอง สิ่งของ แรงงานและเวลา ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า ประกอบด้วยข้อความที่เป็นประโยคบอกเล่า จำนวน 17 ข้อ มีทั้งข้อความที่มีความหมายทางบวก และข้อความที่มีความหมายทางลบ โดยมีคำตอบในแต่ละข้อเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง และน้อย ซึ่งแบบสัมภาษณ์การสนับสนุนจากสังคม มีค่าความเชื่อมั่น .90

6. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เส้นทาง

6.1 ความหมายของการวิเคราะห์เส้นทาง

การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) หรือการวิเคราะห์เชิงเส้น เป็นเทคนิคที่ใช้ในการอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรหลายตัวในเชิงสาเหตุหรือเป็นเหตุเป็นผลกัน ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการวิเคราะห์เส้นทาง ไว้ดังนี้

เพดฮาเซอร์ (Pedhazur. 1982: 580) ได้ให้ความหมายว่า การวิเคราะห์เส้นทางเป็นวิธีการศึกษาผลทางตรงและผลทางอ้อมของตัวแปรต่างๆ ที่ตั้งสมมติฐานไว้ว่าเป็นสาเหตุของผลนั้นแต่วิธีการนี้มีใช้วิธีการในการค้นหาสาเหตุ หากเป็นวิธีการหนึ่งของการสร้างรูปแบบเชิงสาเหตุและผลโดยที่นักวิจัยอาศัยพื้นฐานความรู้และข้อกำหนดตามทฤษฎีที่มีอยู่ในการดำเนินการ

ไรท์ (Wright. 1934:193) ได้ให้ความหมายว่า การวิเคราะห์เส้นทางเป็นวิธีการผสมผสาน ข้อมูลเชิงปริมาณซึ่งสามารถวัดได้จากค่าสหสัมพันธ์ กับข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งได้จากความรู้ตามทฤษฎีเชิงสาเหตุและผลเพื่อการอธิบายในเชิงสถิติ

จินตนา ธนบุญชัย (2536 : 3) ได้ให้ความหมายว่า เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทางเป็นวิธีการวิเคราะห์ทางสถิติอย่างหนึ่งที่อาศัยการประยุกต์วิธีวิเคราะห์การถดถอยมาอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรหลายๆตัวที่มีต่อตัวแปรตามทั้งที่เป็นความสัมพันธ์ทางตรงและทางอ้อมตลอดจนสามารถอธิบายทิศทางและปริมาณความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ โดยมีลูกศรชี้ให้เห็นรูปแบบของความสัมพันธ์ได้ การอธิบายความสัมพันธ์นี้อาศัยพื้นฐานความรู้ในปรากฏการณ์และพื้นฐานความรู้ทางทฤษฎีที่อธิบายเชิงเหตุและผลเป็นสำคัญ วิธีวิเคราะห์นี้จึงสามารถนำไปใช้ในการตรวจสอบหรือคัดเลือก หรือสร้างทฤษฎีด้วย

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2533 : 40) ได้ให้ความหมายว่า การวิเคราะห์เส้นทางเป็นวิธีประยุกต์การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลระหว่างตัวแปรปริมาณตามพื้นฐานความรู้ทางทฤษฎีให้ทราบว่า ตัวแปรที่เป็นเหตุมีอิทธิพลต่อตัวแปรที่เป็นผลอย่างไรและเพื่อวิเคราะห์ตรวจสอบทฤษฎีว่า รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลจากปรากฏการณ์จริงสอดคล้องหรือขัดแย้งกับความสัมพันธ์ตามทฤษฎี นอกจากนี้(นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2537:173) ยังได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุว่าเพื่อให้ทราบถึงสาเหตุแต่ละตัวมีอิทธิพลเท่าไร และมีทิศทางแบบใดต่อตัวแปรตาม เพื่อจะได้พยากรณ์และควบคุมปรากฏการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2527 : 42) ได้ให้ความหมายว่า การวิเคราะห์เส้นทางเป็นการวิเคราะห์ที่อาศัยการวิเคราะห์ถดถอยเป็นหลักในการคำนวณ และยังให้ความสนใจต่อความสัมพันธ์และการเรียงลำดับภายในกลุ่มตัวแปรอิสระอีกด้วย

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า การวิเคราะห์เส้นทาง เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อาศัยการวิเคราะห์ถดถอยมาอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตามทั้งที่เป็นความสัมพันธ์ทางตรงและความสัมพันธ์ทางอ้อม เป็นการตรวจสอบและอธิบายลักษณะรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลของตัวแปร ว่ามีความสอดคล้องตามทฤษฎีหรือไม่ อันจะนำไปสู่การสรุปเป็นองค์ความรู้ หรือการกำหนดรูปแบบตามภาวะสันนิษฐานเพื่อการตรวจสอบและสร้างทฤษฎีใหม่ต่อไป

6.2 ลักษณะการวิเคราะห์เส้นทาง

วิเชียร เกตุสิงห์ (2522 : 223) กล่าวว่า การวิเคราะห์เส้นทางมีจุดมุ่งหมายใหญ่อยู่ 2 ประการ คือ

1. เพื่ออธิบายให้เราเข้าใจปรากฏการณ์และองค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรหลัก
2. เพื่อเป็นจุดมุ่งหมายเชิงทฤษฎีที่สำคัญและสามารถใช้ทดสอบความแน่นอนของรูปแบบที่เราคาดไว้กับรูปแบบที่เป็นจริง

นงราม เศรษฐพานิช (2526 : 211) กล่าวว่ารูปแบบเส้นทางสามารถแบ่งได้ 2 แบบ ดังนี้

1. แบบที่ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ มีผลไปในทิศทางเดียวกัน ไม่มีผลย้อนกลับ (Recursive Model)
 2. แบบที่มีผลย้อนกลับ (Non-Recursive Model)
- บุญชม ศรีสะอาด (2538 :182) สรุปลักษณะของการวิเคราะห์เส้นทาง ไว้ดังนี้
1. ไม่ใช้วิธีการค้นหาสาเหตุ แต่เป็นเทคนิคที่ใช้อธิบายความเป็นสาเหตุในเชิงปริมาณ
 2. เป็นเทคนิคในการตรวจสอบทฤษฎี หรือรูปแบบเชิงสาเหตุตามภาวะสันนิษฐาน
 3. ก่อนวิเคราะห์สาเหตุจะต้องมีโครงสร้าง หรือรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตาม ในรูปแบบของสาเหตุและผล ซึ่งสร้างจากความรู้ ทฤษฎี ผลการวิจัยและแบบแผนของความสัมพันธ์ที่สัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ
 4. ผลจากการวิเคราะห์เส้นทาง เป็นการยืนยันหรือสนับสนุนว่า โครงสร้างหรือรูปแบบความสัมพันธ์ในรูปสาเหตุและผลระหว่างตัวแปรเหล่านั้น (ตามข้อ 3) มีความเป็นไปได้หรือไม่จากข้อมูลที่สังเกตหรือวัดมาครั้งนั้น

สำราญ มีแจ้ง (2544 : 65) กล่าวว่า การวิเคราะห์เส้นทางมีลักษณะใหญ่ๆ 3 ประการด้วยกัน คือ

1. เป็นเทคนิคทางสถิติที่อาศัยการประยุกต์การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ
2. เป็นการศึกษาขนาดและทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหตุที่มีต่อตัวแปรผลทั้งทางตรงและทางอ้อม
3. ความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลนี้ สามารถนำมาเขียนอธิบายได้ด้วยรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามภาวะสันนิษฐาน

6.3 ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์เส้นทาง เพดฮาเซอร์ (Pedhazur. 1997 : 771)

1. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ในรูปแบบตามภาวะสันนิษฐาน เป็นความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง
2. ตัวแปรส่วนที่เหลือ (Residual Variable) ไม่มีความสัมพันธ์กันเอง และไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระที่ปรากฏอยู่ในรูปแบบตามภาวะสันนิษฐานที่ทดสอบ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ในรูปแบบตามภาวะสันนิษฐานที่ทดสอบ มีความสัมพันธ์ในลักษณะส่งผลต่อกันทางเดียว

4. ระดับการวัดตัวแปรต่างๆ อยู่ในมาตราอันตรภาค (Interval Scale)

5. การวัดตัวแปรไม่มีความคลาดเคลื่อนของการวัด (Measurement Error)

6.4 หลักการวิเคราะห์เส้นทาง

การวิเคราะห์เส้นทางนี้สามารถอธิบายความสัมพันธ์ในรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (r) ว่าเป็นผลรวมของพารามิเตอร์ตามทฤษฎีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองตัวในรูปแบบเส้นทาง มีค่าเท่ากับผลบวกของอิทธิพลทางตรง (Direct Effect :DE) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect :IE) ความสัมพันธ์เทียม (Spurious Relationship :SR) และอิทธิพลร่วม (Joint Effect : JE) ที่ไม่สามารถแยกได้ว่าเป็นอิทธิพลแบบใด ดังสมการต่อไปนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย.2537 : 180)

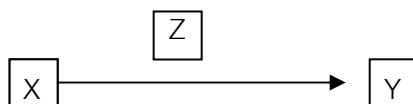
$$r = DE + IE + SR + JE$$

แต่ทั้งนี้การวิเคราะห์เส้นทางจะประมาณค่าจากอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมเท่านั้น จึงเขียนสมการใหม่ได้ดังนี้

$$r = DE + IE$$

จากทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นทำให้เกิดลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในรูปแบบของความสัมพันธ์ ดังนี้ (สำราญ มีแจ้ง. 2544 : 66-68)

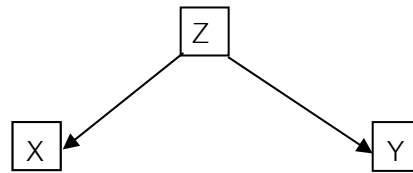
1. ความสัมพันธ์แท้จริง (True Correlation) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว โดยที่ตัวแปรทั้งสองไม่มีตัวแปรอื่นมาเกี่ยวข้อง ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 ลักษณะความสัมพันธ์แท้จริง

จากภาพประกอบ 2 แสดงว่าตัวแปร X มีอิทธิพลหรือมีความสัมพันธ์อย่างแท้จริงต่อตัวแปร Y เนื่องจากไม่มีตัวแปรใดมาเกี่ยวข้องต่ออิทธิพลของความสัมพันธ์นั้นเลย

2.ความสัมพันธ์เทียม (Spurious Relationship) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวโดยที่ตัวแปรทั้งสองตัวนั้นไม่มีความสัมพันธ์กันเลย แต่ได้รับอิทธิพลจากตัวแปรอื่นที่เป็นตัวเดียวกัน ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 ลักษณะความสัมพันธ์เทียม

จากภาพประกอบ 3 แสดงว่าตัวแปร X ไม่มีอิทธิพลหรือมีความสัมพันธ์ต่อตัวแปร Y แต่ทั้งตัวแปร X และตัวแปร Y ต่างก็ได้รับอิทธิพลจากตัวแปร Z ดังนั้น เราจึงเรียกความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X กับตัวแปร Y ว่าความสัมพันธ์เทียม

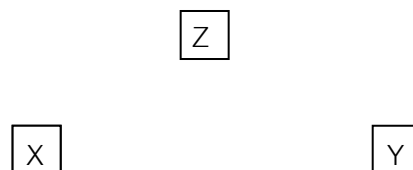
3. ความสัมพันธ์ที่เกิดจากอิทธิพลส่งผ่านตัวแปรคั่นกลาง (Intervening Variable) เป็นความสัมพันธ์ของตัวแปร 2 ตัว โดยมีตัวแปรอื่นมาเป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์ ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 ลักษณะความสัมพันธ์ที่เกิดจากอิทธิพลส่งผ่านตัวแปรคั่นกลาง

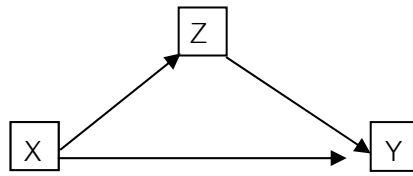
จากภาพประกอบ 4 แสดงว่าตัวแปร X มีอิทธิพลต่อตัวแปร Y โดยผ่านไปที่ตัวแปร Z ก่อน เราเรียกความสัมพันธ์ในลักษณะนี้ว่าความสัมพันธ์ส่งผ่านตัวแปรคั่นกลาง

4. การไม่มีความสัมพันธ์ (No Correlation) หมายถึง การที่ตัวแปร 2 ตัวไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกัน เมื่อหาค่าความสัมพันธ์จะมีค่าเป็นศูนย์หรือเข้าใกล้ศูนย์ ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 ลักษณะการไม่มีความสัมพันธ์

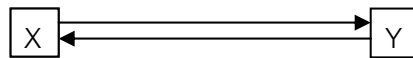
5. ความสัมพันธ์มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อม (Direct Effect and Indirect Effect) คือ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหตุที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อตัวแปรผล นอกจากนี้ตัวแปรเหตุยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรผลโดยส่งผ่านตัวแปรอื่น ดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 ลักษณะความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อม

จากภาพประกอบ 6 แสดงว่า ตัวแปร X มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปร Y และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปร Y โดยส่งผ่านตัวแปร Z

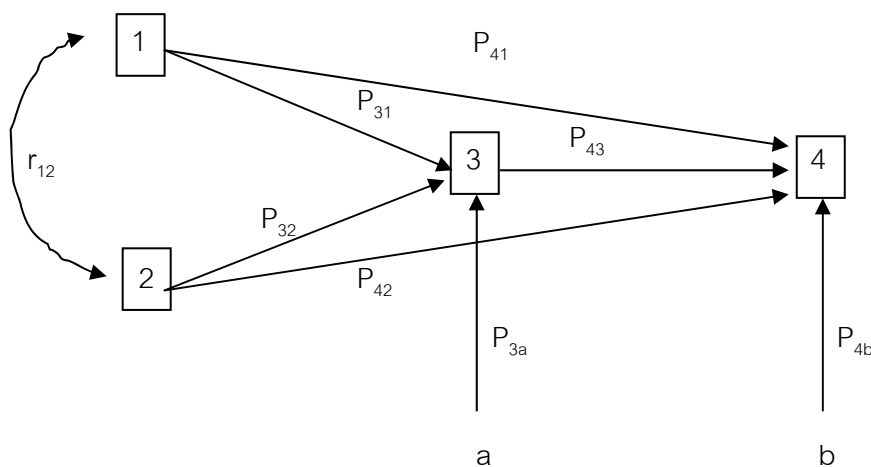
6. ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลย้อนกลับ (Reciprocal Causal Relationship) คือ ความสัมพันธ์ของตัวแปร 2 ตัวที่ต่างก็มีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 ลักษณะความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลย้อนกลับ

จากภาพประกอบ 7 แสดงว่า ตัวแปร X มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปร Y และ ตัวแปร Y ก็มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปร X

รูปแบบแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ เพดฮาเซอร์ (Pedhazur. 1997 :770)

ภาพประกอบ 8 รูปแบบตัวอย่างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

ลักษณะของตัวแปรตามรูปแบบตัวอย่าง ภาพประกอบ 8 มีดังนี้

1. ตัวแปรภายนอก (Exogenous Variables) หรือตัวแปรแหล่งของสาเหตุ ซึ่งตัวอย่างจากภาพประกอบคือ ตัวแปร 1 และตัวแปร 2
2. ตัวแปรภายใน (Endogenous Variables) ซึ่งตัวอย่างจากภาพประกอบคือ ตัวแปร 3 และตัวแปร 4
3. ส่วนที่เหลือ (Residual) ซึ่งคือ a และ b

ลักษณะของความสัมพันธ์จากรูปแบบของภาพประกอบ 8 นั้นสามารถนำไปอธิบายลักษณะความสัมพันธ์ของตัวแปรได้ดังนี้

1. อิทธิพลทางตรง หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของตัวแปรหนึ่งส่งผลกระทบต่อตัวแปรอีกตัวหนึ่งโดยตรง ซึ่งจากภาพประกอบ จะเห็นว่าตัวแปร 1 มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปร 3 และ ตัวแปร 4 ตัวแปร 2 มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปร 3 และตัวแปร 4 ตัวแปร 3 มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปร 4
2. อิทธิพลทางอ้อม หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของตัวแปรหนึ่ง ส่งผลถึงตัวแปรอีกตัวหนึ่ง โดยผ่านทางตัวแปรเชื่อม ซึ่งจากภาพประกอบจะเห็นว่า ตัวแปร 1 มีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปร 4 โดยผ่านตัวแปร 3 และตัวแปร 2 มีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปร 4 โดยผ่านตัวแปร 3

6.5 กระบวนการวิเคราะห์เส้นทาง

1. ทำการศึกษาทฤษฎี แนวคิด และผลการวิจัยที่พบว่าตัวแปรอิสระส่งผลต่อตัวแปรตามและส่งผลต่อตัวแปรอิสระตัวอื่น

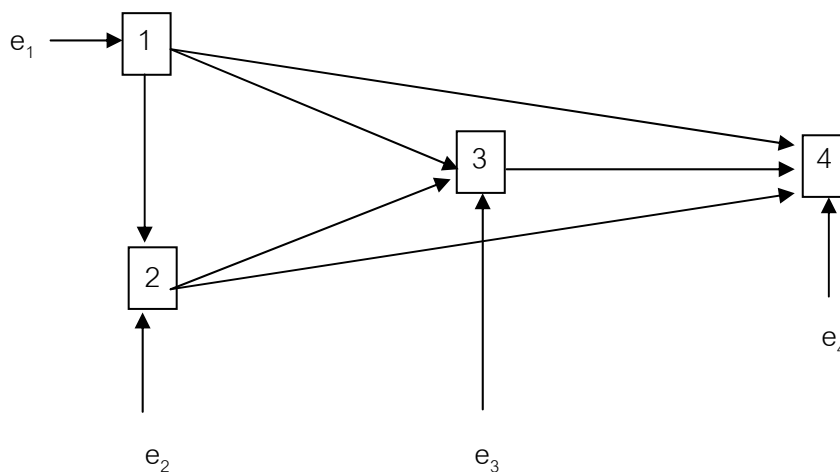
2. ทำการสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามภาวะสันนิษฐาน โดยรูปแบบเส้นทาง (Path Diagram or Theoretical Path Model) เป็นสิ่งที่มีประโยชน์ต่อการแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ และผลระหว่างตัวแปร โดยจะสร้างรูปแบบเส้นทาง จากทฤษฎี แนวคิด หรือผลการวิจัยต่างๆ ซึ่งมีเหตุผลน่าเชื่อถือที่ว่า ตัวแปรอิสระนั้นเป็นสาเหตุต่อตัวแปรตาม โดยนักวิจัยจะต้องการถ้อยแถลงกรอบความคิดทางทฤษฎีออกมาเป็นกรอบแนวคิด และนำมาสร้างรูปแบบเส้นทางแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งหมดเข้าด้วยกัน โดยรูปแบบเส้นทางนี้มีได้ 2 แบบ คือ

1) รูปแบบเส้นทางที่ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ มีผลไปในทิศทางเดียวกันไม่มีผลย้อนกลับ (recursive model) หรือตัวแปรตัวหนึ่งเป็นสาเหตุของอีกตัวแปรหนึ่งได้ตัวแปรหลังจะเป็นสาเหตุของตัวแปรไม่ได้

2) รูปแบบเส้นทางที่ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ มีผลย้อนกลับ (non-recursive model) นั่นคือ ตัวแปรแต่ละตัวอาจเป็นสาเหตุของกันและกันได้ สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีผลในทิศทางเดียวกันหรือแบบ Recursive Model

3. ทำการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง
4. ทำการปรับรูปแบบเส้นทาง (Parsimonious Model) โดยการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง ถ้ามีค่าต่ำมากจะทำการตัดออกและทำการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง จากรูปแบบเส้นทางที่ปรับอีกครั้ง และทำการปรับรูปแบบเส้นทางจนกว่าจะได้รูปแบบที่เป็นจริงเพียงรูปแบบเดียว (Overidentified Model)
5. ทำการคำนวณหาค่าผลรวม (Total Effect) และค่าความสัมพันธ์ที่ส่งผลทางตรงและค่าความสัมพันธ์ที่ส่งผลทางอ้อม เพื่อสรุปผลที่ส่งผลต่อตัวแปรตามทั้งด้านอิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อม

รูปแบบการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง เพดฮาเซอร์ (Pedhazur, 1997 : 772-776) มีรูปแบบตัวอย่าง ดังนี้

ภาพประกอบ 9 รูปแบบตัวอย่างการคำนวณ

จากรูปแบบตัวอย่างสามารถสร้างสมการ ได้ดังนี้

$$Z_1 = e_1$$

$$Z_2 = P_{21}Z_1 + e_2$$

$$Z_3 = P_{31}Z_1 + P_{32}Z_2 + e_3$$

$$Z_4 = P_{41}Z_1 + P_{42}Z_2 + P_{43}Z_3 + e_4$$

ได้ตัวแปร 1 คือ ตัวแปรภายนอก (Exogeneous Variable) ที่ไม่ได้รับอิทธิพลจากตัวแปรใด คงมีแค่ตัวแปรส่วนที่เหลือ (Residual Variable : e) เท่านั้นที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตัวที่ 1 จึงเขียนสมการได้ดังนี้

$$Z_1 = e_1$$

ตัวแปร 2 ได้รับอิทธิพลจากตัวแปร 1 และตัวแปรส่วนที่เหลือจึงเขียนสมการได้ดังนี้

$$Z_2 = P_{21}Z_1 + e_2$$

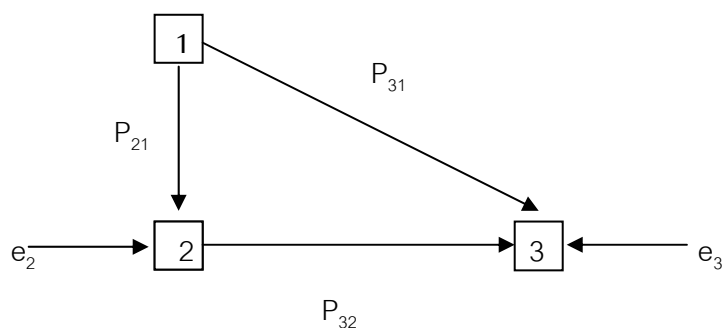
ตัวแปร 3 ได้รับอิทธิพลจากตัวแปร 1 อิทธิพลจากตัวแปรที่ 2 และอิทธิพลจากตัวแปรส่วนที่เหลือ จึงเขียนสมการได้ดังนี้

$$Z_3 = P_{31}Z_1 + P_{32}Z_2 + e_3$$

ตัวแปร 4 ได้รับอิทธิพลจากตัวแปร 1 อิทธิพลจากตัวแปรที่ 2 อิทธิพลจากตัวแปรที่ 3 และอิทธิพลจากตัวแปรส่วนที่เหลือ จึงเขียนสมการได้ดังนี้

$$Z_4 = P_{41}Z_1 + P_{42}Z_2 + P_{43}Z_3 + e_4$$

วิธีการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง เพดฮาเซอร์ (Pedhazur. 1997 : 772-797)
โดยถ้ามีรูปแบบตัวอย่าง ดังนี้

ภาพประกอบ 10 รูปแบบตัวอย่างการวิเคราะห์เส้นทาง

รูปแบบการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path Coefficient)

ขั้นที่ 1 คำนวณค่า P_{yx} ดังสมการนี้

$$P_{21} = \beta_{21} = r_{21}$$

$$P_{31} = \beta_{31.2} = \frac{r_{31} - r_{32}r_{12}}{1 - r_{12}^2}$$

$$P_{32} = \beta_{32.1} = \frac{r_{32} - r_{31}r_{12}}{1 - r_{12}^2}$$

การทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์การวิเคราะห์เส้นทาง ทดสอบโดยใช้ t-test

ขั้นที่ 2 หาค่าตัวแปรส่วนที่เหลือ (e) โดยใช้สูตรดังนี้

$$e = \sqrt{1 - R_{j,12\dots i}^2} \quad \text{สำหรับตัวแปรที่ได้รับผลจากตัวแปรอื่นมากกว่า 2 ตัวแปร}$$

และ

$$e = \sqrt{1 - r_{ji}^2} \quad \text{สำหรับตัวแปรที่ได้รับผลจากตัวแปรอื่น 2 ตัวแปร}$$

ขั้นที่ 3 การทดสอบรูปแบบการวิเคราะห์เส้นทาง เพื่อสร้างรูปแบบที่สอดคล้องกับความเป็นจริง (Just – Identified Model) โดยการเปรียบเทียบค่า r_{xy} ที่ได้จากค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง และค่า r_{xy} ที่ได้จากสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เพดฮาเซอร์ (Pedhazur. 1997 : 783 – 793)

ขั้นที่ 4 คำนวณค่าอิทธิพลรวม (Total Effect) เพดฮาเซอร์ (Pedhazur. 1997 : 795 – 797)

$$T_{yx} = \left\{ I - D_{yy} \right\}^{-1} D_{yx}$$

โดย	T_{yx}	แทน	ค่าผลรวมของอิทธิพล
	I	แทน	ค่า Identity matrix
	D_{yy}	แทน	เมทริกซ์ของผลทางอ้อมของตัวแปรภายในที่มีต่อตัวแปรภายในด้วยกัน
	D_{yx}	แทน	เมทริกซ์ของผลทางตรงของตัวแปรภายนอกที่มีต่อตัวแปรภายใน

ขั้นที่ 5 คำนวณค่าอิทธิพลทางอ้อม เพดฮาเซอร์ (Pedhazur. 1997 : 795 – 797)

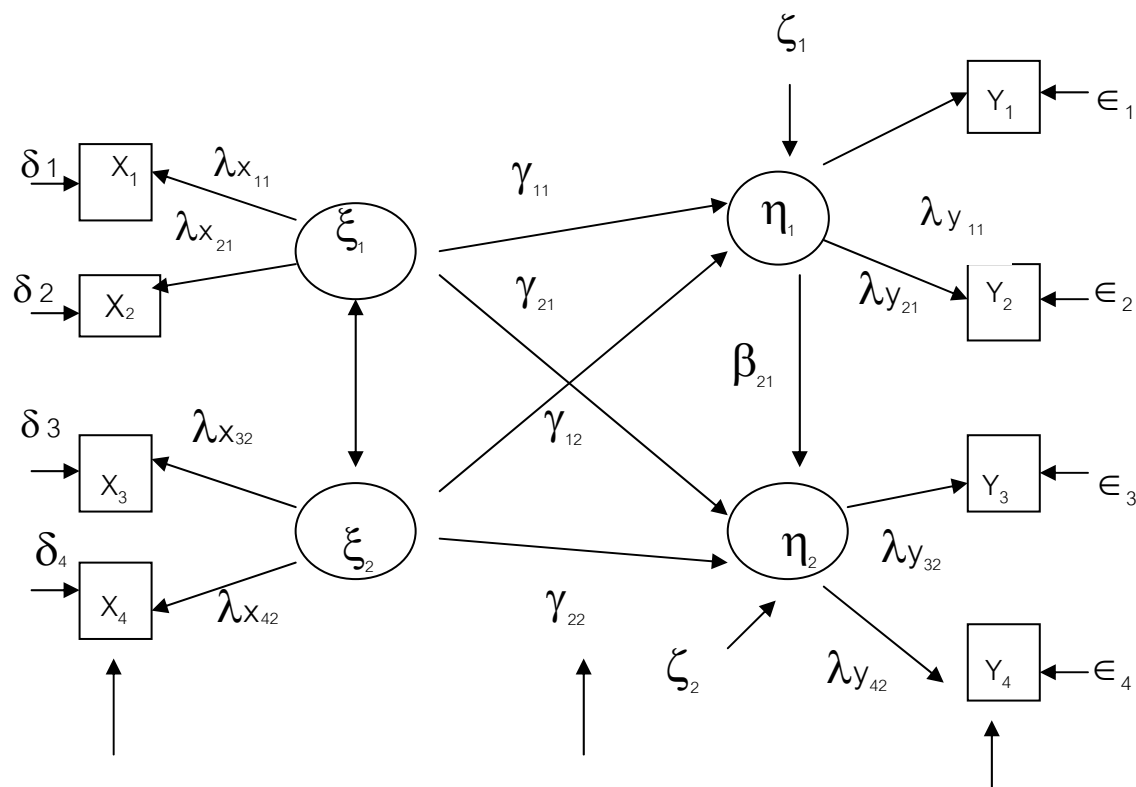
$$I_{yx} = T_{yx} - D_{yx}$$

โดย	I_{yx}	แทน	ค่าผลรวมของอิทธิพลทางอ้อมที่ตัวแปร y มีต่อตัวแปร x
	T_{yx}	แทน	ค่าผลรวมของอิทธิพล
	D_{yx}	แทน	เมทริกซ์ของผลทางตรงของตัวแปรภายนอกที่มีต่อตัวแปรภายใน

6.6 ความเข้าใจเกี่ยวกับโปรแกรมลิสเรล

เนื่องจากการศึกษาโมเดลเชิงสาเหตุแบบเดิม (Classical Causal Model) เป็นการศึกษาโมเดลประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมดและไม่มีความคลาดเคลื่อนในการวัด ความเชื่อนี้ไม่ได้รับการยอมรับจากนักวัดผล เพราะเชื่อว่าการกระทำเช่นนี้ขัดกับทฤษฎีการวัดที่กล่าวว่า คะแนนจากการวัดใดๆ (X) ย่อมประกอบด้วยคะแนนที่แท้จริง (T) รวมกับค่าความคลาดเคลื่อน (E) ดังสมการ $X = T + E$ ในกรณีที่การวัดตัวแปรมีความเที่ยงต่ำ ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลหรือค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์จึงอาจมีปัญหาในด้านความน่าเชื่อถือของผลการวิเคราะห์ซึ่งเป็นข้อตกลงเบื้องต้นที่ขัดกับสภาพความเป็นจริง เมื่อเปรียบเทียบกับข้อตกลงเบื้องต้นของโมเดล LISREL แล้วจะมีการผ่อนปรนข้อตกลงเบื้องต้นดังกล่าวได้เพราะโมเดล LISREL สามารถประมาณค่าพารามิเตอร์ของพจน์ความคลาดเคลื่อนได้ทำให้การศึกษาโมเดลตรงกับสภาพความเป็นจริงมากขึ้น (Joreskog and Sorbom . 1989 : 5-8)

เอ็ดมุนด์ หลินเจริญ (2542 : 81-87) โมเดลลิสเรลเป็นโมเดลที่แสดงความสัมพันธ์โครงสร้างแบบเส้นทางระหว่างตัวแปรทั้งหมด มาจากคำภาษาอังกฤษว่า “ Linear Structural RELation : LISREL model “ ซึ่งชื่อ “ลิสเรล” ได้มาจากอักษรภาษาอังกฤษตัวพิมพ์ใหญ่ นั่นเอง นอกจากนี้โมเดลลิสเรลยังมีชื่อว่า “ โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น” (linear structural equation model) และ” โมเดลโครงสร้างความแปรปรวน” (covariance structural model) ความสัมพันธ์ของตัวแปรในโมเดลนั้นก็คือ สมมติฐานทางการวิจัยซึ่งเป็นโมเดลที่สร้างขึ้นโดยอาศัยพื้นฐานทางทฤษฎี ส่วนสมมติฐานทางสถิตินั้นสมมติฐานหลักกล่าวว่าข้อมูลเชิงประจักษ์สอดคล้องกับโมเดลลิสเรล สมมติฐานเลือกกล่าวว่าข้อมูลเชิงประจักษ์ไม่สอดคล้องกับโมเดลลิสเรล วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์โมเดลลิสเรลนั้นเป็นการทดสอบสมมติฐานหลักด้วยความต้องการที่จะไม่ปฏิเสธสมมติฐานหลัก เป็นการทดสอบเพื่อตรวจสอบความตรง (validity) ของโมเดลลิสเรลว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างแท้จริงเพื่อเป็นการยืนยันสมมติฐานในเชิงทฤษฎีโมเดลลิสเรลนั้นเป็นโมเดลที่ประกอบด้วยโมเดล 2 โมเดล ดังภาพประกอบ

Measurement Model	Structural Equation Model	Measurement Model
$X = ((\lambda_x))(\xi) + \delta$	$\eta = (\beta)(\eta) + \gamma\xi + \zeta_2$	$Y = ((\lambda_y))(\eta) + \epsilon$

ภาพประกอบ 11 โมเดลใหญ่ในโปรแกรมลิสเรล ประกอบด้วยโมเดลการวัด

measurement model) และ โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation model)

การใช้สัญลักษณ์แทนเมตริกซ์พารามิเตอร์ทั้ง 8 เมตริกซ์ สัญลักษณ์แทนเวกเตอร์ ตัวแปร 4 เวกเตอร์ และสัญลักษณ์แทนเวกเตอร์ ความคลาดเคลื่อนอีก 3 เวกเตอร์ ซึ่งสัญลักษณ์เหล่านี้ที่โจเรส คอกและชอร์บอมใช้นั้นเป็นอักษรกรีก แต่ในการเขียนคำสั่งเพื่อการวิเคราะห์และผลในการวิเคราะห์ ข้อมูลจะใช้ตัวย่อเป็นภาษาอังกฤษ ดังนั้น ผู้เขียนจึงขอเสนอทั้งภาษากรีกและตัวย่อภาษาอังกฤษ สัญลักษณ์แต่ละตัวมีความหมาย ดังต่อไปนี้

ξ = (ksi) = K แทน เวกเตอร์ตัวแปรแฝงภายนอก

η = (eta) = E แทน เวกเตอร์ตัวแปรแฝงภายใน

x = (Eks) = X แทน เวกเตอร์ตัวแปรภายนอกสังเกตได้

y = (Wi) = Y แทน เวกเตอร์ตัวแปรภายในสังเกตได้

δ = (Delta) = d แทน เวกเตอร์ความคลาดเคลื่อน d ในการวัดตัวแปร x

ϵ = (epsilon) = e แทน เวกเตอร์ความคลาดเคลื่อน e ในการวัดตัวแปร y
 ζ = (zeta) = z แทน เวกเตอร์ความคลาดเคลื่อน z ของตัวแปร η
 λ_x = (lamda-x) = LX แทน เมตริกซ์สัมประสิทธิ์การถดถอยของ y บน ξ
 λ_y = (lamda-y) = LY แทน เมตริกซ์สัมประสิทธิ์การถดถอยของ y บน η
 γ = (gamma) = GA แทน เมตริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุจากตัวแปร ξ ต่อ η
 β = (beta) = BE แทน เมตริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร η
 ϕ = (phi) = PH แทน เมตริกซ์ความแปรปรวน – ความแปรปรวนร่วมระหว่าง
 ตัวแปรภายนอกแฝง

ψ = (Psi) = PS แทน เมตริกซ์ความแปรปรวน – ความแปรปรวนร่วมระหว่าง
 ความคลาดเคลื่อน Z

$\theta\delta$ = (Theta – delta) = TD แทน เมตริกซ์ความแปรปรวน – ความแปรปรวนร่วม
 ระหว่างความคลาดเคลื่อน d

$\theta\epsilon$ = (Theta – epsilon) = TE แทน เมตริกซ์ความแปรปรวน – ความแปรปรวนร่วม
 ระหว่างความคลาดเคลื่อน e

ตัวแปรในโมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation model) มีความสัมพันธ์ แสดงในรูป
 ของสมการโครงสร้าง ดังนี้

$$\eta_1 = \gamma_{11}\xi_1 + \gamma_{12}\xi_2 + \zeta_1$$

$$\eta_2 = \beta_{21}\eta_1 + \gamma_{21}\xi_1 + \gamma_{22}\xi_2 + \zeta_2$$

ตัวแปรในโมเดลการวัด (measurement model) มีความสัมพันธ์กันแสดงในรูปของสมการ
 ดังนี้

$$x_1 = \lambda_{x_{11}}\xi_1 + \delta_1$$

$$x_2 = \lambda_{x_{21}}\xi_1 + \delta_2$$

$$x_3 = \lambda_{x_{32}}\xi_2 + \delta_3$$

$$x_4 = \lambda_{x_{42}}\xi_2 + \delta_4$$

$$y_1 = \lambda_{y_{11}}\eta_1 + \epsilon_1$$

$$y_2 = \lambda_{y_{21}}\eta_1 + \epsilon_2$$

$$y_3 = \lambda_{y_{32}}\eta_2 + \epsilon_3$$

$$y_4 = \lambda_{y_{42}}\eta_2 + \epsilon_4$$

1. โมเดลการวัด (measurement model) และ 2. โมเดลสมการโครงสร้าง (structural equation model) โมเดลการวัดอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ (observed variable) กับตัวแปรแฝง (latent variable) ส่วนโมเดลสมการโครงสร้างอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงด้วยกัน ซึ่งความสัมพันธ์ของตัวแปรในโมเดลทั้งหมดสามารถแสดง ภาพประกอบ 11

สำหรับหลักการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล ได้แก่ การประมาณค่าพารามิเตอร์ในโมเดล โดย

วิเคราะห์เป็นภาพรวมตามหลักการวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) และการวิเคราะห์อิทธิพล (path analysis) ไปพร้อมๆ กัน และมีการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พร้อมทั้งรายงานดัชนีความสอดคล้องด้วย ลักษณะสำคัญของโมเดลลิสเรล คือ โมเดลใหญ่จะประกอบไปด้วยโมเดลการวัด (measurement model) และโมเดลสมการโครงสร้าง (structural equation model) โมเดลการวัดช่วยแก้ปัญหาความคลาดเคลื่อนในการวัด (measurement error) ได้ โดยหลักการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) ในการประมาณค่าตัวแปรแฝง (latent variable) ส่วนโมเดลสมการโครงสร้างจะครอบคลุมลักษณะความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างแบบเส้นทุกรูปแบบ ดังนั้น โปรแกรมลิสเรลจึงสามารถวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติได้เกือบทุกรูปแบบ

สิ่งสำคัญในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม LISREL คือ การกำหนดค่าเมทริกซ์ทั้ง 8 เมทริกซ์ให้สอดคล้องกับโมเดลการวิจัย เพื่อจะได้เขียนคำสั่งให้โปรแกรมประมาณค่าพารามิเตอร์ตามลักษณะของพารามิเตอร์ในโมเดล LISREL ซึ่งโจเรสคอกและซอร์บอม (Joreskog and Sorbom. 1993 : 4-5) กำหนดให้ค่าเมทริกซ์ทำได้ 3 แบบ คือ

1) พารามิเตอร์คงที่ (Fixed Parameters) หมายถึง พารามิเตอร์ที่ไม่ต้องการให้มีการประมาณค่าหรือมีค่าเป็นศูนย์หรือบอกได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีค่าเป็นศูนย์เมื่อโมเดลการวิจัยไม่มีเส้นแสดงอิทธิพลระหว่างตัวแปรพารามิเตอร์ขนาดอิทธิพลตัวนั้นจะกำหนดให้มีค่าเป็นศูนย์ ใช้สัญลักษณ์ "0" ในภาษาลิสเรลเรียกชื่อย่อ ๆ FI

2) พารามิเตอร์บังคับ (Constrained Parameters) หมายถึง พารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าแต่ต้องการประมาณค่า แล้วให้มีค่าเท่ากับตัวเลขค่าใดค่าหนึ่งที่ไม่เท่ากับศูนย์ซึ่งเป็นค่าใดๆ ที่ผู้วิจัยต้องการกำหนดให้พารามิเตอร์ บางตัวมีค่าเฉพาะคงที่ เช่น มีค่าเท่ากับ 1 หรือมีค่าอื่นๆ กรณีเช่นนี้จะกำหนดค่าสมาชิกในเมทริกซ์ที่แทนค่าพารามิเตอร์นั้นเป็นพารามิเตอร์บังคับ

3) พารามิเตอร์อิสระ (Free parameters) หมายถึง พารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าและต้องการให้มีการประมาณค่าไม่ได้บังคับให้มีค่าอย่างใดอย่างหนึ่ง ใช้สัญลักษณ์ "*" ในภาษาลิสเรลชื่อย่อๆ ว่า FR

โมเดลสมการโครงสร้างเป็นโมเดลที่ระบุความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นระหว่างตัวแปรแฝงด้วยกัน ภายในโมเดลการวิจัย และมีข้อตกลงเบื้องต้นพอสังเขปดังนี้

1) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลเป็นความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (Linear) มีสมบัติการบวก และเป็นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationship)

2) ความคลาดเคลื่อนไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปร หรือกล่าวได้ว่าการแจกแจงของตัวแปรภายนอก (Exogenous Variables) ตัวแปรภายใน (Endogeneous Variables) และความคลาดเคลื่อน (Error) ต้องเป็นการแจกแจงแบบปกติความคลาดเคลื่อนมีค่าเฉลี่ยเป็นศูนย์

3) ความเป็นอิสระต่อกัน (Independence) ระหว่างตัวแปรกับความคลาดเคลื่อนกล่าวคือ ตัวแปรและความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระต่อกัน แต่ค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรแต่ละกลุ่มอาจสัมพันธ์กันได้

4) ในกรณีการวิเคราะห์ข้อมูลอนุกรมเวลา (Time Series Data) ที่มีการวัดข้อมูลมากกว่า 2 ครั้ง การวัดตัวแปรต้องไม่ได้รับอิทธิพลจากช่วงเวลาเหลื่อม (Time lag) ระหว่างการวัด

จากข้อตกลงเบื้องต้นของโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น ทำให้เห็นข้อดี คือ ความสามารถในการประมาณค่าพารามิเตอร์เทอมความคลาดเคลื่อน (Error Term) ยอมรับให้ความแปรปรวนร่วมระหว่างเทอมความคลาดเคลื่อนมีค่าไม่เท่ากับ 0 ทำให้ผลการวิเคราะห์เป็นไปตามสภาพจริง และสามารถวิเคราะห์ตัวแปรแฝงได้อีกด้วย

2. การระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดล (identification of the Model)

การระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดลมีความสำคัญและมีนักสถิติศึกษาค้นคว้าเรื่องนี้กันมาก ผลการค้นพบสรุปได้ว่า มีเงื่อนไขที่ทำให้ระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวพอดี ที่ต้องพิจารณาอยู่ 3 ประเภท (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2535 : 37-39 ; อ้างอิงจาก Bollen, 1989) คือ เงื่อนไขจำเป็น (Necessary condition) เงื่อนไขพอเพียง (Sufficient Condition) และเงื่อนไขจำเป็นและพอเพียง (Necessary and Sufficient Conditions)

3. การประมาณค่าพารามิเตอร์จากโมเดล (Parameter Estimation from the Model) เป็นการหาค่าพารามิเตอร์ที่ทำให้เมทริกซ์ S และ Sigma (Σ) มีค่าใกล้เคียงกันมากที่สุด ซึ่งในที่นี้ S แทน เมทริกซ์ความแปรปรวน- ความแปรปรวนร่วมที่คำนวณได้จากกลุ่มตัวอย่าง และ Sigma (Σ) แทน เมทริกซ์ความแปรปรวน- ความแปรปรวนร่วมที่สร้างขึ้นจากพารามิเตอร์ที่ประมาณค่าได้จากโมเดลที่เป็นสมมติฐาน ถ้าหากเมทริกซ์ทั้งสองมีค่าใกล้เคียงกันแสดงว่าโมเดลที่เป็นสมมติฐานมีความกลมกลืนกับโมเดลที่เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีการประมาณค่าพารามิเตอร์ในแต่ละวิธีให้ผลการประมาณค่าที่มีสมบัติของค่าประมาณแตกต่างกันไป ซึ่งในที่นี้จะเสนอวิธีประมาณค่าที่ใช้ฟังก์ชันความกลมกลืน 5 แบบด้วยกัน ดังนี้

1) วิธีกำลังสองน้อยที่สุดไม่ถ่วงน้ำหนัก (Unweighted Least Squares = ULS) เมื่อดูฟังก์ชันความกลมกลืนในวิธี ULS จะเห็นว่ามีค่าคล้ายคลึงกับวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares = OLS) ในวิธี OLS การประมาณค่าพารามิเตอร์ใช้เงื่อนไขให้ผลรวมกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมีค่าน้อยที่สุด โดยที่ค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับผลต่างระหว่างความแปรปรวนที่คำนวณได้จากข้อมูลเชิงประจักษ์กับค่าความแปรปรวนที่พยากรณ์จากค่าประมาณของพารามิเตอร์

2) วิธีกำลังสองน้อยที่สุดถ่วงน้ำหนักทั่วไป (Generalized Least Squares = GLS) ในกรณีที่ข้อมูลมีความแปรปรวนของตัวแปรตามไม่เท่ากันทุกค่าของตัวแปรต้น (Heteroscedasticity) หรือมี

ความสัมพันธ์กันระหว่างความคลาดเคลื่อน (Auto Correlation) จะต้องใช้วิธีประมาณค่าแบบ GLS ซึ่งเป็นการถ่วงน้ำหนักค่าสังเกตเพื่อปรับแก้ความแปรปรวนที่ไม่เท่ากัน

3) วิธีไลค์ลีดสูงสุด (Maximum Likelihood = ML) เป็นวิธีที่ใช้ประมาณค่าพารามิเตอร์ในโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นที่แพร่หลายมากที่สุด ค่าที่ได้จะมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับวิธี GLS คือ มีความคงเส้นคงวา มีประสิทธิภาพ และเป็นอิสระจากมาตรการแจกแจงสุ่มค่าประมาณพารามิเตอร์ที่ได้จากวิธี ML เป็นแบบปกติและความแปรปรวนของค่าประมาณขึ้นอยู่กับขนาดของพารามิเตอร์

4) วิธีกำลังสองน้อยที่สุดถ่วงน้ำหนักทั่วไป (Generally Weighted Least Squares = WLS) นับเป็นวิธีประมาณค่าที่ครอบคลุมวิธีที่กล่าวมาทั้งหมด ลักษณะการประมาณค่าจะไม่ใช้เมทริกซ์เต็มรูปแบบแต่จะใช้เฉพาะสมาชิกในแนวทแยงและได้แนวทแยงโดยถ่วงน้ำหนักด้วยอินเวอร์สของเมทริกซ์ W

- ข้อเสีย ถ้าหากเมทริกซ์ W มีตัวแปรสังเกตมากเกินไปจะทำให้คอมพิวเตอร์ใช้เวลาในการคำนวณมากขึ้น และวิธีนี้ไม่เหมาะกับเมทริกซ์ที่มีการตัดข้อมูลสูญหาย (Missing) แบบตัดเฉพาะคู่ที่ขาด (Pairwise) ส่วนคุณสมบัติของพารามิเตอร์เหมือนกับวิธี ML

5) วิธีกำลังสองน้อยที่สุดถ่วงน้ำหนักแนวทแยง (Diagonally Weight Least Squares = DWLS) การประมาณค่าพารามิเตอร์วิธีนี้พัฒนามาจากวิธี WLS โดยพยายามลดเวลาคอมพิวเตอร์ในการคำนวณ คือ แทนที่จะคำนวณจากทุกสมาชิกในเมทริกซ์คำนวณเฉพาะสมาชิกในแนวทแยงของเมทริกซ์ ผลที่ได้ทำให้ค่าประมาณพารามิเตอร์ไม่มีประสิทธิภาพ แต่จะมีประโยชน์เพราะค่าประมาณที่ได้จะอยู่ระหว่างค่าที่ได้จากวิธี ULS และ WLS

6.7 ข้อดีและข้อจำกัดของการวิเคราะห์เส้นทาง (จินตนา ธนบุญชัย. 2536 : 47 – 48)

ข้อดี

1. เทคนิคนี้เป็นเทคนิคทางสถิติที่มีประสิทธิภาพในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเฉพาะการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูลที่ซับซ้อนจะทำให้ง่ายขึ้น สะดวก และประหยัดเวลาและทุน
2. เทคนิคนี้เป็นวิธีการที่นำเอาทฤษฎีเข้ามาร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยตรงแทนการวิเคราะห์ข้อมูลแยกกันกับทฤษฎี เพราะเทคนิคนี้บังคับให้ต้องสร้างรูปแบบแสดงความเชื่อมโยงระหว่างตัวแปร โดยอาศัยทฤษฎีเป็นพื้นฐานอย่างชัดเจน จนทำให้การอธิบายปรากฏการณ์นั้นๆเป็นไปได้อย่างมีเหตุผล จึงเป็นการตรวจสอบและสร้างทฤษฎีอีกด้วย
3. เทคนิคนี้บังคับให้นักวิจัยต้องระบุลำดับตำแหน่งก่อนหลังของตัวแปรและความเชื่อมโยงของตัวแปรทั้งหลายให้ชัดเจน ไม่เฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตามเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่มีต่อกันและกันด้วย ทำให้เกิดความมั่นใจในปรากฏการณ์ทางสังคมที่กำลังศึกษาอยู่นั้น ข้อมูลที่ได้จึงมีคุณค่ามากกว่าการศึกษาเพียง

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยไม่ได้มีการพิจารณาความชัดเจนที่เกิดขึ้นระหว่างตัวแปร

4. เทคนิคนี้ทำให้สามารถหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรได้ทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อม ผลรวมที่เกิดขึ้นจากขนาดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรนี้ผู้วิจัยสามารถจะนำมาใช้เปรียบเทียบความสำคัญของตัวแปรระหว่างคู่ต่างๆ ได้ต่อไป

5. เทคนิคนี้ยังสามารถแยกความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคู่หนึ่งๆ ออกเป็น 2 ลักษณะคือ ความสัมพันธ์แบบธรรมดา และความสัมพันธ์แบบซับซ้อน สำหรับความสัมพันธ์แบบซับซ้อนยังสามารถแยกออกเป็นความสัมพันธ์ทางอ้อม ความสัมพันธ์ไว้วิเคราะห์ และความสัมพันธ์ปลอมด้วยการแยกความสัมพันธ์ออกเป็นส่วนย่อยต่างๆ เช่นนี้ไม่อาจทำได้ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอื่นๆ ทำให้สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรได้ละเอียดและลึกซึ้งกว่าเทคนิคแบบอื่น

6. เทคนิคนี้เป็นการทดสอบสมมติฐานในลักษณะต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน แทนการแยกทดสอบแต่ละสมมติฐานออกจากกัน

ข้อจำกัด

1. การวิเคราะห์เส้นทางไม่ใช่สิ่งที่พิสูจน์ว่าสิ่งใดเป็นเหตุและสิ่งใดเป็นผลอย่างแท้จริง ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลที่แสดงในแบบจำลองเป็นเพียงสิ่งที่ผู้วิเคราะห์คิดขึ้นมาเท่านั้น รูปแบบเส้นทางจะถูกต้องเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้วิเคราะห์ที่สามารถศึกษาได้กว้างขวาง และลึกซึ้งเพียงใด มีความชัดเจน ความเข้าใจ ความรอบรู้ในปรากฏการณ์และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพียงใด มีความสามารถอธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผล โดยอาศัยความรู้ในปรากฏการณ์และทฤษฎีที่น่าเชื่อถือเพียงใด

2. การแปลความหมายของผลการวิเคราะห์จะต้องมีทฤษฎีสนับสนุนเสมอ หากไม่มีทฤษฎีสนับสนุนก็จะไม่สามารถแปลความหมายได้ คำว่าทฤษฎีในที่นี้ครอบคลุมถึงแนวคิด ผลงานวิจัย ผลจากการสังเกตและจากประสบการณ์ต่างๆ ด้วย

3. จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ที่มีผลต่อค่าสหสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น ถ้าน้อยเกินไปจะทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนสูง

4. มักพบว่าทฤษฎีในทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ไม่ค่อยมีความมั่นคง ซึ่งก็จะมีศักยภาพในการยืนยันทฤษฎีแตกต่างกันไป บางทฤษฎีอาจสามารถทนต่อการทดสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ดีกว่าอีกบางทฤษฎี อย่างไรก็ตามก็เป็นที่ยอมรับกันว่าทฤษฎีใดก็ตามที่ได้รับการตรวจสอบบ่อยครั้งย่อมเป็นที่เชื่อมั่นในความจริงที่ระบุตามทฤษฎีมากกว่าทฤษฎีที่ได้รับการตรวจสอบน้อยครั้ง

5. การใช้เทคนิคนี้กับรูปแบบความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีผลในทิศทางเดียวกัน ยังเป็นสิ่งที่อาจไม่สอดคล้องกับปรากฏการณ์ในธรรมชาติ เพราะตัวแปรต่างๆ ที่มีอยู่ในทางสังคมศาสตร์มักพบว่าส่งผลซึ่งกันและกัน

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งในการมองโลก

7.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงสาเหตุกับความเข้มแข็งในการมองโลก

คาลิโม และวูโอลิ (กังสดาร สุทรวีรธรรม. 2535 : 33; อ้างอิงจาก Kalimo and Vuoli. 1990 : 76-89) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็งในการมองโลก แรงสนับสนุนทางสังคม กับความสามารถและความพึงพอใจในการทำงานของผู้ใหญ่ในฟินแลนด์ ซึ่งเป็นเพศชาย 361 คน เพศหญิง 345 คน มีอายุระหว่าง 31-44 ปี (อายุเฉลี่ย 36 ปี) โดยใช้การศึกษาระยะยาวแบบย้อนหลัง (Retrospective Longitudinal study) โดยวัดความเข้มแข็งในการมองโลกในวัยเด็กและวัยรุ่น วัดความสามารถและความพึงพอใจในการทำงานในวัยผู้ใหญ่ ผลการศึกษาพบว่าบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูงในวัยรุ่น จะมีความสามารถและความพึงพอใจในการทำงานสูง เมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ซึ่งการที่บุคคลมีความสามารถและความพึงพอใจสูง แสดงว่าบุคคลนั้นมีความสุขในชีวิตสูง ส่วนบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกต่ำในวัยรุ่น จะมีความสุขในชีวิตต่ำเมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่

โควาร์ด (รัชนี นามจันทรา และสมจิต หนูเจริญกุล. 2543 : 302; อ้างอิงจาก Coward DD. 1996. *Nursing Research*. 116 -121.) ศึกษาความเข้มแข็งในการมองโลกของบุคคลที่มีสุขภาพดีจำนวน 152 คน พบว่า ความเข้มแข็งในการมองโลกมีความสัมพันธ์กับภาวะเหนือตนเอง (Self-Transcendence) การมีจุดมุ่งหมายในชีวิต ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ความหวัง ความสมดุลด้านอารมณ์ความรู้สึก (affect balance) ความสุขในชีวิตและยังพบว่าปัญหาสุขภาพ ปัญหาเศรษฐกิจและการเกิดอารมณ์ทางลบ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความเข้มแข็งในการมองโลก

มาร์กาแลท และไอแซกส์ (พัชราพร แจ่มแจ้ง. 2546 : 56 ; อ้างอิงจาก Margalit and Eysenck. 1990) ได้ศึกษาพบว่า ทักษะทางสังคม บุคลิกภาพ และบรรยากาศครอบครัว ที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลก โดยศึกษาในกลุ่มตัวอย่างชาย 371 คน และหญิง 371 คน ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่า ในเพศหญิงที่มีบุคลิกภาพเปิดเผย จะมีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลก

วิสซิง, แวน และทอยท์ (Wissing, Van and Toit. 1998 :online) ได้ศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าด้านกับความเข้มแข็งในการมองโลกเป็นตัวชี้วัดความสุขในชีวิต โดยพบว่า บุคลิกภาพห้าด้าน ซึ่งประกอบด้วย บุคลิกภาพกล้าแสดงออก บุคลิกภาพประนีประนอม บุคลิกภาพควบคุมตนเอง บุคลิกภาพมีความมั่นคงทางอารมณ์ และบุคลิกภาพเปิดเผย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก

ซิดีนา (Zdena. 2000 : online) ได้ศึกษาพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าด้านกับความเข้มแข็งในการมองโลก ทำการศึกษาในผู้สูงอายุเพศหญิง ซึ่งมีอายุเฉลี่ยประมาณ 62.4 ปี ผลการศึกษาพบว่าบุคลิกภาพแบบควบคุมตนเอง (conscientiousness) และบุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ (Openness to Experience) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก

ซัลลีแวน (Sullivan. 2000 : online) ได้ศึกษาพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพมีความมั่นคงทางอารมณ์ (Emotional stability) การเห็นคุณค่าในตนเองกับความเข้มแข็งในการมองโลก โดยทำการศึกษาพบว่าในนักศึกษามหาวิทยาลัย Loyola ใช้แบบวัดบุคลิกภาพห้าด้านของ Glodberg(1999) กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักศึกษาเพศชายจำนวน 42 คน และเพศหญิงจำนวน 42 คน มีอายุระหว่าง 18 – 22 ปี ผลการศึกษาพบว่าบุคลิกภาพมีความมั่นคงทางอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก

แคมป์ส (Kappus.1988 : online) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมทางด้านการได้รับการดูแลและการได้รับความรักจากผู้ดูแล กับความเข้มแข็งในการมองโลก ศึกษาในกลุ่มผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในชุมชนแห่งหนึ่ง โดยกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 58 คน อายุเฉลี่ย 70.3 ปี และมีอายุอยู่ในช่วง 60-86 ปี เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผลที่ได้จากการศึกษา คือ การสนับสนุนทางสังคมทั้งสองด้านที่ได้รับจากผู้ดูแลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก

เชอร์ไนเดอร์ (Schneider. 1996 :online) ได้ศึกษาพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคม ความสามารถของตนเอง กับความเข้มแข็งในการมองโลกของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยทำการศึกษาในตัวอย่างทั้งหมด 730 คน โดยศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่า การสนับสนุนทางสังคมที่ได้รับจากกลุ่มเพื่อน และจากครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก และการสนับสนุนทางสังคมสามารถพยากรณ์ความเข้มแข็งในการมองโลกของกลุ่มนักศึกษาได้

เครนส์ และออกสเตอร์เกรน (พัชรพร แจ่มแจ้ง. 2546 : 58 ;อ้างอิงจาก Krantz and Ostergren.2000) ได้ศึกษาพบว่าสภาพจิตใจของผู้หญิงที่มีประสบการณ์ถูกล่วงละเมิดทางเพศและถูกทารุณกรรมในวัยเด็ก ซึ่งทำการศึกษาในผู้หญิงที่มีอายุระหว่าง 40 ถึง 50 ปี เป็นจำนวนทั้งสิ้น 397 คน ที่อาศัยแถบชนบทของประเทศสวีเดน ในการศึกษาครั้งนี้ยังได้ศึกษาไปถึงการได้รับการสนับสนุนทางสังคม กับระดับความเข้มแข็งในการมองโลก จากการศึกษาพบว่าผู้หญิงที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมในระดับต่ำจะส่งผลให้ความเข้มแข็งในการมองโลกอยู่มีระดับต่ำด้วย

สมจิต หนูเจริญกุล ,ประคอง และพรธมนวี พุทธิวัฒน์. (2532 : 186) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของสิ่งรบกวนในชีวิตประจำวัน ความเข้มแข็งในการมองโลก และการรับรู้ความผาสุกในชีวิตของอาจารย์พยาบาลในมหาวิทยาลัย โดยศึกษาในอาจารย์พยาบาล ของภาควิชาพยาบาลศาสตร์ โรงพยาบาลรามาริบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล และอาจารย์พยาบาลของคณะพยาบาลศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยใช้แบบวัดความเข้มแข็งในการมองโลกของแอนโทนอฟสกี (Antonovsky, 1982) แบบวัดสิ่งรบกวนในชีวิตประจำวันของแคนเนอร์ (Kanner, 1981) และแบบวัดถึงการรับรู้ถึงความผาสุกในชีวิตของดูพาย (Dupuy, 1977) ผลการวิจัยพบว่า สิ่งรบกวนในชีวิตประจำวันมีความสัมพันธ์ทางลบต่อการรับรู้ถึงความผาสุกในชีวิตประจำวัน ความเข้มแข็งในการมองโลกมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อการรับรู้ถึงความผาสุกในชีวิตและพบว่าอายุไม่สามารถอธิบายความแปรปรวนของความเข้มแข็งในการมองโลกได้

พัชรินทร์ นินทจันทร์ (2538 : 50) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็งในการมองโลก กับความวิตกกังวลประจำตัวนักศึกษาพยาบาล โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดีผลการศึกษาพบว่าความเข้มแข็งในการมองโลกมีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวลประจำตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับสูง

พัชรพร แจ่มแจ้ง (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ การสนับสนุนทางสังคม ลักษณะงานกับความเข้มแข็งในการมองโลก ของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลชุมชน พบว่าค่าเฉลี่ยความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลประจำชุมชนอยู่ในระดับมาก บุคลิกภาพเปิดเผย, บุคลิกภาพประนีประนอม, บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง, บุคลิกภาพควบคุมตนเองและบุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

($r = .353, .305, .332, .398$ และ $.412$ ตามลำดับ) การสนับสนุนทางสังคมจากผู้บังคับบัญชา การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ลักษณะงานมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .662$) ตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ ลักษณะงาน บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ และการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงาน สามารถร่วมกันพยากรณ์ความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของความเข้มแข็งในการมองโลกได้ร้อยละ 50.8 ($R^2 = .508$)

ปิติมา ฉายโอกาส (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความเข้มแข็งในการมองโลก การสนับสนุนทางสังคม กับความสุขสมบูรณ์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร พบว่าความเข้มแข็งในการมองโลก การสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขสมบูรณ์โดยรวมของพยาบาลวิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .352$ และ $.474$ ตามลำดับ)

ศิริพันธ์ สุระรัมย์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความเข้มแข็งในการมองโลกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด

บุรีรัมย์ พบว่าปัจจัยด้านเชาว์ปัญญาทางอารมณ์ ความภาคภูมิใจในตนเอง การกำหนดเป้าหมายในอนาคต และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน มีความสัมพันธ์ทางลบกับความเข้มแข็งในการมองโลก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงสาเหตุ

ศุภจิต คงประชา (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเชาว์อารมณ์ ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ความสามารถในการตัดสินใจ และผลการปฏิบัติงานของหัวหน้างานในโรงงานอุตสาหกรรม การศึกษาพบว่า เชาว์อารมณ์ ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ความสามารถในการตัดสินใจ มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของหัวหน้างานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เชาว์อารมณ์มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของหัวหน้างานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการตัดสินใจของหัวหน้างานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุดารัตน์ ศิริวงศ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาอิทธิพลของบุคลิกภาพ และความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองที่มีต่อผลการปฏิบัติงานของหัวหน้างานระดับกลาง บริษัท มัตสึชิตะ อิเล็กทรอนิกส์ (ไทยแลนด์) จำกัด การศึกษาพบว่าระยะเวลาปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 บุคลิกภาพความหวั่นไหวทางอารมณ์มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับผลการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 บุคลิกภาพการยอมรับสิ่งใหม่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 บุคลิกภาพการเข้ากับผู้อื่นได้มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ฮี-ย้ง ซอง (Hee – Young Song, RN.: 2004 : online) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง การสนับสนุนจากสังคม อุปสรรคทางสังคม และการจัดการทางสังคม และการยอมรับของสังคมในผู้ป่วยที่มีการบาดเจ็บของกระดูกสันหลัง พบว่าความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง, ความช่วยเหลือจากครอบครัว และการช่วยเหลือด้านข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการยอมรับของสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

วอน โซเฟอร์ และโรเซนเทล (Von ,Sopher and Rosenthal: 1996 : 262-268) ได้ศึกษาเรื่อง การรู้จักประมาณผลของการเห็นคุณค่าในตนเองและการกำหนดระดับเป้าหมายในการปฏิบัติงาน พบว่าผลของการกำหนดเป้าหมายและการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนในวิทยาลัย เพศชาย จำนวน 188 คน โดยได้แบ่งระดับการตั้งเป้าหมายเป็นระดับง่าย ระดับปานกลาง และระดับยาก ซึ่ง

พบว่ากำหนดยุทธศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คิง วิดอร์เรค และเดวิส (King , Vidourex and Davis : 2002 : 294-299) ได้ศึกษาเรื่อง การเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเองและการจัดโปรแกรมเชื่อมโยงผ่านโรงเรียนในหลายมิติ พบว่านักเรียนเกรดระดับ4 จำนวน 283 คน เข้าโปรแกรมศึกษาพฤติกรรมโดยเริ่มต้นตั้งแต่เดือน ม.ค.2000 ถึง เดือน พ.ค.2000 โปรแกรมพฤติกรรมประกอบด้วย

- 1) การสร้างความสัมพันธ์
- 2) การปรับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง
- 3) การกำหนดเป้าหมายในอนาคต
- 4) การช่วยเหลือด้านวิชาการ

ทำการทดลองทั้ง Pre-test และ Post-test พบว่าระดับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียน หลังการทดลองมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ

ไกโทด (Gaitonde. : 2004: online) ศึกษาพบว่าการพัฒนาบุคลิกภาพมีทักษะที่เป็นสิ่งจำเป็น 8 อย่างได้แก่ 1.การพัฒนาความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองและมีทัศนคติทางบวก 2. มีการตั้งเป้าหมายในอนาคต 3.มีการจัดการด้านเวลา 4.มีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 5.มีทักษะการติดต่อสื่อสาร 6.การพูดในที่สาธารณะ 7.การพัฒนาด้านการเป็นผู้นำ 8.การจัดการด้านความกดดัน

ห้องปฏิบัติการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ (Human Behavior Laboratory : 2000) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเอง บุคลิกภาพเปิดเผย และรูปแบบการตอบสนองทางสังคม พบว่า มีการศึกษาเกี่ยวกับความกลมกลืนด้านพฤติกรรมการพูดเป็นคำและไม่เป็นคำพูด ซึ่งยังไม่มีการวิจัยใดบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างพฤติกรรมกับบุคลิกภาพ และยังไม่รู้แน่ชัดเกี่ยวกับการวิเคราะห์พฤติกรรม ผลจากการศึกษาเบื้องต้นระบุว่าความสัมพันธ์นี้มีโครงสร้างที่ดีและมีความกลมกลืนกัน ความสัมพันธ์ที่ดีนี้ถูกพบระหว่างความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ความซื่อสัตย์และความถี่ของแบบแผน ชนิดของแบบแผนถูกพบว่าบุคลิกภาพเปิดเผยและผู้ที่มิโนสยเก็บตัว การเห็นคุณค่าในตนเองสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับความแตกต่างของแบบแผนของพฤติกรรม บุคลิกภาพเปิดเผยจะทำให้กลุ่มตัวอย่างมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง ส่วนพฤติกรรมที่มาจากผู้ที่มิโนสยเก็บตัวจะทำให้กลุ่มตัวอย่างมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ

ฮิกส์ (Hicks.: 1998 : online) ได้ศึกษาองค์ประกอบของลักษณะบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ (Big Five Personality Characteristics) โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบของ 36 ประสาท โดยวิธีแวมิกซ์ (varimax factor) พบว่าองค์ประกอบที่ 2 ได้คุณลักษณะของบุคลิกภาพอารมณ์มั่นคงและบุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ องค์ประกอบที่ 4 องค์ประกอบบุคลิกภาพควบคุมตนเอง มีค่าน้ำหนักความสำคัญทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การกำหนดเป้าหมายในอนาคต ความซื่อสัตย์

มาร์ลา และจูเบอร์ท (Marlar and Joubert.: 2002 :407-410) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ด้านบุคลิกภาพ, การเห็นคุณค่าในตนเอง กับบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนของบุคลิกภาพประนีประนอม, บุคลิกภาพควบคุมตนเองและบุคลิกภาพแบบเปิดเผย ให้ผลทางลบกับบุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง

วสัน , ซัลส์ และแฮ็ค (Watson, Suls and Haig.: 2002 :185-197) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของรูปแบบโครงสร้างบุคลิกภาพและผลกระทบในด้านความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง พบว่า ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบกับบุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง และมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพแบบเปิดเผยด้วย

รัสคายด์ โกลด์เบิร์ก อิกกินส์ และเฮอร์แมน (Raskind, Goldberg, Higgins and Herman; 1999: 35-49) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบและตัวบ่งชี้ความสำเร็จในตัวบุคคลเกี่ยวกับการไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียน : จากการศึกษาระยะยาว 20 ปี พบว่าตัวแปรเจตคติในการประสบผลสำเร็จในการเรียน ประกอบด้วย การตระหนักรู้ด้วยตนเอง ความอดทนหะปากเพียร การขยัน บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง การตั้งเป้าหมายในอนาคต และการสนับสนุนจากสังคม ซึ่งพบว่าคะแนนจากการวัดตัวแปรเหล่านี้สามารถอธิบายได้ถึง 49-75%

สรุปจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลก ทั้งในประเทศและต่างประเทศ พอจะสรุปได้ว่า ตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลกทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ได้แก่ บุคลิกภาพห้าด้าน การเห็นคุณค่าในตนเอง การกำหนดเป้าหมายในอนาคต และการสนับสนุนจากสังคม ซึ่งตัวแปรเหล่านี้มีทั้งอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมกับตัวแปรตามคือ ความเข้มแข็งในการมองโลก ผู้วิจัยจึงคัดสรรมาเป็นตัวแปรศึกษาในงานวิจัยนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษนนทบุรี เขต 2 จังหวัดนนทบุรี จำนวน 9 โรงเรียน มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 2,106 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษนนทบุรี เขต 2 จังหวัดนนทบุรี จำนวน 5 โรงเรียน มีนักเรียนจำนวน 416 คน เป็นนักเรียนชาย 177 คน และนักเรียนหญิง 239 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น(Stratified Random Sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มตามลำดับดังนี้

1. สํารวจข้อมูลประชากรของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษนนทบุรี เขต 2 จังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2548 แสดงดังตาราง 1

ตาราง 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่4 โรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษนนทบุรี เขต2 จังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2548

ขนาด โรงเรียน	โรงเรียน	ประชากร			
		จำนวน ห้องเรียน	จำนวนนักเรียน		รวม ทั้งหมด
			ชาย	หญิง	
เล็ก	1. ราษฎร์นิยม	2	13	31	44
	2. สตรีนนทบุรี บางใหญ่	1	21	23	44
กลาง	3. เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นนทบุรี	2	38	32	70
	4. โพธิ์นิมิตวิทยาคม	3	53	37	90
ใหญ่	5. ไทรน้อย	4	48	70	118
ใหญ่พิเศษ	6. นวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี	9	185	258	443
	7. บางบัวทอง	7	104	123	227
	8. ปากเกร็ด	10	172	251	423
	9. สวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี	12	331	316	647
	รวมทั้งหมด	50	965	1,141	2,106

ที่มา: ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา 2547 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษนนทบุรี เขต 2

2. ใช้วิธีเลือกตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีขนาดของโรงเรียนเป็นชั้น (strata) และมีโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit)

จากการสำรวจพบว่า มีโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนราษฎร์นิยม และ โรงเรียนสตรีนนทบุรี บางใหญ่, โรงเรียนขนาดกลางมีจำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นนทบุรี และ โรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยาคม โรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวน 1 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนไทรน้อย โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีจำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี, โรงเรียนบางบัวทอง, โรงเรียนปากเกร็ด และโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี รวมทั้งสิ้น 9 โรงเรียน

3. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

3.1 กำหนดระดับความเชื่อมั่น 99% ($\alpha = 0.01$) โดยผู้วิจัยกำหนดความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าเท่ากับ ± 1.5 ($e = 1.5$)

3.2 นำค่าความแปรปรวนของคะแนนจากแบบสอบถามวัดความเข้มแข็งในการมองโลกที่ได้จากการกะประมาณค่าพิสัย และจำนวนประชากรแทนค่าลงในสูตรการสุ่มแบบแบ่งชั้น

3.3 ประมาณค่าขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยการใช้สูตรการสุ่มแบบแบ่งชั้น (มยุรี ศรีชัย. 2538 : 105) ดังนี้

$$n = \frac{\sum_{g=1}^k \frac{N_g^2 \sigma_g^2}{W_g}}{\frac{N^2 e^2}{Z_{\alpha/2}^2} + \sum_{g=1}^k N_g \sigma_g^2}$$

โดย

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
N	แทน	จำนวนประชากรทั้งหมด
N_g	แทน	จำนวนประชากรแต่ละชั้น
e	แทน	ความคลาดเคลื่อน
σ_g^2	แทน	ค่าความแปรปรวนแต่ละชั้น
k	แทน	จำนวนชั้นที่สมาชิกของประชากรทั้งหมดถูกแบ่ง
W_g	แทน	สัดส่วนของขนาดโรงเรียน

ขั้นตอนการคำนวณ

1.หาค่าความแปรปรวนจากขนาดโรงเรียนในแต่ละชั้นจากการกะประมาณค่าพิสัย ได้ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามวัดความเข้มแข็งในการมองโลกของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ เท่ากับ 121 ค่าความแปรปรวนของความเข้มแข็งในการมองโลกของโรงเรียนขนาดใหญ่ เท่ากับ 144 ค่าความแปรปรวนของความเข้มแข็งในการมองโลกของโรงเรียนขนาดกลาง เท่ากับ 169 ค่าความแปรปรวนของความเข้มแข็งในการมองโลกของโรงเรียนขนาดเล็ก เท่ากับ 196

2. หาสัดส่วนแต่ละชั้นของค่าความแปรปรวน โดยใช้สูตร (มยุรี ศรีชัย.2538 : 102)

$$W_g = \frac{N_g}{N}$$

หาค่าสัดส่วนแต่ละชั้นของประชากรได้ดังนี้

$$W_1 = \frac{N_1}{N} = 88 / 2106 = .041$$

$$W_2 = \frac{N_2}{N} = 160 / 2106 = .075$$

$$W_3 = \frac{N_3}{N} = 118 / 2106 = .056$$

$$W_4 = \frac{N_4}{N} = 1740 / 2106 = .826$$

3. คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากสูตร ได้ $n = 416$ คน

4. นำขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ได้คูณกับสัดส่วนของขนาดโรงเรียนดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก	n_1	=	$416 \times .041$	=	17.05 ● 17 คน
โรงเรียนขนาดกลาง	n_2	=	$416 \times .075$	=	31.2 ● 31 คน
โรงเรียนขนาดใหญ่	n_3	=	$416 \times .056$	=	23.296 ● 24 คน
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	n_4	=	$416 \times .826$	=	343.61 ● 344 คน
			รวม	=	416 คน

5. ได้จำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของแต่ละขนาดโรงเรียนโดยการสุ่มมา 50% ดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็กจำนวน	1	โรงเรียน
โรงเรียนขนาดกลางจำนวน	1	โรงเรียน
โรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน	1	โรงเรียน
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษจำนวน	2	โรงเรียน
จาก 5 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น		416 คน

ตาราง 2 จำนวนนักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน และเพศ

ขนาดโรงเรียน	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน (คน)		รวม ทั้งหมด
		ชาย	หญิง	
เล็ก	สตรีนนทบุรี บางใหญ่	8	9	17
กลาง	เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นนทบุรี	17	14	31
ใหญ่	ไทรน้อย	10	14	24
ใหญ่พิเศษ	-นวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี	74	102	176
	-ปากเกร็ด	68	100	168
รวม		177	239	416

2.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม 5 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามวัดความเข้มแข็งในการมองโลก มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 36 ข้อ

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามวัดการกำหนดเป้าหมายในอนาคต มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

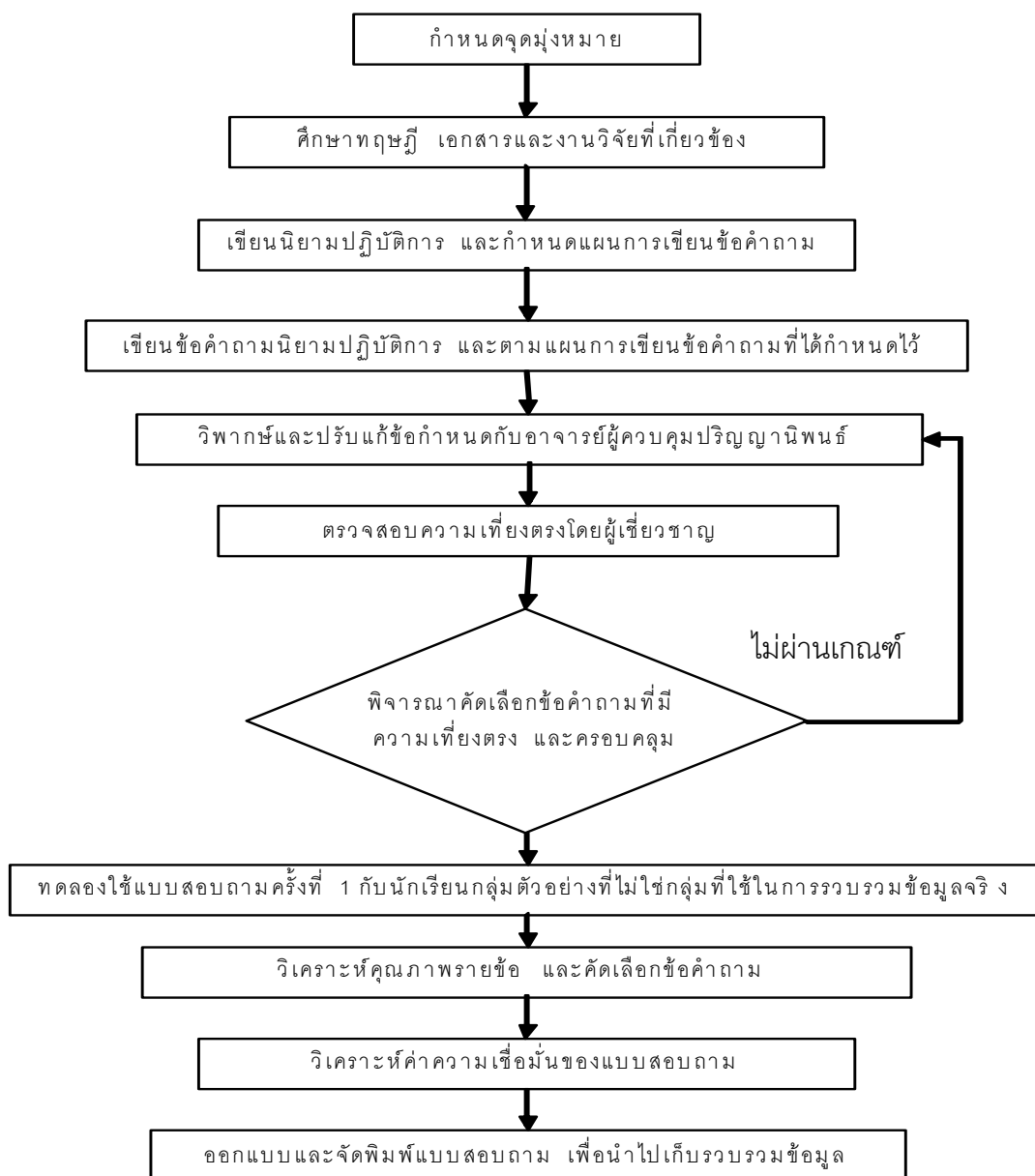
ฉบับที่ 4 แบบสอบถามวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

ฉบับที่ 5 แบบสอบถามวัดการสนับสนุนจากสังคม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ

ฉบับที่ 1,2 และ 5 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเอง ส่วนฉบับที่ 3 และ 4 ผู้วิจัยพัฒนา
จากแบบสอบถามที่มีอยู่แล้ว

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยวิธีการสร้างดังนี้

ภาพประกอบ 12 ลำดับขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

จากภาพประกอบ 11 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความเข้มแข็งในการมองโลกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

-แบบสอบถามวัดความเข้มแข็งในการมองโลก

-แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ

-แบบสอบถามวัดการสนับสนุนจากสังคม

2. ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งในการมองโลก

3. เขียนนิยามปฏิบัติการ จากการศึกษาในข้อ 2 โดยเขียนนิยามตามคุณลักษณะที่ต้องการวัด

4. เขียนข้อคำถามในแบบสอบถามแต่ละฉบับ โดยเขียนให้สอดคล้องตามที่นิยามไว้

4.1 แบบสอบถามวัดความเข้มแข็งในการมองโลกเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 47 ข้อ มีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านความสามารถในการเข้าใจสิ่งเร้า จำนวน 13 ข้อ

2. ด้านความสามารถในการเข้าใจสิ่งเร้า จำนวน 14 ข้อ

3. ด้านความสามารถในการให้ความหมาย จำนวน 20 ข้อ

4.2 แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 80 ข้อ มีรายละเอียดดังนี้

1. บุคลิกภาพเปิดเผย จำนวน 16 ข้อ

2. บุคลิกภาพควบคุมตนเอง จำนวน 16 ข้อ

3. บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง จำนวน 16 ข้อ

4. บุคลิกภาพประนีประนอม จำนวน 16 ข้อ

5. บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ จำนวน 16 ข้อ

4.3 แบบสอบถามวัดการสนับสนุนจากสังคมเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 36 ข้อ มีรายละเอียดดังนี้

1. การสนับสนุนด้านอารมณ์สังคม จำนวน 12 ข้อ

2. การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร จำนวน 12 ข้อ

3. การสนับสนุนด้านทรัพยากร จำนวน 12 ข้อ

5. นำแบบสอบถามทั้ง 3 ฉบับ ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นด้านความเที่ยงตรงเชิงพิพินิจ (Face Validity) โดยพิจารณาความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC) กับนิยาม โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้	1	คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามนิยาม
ให้	0	คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามนิยาม
ให้	-1	คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่ตรงตามนิยาม

คัดเลือกข้อความที่มีดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ดังนี้

-แบบสอบถามวัดความเข้มแข็งในการมองโลก จำนวน 50 ข้อ คัดเลือกไว้ จำนวน 36 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00

-แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพห้าด้าน จำนวน 36 ข้อ คัดเลือกไว้ จำนวน 50 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

-แบบสอบถามวัดการสนับสนุนจากสังคม จำนวน 36 ข้อ คัดเลือกไว้ จำนวน 30 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

6. นำแบบสอบถาม ที่คัดเลือกข้อความที่อยู่ในเกณฑ์และผ่านการปรับปรุงแก้ไขภาษาแล้ว ไปทดลองใช้ครั้งที่ 1 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน เพื่อหาอำนาจจำแนกรายข้อ โดยหาค่าสหสัมพันธ์ของคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของข้อที่เหลือทั้งหมด (Item Total Correlation) โดยใช้สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation) แล้วคัดเลือกเฉพาะข้อความที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

-แบบสอบถามวัดความเข้มแข็งในการมองโลก ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .3692 - .6562

-แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพห้าด้าน ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .2710 - .5087

-แบบสอบถามวัดการสนับสนุนจากสังคม ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .2854 - .6576

7. นำข้อคำถามที่ได้จากการหาคุณภาพเครื่องมือ มาทำการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach)

-แบบสอบถามวัดความเข้มแข็งในการมองโลก ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9164

-แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพห้าด้าน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7360

-แบบสอบถามวัดการสนับสนุนจากสังคม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9218

-แบบสอบถามวัดการกำหนดเป้าหมายในอนาคต ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7174

-แบบสอบถามวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8674

8. จัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลในการวิจัยต่อไป

1. ตัวอย่างแบบสอบถามวัดความเข้มแข็งในการมองโลก

	ข้อความ	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
	ด้านความสามารถเข้าใจเหตุและผลของการกระทำของตนเองและสิ่งที่เกิดขึ้น					
0.	ข้าพเจ้าเชื่อว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับข้าพเจ้ามีสาเหตุที่อธิบายได้					
00.	เมื่อเกิดปัญหาขึ้นข้าพเจ้าจะพยายามปรับตัวเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตปกติได้					
	ด้านความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง					
0.	ข้าพเจ้าคิดว่าเป็นเรื่องง่ายที่จะจัดการกับเรื่องที่ทำให้ไม่สบายใจ					
00.	ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่าทุกปัญหาต้องมีทางแก้					
	ด้านการเห็นคุณค่าของตนและสิ่งที่เกิดขึ้นกับตน					
0.	ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจที่ได้จัดการกับสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตให้สำเร็จ					
00.	ข้าพเจ้ามองว่าอนาคตข้างหน้าของตัวเองมีแต่สิ่งดีๆ รออยู่					

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนในแต่ละข้อ ได้กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนตามตัวเลือกในแต่ละข้อความดังนี้

ถ้าเลือกตอบข้อที่มีข้อความมีความหมายในทางบวก การให้คะแนนจะเป็นดังนี้

จริงมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริงมาก	ให้	4	คะแนน
จริงปานกลาง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนน

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความเข้มแข็งในการมองโลกอยู่ในระดับสูง
มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความเข้มแข็งในการมองโลกอยู่ในระดับ
สูงมาก

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความเข้มแข็งในการมองโลกอยู่ในระดับ
ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความเข้มแข็งในการมองโลกอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความเข้มแข็งในการมองโลกอยู่ในระดับ
น้อยที่สุด

จากแบบสอบถามวัดความเข้มแข็งในการมองโลก มีจำนวนข้อคำถาม 36 ข้อ เป็นชนิด
มาตราส่วนประเมินค่าชนิด 5 ระดับ คือ จริงมากที่สุด จริงมาก จริงปานกลาง จริงน้อย และจริง
น้อยที่สุด มีค่าพิสัยของคะแนนเท่ากับ 36-180 คะแนน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยโดยอิงเกณฑ์ข้างต้น
ได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 162.00 – 180.00 หมายถึง มีความเข้มแข็งในการมองโลกอยู่ใน
ระดับสูงมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 126.00 – 161.99 หมายถึง มีความเข้มแข็งในการมองโลกอยู่ใน
ระดับสูงมาก

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 90.00 – 125.99 หมายถึง มีความเข้มแข็งในการมองโลกอยู่ใน
ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 54.00 – 89.99 หมายถึง มีความเข้มแข็งในการมองโลกอยู่ใน
ระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 36.00 – 53.99 หมายถึง มีความเข้มแข็งในการมองโลกอยู่ใน
ระดับน้อยที่สุด

2. แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ เป็นชนิดมาตราส่วนประเมินค่า ชนิด 5 ระดับ
คือ จริงมากที่สุด จริงมาก จริงปานกลาง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด มีทั้งข้อความเชิงบวกและ
เชิงลบ แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือวัดบุคลิกภาพ The International

Personality Item Pool Scales Measuring : the NEO Domains (IPIP Scales) ตามแนวคิดของ Goldberge. L.R. (1999)

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบตามที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตนเองมากที่สุด โดยการตอบพิจารณา ดังนี้

ตอบในช่องจริงมากที่สุด หมายถึง		ข้อความนั้น ตรงกับลักษณะ
		อุปนิสัย/พฤติกรรมของนักเรียนมากที่สุด
จริงมาก	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรงกับลักษณะ
		อุปนิสัย/พฤติกรรมของนักเรียนมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรงกับลักษณะ
		อุปนิสัย/พฤติกรรมของนักเรียนมาก
		ปานกลาง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรงกับลักษณะ
		อุปนิสัย/พฤติกรรมของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรงกับลักษณะ
		อุปนิสัย/พฤติกรรมของนักเรียนน้อยที่สุด

จากแบบสอบถามวัดบุคลิกภาพห้าด้าน มีจำนวนข้อคำถาม 10 ข้อ เป็นชนิดมาตราส่วนประเมินค่าชนิด 5 ระดับ คือ จริงมากที่สุด จริงมาก จริงปานกลาง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด มีค่าพิสัยของคะแนนเท่ากับ 50-250 คะแนน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยโดยอิงเกณฑ์ข้างต้นได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 45.00 – 50.00 หมายถึง มีบุคลิกภาพอยู่ในระดับสูงมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 35.00 – 44.99 หมายถึง มีบุคลิกภาพอยู่ในระดับสูงมาก

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 25.00 – 34.99 หมายถึง มีบุคลิกภาพอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 15.00 – 24.99 หมายถึง มีบุคลิกภาพอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 10.00 – 14.99 หมายถึง มีบุคลิกภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สำหรับเกณฑ์กำหนดการให้คะแนนในข้อคำถามเป็นดังนี้

ระดับความเป็นจริง	ข้อความบวก	ข้อความลบ
มากที่สุด	5	1
มาก	4	2
ปานกลาง	3	3
น้อย	2	4
น้อยที่สุด	1	5

ตัวอย่างแบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ

	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	บุคลิกภาพเปิดเผย					
0.	ข้าพเจ้าเป็นฝ่ายเริ่มต้นในการสนทนา					
00.	ข้าพเจ้าคิดว่าประสบการณ์ในชีวิตที่ผ่านมา ค่อนข้างหน้าเบื่อ					
	บุคลิกภาพควบคุมตนเอง					
0.	ข้าพเจ้าศึกษาในรายละเอียดเรื่องการเรียนรู้ ก่อนการสอบเสมอ					
00.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นการยากที่จะทำการบ้าน ให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา					
	บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง					
0.	ข้าพเจ้าสามารถทนกับสิ่งที่มารบเร้าได้					
00.	ข้าพเจ้ามีอารมณ์ที่แปรปรวนง่าย					
	บุคลิกภาพประนีประนอม					
0.	ข้าพเจ้าให้ความเคารพในสิทธิส่วนบุคคลของ ผู้อื่น					
00.	ข้าพเจ้าพูดจาไพเราะกับบุคคลอื่น					
	บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์					
0.	ข้าพเจ้าชอบคิดและทำในสิ่งใหม่ๆ					
00.	ข้าพเจ้าชอบสนทนาในเรื่องที่ต้องใช้ความคิด วิเคราะห์					

3.แบบสอบถามวัดการสนับสนุนจากสังคม

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามวัดการสนับสนุนจากสังคม เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า ชนิด 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แบบสอบถามมีจำนวน 36 ข้อ มีรายละเอียดดังนี้

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนในแต่ละข้อ ได้กำหนดค่าของน้ำหนักคะแนนตามตัวเลือกในแต่ละข้อความดังนี้

เลือกตอบข้อความที่กำหนด การให้คะแนนจะเป็นดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนน

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง ได้รับการสนับสนุนจากสังคมอยู่ในระดับสูงมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง ได้รับการสนับสนุนจากสังคมอยู่ในระดับสูงมาก

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง ได้รับการสนับสนุนจากสังคมอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง ได้รับการสนับสนุนจากสังคมอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง ได้รับการสนับสนุนจากสังคมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

จากแบบสอบถามวัดการสนับสนุนจากสังคม มีจำนวนข้อคำถาม 30 ข้อ เป็นชนิดมาตราส่วนประเมินค่าชนิด 5 ระดับ คือ จริงมากที่สุด จริงมาก จริงปานกลาง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด มีค่าพิสัยของคะแนนเท่ากับ 30 -150 คะแนน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยโดยอิงเกณฑ์ข้างต้นได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 45.00 – 50.00 หมายถึง มีบุคลิกภาพอยู่ในระดับสูงมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 35.00 – 44.99 หมายถึง มีบุคลิกภาพอยู่ในระดับสูงมาก

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 25.00 – 34.99 หมายถึง มีบุคลิกภาพอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 15.00 – 24.99 หมายถึง มีบุคลิกภาพอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 10.00 – 14.99 หมายถึง มีบุคลิกภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามวัดการสนับสนุนจากสังคม

	รายการสนับสนุน	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
	ก.การสนับสนุนด้านอารมณ์สังคม					
0.	ครูช่วยปลอบใจและให้กำลังใจเมื่อข้าพเจ้า มีเรื่องไม่สบายใจ					
00.	เพื่อนให้กำลังใจเมื่อข้าพเจ้ามีปัญหา					
	ข.การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร					
0.	ครูให้คำแนะนำในการเรียนแก่ข้าพเจ้า					
00.	เพื่อนให้ความช่วยเหลือเมื่อข้าพเจ้าทำสิ่ง ใดผิดพลาด					
	ค.การสนับสนุนด้านทรัพยากร					
0.	ครูแนะแนวทางให้ความช่วยเหลือข้าพเจ้า เมื่อมีปัญหาด้านการเงิน					
00.	ครอบครัวมีการดูแลช่วยเหลือด้านการเงิน แก่ข้าพเจ้าเมื่อเจ็บป่วยหรือมีปัญหาทาง สุขภาพ					

การพัฒนาและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

1. แบบสอบถามวัดการกำหนดเป้าหมายในอนาคต
2. แบบสอบถามวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

1. แบบสอบถามวัดการกำหนดเป้าหมายในอนาคต

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามวัดการกำหนดเป้าหมายในอนาคต ศิริพันธ์ สุระรัมย์. (2546) ซึ่งใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า ชนิด 4 ระดับ คือ จริงมากที่สุด จริงมาก จริงน้อย ไม่จริงเลย มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 0.247 ถึง 0.455 และมีค่าความเชื่อมั่น .846 แบบสอบถามมีจำนวน 20 ข้อ โดยผู้วิจัยได้ปรับเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า ชนิด 5 ระดับ คือ จริงมากที่สุด จริงมาก จริงปานกลาง จริงน้อย จริงน้อยที่สุด แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียน จำนวน 100 คน หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับใหม่ ได้ค่าความเชื่อมั่น .7147

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนในแต่ละข้อ ได้กำหนดค่าของน้ำหนักคะแนนตามตัวเลือกในแต่ละข้อความดังนี้

ระดับความเป็นจริง	ข้อความบวก	ข้อความลบ
มากที่สุด	5	1
มาก	4	2
ปานกลาง	3	3
น้อย	2	4
น้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนน

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง มีการกำหนดเป้าหมายในอนาคตอยู่ในระดับสูง
มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง มีการกำหนดเป้าหมายในอนาคตอยู่ในระดับ
สูงมาก

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง มีการกำหนดเป้าหมายในอนาคตอยู่ในระดับ
ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง มีการกำหนดเป้าหมายในอนาคตอยู่ในระดับ
น้อย

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง มีการกำหนดเป้าหมายในอนาคตอยู่ในระดับ
น้อยที่สุด

จากแบบสอบถามวัดการกำหนดเป้าหมายในอนาคต มีจำนวนข้อคำถาม 20 ข้อ เป็นชนิด
มาตราส่วนประเมินค่าชนิด 5 ระดับ คือ จริงมากที่สุด จริงมาก จริงปานกลาง จริงน้อย และจริง
น้อยที่สุด มีค่าพิสัยของคะแนนเท่ากับ 20 -100 คะแนน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยโดยอิงเกณฑ์ข้างต้น
ได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 90.00 – 100.00 หมายถึง มีการกำหนดเป้าหมายในอนาคต อยู่ใน
ระดับสูงมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 70.00 – 89.99 หมายถึง มีการกำหนดเป้าหมายในอนาคต อยู่ใน
ระดับสูงมาก

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 50.00 – 69.99 หมายถึง มีการกำหนดเป้าหมายในอนาคต อยู่ใน
ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 30.00 – 49.99 หมายถึง มีการกำหนดเป้าหมายในอนาคต อยู่ใน
ระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 20.00 – 29.99 หมายถึง มีการกำหนดเป้าหมายในอนาคต อยู่ใน
ระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามการกำหนดเป้าหมายในอนาคต

	ข้อความ	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0.	ข้าพเจ้าหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับอาชีพที่สนใจ					
00.	ข้าพเจ้าคิดว่าการวางแผนเรื่องการเรียนเป็นสิ่งไม่จำเป็น					

2. แบบสอบถามวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของ (อรอุมา สงวนญาติ.

2544 :100-103) ซึ่งใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่3 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วน

ประเมินค่า ชนิด 5 ระดับ คือ จริงมากที่สุด จริงมาก จริงปานกลาง จริงน้อย ไม่จริง มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 2.545 ถึง 10.828 และมีค่าความเชื่อมั่น .886 แบบสอบถามมีจำนวน 20 ข้อ ผู้วิจัยนำไปทดลองใช้ หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับใหม่ ได้ค่าความเชื่อมั่น .8674

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนในแต่ละข้อ ได้กำหนดค่าของน้ำหนักคะแนนตามตัวเลือกในแต่ละข้อความดังนี้

ระดับความเป็นจริง	ข้อความบวก	ข้อความลบ
มากที่สุด	5	1
มาก	4	2
ปานกลาง	3	3
น้อย	2	4
น้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนน

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง มีการเห็นคุณค่าในตนเอง

อยู่ในระดับสูงมาก

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง มีการเห็นคุณค่าในตนเอง

อยู่ในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง มีการเห็นคุณค่าในตนเอง

อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง มีการเห็นคุณค่าในตนเอง

อยู่ในระดับต่ำ

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง มีการเห็นคุณค่าในตนเอง

อยู่ในระดับต่ำมาก

จากแบบสอบถามวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง มีจำนวนข้อคำถาม 30 ข้อ เป็นชนิดมาตราส่วนประเมินค่าชนิด 5 ระดับ คือ จริงมากที่สุด จริงมาก จริงปานกลาง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด มีค่าพิสัยของคะแนนเท่ากับ 30 -150 คะแนน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยโดยอิงเกณฑ์ข้างต้นได้ดังนี้
คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 135.00 – 150.00 หมายถึง มีการเห็นคุณค่าในตนเอง อยู่ใน

ระดับสูงมาก

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 105.00 – 134.99 หมายถึง มีการเห็นคุณค่าในตนเอง อยู่ระดับสูง

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 75.00 – 104.99 หมายถึง มีการเห็นคุณค่าในตนเอง อยู่ใน

ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 45.00 – 74.99 หมายถึง มีการเห็นคุณค่าในตนเอง อยู่ในระดับต่ำ

คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 30.00 – 44.99 หมายถึง มีการเห็นคุณค่าในตนเอง อยู่ใน

ระดับต่ำมาก

แบบสอบถามการเห็นคุณค่าในตนเอง

	ข้อความ	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่ ข้าพเจ้าเป็นคนมีคุณค่า เหมือนกับคนอื่น					
00.	ข้าพเจ้ารู้สึกยอมแพ้ต่อสิ่งต่างๆ ได้ง่าย					

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม โดยมี
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึง
ผู้อำนวยการโรงเรียนที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล
2. ติดต่อโรงเรียนที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล นัดหมายวัน เวลาที่ทำการเก็บรวบรวม
ข้อมูล
3. จัดเตรียมแบบสอบถาม ให้มีจำนวนมากกว่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างประมาณ
ร้อยละ 30 เพื่อใช้ในการคัดเลือกแบบสอบถามที่นักเรียนตอบไม่สมบูรณ์ หรือไม่มีความตั้งใจใน
การตอบ
4. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในระหว่างเดือนธันวาคม 2548 ถึง
เดือนมกราคม 2549 โดยให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม ซึ่งก่อนที่นักเรียนจะทำการตอบ
แบบสอบถาม ผู้วิจัยจะเป็นผู้ชี้แจง เพื่อลดความตึงเครียด ให้นักเรียนวางใจว่าไม่มีผลกระทบต่อ
นักเรียน เพื่อว่านักเรียนจะให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริงมากที่สุด และรับแบบสอบถามคืน
ภายในวันนั้น
5. ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูล โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแผนที่กำหนดไว้
6. ผู้วิจัยตรวจสอบและคัดแยกแบบสอบถามที่ได้รับการตอบไม่สมบูรณ์ และดำเนินการ
ตามที่ได้วางแผนไว้
7. ทำการลงรหัสและจัดระบบข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถาม ตามเกณฑ์การตรวจให้คะแนนที่ตั้งไว้
2. วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐานและประมาณค่าสถิติ
3. วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของปัจจัยเชิงสาเหตุ และค่าสหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุกับความเข้มแข็งในการมองโลก
4. วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path Coefficient) ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) และการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามภาวะสันนิษฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์
5. วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์ของผล (Effect Coefficient) ซึ่งประกอบด้วยอิทธิพลทางตรง (Direct Effect ; DE) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect ; IE) และอิทธิพลรวม (Total Effect ; TE) ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งในการมองโลก จากรูปแบบความสัมพันธ์ที่ปรับปรุงใหม่

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

สูตรการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อใช้ในการประมาณค่าเฉลี่ยของประชากร โดยใช้สูตรการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ในระดับความเชื่อมั่นที่ 99% ($\alpha = .01$) ซึ่งมีค่า $Z_{\alpha/2} = 2.58$ (มยุรี ศรีชัย. 2538 : 105)

$$n = \frac{\sum_{g=1}^k \frac{N_g^2 \sigma_g^2}{W_g}}{\frac{N^2 e^2}{Z_{\alpha/2}^2} + \sum_{g=1}^k N_g \sigma_g^2}$$

โดย	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	จำนวนประชากรทั้งหมด
	N_g	แทน	จำนวนประชากรแต่ละชั้น
	e	แทน	ความคลาดเคลื่อน
	σ_g^2	แทน	ค่าความแปรปรวนแต่ละชั้น
	k	แทน	จำนวนชั้นที่สมาชิกของประชากรทั้งหมดถูกแบ่ง

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) โดยหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2545 : 95)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

โดย	IOC	แทน	ความเที่ยงตรงเชิงพินิจ ซึ่งหาจากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 วิเคราะห์ข้อคำถามรายข้อ (Item Analysis) เพื่อตรวจสอบค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Index) โดยใช้สูตร (Pearson Product Moment Correlation) (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2545 : 84)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

โดย	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม
	X	แทน	คะแนนของข้อคำถาม
	Y	แทน	คะแนนผลรวมของข้ออื่นๆ ที่เหลือทุกข้อ

2.3 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha- coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2545 : 131)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

โดย	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	K	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม

- S_i^2 แทน ผลรวมความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามเป็นรายข้อ
- S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2.4 วิเคราะห์หาค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด (Standard error of measurement) มีสูตรดังนี้

$$SE_m = S\sqrt{1-r_{tt}}$$

- โดย SE_m แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด
- S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

3. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย

3.1.1 ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of Variance : CV) เมื่อนำมาหาค่าร้อยละของสัมประสิทธิ์การกระจาย มีสูตรดังนี้

$$CV = \frac{SD}{\bar{x}} \times 100$$

- โดย CV แทน ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย
- SD แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย

3.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเข้มแข็งในการมองโลกของเพศชาย และเพศหญิงโดยใช้สูตร t-test for independent แบบ Pooled Variance (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2544 : 165)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

df = $n_1 + n_2 - 2$

- โดย $\bar{x}_1$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
- $\bar{x}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2
- S_1^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1

S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2
n_1	แทน	จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
n_2	แทน	จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

3.3 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ธรรมดา (Simple correlation coefficient) โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product – moment coefficient correlation) (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2545 : 119)

$$r_{xy} = \frac{N\sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

โดย	r_{xy}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างคะแนนจากแบบสอบถามทั้งสองชุด
	$\sum X$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนจากแบบสอบถามชุดแรก
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนจากแบบสอบถามชุดสอง
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละค่าที่ยกกำลังสองจากแบบสอบถามชุดแรก
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละค่าที่ยกกำลังสองจากแบบสอบถามชุดสอง
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างคะแนนจากแบบสอบถามชุดแรกกับชุดที่สอง
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3.4 ทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้ t – test (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544 : 317 ; อ้างอิงจาก Welkowitz. 1971 : 158)

$$t = \frac{r\sqrt{N-2}}{\sqrt{1-r^2}}, \quad df = N - 2$$

โดย	t	แทน	ค่าการแจกแจงแบบที
	r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3.5 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) (Pedhazur. 1997 : 104)

$$R_{Y.1,2,\dots,k} = \sqrt{\beta_1 r_{Y1} + \beta_2 r_{Y2} + \dots + \beta_k r_{Yk}}$$

โดย	$R_{Y.1,2,\dots,k}$	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระตัวที่ 1 ถึง k กับตัวแปรตาม Y
	$\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_k$	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระตัวที่ 1 ถึง k ในรูปคะแนนมาตรฐาน
	$r_{Y1}, r_{Y2}, \dots, r_{Yk}$	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระตัวที่ 1 ถึง k กับตัวแปรตาม Y

3.6 ทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Pedhazur. 1997 : 354)

$$F = \frac{R^2 / K}{(1-R^2) / (N-k-1)}, \text{ df}_1 = k \text{ และ } \text{df}_2 = N - k - 1$$

โดย	F	แทน	ค่าการแจกแจงแบบเอฟ (F-distribution)
	R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณกำลังสอง หรือ ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์
	k	แทน	จำนวนของตัวแปรอิสระ
	N	แทน	จำนวนคนที่ศึกษา

3.7 หาค่าน้ำหนักความสำคัญ (Pedhazur. 1997 : 103)

$$b_j = \beta_j \frac{S_y}{S_j}$$

โดย	b_j	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบของตัวแปรอิสระแต่ละตัว
	β_j	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิสระแต่ละตัว
	S_y	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากตัวแปรตาม

S_j แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากตัวแปรอิสระแต่ละตัว

3.8 ทดสอบนัยสำคัญของค่าน้ำหนักความสำคัญ (Pedhazur. 1997 : 107)

$$t_j = \frac{b_j}{SE_{b_j}}, \quad df = N - k - 1$$

โดย t_j แทน ค่าการแจกแจงแบบทีของน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระแต่ละตัว

b_j แทน ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระแต่ละตัวในรูปคะแนนดิบ

SE_{b_j} แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าน้ำหนักความสำคัญ

3.9 สถิติที่ใช้ในการประมาณค่าพารามิเตอร์โดยใช้วิธีความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood Estimates ; ML) (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2537 : 41)

$$F = \text{Log} | \Sigma | + \text{tr} (\Sigma^{-1}) - \text{Log} | S | + k$$

เมื่อ F แทน ฟังก์ชันความกลมกลืน

S แทน เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง

S^{-1} แทน เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมที่ได้จากค่าประมาณพารามิเตอร์

k แทน จำนวนตัวแปรที่สังเกตได้ทั้งหมดในโมเดล LISREL

tr แทน ผลรวมสมาชิกในแนวทแยงของเมทริกซ์

3.10 การตรวจสอบความเที่ยงตรงของโมเดล โดยการวิเคราะห์หิทธิพล (Path Analysis) แล้วพิจารณาค่าดัชนีความกลมกลืนระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีดัชนีความกลมกลืนที่ใช้ในการวิเคราะห์ดังนี้

3.10.1 ค่าไค-สแควร์ (chi-square) เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานทางสถิติที่ว่าฟังก์ชัน ความกลมกลืนมีค่าเป็น 0 โดยมีสูตรในการคำนวณดังนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย.2537:48)

$$\chi^2 = (n-1) F [S, (\theta)]$$

เมื่อ	df	แทน	$[k(k+1)/2] - t$
	χ^2	แทน	ค่า-ไคสแควร์
	N	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	$F[S, (\Theta)]$	แทน	ค่าต่ำสุดของฟังก์ชันความกลมกลืนของโมเดลจากพารามิเตอร์ Θ
	k	แทน	จำนวนตัวแปรที่สังเกตได้
	t	แทน	จำนวนพารามิเตอร์อิสระ

3.10.2 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness-of-Fit Index) เป็นดัชนี

เปรียบเทียบระดับความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลที่ยังไม่ได้รับโมเดลที่ปรับแก้แล้ว ควรจะมีค่าตั้งแต่ .90 ขึ้นไป โดยมีสูตรในการคำนวณดังนี้ (Joreskog and Sorbom.1993:123)

$$GFI = 1 - \{F[S, (\Theta)] / F[S, (0)]\}$$

เมื่อ	GFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน
	$F[S, (\Theta)]$	แทน	ค่าต่ำสุดของฟังก์ชันความกลมกลืนของโมเดลจากพารามิเตอร์ Θ
	$F[S, (0)]$	แทน	ค่าต่ำสุดของฟังก์ชันความกลมกลืนของโมเดลที่ไม่มีพารามิเตอร์

ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness-of-Fit Index)

เมื่อนำดัชนี GFI มาปรับแก้แล้ว ควรจะมีค่าตั้งแต่ .90 ขึ้นไป เช่นเดียวกันกับค่าดัชนี GFI โดยคำนึงถึงขนาดของระดับชั้นความเป็นอิสระ ซึ่งรวมทั้งจำนวนตัวแปรและขนาดกลุ่มตัวอย่าง จะได้ค่าดัชนี AGFI ดังสูตร (Joreskog and Sorbom.1993:123)

เมื่อ	AGFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว
	GFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน
	df	แทน	ระดับชั้นความเป็นอิสระ
	k	แทน	จำนวนตัวแปรที่สังเกตได้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

x1	แทน	ดัชนีชี้วัดบุคลิกภาพเปิดเผย
Extro	แทน	บุคลิกภาพเปิดเผย
x2	แทน	ดัชนีชี้วัดบุคลิกภาพควบคุมตนเอง
Control	แทน	บุคลิกภาพควบคุมตนเอง
x3	แทน	ดัชนีชี้วัดบุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง
Stable	แทน	บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง
x4	แทน	ดัชนีชี้วัดบุคลิกภาพประนีประนอม
Nego	แทน	บุคลิกภาพประนีประนอม
x5	แทน	ดัชนีชี้วัดบุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์
Open	แทน	บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์
Goal	แทน	การกำหนดเป้าหมายในอนาคต
x6	แทน	ดัชนีชี้วัดการกำหนดเป้าหมายในอนาคต (x6)
x7	แทน	ดัชนีชี้วัดการกำหนดเป้าหมายในอนาคต (x7)
Self	แทน	การเห็นคุณค่าในตนเอง
x8	แทน	ดัชนีชี้วัดการเห็นคุณค่าในตนเอง (x8)
x9	แทน	ดัชนีชี้วัดการเห็นคุณค่าในตนเอง (x9)
support	แทน	การสนับสนุนจากสังคม
x10	แทน	การสนับสนุนจากสังคมด้านอารมณ์สังคม
x11	แทน	การสนับสนุนจากสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร
x12	แทน	การสนับสนุนจากสังคมด้านทรัพยากร
Sense	แทน	ความเข้มแข็งในการมองโลก
y1	แทน	ความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจเหตุและผลของการกระทำของตนเองและสิ่งที่เกิดขึ้น
y2	แทน	ความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง
y3	แทน	ความเข้มแข็งในการมองโลกด้านการเห็นคุณค่าของตนและสิ่งที่เกิดขึ้นกับตน

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$S_{\bar{X}}$	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการประมาณค่า
SEm	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์
χ^2	แทน	ค่าไค-สแควร์
GFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index)
CFI	แทน	ดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index)
AGFI	แทน	ดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index)
SRMR	แทน	ค่ามาตรฐานดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (Standardized Root Mean Square Residual)
RMSEA	แทน	ค่าดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (Root Mean Square of Error Approximation)
DE	แทน	อิทธิพลทางตรง (Direct Effect ; DE)
IE	แทน	อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect ; IE)
TE	แทน	อิทธิพลรวม (Total Effect ; TE)
df	แทน	องศาอิสระ
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็น

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

- 1.ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเข้มแข็งในการมองโลก ในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง
2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของปัจจัยเชิงสาเหตุ และค่าสหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุกับความเข้มแข็งในการมองโลก
- 3.ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งในการมองโลก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1.ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเข้มแข็งในการมองโลก และค่าสัมประสิทธิ์การกระจายของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจำแนกตามเพศ

ตาราง 3 ค่าสถิติพื้นฐานของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลกของนักเรียน ด้วยระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ปัจจัยเชิงสาเหตุ	$\bar{X}$	SD	$S_{\bar{X}}$	C.V.	r_{tt}	SE_m
บุคลิกภาพ						
-เปิดเผย	29.670	5.081	0.249	17.125	.669	2.922
-ควบคุมตนเอง	29.270	3.975	0.195	13.580	.472	2.887
-อารมณ์มั่นคง	27.000	6.125	0.300	22.685	.763	2.981
-ประนีประนอม	28.340	4.379	0.215	15.451	.573	2.861
-เปิดรับประสบการณ์	30.370	4.079	0.200	13.431	.512	2.848
การกำหนดเป้าหมาย	69.700	7.920	0.388	11.362	.733	4.091
ในอนาคต						
การเห็นคุณค่าในตนเอง	102.810	13.268	0.651	12.905	.875	4.677
การสนับสนุนจากสังคม	116.620	14.297	0.701	12.259	.930	3.763
ความเข้มแข็งในการมองโลก	135.629	18.368	0.900	13.542	.946	4.240

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบดังนี้ บุคลิกภาพเปิดเผยมีค่าเท่ากับ 29.670 คะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพควบคุมตนเองมีค่าเท่ากับ 29.270 คะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพอารมณ์มั่นคงมีค่าเท่ากับ 27.000 คะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพประนีประนอมมีค่าเท่ากับ 28.340 คะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์มีค่าเท่ากับ 30.370 แสดงว่านักเรียนมีบุคลิกภาพอยู่ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ยของการกำหนดเป้าหมายในอนาคตมีค่าเท่ากับ 69.700 แสดงว่านักเรียนมีการกำหนดเป้าหมายในอนาคตอยู่ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ยของการเห็นคุณค่าในตนเองมีค่าเท่ากับ 102.810 แสดงว่านักเรียนมีการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ยของการสนับสนุนจากสังคมมีค่าเท่ากับ 116.620 แสดงว่านักเรียนได้รับการสนับสนุนจากสังคมอยู่ในระดับสูงมาก

เมื่อพิจารณาจากคุณภาพของเครื่องมือที่ได้พบว่า แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ, แบบสอบถามวัดการกำหนดเป้าหมายในอนาคต, แบบสอบถามวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง, แบบสอบถามวัดการสนับสนุนจาก

สังคม และแบบสอบถามวัดความเข้มแข็งในการมองโลก มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7360, 0.7147, 0.8674, 0.9218 และ 0.9164 ตามลำดับ สรุปได้ว่าเครื่องมือที่นำมาใช้ในการศึกษาวิจัยมีคุณภาพ และเมื่อนำเครื่องมือไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงพบว่าค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรมีค่าอยู่ระหว่าง 0.472-0.946 โดยที่ตัวแปรบุคลิกภาพควบคุมตนเองมีค่าความเชื่อมั่นต่ำสุด และตัวแปรความเข้มแข็งในการมองโลกมีค่าความเชื่อมั่นสูงสุด ส่วนค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดของตัวแปรมีค่าอยู่ระหว่าง 2.848-4.677 โดยที่ตัวแปรบุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดต่ำสุด และตัวแปรการเห็นคุณค่าในตนเองมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดสูงสุด เมื่อพิจารณาการกระจายของคะแนนพบว่าค่าอยู่ระหว่าง 11.362-22.685 โดยที่ตัวแปรการกำหนดเป้าหมายในอนาคตมีการกระจายของคะแนนต่ำสุด และตัวแปรบุคลิกภาพอารมณ์มั่นคงมีการกระจายของคะแนนสูงสุด จากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร พบว่าค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าอยู่ระหว่าง 3.975 – 18.368 โดยที่ตัวแปรบุคลิกภาพควบคุมตนเองมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำสุด และตัวแปรความเข้มแข็งในการมองโลกมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสูงสุด

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของปัจจัยเชิงสาเหตุ และค่าสหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุกับความเข้มแข็งในการมองโลก

การวิเคราะห์ส่วนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนของตัวแปรปัจจัยทุกตัวมาหาความสัมพันธ์ของข้อมูลเชิงปริมาณ ทั้งภายในและระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุกับความเข้มแข็งในการมองโลก ดังตาราง 4

ตาราง4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและความเข้มแข็งในการมองโลก

ตัวแปร	x1	x2	x3	x4	x5	x6	x7	x8	x9	x10	x11	x12	y1	y2	y3
x1	1.000														
x2	.428**	1.000													
x3	.191**	.408**	1.000												
x4	.365**	.489**	.418**	1.000											
x5	.352**	.443**	.307**	.473**	1.000										
x6	.175**	.112*	-.054	.115*	.216**	1.000									
x7	.186**	.134**	-.039	.128**	.241**	.764**	1.000								
x8	.302**	.167**	-.031	.193**	.250**	.635**	.615**	1.000							
x9	.400**	.230**	-.002	.305**	.315**	.564**	.576**	.830**	1.000						
x10	.188**	.042	-.163**	.026	.142**	.545**	.506**	.610**	.516**	1.000					
x11	.199**	.097**	-.083	.100*	.112*	.532**	.548**	.625**	.599**	.674**	1.000				
x12	.140**	.022	-.141**	.055	.059	.533**	.508**	.578**	.506**	.709**	.707**	1.000			
y1	.240**	.166**	-.114*	.125*	.263**	.477**	.443**	.499**	.481**	.435**	.398**	.335**	1.000		
y2	.331**	.224**	-.076	.145**	.284**	.516**	.471**	.523**	.480**	.449**	.435**	.334**	.723**	1.000	
y3	.253**	.141**	-.079	.132**	.260**	.565**	.515**	.545**	.516**	.528**	.500**	.421**	.696	.761**	1.000

* $p < .05$

** $p < .01$

จากตาราง 4 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันมีค่าอยู่ระหว่าง .097 - .830 และมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด ได้แก่ดัชนีชี้วัดการเห็นคุณค่าในตนเอง (x9) กับ ดัชนีชี้วัดการเห็นคุณค่าในตนเอง (x8) ($r=.830$) และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด ได้แก่ บุคลิกภาพควบคุมตนเอง(x2) กับการสนับสนุนจากสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร(x11) ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง (x3) กับการสนับสนุนจากสังคมด้านอารมณ์สังคม (x10) ($r=-.163$)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามพบว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าอยู่ระหว่าง .132 - .565 โดยพบว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลกมากที่สุด ได้แก่ ตัวแปรดัชนีชี้วัดการกำหนดเป้าหมายในอนาคต (x6)กับความเข้มแข็งในการมองโลกด้านการเห็นคุณค่าของตนเองและสิ่งที่เกิดขึ้นกับตน (y3) ($r = .565$) และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด ได้แก่ บุคลิกภาพประนีประนอม (x4) กับความเข้มแข็งในการมองโลกด้านการเห็นคุณค่าของตนเองและสิ่งที่เกิดขึ้นกับตน (y3) ($r = .132$)

3. ผลการประเมินโมเดลของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งในการมองโลก

ผู้วิจัยศึกษาตัวแปรในโมเดล พบว่าตัวแปรทุกตัวในโมเดลมีดัชนีชี้วัดตัวแปรแบ่งออกเป็นรายด้าน ยกเว้น 2 ตัวแปร คือ การกำหนดเป้าหมายในอนาคต (Goal) และการเห็นคุณค่าในตนเอง (self) ซึ่งยังไม่มีดัชนีชี้วัดตัวแปร ผู้วิจัยจึงได้นำวิธีการวิเคราะห์ปัจจัยมาใช้ในการจัดกลุ่มของ 2 ตัวแปร โดยการศึกษาการรวมกลุ่มของแต่ละปัจจัยจะพิจารณาถึงน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแต่ละตัวว่าตัวแปรใดมีองค์ประกอบต่อกลุ่มมากน้อยเพียงใด และจะให้ความหมายแก่ปัจจัยโดยจะพิจารณาเลือกตัวแปรที่เป็นสมาชิกของปัจจัยนั้นๆ มากที่สุด ซึ่งพบว่าตัวแปรการกำหนดเป้าหมายในอนาคต (goal) แบ่งออกได้ 2 ปัจจัย คือ ดัชนีชี้วัดการกำหนดเป้าหมายในอนาคต(x6) และดัชนีชี้วัดการกำหนดเป้าหมายในอนาคต(x7) ส่วนตัวแปรการเห็นคุณค่าในตนเอง (Self) แบ่งออกได้ 2 ปัจจัย คือ ดัชนีชี้วัดการเห็นคุณค่าในตนเอง(x8) และดัชนีชี้วัดการเห็นคุณค่าในตนเอง(x9) จากนั้นผู้วิจัยใช้ Covariance matrix เป็นเมตริกซ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล และใช้วิธีการประมาณค่า Maximum Likelihood Estimates = ML ในโปรแกรมลิสเรลเพื่อการประเมินผลโมเดล ซึ่งได้ผลดังนี้

ผลการประเมินอิทธิพลเชิงสาเหตุของตัวแปรที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลก จากการทดสอบความกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้ค่าสถิติไค-สแควร์(χ^2) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน GFI (Goodness of Fit Index) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว AGFI (Adjusted Goodness of Fit Index) ค่ามาตรฐานดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ SRMR (Standardized Root Mean Square Residual) ดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ RMSEA (Root Mean Square of Error Approximation) เป็นดัชนีวัดระดับความกลมกลืน ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมลิสเรล ดังตาราง 5

ตาราง 5 ค่าสถิติในการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลลิสเรลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ค่าสถิติที่ตรวจสอบ	ค่าสถิติในโมเดล
ค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) ที่ df =60	266.900
ระดับความน่าจะเป็น (probability level)	0.000
ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน GFI (Goodness of Fit Index)	0.920
ดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบ (CFI)	0.970
ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI)	0.840
ค่ามาตรฐานดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (SRMR)	0.140
ดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA)	0.091

จากตาราง 5 พบว่า โมเดลยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ

266.90 ที่ชั้นความอิสระ (df) = 60 ที่ความน่าจะเป็น (probability level) เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า .05 แสดงว่า ค่าไค-สแควร์แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลักที่ว่า โมเดลการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน GFI ดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบ (CFI) และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) ควรมีค่าสูงกว่า 0.9 ขึ้นไป พบว่า มีค่า 0.920, 0.970 และ 0.840 ตามลำดับ ส่วนค่ามาตรฐานดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (SRMR) และดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA) ควรมีค่าต่ำกว่า 0.05 พบว่า มีค่า 0.140 และ 0.091 ผู้วิจัยจึงปรับโมเดลตามดัชนีการปรับโมเดล (Modification indices : MI) ด้วยการตัดเส้นที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติออก และเพิ่มเส้นความสัมพันธ์ของการสนับสนุนจากสังคม (support) ไปยังการกำหนดเป้าหมายในอนาคต (Goal) สิ่งที่สำคัญที่สุดในการปรับโมเดลผู้วิจัยได้คำนึงถึงหลักความเป็นจริงตามทฤษฎี และความสมเหตุสมผลทุกครั้ง พบว่าค่าสถิติต่างๆ ในการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลริสเลส ที่ปรับปรุงใหม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมลิสเรล ดังตาราง 6

ตาราง 6 ค่าสถิติ ในการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลลิสเรลตามสมมติฐานที่ปรับปรุงกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ค่าสถิติที่ตรวจสอบ	ค่าสถิติในโมเดล
ค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) ที่ df = 55	71.720
ระดับความน่าจะเป็น (probability level)	0.064
ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน GFI (Goodness of Fit Index)	0.980
ดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบ (CFI)	1.000
ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI)	0.950
ค่ามาตรฐานดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (SRMR)	0.024
ดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA)	0.027

จากตาราง 6 พบว่า โมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 71.720 ที่ชั้นความอิสระ (df) = 55 ที่ความน่าจะเป็น (probability level) เท่ากับ 0.064 ซึ่งมีค่ามากกว่า .05 แสดงว่า ค่าไค-สแควร์ไม่แตกต่างจากศูนย์ไม่มีนัยสำคัญ นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลักที่ว่า โมเดลการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน GFI ดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบ (CFI) และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) ควรมีค่าสูงกว่า 0.9 ขึ้นไป พบว่า มีค่า 0.980 , 1.000 และ 0.950 ตามลำดับซึ่งมีค่าสูงกว่า 0.9 ขึ้นไป ส่วนค่ามาตรฐานดัชนีรากของ

ค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (SRMR) และค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA) พบว่ามีค่า 0.024 และ 0.027 ซึ่งควรมีค่าต่ำกว่า 0.05 แสดงว่า โมเดลการวิจัยสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งในการมองโลกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ปรับปรุงใหม่

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็นค่าอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของโมเดลตามแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 ค่าสัมประสิทธิ์คะแนนมาตรฐานของอิทธิพลทางตรง(DE) อิทธิพลทางอ้อม (IE) และอิทธิพลรวม (TE) ของตัวแปรในโมเดลที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งในการมองโลก

ตัวแปร ผล	goal			self			support			sense		
ตัวแปร สาเหตุ	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
extro	-	0.15** (0.04)	0.15** (0.04)	0.07** (0.03)	0.14** (0.03)	0.21** (0.05)	0.20** (0.05)	-	0.20** (0.05)	0.11** (0.04)	0.13** (0.03)	0.24** (0.05)
control	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
stable	-	-0.13** (0.03)	-0.13** (0.03)	-	-0.12** (0.03)	-0.12** (0.03)	-0.18** (0.04)	-	-0.18** (0.04)	-0.10** (0.03)	-0.10** (0.02)	-0.20** (0.04)
nego	-	-	-	0.19** (0.04)	-	0.19** (0.04)	-	-	-	-	0.03* (0.02)	0.03* (0.02)
open	0.21** (0.05)	0.10* (0.04)	0.31** (0.06)	-	0.17** (0.04)	0.17** (0.04)	0.14** (0.06)	-	0.14** (0.06)	0.18** (0.05)	0.17** (0.04)	0.35** (0.06)
goal	-	-	-	0.36** (0.05)	-	0.36** (0.05)	-	-	-	0.33** (0.07)	0.07* (0.03)	0.40** (0.06)
self	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.19** (0.08)	-	0.19** (0.08)
support	0.73** (0.06)	-	0.73** (0.06)	0.42** (0.06)	0.26** (0.04)	0.68** (0.05)	-	-	-	0.21** (0.07)	0.37** (0.06)	0.58** (0.05)

$P^{**} < .01$, $P^{*} < .05$ $R^2 = 0.60$

(ข้อมูลที่อยู่ในวงเล็บ คือ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน)

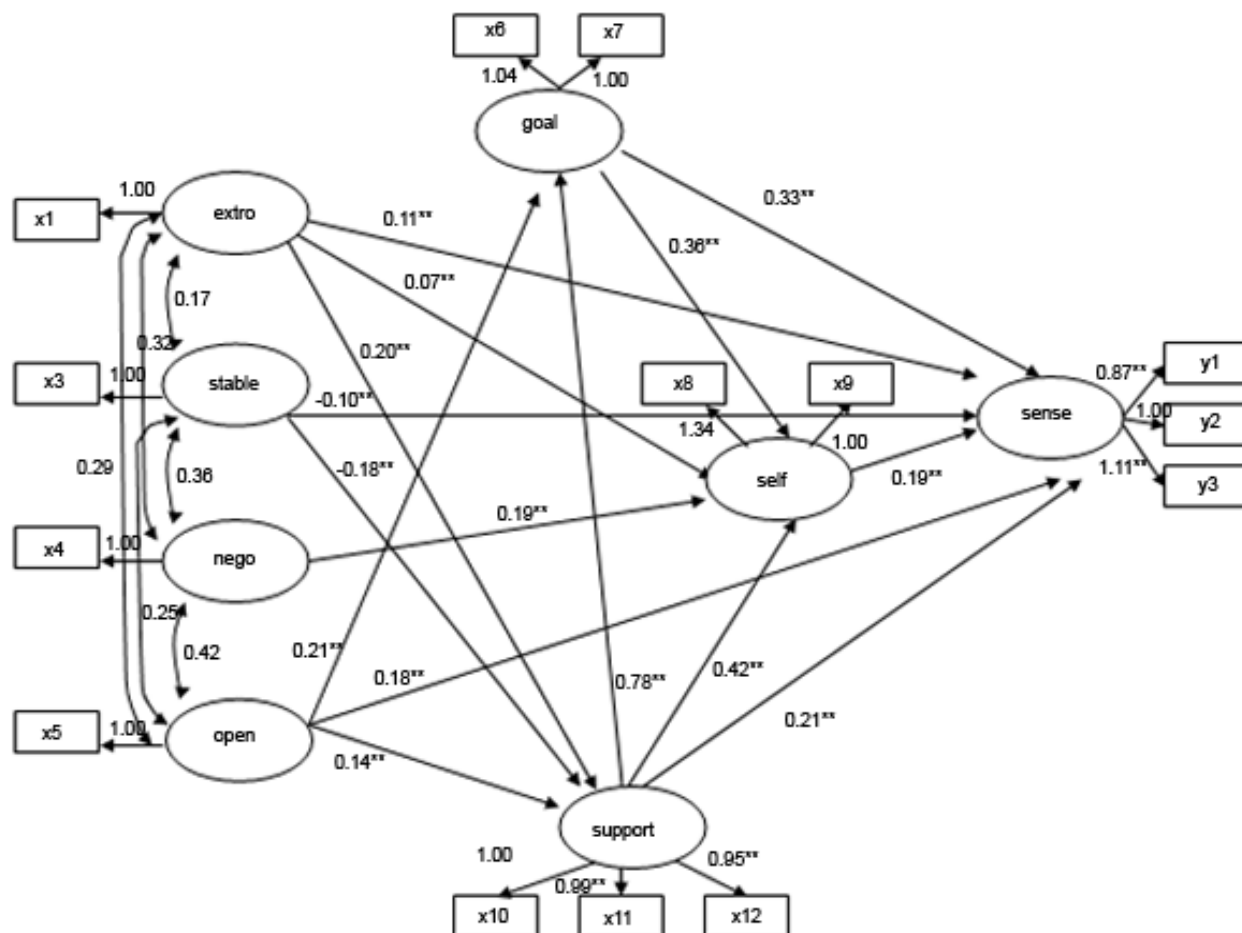
จากตาราง 7 พบว่า เส้นทางในโมเดลเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งในการมองโลก(sense) สามารถอธิบายได้ดังนี้

ตัวแปรปัจจัยทุกตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นตัวแปรบุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง มีความสัมพันธ์ทางลบกับความเข้มแข็งในการมองโลก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความเข้มแข็งในการมองโลก ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายในอนาคต การสนับสนุนจากสังคม การเห็นคุณค่าในตนเอง บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ บุคลิกภาพเปิดเผย และบุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.33, 0.21, 0.19, 0.18, 0.11 และ -0.10 ตามลำดับ ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความเข้มแข็งในการมองโลก คือ การสนับสนุนจากสังคม โดยผ่านการกำหนดเป้าหมายในอนาคตและการเห็นคุณค่าในตนเอง, ตัวแปรบุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ โดยผ่านการกำหนดเป้าหมายในอนาคต และการสนับสนุนจากสังคม, ตัวแปรบุคลิกภาพเปิดเผย โดยผ่านการเห็นคุณค่าในตนเองและการสนับสนุนจากสังคม มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.37, 0.17 และ 0.13 ตามลำดับ และตัวแปรบุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง โดยผ่านทาง การสนับสนุนจากสังคม มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ -0.10

เมื่อพิจารณา อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ของตัวแปรภายในแต่ละตัว พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวก คือ ตัวแปรบุคลิกภาพเปิดเผย มีอิทธิพลทางตรงต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง และการสนับสนุนจากสังคม ด้วยขนาดอิทธิพล 0.07 และ 0.20 ตามลำดับ บุคลิกภาพควบคุมตนเอง พบว่าไม่มีอิทธิพลเชิงสาเหตุต่อตัวแปรในโมเดล บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคงมีอิทธิพลทางตรงในเชิงลบ ต่อการสนับสนุนจากสังคม ด้วยขนาดอิทธิพล -0.18 ตัวแปรบุคลิกภาพประนีประนอม มีอิทธิพลทางตรงต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้วยขนาดอิทธิพล 0.19 บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ มีอิทธิพลทางตรงต่อการกำหนดเป้าหมายในอนาคต และการสนับสนุนจากสังคม ด้วยขนาดอิทธิพล 0.21 และ 0.14 ตามลำดับ การกำหนดเป้าหมายในอนาคต มีอิทธิพลทางตรงต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้วยขนาดอิทธิพล 0.36 การเห็นคุณค่าในตนเองไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการกำหนดเป้าหมายในอนาคตและการสนับสนุนจากสังคม นอกจากนี้ การสนับสนุนจากสังคม มีอิทธิพลทางตรงต่อการกำหนดเป้าหมายในอนาคตและการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้วยขนาดอิทธิพล 0.73 และ 0.42 ตามลำดับ

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางอ้อม พบว่า ตัวแปรบุคลิกภาพเปิดเผย มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยผ่านทาง การสนับสนุนจากสังคม ด้วยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.14 และมีอิทธิพลรวมต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้วยขนาดอิทธิพล 0.21 บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกำหนดเป้าหมายในอนาคต ด้วยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.10 และขนาดอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.31 การสนับสนุนจากสังคม มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง การกำหนดเป้าหมายในอนาคต ด้วยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.26 และมีอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.68

เมื่อพิจารณาค่า R^2 พบว่า ตัวแปรเชิงสาเหตุในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรความเข้มแข็งในการมองโลก (sense) ได้ร้อยละ 60 ดังแสดงในภาพประกอบ 13

extro แทน บุคลิกภาพเปิดเผย
 stable แทน บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง
 nego แทน บุคลิกภาพประนีประนอม
 open แทน บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์
 goal แทน การกำหนดเป้าหมายในอนาคต
 self แทน การเห็นคุณค่าในตนเอง
 support แทน การสนับสนุนจากสังคม
 sense แทน ความเข้มแข็งในการมองโลก

→ แสดงอิทธิพลของตัวแปรอิสระส่งผลต่อตัวแปรตาม

↔ แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ

ภาพประกอบ 13 รูปแบบเส้นทางโมเดลการวิจัยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งในการมองโลก แสดงทิศทางและค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐานตามข้อมูลเชิงประจักษ์

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาระดับ และเปรียบเทียบระดับของความเข้มแข็งในการมองโลกของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง เพื่อสังเคราะห์รูปแบบ (Model) อธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรต่างๆ ที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลก โดยใช้การวิเคราะห์เส้นทาง และทดสอบความสอดคล้องของลักษณะการอธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของรูปแบบที่สังเคราะห์กับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์ จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นนทบุรี เขต 2 จำนวน 416 คน เป็นนักเรียนชาย 194 คน นักเรียนหญิง 222 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น และมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 5 ฉบับ คือ แบบสอบถามวัดความเข้มแข็งในการมองโลก จำนวน 36 ข้อ มีความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ .9164 แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ จำนวน 50 ข้อ มีความเชื่อมั่น เท่ากับ .7360 ส่วนแบบสอบถามวัดการกำหนดเป้าหมายในอนาคต จำนวน 20 ข้อ มีความเชื่อมั่น เท่ากับ .7147 แบบสอบถามวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง มีความเชื่อมั่น เท่ากับ .8674 และแบบสอบถามวัดการสนับสนุนจากสังคม จำนวน 30 ข้อ มีความเชื่อมั่น เท่ากับ .9218

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้ง 5 ฉบับ ไปให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลมากกว่าที่ได้วางแผนไว้ จำนวนร้อยละ 30 หลังจากได้รับแบบสอบถาม ทำการคัดแยกแบบสอบถามที่ได้รับการตอบไม่สมบูรณ์หรือไม่ตั้งใจทำแบบสอบถามออก และนำฉบับที่สมบูรณ์ที่เหลือ มาทำการวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน และประมาณค่าสถิติ ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความเข้มแข็งในการมองโลกของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง หาค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path coefficient) ตามรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่สร้างขึ้นพร้อมทั้งทำการปรับปรุงรูปแบบ และตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์ที่ปรับปรุงใหม่กับข้อมูลเชิงประจักษ์ จากนั้นวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์ของผล ซึ่งประกอบด้วยอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลก ตามรูปแบบความสัมพันธ์ที่ปรับปรุงใหม่

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS version 11.5 for window วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา และตรวจสอบความตรงของโมเดลตามสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยโปรแกรม LISREL version

8.72 โดยใช้ค่าสถิติไค-สแควร์(χ^2) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน GFI (Goodness of Fit Index) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว AGFI (Adjusted Goodness of Fit Index) ค่ามาตรฐานดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ SRMR (Standardized Root Mean Square Residual) ดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ RMSEA (Root Mean Square of Error Approximation) เป็นดัชนีวัดระดับความกลมกลืน

ผลการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 266.90 ที่ชั้นความอิสระ (df) = 60 ที่ความน่าจะเป็น (probability level) เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า .05 แสดงว่า ค่าไค-สแควร์แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลักที่ว่าโมเดลการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยปรับโมเดลตามดัชนีการปรับโมเดล (Modification indices : MI) และ Expected Change :EPC โดยอาศัยเชิงทฤษฎีประกอบกับคำแนะนำของโปรแกรมในการพัฒนาโมเดล

ผลการพัฒนาโมเดล พบว่า โมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 71.72 ที่ชั้นความอิสระ (df) = 55 ที่ความน่าจะเป็น (probability level) เท่ากับ 0.064 ซึ่งมีค่ามากกว่า .05 แสดงว่า ค่าไค-สแควร์ไม่แตกต่างจากศูนย์ไม่มีนัยสำคัญ นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลักที่ว่า โมเดลการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน GFI ดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบ (CFI) และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) ควรมีค่าสูงกว่า 0.9 ขึ้นไป พบว่า มีค่า 0.980 , 1.000 และ 0.950 ตามลำดับซึ่งมีค่าสูงกว่า 0.9 ขึ้นไป ส่วนดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (SRMR) และค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA) พบว่ามีค่า 0.024 และ 0.027 ซึ่งควรมีค่าต่ำกว่า 0.05 แสดงว่า โมเดลการวิจัยสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลกของนักเรียน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเข้มแข็งในการมองโลก ในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบดังนี้ บุคลิกภาพเปิดเผยมีค่าเท่ากับ 29.670 คะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพควบคุมตนเองมีค่าเท่ากับ 29.270 คะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพอารมณ์มั่นคงมีค่าเท่ากับ 27.000 คะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพประนีประนอมมีค่าเท่ากับ 28.340 คะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์มีค่าเท่ากับ 30.370 แสดงว่านักเรียนมีบุคลิกภาพอยู่ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ยของการ

กำหนดเป้าหมายในอนาคตมีค่าเท่ากับ 69.700 แสดงว่านักเรียนมีการกำหนดเป้าหมายในอนาคตอยู่ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ยของการการเห็นคุณค่าในตนเองมีค่าเท่ากับ 102.810 แสดงว่านักเรียนมีการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ยของการสนับสนุนจากสังคมมีค่าเท่ากับ 116.620 แสดงว่านักเรียนได้รับการสนับสนุนจากสังคมอยู่ในระดับสูงมาก

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของปัจจัยเชิงสาเหตุ และค่าสหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุกับความเข้มแข็งในการมองโลก สรุปได้ดังนี้ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันมีค่าอยู่ระหว่าง .097 - .830 และมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด ได้แก่ดัชนีชี้วัดการเห็นคุณค่าในตนเอง (x9) กับ ดัชนีชี้วัดการเห็นคุณค่าในตนเอง (x8) ($r = .830$) และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด ได้แก่ บุคลิกภาพควบคุมตนเอง (x2) กับการสนับสนุนจากสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร (x11) ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง (x3) กับการสนับสนุนจากสังคมด้านอารมณ์สังคม (x10) ($r = -.163$)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามพบว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าอยู่ระหว่าง .132 - .565 โดยพบว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลกมากที่สุด ได้แก่ ตัวแปรดัชนีชี้วัดการกำหนดเป้าหมายในอนาคต (x6) กับความเข้มแข็งในการมองโลกด้านการเห็นคุณค่าของตนเองและสิ่งที่เกิดขึ้นกับตน (y3) ($r = .565$) และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด ได้แก่ บุคลิกภาพประนีประนอม (x4) กับความเข้มแข็งในการมองโลกด้านการเห็นคุณค่าของตนเองและสิ่งที่เกิดขึ้นกับตน (y3) ($r = .132$)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งในการมองโลก สรุปได้ผลดังนี้ ในครั้งแรกผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของรูปแบบความสัมพันธ์ตามสมมติฐานการวิจัยพบว่า รูปแบบยังไม่สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการปรับแก้รูปแบบโดยการปรับโมเดลตามดัชนีการปรับโมเดล (Modification indices : MI) และ Expected Change : EPC ด้วยการตัดเส้นที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเพิ่มเส้นความสัมพันธ์ของการสนับสนุนจากสังคม (support) ไปยังการกำหนดเป้าหมายในอนาคต (Goal) พบว่าค่าสถิติต่างๆ ในการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลริสเลส ที่ปรับปรุงใหม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนี้ยังพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของความเข้มแข็งในการมองโลก มีค่าเท่ากับ 0.60 แสดงว่า ตัวแปรเชิงสาเหตุในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรความเข้มแข็งในการมองโลก (sense) ได้ร้อยละ 60

4..ผลการวิเคราะห์ค่าอิทธิพลรวม อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลทางตรง พบว่า ตัวแปรปัจจัยทุกตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นตัวแปรบุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง มีความสัมพันธ์ทางลบกับความเข้มแข็งในการมองโลก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความเข้มแข็งในการมองโลก ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายในอนาคต การสนับสนุนจากสังคม การเห็นคุณค่าในตนเอง บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ บุคลิกภาพเปิดเผย และบุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.33, 0.21, 0.19, 0.18, 0.11 และ -0.10 ตามลำดับ ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความเข้มแข็งในการมองโลก คือ การสนับสนุนจากสังคม โดยผ่านการกำหนดเป้าหมายในอนาคตและการเห็นคุณค่าในตนเอง, ตัวแปรบุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ โดยผ่านการกำหนดเป้าหมายในอนาคต และการสนับสนุนจากสังคม, ตัวแปรบุคลิกภาพเปิดเผย โดยผ่านการเห็นคุณค่าในตนเองและการสนับสนุนจากสังคม มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.37, 0.17 และ 0.13 ตามลำดับ และตัวแปรบุคลิกภาพอารมณ์มั่นคงโดยผ่านทาง การสนับสนุนจากสังคม มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ -0.10

เมื่อพิจารณา อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ของตัวแปรภายในแต่ละตัว พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวก คือ ตัวแปรบุคลิกภาพเปิดเผย มีอิทธิพลทางตรงต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและการสนับสนุนจากสังคม ด้วยขนาดอิทธิพล 0.07 และ 0.20 ตามลำดับ บุคลิกภาพควบคุมตนเอง พบว่าไม่มีอิทธิพลเชิงสาเหตุต่อตัวแปรในโมเดล บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคงมีอิทธิพลทางตรงในเชิงลบ ต่อการสนับสนุนจากสังคม ด้วยขนาดอิทธิพล -0.18 ตัวแปรบุคลิกภาพประนีประนอม มีอิทธิพลทางตรงต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้วยขนาดอิทธิพล 0.19 บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ มีอิทธิพลทางตรงต่อการกำหนดเป้าหมายในอนาคต และการสนับสนุนจากสังคม ด้วยขนาดอิทธิพล 0.21 และ 0.14 ตามลำดับ การกำหนดเป้าหมายในอนาคต มีอิทธิพลทางตรงต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้วยขนาดอิทธิพล 0.36 การเห็นคุณค่าในตนเองไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการกำหนดเป้าหมายในอนาคตและการสนับสนุนจากสังคม นอกจากนี้ การสนับสนุนจากสังคม มีอิทธิพลทางตรงต่อการกำหนดเป้าหมายในอนาคตและการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้วยขนาดอิทธิพล 0.73 และ 0.42 ตามลำดับ

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางอ้อม พบว่า ตัวแปรบุคลิกภาพเปิดเผย มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยผ่านการสนับสนุนจากสังคม ด้วยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.14 และมีอิทธิพลรวมต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้วยขนาดอิทธิพล 0.21 บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกำหนดเป้าหมายในอนาคต ด้วยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.10 และขนาดอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.31 การสนับสนุนจากสังคม มีอิทธิพลทางอ้อมต่อ

การเห็นคุณค่าในตนเอง การกำหนดเป้าหมายในอนาคต ด้วยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.26 และมีอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.68

อภิปรายผล

1.โมเดลการวิจัยที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความเข้มแข็งในการมองโลก (sense) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้ร้อยละ 60

2.ตัวแปรปัจจัยที่ศึกษา ได้แก่ บุคลิกภาพเปิดเผย บุคลิกภาพควบคุมตนเอง บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ การกำหนดเป้าหมายในอนาคต การเห็นคุณค่าในตนเอง และการสนับสนุนจากสังคม ซึ่งมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความเข้มแข็งในการมองโลก ดังนี้

2.1 บุคลิกภาพเปิดเผย(extro) มีอิทธิพลทางตรงความเข้มแข็งในการมองโลก (sense) และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความเข้มแข็งในการมองโลก (sense) โดยผ่านทางการเห็นคุณค่าในตนเองและการสนับสนุนจากสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมาร์กาแลทและไอแซกส์ (พัชรพร แจ่มแจ้ง. 2546 : 56; อ้างอิงจาก Magalit and Eysenck.1990) ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างชาย 371 คน และหญิง 371 คน พบว่า บุคลิกภาพเปิดเผย จะมีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลก และสอดคล้องกับงานวิจัยของห้องปฏิบัติการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ (Human Behavior Laboratory : 2000) พบว่า บุคลิกภาพเปิดเผยและผู้ที่มีนิสัยเก็บตัว การเห็นคุณค่าในตนเองสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับแบบแผนพฤติกรรม บุคลิกภาพเปิดเผยจะทำให้กลุ่มตัวอย่างมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง ส่วนพฤติกรรมที่มาจากผู้ที่มีนิสัยเก็บตัว จะทำให้กลุ่มตัวอย่างมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำและสอดคล้องกับงานวิจัยของวัตสัน, ซัลส์ และแฮ็คก์(Watson, Suls and Haig. :2002 : 185-197) พบว่าความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพเปิดเผย

2.2 บุคลิกภาพควบคุมตนเอง (control) พบว่าไม่มีอิทธิพลเชิงสาเหตุต่อตัวแปรใดๆในโมเดลนี้ ทั้งนี้จากการศึกษาบุคลิกภาพที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลก โดยปกติจะพบว่าศึกษาเพียงบุคลิกภาพบางบุคลิกภาพเท่านั้น แต่จากการศึกษาของผู้วิจัยได้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่4 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ในจังหวัดนนทบุรี พบว่าบุคลิกภาพควบคุมตนเองของนักเรียน ไม่มีอิทธิพลต่อตัวแปรใดๆในโมเดลนี้ เนื่องจากบุคลิกภาพในบริบทของนักเรียนในเขตนี้แตกต่างจากบุคลิกภาพของนักเรียนในเขตอื่น หรือแม้แต่ในกลุ่มตัวอย่างในต่างประเทศ ดังการศึกษาวิจัยของ ซัลลีแวน (Sullivan.2000: online) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ การเห็นคุณค่าในตนเองและความเข้มแข็งใน

การมองโลกในกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาในมหาวิทยาลัย Loyola จำนวน 84 คน แบ่งเป็นเพศหญิงจำนวน 42 คน และเพศชายจำนวน 42 คน มีอายุระหว่าง 18-22 ปี โดยใช้แบบวัดบุคลิกภาพห้าด้านของโกลด์เบิร์ก (Goldberg.1999) พบว่า มีเพียงบุคลิกภาพอารมณ์มั่นคงเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อความเข้มแข็งในการมองโลก นอกจากนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนที่มีอายุอยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งเป็นช่วงเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็กเป็นวัยผู้ใหญ่ และกำลังค้นหาตนเองว่าตัวตนจริงๆมีบุคลิกภาพเป็นอย่างไร ทำให้เกิดการสับสนทางอารมณ์ ความรู้สึกทั้งต่อตนเองและผู้อื่น จากสาเหตุที่กล่าวมาข้างต้นอาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ไม่พบอิทธิพลของบุคลิกภาพควบคุมตนเองต่อความเข้มแข็งในการมองโลก อีกประการหนึ่งคือ การที่เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน ก็จะมีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางบุคลิกภาพของเด็กด้วย(เสาวภา เบญจพันธุ์ทวี.2540:16)

2.3 บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง(stable)มีอิทธิพลทางตรงความเข้มแข็งในการมองโลก (sense)และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความเข้มแข็งในการมองโลกโดยผ่านทาง การสนับสนุนจากสังคม (support) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัสคายด์, โกลด์เบิร์ก, ฮิกกินส์ และเฮอร์แมน (Raskind, Goldberg, Higgins and Herman : 1997 : 35-49) ได้ศึกษาพบว่าตัวแปรเจตคติในการประสบความสำเร็จในการเรียน ประกอบด้วย การตระหนักรู้ด้วยตนเอง ความอดุสาหะพากเพียร การขยัน บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง การตั้งเป้าหมายในอนาคต และการสนับสนุนจากสังคม ซึ่งพบว่า ตัวแปรเหล่านี้สามารถอธิบายได้ถึง 49-75%

2.4 บุคลิกภาพประนีประนอม(nego)มีอิทธิพลทางตรงต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง (self) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาร์ลา และจูเบอร์ก (Marlar and Joubert : 2002 : 407-410)ได้ศึกษาความสัมพันธ์ด้านบุคลิกภาพ การเห็นคุณค่าในตนเอง กับบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนบุคลิกภาพประนีประนอม

2.5 บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ (open) มีอิทธิพลทางตรงความเข้มแข็งในการมองโลก (sense) และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความเข้มแข็งในการมองโลก โดยผ่านทาง การกำหนดเป้าหมายในอนาคต และการสนับสนุนจากสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของซีดีนา (Zdena. 2000 :online) ได้ศึกษา พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าด้านกับความเข้มแข็งในการมองโลก ศึกษาในผู้สูงอายุเพศหญิง ผลการศึกษาพบว่า บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก

2.6 การกำหนดเป้าหมายในอนาคต(goal)มีอิทธิพลทางตรงต่อความเข้มแข็งในการมองโลก(sense) และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความเข้มแข็งในการมองโลก โดยผ่านทาง การเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพันธ์ สุระรัมย์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความเข้มแข็งในการมองโลก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ปัจจัยด้านความภาคภูมิใจในตนเอง การกำหนดเป้าหมายในอนาคต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วอน, โซเฟอร์ และโรเซนเทล (Von, Sopher, Rosenthal.: 1996 : 262-268) พบว่าผลการการกำหนดเป้าหมายและการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนในวิทยาลัย เพศชายจำนวน 188 คน โดยได้แบ่งระดับการตั้งเป้าหมายเป็นระดับง่าย ระดับปานกลาง และระดับยาก จากการศึกษาพบว่า การกำหนดเป้าหมาย มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.7 การเห็นคุณค่าในตนเอง (self) มีอิทธิพลทางตรงต่อความเข้มแข็งในการมองโลก (sense) สอดคล้องกับงานวิจัยของ โควาร์ด (รัชนี นามจันทรา และสมจิต หนูเจริญกุล.2543: 302; อ้างอิงจาก Coward DD. 1996.Nursing Research. 116-121.) ได้ศึกษาความเข้มแข็งในการมองโลกของบุคคลที่มีสุขภาพดี จำนวน 152 คน พบว่า ความเข้มแข็งในการมองโลก มีความสัมพันธ์กับภาวะเหนือตนเอง การมีจุดมุ่งหมายในชีวิต ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง

2.8 การสนับสนุนจากสังคม (support) มีอิทธิพลทางตรงต่อความเข้มแข็งในการมองโลก (sense) และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความเข้มแข็งในการมองโลก โดยผ่านทาง การกำหนดเป้าหมายในอนาคต(goal) และการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แคมปัส (Kappus. 1988 : online) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนจากสังคมด้านการได้รับการดูแล และการได้รับความรักจากผู้ดูแล กับความเข้มแข็งในการมองโลก ผลที่ได้จากการศึกษา คือ การสนับสนุนทางสังคมทั้งสองด้านที่ได้รับจากผู้ดูแลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เชอร์ไนด์ (Schneider. 1996 :online) พบว่า การสนับสนุนจากสังคมที่ได้รับจากกลุ่มเพื่อน และจากครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก และการสนับสนุนทางสังคม สามารถพยากรณ์ความเข้มแข็งในการมองโลกของกลุ่มนักศึกษาได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮี-ยง ซอง (Hee-Young Song.: 2004: online) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง การสนับสนุนจากสังคม อุปสรรคทางสังคม และการจัดการทางสังคม ของผู้ป่วยที่มีการบาดเจ็บกระดูกสันหลัง พบว่า ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ความช่วยเหลือจากครอบครัว และการช่วยเหลือด้านข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับการสนับสนุนจากสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความเข้มแข็งในการ

มองโลกสูงที่สุด คือ การกำหนดเป้าหมายในอนาคต รองลงมาคือ การสนับสนุนจากสังคม การเห็นคุณค่าในตนเอง บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ บุคลิกภาพเปิดเผย และบุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง ตามลำดับ ส่วนการสนับสนุนจากสังคม บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ และบุคลิกภาพเปิดเผย มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความเข้มแข็งในการมองโลก ตามลำดับ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการพิจารณานำเหตุผลการวิจัย ครั้งนี้ไปใช้ดังนี้

1.1 ในการทำวิจัยครั้งนี้ ประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเขตพื้นที่ การศึกษานนทบุรี เขต2 ซึ่งหากต้องการนำผลการวิจัยไปใช้ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง เพราะหากกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกับกลุ่มประชากรในครั้งนี้ อาจทำให้การอ้างอิง ขาดความแม่นยำ

1.2 จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการกำหนดเป้าหมายในอนาคต ของนักเรียนมี อิทธิพลทางตรงต่อความเข้มแข็งในมองโลกสูงที่สุด ดังนั้น หากพ่อแม่ หรือผู้ปกครองต้องการให้ บุตรมีความเข้มแข็งในการมองโลก ควรให้เด็กมีการกำหนดเป้าหมายในอนาคตทั้งทางด้านการ เรียนและการประกอบอาชีพในอนาคตด้วย ซึ่งการที่บุคคลมีการกำหนดเป้าหมายในอนาคต จะเป็นคนที่มุ่งมั่นพยายามฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้และสามารถ คาดการณ์ได้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นในอนาคต เมื่อมีปัญหาก็สามารถเผชิญปัญหาได้อย่างกล้าหาญ นอกจากนี้การที่บุคคลมีเป้าหมายจะทำให้มีความคิดสร้างสรรค์ และมีความเพียรพยายามแม้จะมี อุปสรรคและมีความคับข้องใจ (Goleman D. 1998: 90) ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์(2531 :19) กล่าว ว่า เมื่อบุคคลมีเป้าหมายที่ชัดเจนและสามารถวัดได้ว่าเป้าหมายเหล่านั้น มีความสำคัญกับตนเอง จริงๆ บุคคลนั้นก็จะพยายามหาหนทางเพื่อที่จะไปสู่เป้าหมายแม้ว่าจะมีปัญหาและอุปสรรคก็ตาม

1.3 ครูผู้สอน ควรศึกษาวิธีการต่างๆอย่างหลากหลายรูปแบบ ที่สามารถพัฒนาให้ นักเรียนได้มีความเข้มแข็งในการมองโลก เช่น ส่งเสริมด้านบุคลิกภาพ การให้การสนับสนุนจาก สังคมแก่นักเรียน เนื่องจากการสนับสนุนจากสังคมเป็นปัจจัยที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อการ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคม เนื่องจากการดำรงชีวิตของมนุษย์และความสัมพันธ์ของมนุษย์ในสังคม มี ลักษณะเป็นเครือข่ายทางสังคมที่ต้องพึ่งพาอาศัยกันและกัน การที่นักเรียนได้รับการสนับสนุนทาง สังคมในด้านต่างๆ จากเพื่อนนักเรียนด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นการได้รับความรักจากเพื่อน การให้ ความสนิทสนม การดูแลเอาใจใส่ ยอมรับฟังความคิดเห็น ซึ่งสิ่งนี้นักเรียนได้จากเพื่อนส่งผลให้เกิด ความมีคุณค่าในตนเอง ส่งผลให้นักเรียนเกิดความเข้มแข็งในการมองโลกขึ้น สามารถเผชิญ ปัญหาและดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่นำมาใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ บุคลิกภาพห้าด้าน การกำหนดเป้าหมายในอนาคต การเห็นคุณค่าในตนเอง การสนับสนุนจากสังคม สามารถร่วมกันพยากรณ์ความเข้มแข็งในการมองโลกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้ร้อยละ 60 แสดงว่ายังมีตัวแปรอื่นๆ ที่ควรนำมาศึกษาเพิ่มเติม อาทิเช่น การตระหนักรู้ด้วยตนเอง ความอดทน พากเพียร และการรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เช่น กลุ่มนักเรียนในระดับชั้นต่างๆ กลุ่มบุคคลที่มีการปฏิบัติงานในลักษณะพิเศษเช่น พยาบาล ทหาร ตำรวจ เป็นต้น
3. ควรทำการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนา ความเข้มแข็งในการมองโลก โดยใช้รูปแบบ เทคนิค หรือวิธีการต่างๆ เช่น การจัดกิจกรรมฝึกอบรมพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพ มีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตลอดจนใช้วิธีการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะช่วยพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ทั้งด้านความรู้ทักษะ และเจตคติ ด้าน IQ ด้าน EQ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาความเข้มแข็งในการมองโลกได้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ มหิวรรณ. (2544). ปัจจัยบุคลิกภาพแบบ MBTI กับการรับรู้ประสิทธิภาพที่มงาน
กรณีศึกษา: ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่รัชโยธิน.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ) กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.ถ่ายเอกสาร.
- กังสดาล สุทธิวิศรี. (2535). ความเข้มแข็งในการมองโลก แรงสนับสนุนทางสังคม และความ
เหนื่อยหน่ายของพยาบาลในหออภิบาลผู้ป่วยหนัก. วิทยานิพนธ์ วท.ม.(การบริหารการ
พยาบาล) กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.อัดสำเนา.
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2527,ตุลาคม – ธันวาคม). “ ศึกษาและวิเคราะห์แนวคิดของมาสโลว์
(Maslow)”. วารสารครุศาสตร์. 13 (5): 2527.
- แกมแพร บัวเกิดเพชร. (2546). การสร้างแบบทดสอบวัดความเข้มแข็งในการมองโลกของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (วัดผลการศึกษา)
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อัดสำเนา.
- คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. (2544). วัยรุ่น.กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า 2000.
- จินตนา ธนบุญชัย. (2536). การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิค Path Analysis. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- ฉวีวรรณ แก้วพรหม.(2530) ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเครือข่ายทางสังคมและการสนับสนุน
ทางสังคมที่รับรู้กับสุขภาพจิตของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ กรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การบริหารการพยาบาล) กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย อัดสำเนา
- นายศิลป์ เขียวชาญพัฒนา. (2527). การบริหาร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชวนพิศ สันติโรจน์ประไพ. (2534). การเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นที่มีการรับรู้
บทบาททางเพศแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร
- ชีษณุกร พรภาณุวิชญ์. (2540). ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาจังหวัด
แพร่. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. (สิ่งแวดล้อม). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ.(2544). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย พิมพ์ครั้งที่ 8.กรุงเทพฯ: เทพเนรมิต
การ พิมพ์.

เซอร์ ทองเพ็ญ.(2537).*ความสัมพันธ์ระหว่างความกลัวสภาพการสูงอายุ ความเข้มแข็งในการมองโลก การระลึกถึงความหลัง การสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยทางชีวสังคม กับความผาสุกในชีวิตของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร.ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต(จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.*

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ. (2530). *ชุดฝึกอบรมการเสริมสร้างคุณลักษณะของข้าราชการพลเรือน*. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

ถวิล เกื้อกูลวงศ์. (2528). *การจูงใจเพื่อผลงาน*. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร

ถวิล ธาราโกชน และ ศรัณย์ ดำริสุข. (2545). *พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ที่ หจก.ทิพย์วิสุทธิ.

ทงศ์ เกษทรัพย์. (2544). *ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบห้าองค์ประกอบของบุคลิกภาพ กับผลการปฏิบัติงานของพนักงานสินเชื่ อธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด(มหาชน).*

วิทยานิพนธ์ วท.ม. (อุตสาหกรรม).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.ถ่ายเอกสาร

เทอดศักดิ์ เดชคง. (2524). *ความฉลาดทางอารมณ์*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ.

ธงชัย สันติวงษ์. (2533). *กลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

ธารกมล อนุสิทธิ์ศุภการ.(2540).*ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมเผชิญความเครียด กับความเครียดในบทบาทของหัวหน้าหอผู้ป่วย*

โรงพยาบาลศูนย์ กระทรวงสาธารณสุข.วิทยานิพนธ์ พย.ม(การบริหารการพยาบาล)

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.ถ่ายเอกสาร

ธีระ ชัยยุทธยรรยง. (2544). “ การเสริมสร้างความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง” *วารสารการศึกษา*. ปีที่1 (ฉบับที่3) : 19-26.

นงราม เศรษฐพานิช.(2526). *การวิเคราะห์เส้นโยง*.กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2533 , มกราคม-เมษายน). “ *การวิเคราะห์อิทธิพล ” การวัดผลการศึกษา*. 11(33): 40-42.

----- . (2537). *ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น (LISREL) สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นภาพิพย์ ตั้งตรีจักร. (2544). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การสนับสนุนทางสังคม และความผาสุกทางจิตวิญญาณ กับเชาว์อารมณ์ของหัวหน้าผู้ป่วย โรงพยาบาล ศูนย์. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การบริหารการพยาบาล). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.ถ่ายเอกสาร.*
- นภาพร พุ่มพฤษ. (2529). *ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระนารายณ์ ลพบุรี.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาแนะแนว). กรุงเทพฯ: กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- นันทนา จันทร์ผืน. (2545). *การศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับความคาดหวังในอนาคตของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษา จังหวัดเชียงรายด้วยการวิเคราะห์หุระดับ. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การ วิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.*
- นันทิยา เอกอริคมกิจ. (2542). *การเปรียบเทียบผลการให้คำปรึกษาแบบกวนนิยมเป็นรายบุคคล และเป็นรายกลุ่มเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งในการมองโลกของเยาวชนหญิงในสถานฝึก และอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปราณี กรุงเทพมหานคร.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.*
- นิภา นิธยาน. (2530). *การปรับตัวและบุคลิกภาพ:จิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- นิภาวรรณ กิริยะ. (2534). *การเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของสตรีโสดและสตรีที่สมรส แล้วที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไปในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วท.ม.(การบริหารการ พยาบาล) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.ถ่ายเอกสาร*
- นิตดา ภู่อุสาสน์. (2531). *การศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังในชีวิตของเด็กวัดสระแก้วกับ เด็กครอบครัวปกติ. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ : บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. เอกสาร*
- นิตาสศิริ โจรนธรรมกุล. (2535). *ผลการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มที่มีต่อการเพิ่มการเห็น คุณค่าในตนเองของสตรี ในสถานสงเคราะห์หญิงบ้านเกร็ดตระการ. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ ค.ม (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.ถ่ายเอกสาร.*
- บุญชม ศรีสะอาด. (2538). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.*

- บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. (2545). *ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมิน การศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ประสาธ อิศรปรีดา. (2523). *จิตวิทยาวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.
- ปรารธนา ช้อนแก้ว. (2542). *การพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของเยาวชนชายในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดยะลา โดยใช้กิจกรรมการออกกำลังกายเป็นสื่อ*. ปรินิพนธ์บัณฑิต กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปิติมา ฉายโสภาส. (2546). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความเข้มแข็งในการมองโลก การสนับสนุนทางสังคม กับความสุขสมบูรณ์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ พย.ม. (การบริหารพยาบาล). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2527). *การวิเคราะห์เส้นทางทางสังคมและพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2531). *การศึกษาค่านิยมในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1.รายงานการวิจัย (ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา).* กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน.(2542). กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- พัชรพร แจ่มแจ้ง. (2546). *ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ การสนับสนุนทางสังคม ลักษณะ งานกับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชน*. วิทยานิพนธ์ พย.ม. (การบริหารพยาบาล). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พัชรินทร์ นินทจันทร์. (2538). *ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็งในการมองโลก กับความวิตกกังวลของนักศึกษาพยาบาลโรงพยาบาลรามาริบัติ*. วิทยานิพนธ์ พย.ม. (สุขภาพจิต และการพยาบาลจิตเวช) เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- พัชรินทร์ นินทจันทร์ และพิมพ์า สมพงษ์. (2543, กุมภาพันธ์). *การศึกษาติดตามระดับความเข้มแข็งในการมองโลกและความวิตกกังวลประจำตัวของนักศึกษาโรงพยาบาลรามาริบัติ ระหว่างปีการศึกษา 2537-2540. รามาริบัติพยาบาลสาร.6 (2): 119-131.*
- ภัทรดา รุ่งป่าสัก. (2545). *ผลของการให้คำปรึกษารายบุคคลตามทฤษฎีเกสตัลท์ ที่มีต่อความเข้มแข็งในการมองโลกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมกษัตริย์*

กรุงเทพมหานคร.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อัสสัมชัญ.

มนตรา เกศแก้วกมล. (2544). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบกับ

ทักษะ ปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก.

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.อัสสัมชัญ.

มยุรี ศรีชัย. (2538). เทคนิคการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง. กรุงเทพฯ: วี.เจ.พรินติ้ง.

เยาวลักษณ์ กลิ่นหอม. (2536). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตและความเข้มแข็งในการมอง

โลกของสมาชิกครอบครัวผู้ป่วยจิตเภท. วิทยานิพนธ์ พย.ม.(สุขภาพจิตและการพยาบาล
จิตเวช) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.ถ่ายเอกสาร.

รังสรรค์ เพ็งชู. (2531). อนาคตศาสตร์และการแนะแนวเชิงอนาคต. ราชบุรี : โรงเรียน
หนองโพวิทยา.

รัชนี นามจันทร์ และสมจิต หนูเจริญกุล. (2543, มีนาคม). ความเข้มแข็งในการมองโลก: การ
วิเคราะห์ แนวคิดทางทฤษฎีและทบทวนการวิจัย. วารสารการวิจัยทางการพยาบาล.
4(3): 269 - 310.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.(2543). การวัดด้านจิตพิสัย.กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น

วรรณฤดี เชาว์ศรีกุล. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ ความสามารถในการทำงาน

ความหลากหลายในบทบาทอาชีพและความยืดหยุ่นของทีม กับประสิทธิผลของทีมการ
พยาบาลของพยาบาลวิชาชีพงานห้องผู้ป่วยหนัก โรงพยาบาลศูนย์. วิทยานิพนธ์
พย.ม. (การบริหารการพยาบาล) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.

วรานนท์ ตั้งจักรวรานนท์. (2547). เป้าหมายและวิธีกำหนดเป้าหมาย. กรุงเทพฯ: พิมพ์ที่
เอ็กซ์เปอร์เนต.

วันเพ็ญ บุญประกอบ. (2532). ปัญหาสุขภาพจิตของเด็ก.กรุงเทพฯ : แปลนพับลิชชิง.

วัลภา สบายยิ่ง. (2542). ปัจจัยด้านการตั้งเป้าหมาย การรับรู้ความสามารถของตนเอง และ
บุคลิกภาพ ที่ส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานของผู้จำหน่ายตรง. ปริญญาานิพนธ์ วท.ด.
(วิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วิเชียร เกตุสิงห์.(2522).หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.กรุงเทพฯ:พิมพ์ที่
สำนักพิมพ์เรือนอักษร.

วิไลพรรณ สวัสดิ์พาณิชย์. (2536). ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสัมพันธ์ภาพ

ในคู่สมรสกับพฤติกรรมและการเผชิญปัญหาของสตรีที่มีบุตรยาก.ขอนแก่น : วิทยานิพนธ์ พย.ม.(การบริหารการพยาบาล) ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

วีณา บุญแสง.(2544).ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง การสนับสนุนทางสังคม ความเครียด กับผลการปฏิบัติงานของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์. วิทยานิพนธ์ วท.ม.(จิตวิทยาอุตสาหกรรม) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.ถ่ายเอกสาร.

คันสนีย์ อินทรพันธุ์.(2531).สิงหาคม. “อะไรกันนะ...เซล์ฟ เอสตีม,” ลุคส์. 5(58):150-152.

ศิริพร พงษ์ระวีวงศ์. (2543). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานกับแรงสนับสนุนทางสังคมของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ สธ.ม.

(สาธารณสุขศาสตร์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.ถ่ายเอกสาร.

ศิริพันธ์ สุระรัมย์. (2546). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความเข้มแข็งในการมองโลกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์.วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

ศุภจิต คงประชา. (2547) ความสัมพันธ์ระหว่างเชาว์อารมณ์ ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ความสามารถในการตัดสินใจ และผลการปฏิบัติงานของหัวหน้างานในโรงงานอุตสาหกรรม. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาอุตสาหกรรม) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

สมจิต หนูเจริญกุล, ประครอง อินทรสมบัติ และพรรณวดี พุทธิวัฒน์. (2532, กรกฎาคม-กันยายน). “สิ่งรบกวนในชีวิตประจำวัน ความเข้มแข็งในการมองโลกและการรับรู้ถึงความผาสุกในชีวิตอาจารย์พยาบาลในมหาวิทยาลัย”, วารสารพยาบาล. 38(3) : 169 – 190.

สมยศ นาวิการ. (2519). การพัฒนาองค์การ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ดวงกมล.

สัทธา ตัญญาบุญ. (2542). การศึกษาบุคลิกภาพของตัวแทนประกันชีวิตที่ประสบความสำเร็จ โดยใช้ทฤษฎี The Big Five Model Factor : บริษัท AIA จำกัด. วิทยานิพนธ์ บธ.ม. (การบริหาร) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.ถ่ายเอกสาร.

สำราญ มีแจ้ง. (2544). สถิติขั้นสูงสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : นิชนเอดเวอร์ไทซิงกรุ๊ป.

สุดารัตน์ ศิริวงศ์. (2546).อิทธิพลของบุคลิกภาพ และความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองที่มีต่อผลการปฏิบัติงานของหัวหน้างานระดับกลาง บริษัท มัตสึซิตะ อิเล็กทรอนิกส์ (ไทยแลนด์) จำกัด. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาอุตสาหกรรม) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

สุทธิรัตน์ พิมพ์พงศ์. (2540). *การพัฒนาแบบทดสอบบุคลิกภาพความเป็นพยาบาล*.

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ด. (การทดสอบและวัดผลการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุภาพรณ โคตรจรัส. (2527). *จิตวิทยาในการดำรงชีวิต เล่ม 1*. พิมพ์ครั้งที่2 กรุงเทพฯ : ภาควิชา
จิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุภาพรณ ธาตุดี. (2546). *การเปรียบเทียบค่าความเชื่อมั่นของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ
สำคัญแบบชั่วเดียวและแบบสองชั่วที่มีความยาวต่างกัน*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.
(การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.

เสาวภา เบ็ญจพันธุ์ทวี. (2540). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูและสัมพันธภาพใน
ครอบครัวกับเอกลักษณ์แห่งตนของเด็กวัยรุ่น*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาแนะแนว)
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เสาวภา วิชิตวาทย์. (2534). *ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง การสนับสนุนทาง
สังคม กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยที่สูญเสียแขนขา*. วิทยานิพนธ์ วท.ม.
(พยาบาลศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

อนงค์ พรหมจักร. (2538). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญกับ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.(การวัดผลการศึกษา)
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อุดมพร ตันตนะรัตน์. (2531). *ความคาดหวังด้านอาชีพของเด็กในทัศนะของผู้ปกครองและเด็ก
หมู่บ้านอพยพโครงการเขื่อนเขียวหลาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
(บริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2544). *สร้าง EQ ให้ลูกคุณ*. กรุงเทพฯ : ชันดำการพิมพ์.

เอี่ยมพร หลินเจริญ. (2542, พฤษภาคม-สิงหาคม) *การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรม
ลิสเรล*. *วารสารศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 4(1) : 81-100.

Allport, G. W. (1961). *Pattern and Growth in personality*. New York : Holt Rinehart and
Winston.

Anastasi, A. (1968). *Personality Development*. New York : Mc Graw – Hill Book Company.

Antonovsky, A. (1982). *Health, stress and coping*. San Francisco: Jossey – bass.

----- (1987). *Unraveling the mystery of health : How people manage stress
and stay well*. San Francisco: Jossey – bass.

- . (1991). *Health Stress and Coping*. San Francisco : Jossey Bass.
- . (1993, June). The structure and properties of the sense of coherence scale. *Social Science & Medicine*. 36(6): 725-733.
- Bengtsson-Top, A. and Hansson, L. (2001). *The validity of Antonovsky's sense of coherence measure in a sample of schizophrenic patients living in the community*. J Adv Nurs.2001.33(4) : 432-8 . [online]. Retrived February 25,2005, from [URL:http://pubmed.gov](http://pubmed.gov)
- Brant, P.A. and Weinert, C. (1985). *PRQ: Psychometric update, unpublished manuscript*. Washington, D.C.: University of Washington, School of Nursing.
- Bruno, frank J. (1983). *Adjustment and Personal Growth : Seven Pathway*. 2nd ed. New York : John Wiley & Sons.
- Cattell, Raymond B. (1970). *Handbook for the sixteen personality factor questionnaire* Illinois : Institution for personality and ability testion.
- Cobb, S. (1976, January). Social support as moderation of life stress. *Psychosomatic Medicine*.38(1): 300-314.
- Coopersmith, S. (1967). *The Antecedents of Self – Esteem*. San Francisco : Freeman.
- . (1981). *The Antecedents of Self – Esteem*. 2nd ed. California : consulting Psychologists Press, Inc.
- . (1984). *Self – Esteem Inventories*. California : consulting Psychologists Press, Inc.
- Eysenck, H. J. (1970). *The structure of human personality*. London : Methuen.
- Gaitonde, VM. (2004). *Essential skills to enhance your personality*. [online]. Retrived February 25,2005, from [URL:http://www.navhindtimes.com/stories.php?Part=mag&story_ID=011733](http://www.navhindtimes.com/stories.php?Part=mag&story_ID=011733)
- Gesell, A., Ilg, F.L. and Ames, L.B. (1956). *Youth: the years from ten to sixteen*, New York : Harper and Row .
- Goldberg,L. R. (1999). *International Personality Item Pool: A scientific collaboratory for the development of advanced measures of personality and other individual differences* [online]. Retrived June 14, 2003, from [URL:http://ipip.ori.org/ipip/](http://ipip.ori.org/ipip/)
- Goleman, D. (1998). *Emotional intelligence : why it can mater more than IQ*. New York : Bantam Books.

- Harri, M. (1998, March). The sense of coherence among nurse educators in Finland. *Nurse Education Today* 18(3): 202-212.
- Hee-Young Song, RN.(2004). *The relationships amongs self-esteem, social support, social barriers, coping, and social reintegration in people with spiral cord injury*. Poster presented at Sigma Thata Tau International .15th International Nursing Research Congress, South Korea, 22-24 July, 2004 .
- Hicks, R.E. (1998). *The Apollo Profile-1998 Technical report*. [online]. Retrived February 25, 2005, from URL : <http://www.apollonean.com.au/htm/body-technical.htm>
- Holst. G. (2000). *Bridging the communicative gap between a person with dememtia and caregivers. A nursing perspective* [online]. Retrived February 7, 2005, from URL: http://www.lub.lu.se/cgi-bin/show-diss.pl?.db=global&fname=med_383.html
- House, J. S. (1981). *The nature of social support*. in M.A. Reading (ED). *Work stress and social support*. Philadelphia : Addison Wesley.
- Human Behavior Laboratory. (2000). *Relation between self-esteem, personality dimensions of extraversion and real-time patterning of social interaction*. Poster presented at Measuring Behavior , 3rd ed. international conference on methods and technique in behavior research,2000 August 15-18 ; Nijmegen, The Netherlands; 2000.
- Joreskog, K.D. and Sorbom, D. (1989). *LISREL; User's Reference Guide*. Chicago: Scientific Software International, Inc..
- (1993). *LISREL 8; User's Reference Guide*. Chicago: Scientific Software International, Inc..
- Kalimo, R. K. and J. Vuori. (1990). *Work and Sense of Coherence Resources for competence and Life Satisfaction*. Behavioral Medicine.76 – 89.
- Kappus, S. N. (1988) *Relationships between aid, affective, and affirmative Social support and sense of Coherence in older adult* [online]. Retrived February 2,2005, from URL: <http://WWWlib.umi.com>
- King, Keith A; and et al. (2002, July). Increasing self-esteem and school connectedness through a multidimensional mentoring program. *The Journal of school health*.

72(7) : 294-9.

- Krantz, G, Ostergren, P. O. (2000). *The association between violence victimization and common symptoms in Swedish woman* [online].Retrived February 21, 2005, from URL: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/entrez/query.fcgi?>
- Latham, Gary P. and Sarri Lise M. (1979). *Application of Social – Learning Theory to Training Supervisors Through Behavioral model*. Journal of Applied Psychology. 64 (3) : 151-156.
- Locke, E A., Latham al. (1984). *Effect of self – efficacy, goals, and task strategies on task performance*. Journal of Applied Psychology. 69(3) : 241 – 251.
- Marlar, M.R. and Joubert, C.E. (2002). *Liking of personal names, self-esteem, and the Big five inventory*. Psychol Rep. 91(2) : 407-10.
- Maslow, A. M. (1970). *Motivation and Personality*. 2nd ed. New York : Harper : & Row.
- McCannell, J. V. (1974). *Understanding Human Behavior*. New York : Holt, Rinehart and Winston, Inc.
- Norbeck, J.S. (1982). *The use of social in clinical practice*.Journal of Psychosocial Nursing and Mental Health Service,20, 22-29.
- Norbeck, J.S., Lindsey, V., and Carrieri, P. (1982). *Life stress, social support and emotional disequilibrium in complication of pregnancy: A prospective multivariate study*. Journal of Health and Social Behavior. 24(3) :30-46.
- Pedhazur, E.J. (1982). *Multiple Regression in Behavioral Research*. New York: Holt Rinehart and Winston.
- (1997). *Multiple Regression in Behavioral Research*. New York : Holt Rinehart and Winston.
- Pender, N. J. (1987). *Health Promotion in Nursing Practice*. 2nd ed. California : Appleton and Lange.
- Raskind,M.H., Goldberg,R.J.,Higgins,E.L.,&Herman,K.L.(1999).*Patterns of change and predictor of success in individuals with learning disabilities: results from a twenty-year longitudinal study.learning*. Disabilities Research and Practice,14 (1):35-491.
- Rice, Phillip F. (1996). *The adolescent : Development Relationship, and Culture*. New Jersey : Prentice – Hall.

- Rogers, Carl R. and Rosalind F. Diamon. (1959). *Psychotherapy and Personality Change*. Chicago : University of Chicago Press.
- Rosenberg, Morris. (1965). *Society and the Adolescent Self – Image*. New Jersey : Princeton University Press.
- Schneider, F. E. (1996) *Social support, self-esteem, and sense of Coherence in Africa-America, Asia and white college student* [online].Retrived February 2,2003, from URL: <http://WWWlib.umi.com>
- Spence, J.T. and Robert, H.L.(1978). *Masculine and Feminie : Their Psychological Dimentions. Correlated. Antecedent*. Austin : University of Texas Press.
- Sullivan, G.C. (1993). *Will to meaning, locus of Control, Learned Helplessness and Hardiness,*" Journal of Advance Nursing. 18 (7) : 1772 – 1778.
- Sullivan, S. (2000). *The relationship emotional stability, self-esteem, and sense of Coherence* [online].Retrived February 23,2005, from URL: <http://alcohol.du.edu/psychweb/> vol.16/Sullvian.pdf
- Troits, P. A. (1986). *Social support as coping assistance*. Journal of Consulting and Clinical Psychology. 54 : 416 – 423.
- Turner, W.E. (1981). *Patients perception of care under primary and team-nursing*. Rerearch in Nursing and Health. 7: 93-99.
- Von Bergen, C.W.; Sopher, Barlow; Rosenthal,Gary T.(1996). *The moderating effects of self-esteem and goal difficulty level on performance*. College student journal. 30: 262-8.
- Watson D, Suls J and Haig J. (2002). Global self-esteem in relation to structural models of personality and affectivity. *Pers Soc Psychol*. 83(1): 185-97.
- Weinert, C. (1988). *Social support and the chronically III individual*. Nursing Clinics of North America. 22 : 613-629.
- Whittaker,J. (1965). *Introduction to psychology*.Philadelphia : Saunders,Note: 2nd ed.Philadelphia, Saunders,1970.707 p.illus
- Wissing, MP, Van der Walt, TSP& Du Toit (1998). *Personality factor, Coping processes and Psycholpgical well being* [online].Retrived February 21,2005, from URL: http://www.puk.ac.za/psingologic/marictjic_du_toit_pub.htm

- Wolff, AC. and Ratner, PA. (1999). *Stress, Social support, and Sense of Coherence*.
Western Journal of Nursing Research, 21(2) :182-197.
- Wotruba, Thomas R. (1989). *The effect of Goal-Setting on The Performance of
Independent Sales Agents in Direct Selling* . Journal of Personal Selling &
Sales Management. 4:22-29.
- Wright S. (1934). " *The method of Path Coefficients* " Social Science Research. 4:
113-133.
- Zdena. R. (2000). *Relationship between resistance to load and personality traits in
elderly woman* [online].Retrived February 23,2005 , from URL:
<http://www.psychologia.sov.sk/sp/2002/sp3-02.htm#5>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลก
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 จังหวัดนนทบุรี

คำชี้แจง

1.แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่2 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 5 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามวัดความเข้มแข็งในการมองโลก จำนวน 36 ข้อ

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ จำนวน 50 ข้อ

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามวัดการสนับสนุนจากสังคม จำนวน 30 ข้อ

ฉบับที่ 4 แบบสอบถามวัดการกำหนดเป้าหมายในอนาคต จำนวน 30 ข้อ

ฉบับที่ 5 แบบสอบถามวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง จำนวน 30 ข้อ

2. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบและตรงกับความเป็นจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยข้อมูลที่นักเรียนตอบมานี้ ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับและไม่มีผลทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับความเสียหายใดๆ ทั้งสิ้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความหรือทำเครื่องหมาย / ลงหน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1.โรงเรียน.....

2. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามวัดความเข้มแข็งในการมองโลก

128

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตนเองมากที่สุด โดยการตอบ
พิจารณาดังนี้

จริงมากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรงกับลักษณะพฤติกรรม ของนักเรียน <u>มากที่สุด</u>
จริงมาก	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรงกับลักษณะพฤติกรรม ของนักเรียน <u>มาก</u>
จริงปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรงกับลักษณะพฤติกรรม ของนักเรียน <u>ปานกลาง</u>
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรงกับลักษณะพฤติกรรม ของนักเรียน <u>น้อย</u>
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรงกับลักษณะพฤติกรรม ของนักเรียน <u>น้อยที่สุด</u>

ข้อที่	ข้อความ	จริง น้อยที่สุด	จริง น้อย	จริง ปานกลาง	จริง มาก	จริง มากที่สุด
		1	2	3	4	5
1	ด้านความสามารถในการเข้าใจสิ่งเร้า ข้าพเจ้าสามารถอธิบายสาเหตุความต้องการของ ตนเองได้					
2	ข้าพเจ้าพร้อมที่จะทำความเข้าใจกับทุกเหตุการณ์ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต					
3	เมื่อมีความทุกข์ข้าพเจ้าสามารถบอก ถึงเหตุแห่งทุกข์ได้ว่ามี สาเหตุจากอะไร.....					
4	ข้าพเจ้าสามารถบอกได้ว่าขณะนี้ตัวเองมี ความรู้สึกเช่นใด					
5	เมื่อมีอาการผิดปกติข้าพเจ้าสามารถบอกได้ว่ามี สาเหตุมาจากอะไร					

ข้อที่	ข้อความ	จริง น้อยที่สุด	จริง น้อย	จริง ปานกลาง	จริง มาก	จริง มากที่สุด
		1	2	3	4	5
	ด้านความสามารถในการเข้าใจสิ่งเร้า (ต่อ)					
6	ข้าพเจ้าเข้าใจว่าทำไมตัวเองจึงเป็นอย่างที่เป็นอยู่.....					
7	ข้าพเจ้าเชื่อว่าเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับข้าพเจ้า มีสาเหตุที่อธิบายได้					
8	เมื่อเกิดปัญหาขึ้นข้าพเจ้าจะพยายามปรับตัว เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติ.....					
9	ข้าพเจ้ามีคำพูดอยู่ในใจเสมอว่า “ เราต้องผ่านพ้น อุปสรรคทุกอย่างไปได้ “					
10	เมื่อเกิดปัญหาข้าพเจ้าสามารถเผชิญปัญหาได้ อย่างมีสติ					
11	เมื่อมีความคิดเห็นไม่ตรงกับเพื่อนข้าพเจ้าสามารถ อธิบายเหตุผลให้เพื่อนยอมรับได้					
12	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาข้าพเจ้าสามารถแก้ไขปัญหาให้ สำเร็จได้ด้วยดี					
	ด้านความสามารถในการจัดการได้					
13	ข้าพเจ้าเชื่อว่าเหตุการณ์เลวร้ายที่เกิดขึ้นกับตนเอง จะสำเร็จลงได้ด้วยดี					
14	ข้าพเจ้าเชื่อว่าไม่ว่ามีสิ่งยุ่งยากใดเกิดขึ้นกับตนเอง ก็สามารถเอาชนะได้					
15	ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่า ไม่ว่าอนาคตจะเกิดอะไรขึ้น ข้าพเจ้าก็สามารถคลี่คลายได้					
16	ข้าพเจ้าเชื่อมั่นในความสามารถของตัวเองไม่ว่าจะ เกิดเหตุการณ์ใดขึ้น					
17	ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่าทุกปัญหาต้องมีทางแก้					
18	เมื่อมีเรื่องทุกขใจข้าพเจ้าจะพยายามมองหาวิธีการ แก้หลายๆ วิธี					
19	ข้าพเจ้าสามารถที่จะจัดการกับเรื่องที่ทำให้ไม่ สบายใจ					
20	เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นข้าพเจ้าเชื่อว่าตนเองสามารถ จัดการได้					

ข้อที่	ข้อความ	จริง น้อยที่สุด	จริง น้อย	จริง ปานกลาง	จริง มาก	จริง มากที่สุด
		1	2	3	4	5
	ด้านความสามารถในการจัดการได้ (ต่อ)					
21	ข้าพเจ้านับใจว่าจะดำเนินชีวิตให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ได้					
22	เมื่อข้าพเจ้าทำสิ่งใดก็ตาม ข้าพเจ้ามีความมั่นใจว่าจะทำได้สำเร็จ					
23	ข้าพเจ้านับใจว่าจะสามารถเผชิญกับเหตุการณ์ทุกอย่างในชีวิตได้ แม้ว่าเหตุการณ์นั้นจะดีหรือไม่ดี.....					
24	เมื่อข้าพเจ้ารู้สึกเครียดกับปัญหา ข้าพเจ้าสามารถหาทางผ่อนคลายความเครียด เพื่อจะได้หาวิธีแก้ไขปัญหาดต่อไป					
	ด้านความสามารถในการให้ความหมาย					
25	ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีสิ่งดีๆ เกิดขึ้นในชีวิตมากมาย.....					
26	ข้าพเจ้าเชื่อว่าผลของการทุ่มเทกำลังในการจัดการกับปัญหาหนึ่งๆ ให้สำเร็จเป็นสิ่งที่คุ้มค่า					
27	ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีสิ่งต่างๆ รอบตัวของข้าพเจ้ามีประโยชน์ต่อตัวข้าพเจ้าทั้งสิ้น					
28	ข้าพเจ้ามองว่าเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจะเป็นรากฐานไปสู่ความเข้มแข็งของชีวิต					
29	ข้าพเจ้าเชื่อว่าความผิดพลาดที่ผ่านมาเป็นบทเรียนที่มีค่ายิ่ง					
30	ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจที่ได้จัดการกับสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตให้สำเร็จ					
31	ข้าพเจ้าเชื่อว่าการจัดการกับปัญหาหนึ่งๆ ให้สำเร็จ ล่วงเป็นเรื่องที่ท้าทาย					
32	เมื่อข้าพเจ้าคิดถึงชีวิตของตนเอง ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจในตนเอง					
33	ข้าพเจ้ารู้สึกได้ว่า ข้าพเจ้าเป็นคนมีคุณค่า					
34	ข้าพเจ้าคิดว่าปัญหาทุกปัญหาให้ประสบการณ์กับชีวิต					
35	ข้าพเจ้าเชื่อว่าชีวิตของข้าพเจ้ามีคุณค่าและมี ความหมาย					
36	ข้าพเจ้าคิดว่าการแก้ปัญหาที่ยั่งยืนจะช่วยพัฒนาความคิดได้					

ฉบับที่2 แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตนเองมากที่สุด โดย
การตอบพิจารณาดังนี้

จริงมากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรงกับลักษณะ อุปนิสัย/พฤติกรรมของนักเรียน <u>มากที่สุด</u>
จริงมาก	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรงกับลักษณะ อุปนิสัย/พฤติกรรมของนักเรียน <u>มาก</u>
จริงปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรงกับลักษณะ อุปนิสัย/พฤติกรรมของนักเรียน <u>ปานกลาง</u>
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรงกับลักษณะ อุปนิสัย/พฤติกรรมของนักเรียน <u>น้อย</u>
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรงกับลักษณะ อุปนิสัย/พฤติกรรมของนักเรียน <u>น้อยที่สุด</u>

ข้อที่	ข้อความ	จริง น้อยที่สุด	จริง น้อย	จริง ปานกลาง	จริง มาก	จริง มากที่สุด
		1	2	3	4	5
	บุคลิกภาพเปิดเผย					
1	ข้าพเจ้ามีวิธีทำให้คนอื่นสนใจในตัวข้าพเจ้า					
2	ข้าพเจ้ามักเป็นฝ่ายเริ่มต้นในการสนทนา.....					
3	ข้าพเจ้ามีทักษะในการเข้าสังคม					
4	ข้าพเจ้าเป็นคนที่ยึดติดกับเรื่องในอดีต					
5	ข้าพเจ้าสามารถผูกมิตรกับคนได้ง่าย					
6	ข้าพเจ้ามักจะอาสาเพื่อนๆขอเป็นตัวแทนกลุ่ม ออกมาพูดหน้าชั้น					
7	ข้าพเจ้าเป็นคนพูดเก่ง					
8	เวลาทำงานกลุ่มข้าพเจ้ามักจะนั่งเฉยๆ มากกว่า พูดแสดงความคิดเห็น					
9	ข้าพเจ้าไม่ต้องการให้ใครไปบ้านของข้าพเจ้า เพราะรำคาญที่จะพูดคุยด้วย					
10	เมื่อครูให้แสดงความคิดเห็น ข้าพเจ้าจะยกมือขอ แสดงความคิดเห็นทันที					

ข้อที่	ข้อความ	จริง น้อยที่สุด	จริง น้อย	จริง ปานกลาง	จริง มาก	จริง มากที่สุด
		1	2	3	4	5
	บุคลิกภาพควบคุมตนเอง					
11	ข้าพเจ้าทำงานให้แล้วเสร็จทันทีเมื่อได้รับมอบหมาย.....					
12	ข้าพเจ้าวางแผนในการทำสิ่งต่างๆ ล่วงหน้าเสมอ.....					
13	ข้าพเจ้าใช้เวลาไปโดยเปล่าประโยชน์เสมอ					
14	ข้าพเจ้าทำงานพอให้เสร็จไปวันๆ					
15	ข้าพเจ้าศึกษาในรายละเอียดของงานที่รับผิดชอบ ก่อนลงมือปฏิบัติ					
16	ข้าพเจ้าวางแผนและยึดมั่นปฏิบัติตามแผนงาน ที่กำหนดไว้					
17	ข้าพเจ้ามักหลีกเลี่ยงงานในหน้าที่ของตนเองเป็น ประจำ					
18	บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้าไม่ส่งการบ้านครู					
19	ข้าพเจ้ามักจะทำของหายบ่อยๆ					
20	ข้าพเจ้าจะยึดถือว่า “ ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น “ เป็นหลักในการทำงาน					
	บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง					
21	ข้าพเจ้ามีอารมณ์ที่แปรปรวนง่าย					
22	ข้าพเจ้าเป็นคนอารมณ์เสียง่าย					
23	ข้าพเจ้าเป็นคนที่เกิดความเครียดได้ง่าย					
24	ข้าพเจ้าเป็นคนขี้กลัว					
25	ข้าพเจ้าจะพูดตรงตามความจริงเสมอ แม้ว่าสิ่งที่ พูดทำให้ถูกผู้อื่นต่อว่า					
26	ข้าพเจ้าไม่ชอบตัวเองอย่างที่เป็นอยู่.....					
27	ถ้าต้องลุกขึ้นตอบคำถามครูในห้องเรียน ข้าพเจ้า จะตื่นเต้นตกใจจนตอบไม่ถูก					
28	เมื่อมีใครมาจ้องดูขณะที่กำลังทำงาน ข้าพเจ้าจะ มือสั่นทำอะไรไม่ถูก					
29	ข้าพเจ้าไม่เคยคิดว่าเพื่อนๆ และคนรอบข้างรังเกียจ ข้าพเจ้า					
30	เวลาที่เพื่อนทำให้ข้าพเจ้าโกรธ ข้าพเจ้าจะต้องต่อ ว่าเพื่อนคนนั้น ด้วยถ้อยคำที่รุนแรงเสมอ					

ข้อที่	ข้อความ	จริง น้อยที่สุด	จริง น้อย	จริง ปานกลาง	จริง มาก	จริง มากที่สุด
		1	2	3	4	5
	บุคลิกภาพประนีประนอม					
31	ข้าพเจ้าพูดจาไพเราะกับบุคคลอื่น					
32	ข้าพเจ้าให้ความเคารพในสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น.....					
33	ข้าพเจ้ามักใช้คำพูดเชือดเฉือนคนที่ข้าพเจ้า ไม่ชอบ					
34	ข้าพเจ้ามีพฤติกรรมในลักษณะที่ว่า “ ตาต่อตา ฟัน ต่อฟัน “					
35	ข้าพเจ้าเชื่อว่าทุกคนมีเจตนาที่ดีในการทำสิ่งต่างๆ					
36	ข้าพเจ้ามักจะวิจารณ์ข้อผิดพลาดของเพื่อน ร่วมงานอย่างรุนแรง					
37	ข้าพเจ้ามักจะแสดงกิริยาเยินชากับคนที่ข้าพเจ้า ไม่ชอบ					
38	เมื่อทำงานกลุ่ม ข้าพเจ้าจะช่วยทำงานทุกอย่างจน สำเร็จ					
39	ข้าพเจ้ามักจะหลีกเลี่ยงที่จะต้องให้ความช่วยเหลือแก่ ส่วนรวม					
40	ข้าพเจ้าจะช่วยเพื่อนทำงาน เมื่อมีผลตอบแทน ให้ข้าพเจ้าเท่านั้น					
	บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์					
41	ข้าพเจ้าชอบคิด และทำในสิ่งใหม่ๆ					
42	ข้าพเจ้าเป็นคนไม่มีจินตนาการ					
43	ข้าพเจ้าชอบแสวงหาความรู้ และประสบการณ์ ใหม่ๆ					
44	ข้าพเจ้าหลีกเลี่ยงการแสดงความคิดเห็นที่ต้องใช้ ความคิดมากๆ					
45	ข้าพเจ้าชอบสนทนาในเรื่องที่ต้องใช้ความคิด วิเคราะห์					
46	ข้าพเจ้าเป็นคนที่มีความจินตนาการที่ลึกซึ้ง					
47	ข้าพเจ้าไม่สนุกกับการไปชมงานศิลปะต่างๆ					
48	ข้าพเจ้าให้ความสำคัญในงานที่ต้องใช้ความคิด					
49	ข้าพเจ้าชอบคิดเรื่องแปลกๆใหม่ๆเสมอ					
50	ข้าพเจ้ามักจะทำในสิ่งที่เหมือนกับที่คนอื่นเขาทำ อยู่แล้วมากกว่าคิดเอง					

ฉบับที่3 แบบสอบถามวัดการสนับสนุนจากสังคม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านในการได้รับการสนับสนุนจากสังคม โดยการตอบพิจารณาดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ได้รับการสนับสนุนจากสังคมอยู่ในระดับสูงมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ได้รับการสนับสนุนจากสังคมอยู่ในระดับสูงมาก
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ได้รับการสนับสนุนจากสังคมอยู่ในระดับปานกลาง
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ได้รับการสนับสนุนจากสังคมอยู่ในระดับน้อย
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ได้รับการสนับสนุนจากสังคมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
		1	2	3	4	5
	การสนับสนุนด้านอารมณ์สังคม					
1	บุคคลใกล้ชิดข้าพเจ้าพร้อมที่จะไปไหนมาไหนกับข้าพเจ้าเมื่อข้าพเจ้าต้องการ					
2	เมื่อข้าพเจ้ามีเรื่องไม่สบายใจหรือเดือดร้อนจะมีผู้แสดงความเห็นอกเห็นใจข้าพเจ้า					
3	บุคคลรอบข้างทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกอบอุ่น					
4	ข้าพเจ้าได้รับการชื่นชมหรือกำลังใจเมื่อข้าพเจ้ากระทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม					
5	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าบุคคลรอบข้างมีความพอใจที่ได้ใกล้ชิดข้าพเจ้า					
6	เพื่อนร่วมเรียนให้ความเป็นมิตรและความสนิทสนมเป็นกันเองกับข้าพเจ้า					
7	ครอบครัวของข้าพเจ้าทำให้รู้สึกว่าข้าพเจ้ามีความสำคัญต่อครอบครัว.....					
8	เพื่อนแสดงความห่วงใยเมื่อข้าพเจ้าเจ็บป่วยหรือเดือดร้อน.....					
9	เพื่อนร่วมสังสรรค์กับข้าพเจ้าในโอกาสต่างๆ.....					
10	ครอบครัวให้กำลังใจไม่ซ้ำเติมเมื่อข้าพเจ้าทำสิ่งที่ผิดพลาด.....					

ข้อที่	ข้อความ	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
		1	2	3	4	5
การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร						
11	ข้าพเจ้าได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่เหมาะสมในวัยรุ่น					
12	เมื่อข้าพเจ้าต้องการคำอธิบายเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารต่างๆ จะมีผู้คอยชี้แจงให้แก่ข้าพเจ้า					
13	ครูของข้าพเจ้าสามารถพูดคุยและบอกให้ข้าพเจ้าทราบถึงปัญหาในเรื่องต่างๆ ได้					
14	ครูของข้าพเจ้าเปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าเข้าพบและปรึกษาหารือในทุกเรื่อง.....					
15	เพื่อนร่วมชั้นเรียนของข้าพเจ้าแนะนำสิ่งที่ข้าพเจ้าทำอยู่ว่าดีหรือไม่ดีอย่างไร.....					
16	ครอบครัวของข้าพเจ้าคอยแนะนำและให้ความช่วยเหลือปัญหาส่วนตัวของข้าพเจ้า					
17	ครูแนะแนวทางการแก้ปัญหาพร้อมเหตุผลแก่ข้าพเจ้า ในสิ่งที่ข้าพเจ้าไม่ควรทำหรือไม่สามารถทำได้เพื่อนำไปประกอบการคิดพิจารณาในการแก้ปัญหา					
18	ครูให้ข้อมูลที่ทันเหตุการณ์และเป็นประโยชน์แก่ข้าพเจ้า.....					
19	เพื่อนในชั้นเรียนเอาใจใส่ถามทุกข์สุขข้าพเจ้า					
20	เพื่อนของข้าพเจ้าสามารถพูดคุยและบอกให้ข้าพเจ้าทราบถึงปัญหาต่างๆ ได้.....					
การสนับสนุนด้านทรัพยากร						
21	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาด้านการเงินจะมีผู้ช่วยเหลือข้าพเจ้าได้.....					
22	มีเพื่อนคอยช่วยเหลือในด้านการเรียนเมื่อข้าพเจ้ามีปัญหา.....					
23	ครูจัดหาอุปกรณ์การเรียนต่างๆ ที่จำเป็นในการเรียนให้กับข้าพเจ้า					
24	เพื่อนร่วมเรียนของข้าพเจ้าให้ความช่วยเหลือเมื่อข้าพเจ้ามีความเดือดร้อน.....					

ข้อที่	ข้อความ	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
		1	2	3	4	5
	การสนับสนุนด้านทรัพยากร					
25	เพื่อนร่วมเรียนของข้าพเจ้าให้สิ่งของหรือของขวัญแก่ข้าพเจ้าในบางโอกาส.....					
26	ครอบครัวของข้าพเจ้าให้ความช่วยเหลือทางการเงินเมื่อข้าพเจ้ามีความเดือดร้อน					
27	ครอบครัวของข้าพเจ้าจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้จำเป็นที่เป็นประโยชน์แก่ข้าพเจ้า					
28	ครอบครัวของข้าพเจ้าดูแลช่วยเหลือข้าพเจ้าเมื่อเจ็บป่วยหรือมีปัญหาทางสุขภาพ					
29	ครูให้ความช่วยเหลือด้านอุปกรณ์การเรียนแก่ข้าพเจ้าเพื่อประโยชน์ในการเรียน.....					
30	เพื่อนให้สิ่งของจำเป็นแก่ข้าพเจ้าเมื่อข้าพเจ้าเดือดร้อน.....					

ฉบับที่ 4 แบบสอบถามวัดการกำหนดเป้าหมายในอนาคต

ชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตนเองมากที่สุด โดยการตอบพิจารณาดังนี้

จริงมากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรงกับลักษณะ อุปนิสัย/พฤติกรรมของนักเรียน <u>มากที่สุด</u>
จริงมาก	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรงกับลักษณะ อุปนิสัย/พฤติกรรมของนักเรียน <u>มาก</u>
จริงปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรงกับลักษณะ อุปนิสัย/พฤติกรรมของนักเรียน <u>ปานกลาง</u>
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรงกับลักษณะ อุปนิสัย/พฤติกรรมของนักเรียน <u>น้อย</u>
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรงกับลักษณะ อุปนิสัย/พฤติกรรมของนักเรียน <u>น้อยที่สุด</u>

ข้อที่	ข้อความ	จริง น้อยที่สุด	จริง น้อย	จริง ปานกลาง	จริง มาก	จริง มากที่สุด
		1	2	3	4	5
1	ข้าพเจ้าต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเอง.....					
2	ข้าพเจ้าจะทำตามแผนเกี่ยวกับอนาคตที่ผู้ปกครองกำหนดให้.....					
3	ขณะนี้ข้าพเจ้ายังไม่คิดเกี่ยวกับอาชีพที่จำทำ.....					
4	ข้าพเจ้าคิดว่าไม่จำเป็นต้องมีเป้าหมายในอนาคตเพราะทุกอย่างขึ้นอยู่กับดวง.....					
5	ข้าพเจ้าคิดว่าการวางแผนเกี่ยวกับอาชีพในอนาคต เป็นการเสียเวลา.....					
6	ข้าพเจ้าต้องการทำงานที่มีเวลาให้กับครอบครัว เพื่อให้ครอบครัวอบอุ่น.....					
7	ข้าพเจ้าหาความรู้อยู่เสมอเพื่อความก้าวหน้าในอนาคต.....					
8	ข้าพเจ้าศึกษารายละเอียดของสิ่งที่ต้องการเรียนเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถเรียนได้สำเร็จ.....					
9	ข้าพเจ้าคิดว่าจะเลือกเรียนตามเพื่อน.....					
10	ข้าพเจ้าตั้งใจที่จะประกอบอาชีพที่ข้าพเจ้าชอบทำมากที่สุด....					

ข้อที่	ข้อความ	จริง น้อยที่สุด	จริง น้อย	จริง ปานกลาง	จริง มาก	จริง มากที่สุด
		1	2	3	4	5
11	ข้าพเจ้ามีการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาด้วยตนเอง.....					
12	ข้าพเจ้าตั้งใจทำงานที่อาจารย์มอบหมายอย่างเต็มที่เพื่อให้ ผลงานออกมาที่สุด.....					
13	ข้าพเจ้ามีการวางแผนชีวิตในอนาคต.....					
14	ข้าพเจ้าต้องการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับงานหลายๆ อาชีพ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการเลือกอาชีพในอนาคต.....					
15	ข้าพเจ้าต้องการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพใน อนาคต.....					
16	ข้าพเจ้าต้องการเรียนสูงๆ เพื่อให้มีงานทำที่ดีในอนาคต.....					
17	ข้าพเจ้าต้องการทำกิจกรรมที่มีความหลากหลายเพื่อเพิ่ม ประสบการณ์ให้กับตนเอง.....					
18	ข้าพเจ้าคิดว่าการวางแผนเรื่องการเรียนรู้เป็นสิ่งไม่จำเป็น.....					
19	ข้าพเจ้าต้องการทำงานที่ถนัด เพื่อให้งานออกมาดี.....					
20	ข้าพเจ้าหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับอาชีพที่สนใจ.....					

ฉบับที่ 5 แบบสอบถามวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตนเองมากที่สุด โดยการตอบพิจารณาดังนี้

จริงมากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรงกับลักษณะพฤติกรรม ของนักเรียนมากที่สุด
จริงมาก	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรงกับลักษณะพฤติกรรม ของนักเรียนมาก
จริงปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรงกับลักษณะพฤติกรรม ของนักเรียนมากปานกลาง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรงกับลักษณะพฤติกรรม ของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรงกับลักษณะพฤติกรรม ของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง น้อยที่สุด	จริง น้อย	จริง ปานกลาง	จริง มาก	จริง มากที่สุด
		1	2	3	4	5
1	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณเจ้าเป็นคนมีคุณค่าเหมือนกับคนอื่น.....					
2	ข้าพเจ้ารู้สึกยอมแพ้ต่อสิ่งต่างๆ ได้ง่าย.....					
3	อาจารย์ยอมรับความสามารถทางการเรียนของข้าพเจ้า.....					
4	อาจารย์เปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่.....					
5	เมื่อเพื่อนมีปัญหาจะมาขอคำปรึกษาจากข้าพเจ้า.....					
6	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองสามารถเป็นผู้นำผู้อื่น.....					
7	ข้าพเจ้าจะได้รับคำชมเชยจากผู้ปกครองเมื่อทำความดี.....					
8	ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจในสภาพความเป็นอยู่ของตนเอง.....					
9	ผู้ปกครองเชื่อมั่นว่าข้าพเจ้าสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ บุคคลในครอบครัวได้.....					
10	ผู้ปกครองยอมรับความสามารถในการตัดสินใจของข้าพเจ้า.....					
11	ถ้าข้าพเจ้ารับผิดชอบงานใดแล้วเพื่อนจะให้ความไว้วางใจ.....					
12	อาจารย์สนับสนุนให้ข้าพเจ้าแสดงความสามารถที่มีอยู่อย่าง เต็มที่.....					

ข้อที่	ข้อความ	จริง น้อยที่สุด	จริง น้อย	จริง ปานกลาง	จริง มาก	จริง มากที่สุด
		1	2	3	4	5
13	ผู้ปกครองให้การสนับสนุนในกิจกรรมที่ข้าพเจ้าให้ความสนใจ.....					
14	ถึงข้าพเจ้าจะผิดหวังกับผลการเรียนแต่ยังได้รับกำลังใจจากครอบครัว.....					
15	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าจะสามารถทำให้ผู้อื่นยอมรับฟังความคิดเห็นของตนเองได้.....					
16	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าจะตนเองสามารถเป็นที่พึ่งของผู้อื่นได้.....					
17	อาจารย์มอบหมายให้ข้าพเจ้าทำงานในตำแหน่งที่สำคัญๆ.....					
18	อาจารย์ยอมรับฟังข้อโต้แย้งของข้าพเจ้า.....					
19	ผู้ปกครองไม่ยอมรับการตัดสินใจของข้าพเจ้า เพราะเกรงจะเกิดข้อผิดพลาด.....					
20	ก่อนที่คนในบ้านจะทำกิจกรรมใดจะถามความคิดเห็นจากข้าพเจ้าก่อน.....					
21	งานที่ข้าพเจ้าทำส่งได้รับคำชมจากอาจารย์.....					
22	ผู้ปกครองจะยินดีกับข้าพเจ้าที่ทำงานได้ตามเป้าหมาย.....					
23	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญต่อผู้อื่น.....					
24	ข้าพเจ้าได้รับการเลือกจากเพื่อนให้เป็นผู้นำกลุ่ม.....					
25	การทำรายงานกลุ่มเพื่อนจะให้ข้าพเจ้าเป็นผู้เสนอรายงาน..					
26	อาจารย์ชื่นชมในความขยันหมั่นเพียรของข้าพเจ้า.....					
27	การแต่งกายของข้าพเจ้าเป็นที่ยอมรับของอาจารย์.....					
28	ถึงข้าพเจ้าจะปฏิบัติตนดีแต่ก็ยังไม่เป็นที่พอใจของผู้ปกครอง.....					
29	ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจในผลงานต่างๆที่ได้กระทำ.....					
30	ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อหน่ายตนเอง.....					

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

1. อาจารย์ ดร.สุวพร เข้มแข็ง	ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ ดร.พาสณา จุลรัตน์	ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ มณฑิรา จารุเพ็ง	ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. อาจารย์กัณทิมา รัชฎาวรรณพงษ์	โรงเรียนสมุทรปราการ เขตพื้นที่การศึกษาที่ 1
5. นางสาวอารี วัชรโสติกุล	งานบริการการศึกษา
คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ภาคผนวก ค
ผลการวิเคราะห์ข้อความรายชื่อ

ตาราง 8 ค่าความสอดคล้องของแบบสอบถามวัดความเข้มแข็งในการมองโลก

ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก	ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก
1	1.00	คัดเลือกไว้	28	0.60	คัดเลือกไว้
2	1.00	คัดเลือกไว้	29	1.00	คัดเลือกไว้
3	0.60	ตัดทิ้ง	30	0.40	ตัดทิ้ง
4	1.00	คัดเลือกไว้	31	0.80	ตัดทิ้ง
5	1.00	คัดเลือกไว้	32	1.00	คัดเลือกไว้
6	1.00	คัดเลือกไว้	33	1.00	คัดเลือกไว้
7	1.00	คัดเลือกไว้	34	1.00	คัดเลือกไว้
8	1.00	คัดเลือกไว้	35	1.00	คัดเลือกไว้
9	0.60	คัดเลือกไว้	36	1.00	ตัดทิ้ง
10	0.60	คัดเลือกไว้	37	1.00	ตัดทิ้ง
11	0.20	ตัดทิ้ง	38	1.00	คัดเลือกไว้
12	0.60	คัดเลือกไว้	39	1.00	คัดเลือกไว้
13	1.00	คัดเลือกไว้	40	1.00	คัดเลือกไว้
14	1.00	คัดเลือกไว้	41	1.00	ตัดทิ้ง
15	0.40	ตัดทิ้ง	42	1.00	คัดเลือกไว้
16	1.00	คัดเลือกไว้	43	1.00	คัดเลือกไว้
17	1.00	คัดเลือกไว้	44	1.00	ตัดทิ้ง
18	0.80	คัดเลือกไว้	45	1.00	ตัดทิ้ง
19	1.00	คัดเลือกไว้	46	1.00	คัดเลือกไว้
20	1.00	คัดเลือกไว้	47	0.60	ตัดทิ้ง
21	1.00	ตัดทิ้ง	48	1.00	คัดเลือกไว้
22	0.60	คัดเลือกไว้	49	1.00	คัดเลือกไว้
23	0.60	คัดเลือกไว้	50	1.00	คัดเลือกไว้
24	1.00	คัดเลือกไว้			
25	1.00	คัดเลือกไว้			
26	1.00	ตัดทิ้ง			
27	1.00	คัดเลือกไว้			

ตาราง 9 ค่าความสอดคล้องของแบบสอบถามวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ

ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก	ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก
1	1.00	ตัดทิ้ง	28	1.00	คัดเลือกไว้
2	1.00	คัดเลือกไว้	29	1.00	คัดเลือกไว้
3	1.00	ตัดทิ้ง	30	1.00	คัดเลือกไว้
4	1.00	คัดเลือกไว้	31	1.00	ตัดทิ้ง
5	1.00	ตัดทิ้ง	32	1.00	ตัดทิ้ง
6	1.00	คัดเลือกไว้	33	0.80	ตัดทิ้ง
7	1.00	ตัดทิ้ง	34	1.00	ตัดทิ้ง
8	0.80	คัดเลือกไว้	35	1.00	คัดเลือกไว้
9	1.00	คัดเลือกไว้	36	1.00	คัดเลือกไว้
10	1.00	คัดเลือกไว้	37	1.00	คัดเลือกไว้
11	1.00	คัดเลือกไว้	38	1.00	ตัดทิ้ง
12	1.00	คัดเลือกไว้	39	1.00	ตัดทิ้ง
13	1.00	คัดเลือกไว้	40	1.00	คัดเลือกไว้
14	1.00	คัดเลือกไว้	41	1.00	ตัดทิ้ง
15	1.00	ตัดทิ้ง	42	0.80	คัดเลือกไว้
16	0.80	ตัดทิ้ง	43	1.00	คัดเลือกไว้
17	1.00	คัดเลือกไว้	44	1.00	คัดเลือกไว้
18	1.00	ตัดทิ้ง	45	1.00	คัดเลือกไว้
19	1.00	คัดเลือกไว้	46	1.00	คัดเลือกไว้
20	1.00	คัดเลือกไว้	47	1.00	ตัดทิ้ง
21	1.00	คัดเลือกไว้	48	1.00	คัดเลือกไว้
22	1.00	คัดเลือกไว้	49	0.60	ตัดทิ้ง
23	1.00	ตัดทิ้ง	50	0.80	คัดเลือกไว้
24	1.00	ตัดทิ้ง	51	0.80	คัดเลือกไว้
25	1.00	คัดเลือกไว้	52	1.00	คัดเลือกไว้
26	1.00	ตัดทิ้ง	53	1.00	ตัดทิ้ง
27	1.00	คัดเลือกไว้	54	0.80	ตัดทิ้ง

ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก	ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก
55	1.00	คัดเลือกไว้	68	1.00	ตัดทิ้ง
56	1.00	คัดเลือกไว้	69	1.00	คัดเลือกไว้
57	1.00	คัดเลือกไว้	70	1.00	คัดเลือกไว้
58	1.00	ตัดทิ้ง	71	0.80	คัดเลือกไว้
59	1.00	คัดเลือกไว้	72	1.00	คัดเลือกไว้
60	0.80	คัดเลือกไว้	73	1.00	คัดเลือกไว้
61	1.00	คัดเลือกไว้	74	1.00	ตัดทิ้ง
62	1.00	ตัดทิ้ง	75	1.00	ตัดทิ้ง
63	1.00	ตัดทิ้ง	76	1.00	ตัดทิ้ง
64	1.00	คัดเลือกไว้	77	1.00	ตัดทิ้ง
65	1.00	คัดเลือกไว้	78	1.00	คัดเลือกไว้
66	0.80	คัดเลือกไว้	79	1.00	ตัดทิ้ง
67	1.00	คัดเลือกไว้	80	1.00	คัดเลือกไว้

ตาราง 10 ค่าความสอดคล้องของแบบสอบถามวัดการสนับสนุนจากสังคม

ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก	ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก
1	1.00	คัดเลือกไว้	19	1.00	คัดเลือกไว้
2	1.00	คัดเลือกไว้	20	1.00	ตัดทิ้ง
3	1.00	คัดเลือกไว้	21	1.00	คัดเลือกไว้
4	1.00	คัดเลือกไว้	22	1.00	คัดเลือกไว้
5	1.00	คัดเลือกไว้	23	1.00	คัดเลือกไว้
6	1.00	ตัดทิ้ง	24	0.80	คัดเลือกไว้
7	1.00	ตัดทิ้ง	25	1.00	คัดเลือกไว้
8	1.00	คัดเลือกไว้	26	0.80	คัดเลือกไว้
9	1.00	คัดเลือกไว้	27	1.00	คัดเลือกไว้
10	1.00	คัดเลือกไว้	28	1.00	ตัดทิ้ง
11	1.00	คัดเลือกไว้	29	0.80	คัดเลือกไว้
12	1.00	คัดเลือกไว้	30	1.00	คัดเลือกไว้
13	1.00	คัดเลือกไว้	31	1.00	คัดเลือกไว้
14	1.00	คัดเลือกไว้	32	1.00	คัดเลือกไว้
15	0.80	คัดเลือกไว้	33	0.80	คัดเลือกไว้
16	1.00	คัดเลือกไว้	34	1.00	คัดเลือกไว้
17	1.00	คัดเลือกไว้	35	1.00	คัดเลือกไว้
18	1.00	ตัดทิ้ง	36	1.00	ตัดทิ้ง

ตาราง 11 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบถามวัดความเข้มแข็งในการมองโลก

ข้อ	r	ผลการคัดเลือก	ข้อ	r	ผลการคัดเลือก
1	.4436	คัดเลือกไว้	28	.5402	คัดเลือกไว้
2	.4894	คัดเลือกไว้	29	.6052	คัดเลือกไว้
3	.3683	ตัดทิ้ง	30	.4499	ตัดทิ้ง
4	.4631	คัดเลือกไว้	31	.4240	ตัดทิ้ง
5	.4109	คัดเลือกไว้	32	.6034	คัดเลือกไว้
6	.3704	คัดเลือกไว้	33	.6052	คัดเลือกไว้
7	.5069	คัดเลือกไว้	34	.4992	คัดเลือกไว้
8	.4547	คัดเลือกไว้	35	.6112	คัดเลือกไว้
9	.4707	คัดเลือกไว้	36	.4313	ตัดทิ้ง
10	.6511	คัดเลือกไว้	37	.3598	ตัดทิ้ง
11	.5059	คัดเลือกไว้	38	.4807	คัดเลือกไว้
12	.5376	คัดเลือกไว้	39	.4806	คัดเลือกไว้
13	.6562	คัดเลือกไว้	40	.5015	คัดเลือกไว้
14	.6027	คัดเลือกไว้	41	.4511	ตัดทิ้ง
15	.5784	คัดเลือกไว้	42	.5522	คัดเลือกไว้
16	.5275	คัดเลือกไว้	43	.5783	คัดเลือกไว้
17	.6019	คัดเลือกไว้	44	.4851	ตัดทิ้ง
18	.5506	คัดเลือกไว้	45	.4642	ตัดทิ้ง
19	.5307	คัดเลือกไว้	46	.5087	คัดเลือกไว้
20	.3692	คัดเลือกไว้	47	.4386	ตัดทิ้ง
21	.3658	ตัดทิ้ง			
22	.5706	คัดเลือกไว้			
23	.4397	คัดเลือกไว้			
24	.5680	คัดเลือกไว้			
25	.5805	คัดเลือกไว้			
26	.0715	ตัดทิ้ง			
27	.4496	คัดเลือกไว้			

ตาราง 12 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบถามวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ

ข้อ	r	ผลการคัดเลือก	ข้อ	r	ผลการคัดเลือก
1	.2755	ตัดทิ้ง	28	.2943	คัดเลือกไว้
2	.4014	คัดเลือกไว้	29	.4904	คัดเลือกไว้
3	.1804	ตัดทิ้ง	30	.3884	คัดเลือกไว้
4	.3236	คัดเลือกไว้	31	.2108	ตัดทิ้ง
5	.2518	ตัดทิ้ง	32	.2915	ตัดทิ้ง
6	.4178	คัดเลือกไว้	33	.1880	ตัดทิ้ง
7	.1779	ตัดทิ้ง	34	.0780	ตัดทิ้ง
8	.3430	คัดเลือกไว้	35	.5087	คัดเลือกไว้
9	.3690	คัดเลือกไว้	36	.5059	คัดเลือกไว้
10	.3323	คัดเลือกไว้	37	.4835	คัดเลือกไว้
11	.3360	คัดเลือกไว้	38	.2531	ตัดทิ้ง
12	.2864	คัดเลือกไว้	39	.2375	ตัดทิ้ง
13	.3861	คัดเลือกไว้	40	.4194	คัดเลือกไว้
14	.3010	คัดเลือกไว้	41	.3087	ตัดทิ้ง
15	.2742	ตัดทิ้ง	42	.4429	คัดเลือกไว้
16	.2558	ตัดทิ้ง	43	.3554	คัดเลือกไว้
17	.3264	คัดเลือกไว้	44	.3631	คัดเลือกไว้
18	.2642	ตัดทิ้ง	45	.3484	คัดเลือกไว้
19	.3703	คัดเลือกไว้	46	.3991	คัดเลือกไว้
20	.4014	คัดเลือกไว้	47	.3322	ตัดทิ้ง
21	.3784	คัดเลือกไว้	48	.4106	คัดเลือกไว้
22	.4103	คัดเลือกไว้	49	.2203	ตัดทิ้ง
23	.2036	ตัดทิ้ง	50	.4118	คัดเลือกไว้
24	.2922	ตัดทิ้ง	51	.2710	คัดเลือกไว้
25	.3842	คัดเลือกไว้	52	.3683	คัดเลือกไว้
26	.2067	ตัดทิ้ง	53	.0878	ตัดทิ้ง
27	.3884	คัดเลือกไว้	54	.2531	ตัดทิ้ง

ข้อ	r	ผลการคัดเลือก	ข้อ	r	ผลการคัดเลือก
55	.3507	คัดเลือกไว้	68	.2397	ตัดทิ้ง
56	.3172	คัดเลือกไว้	69	.3048	คัดเลือกไว้
57	.3521	คัดเลือกไว้	70	.3468	คัดเลือกไว้
58	.2347	ตัดทิ้ง	71	.4904	คัดเลือกไว้
59	.3324	คัดเลือกไว้	72	.3423	คัดเลือกไว้
60	.3996	คัดเลือกไว้	73	.3173	คัดเลือกไว้
61	.2870	คัดเลือกไว้	74	.2404	ตัดทิ้ง
62	.1090	ตัดทิ้ง	75	.0725	ตัดทิ้ง
63	.1931	ตัดทิ้ง	76	.1293	ตัดทิ้ง
64	.3146	คัดเลือกไว้	77	.2204	ตัดทิ้ง
65	.3208	คัดเลือกไว้	78	.4077	คัดเลือกไว้
66	.3152	คัดเลือกไว้	79	.2931	ตัดทิ้ง
67	.3592	คัดเลือกไว้	80	.3991	คัดเลือกไว้

ตาราง 13 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบถามวัดการสนับสนุนจากสังคม

ข้อ	r	ผลการคัดเลือก	ข้อ	r	ผลการคัดเลือก
1	.4242	คัดเลือกไว้	19	.6576	คัดเลือกไว้
2	.5637	คัดเลือกไว้	20	.4291	ตัดทิ้ง
3	.6127	คัดเลือกไว้	21	.4743	คัดเลือกไว้
4	.5277	คัดเลือกไว้	22	.5227	คัดเลือกไว้
5	.5139	คัดเลือกไว้	23	.4828	คัดเลือกไว้
6	.3458	ตัดทิ้ง	24	.5549	คัดเลือกไว้
7	.4117	ตัดทิ้ง	25	.4971	คัดเลือกไว้
8	.4903	คัดเลือกไว้	26	.6240	คัดเลือกไว้
9	.5157	คัดเลือกไว้	27	.2854	คัดเลือกไว้
10	.6170	คัดเลือกไว้	28	.2409	ตัดทิ้ง
11	.5343	คัดเลือกไว้	29	.5124	คัดเลือกไว้
12	.4928	คัดเลือกไว้	30	.5094	คัดเลือกไว้
13	.4988	คัดเลือกไว้	31	.5949	คัดเลือกไว้
14	.5758	คัดเลือกไว้	32	.5416	คัดเลือกไว้
15	.4776	คัดเลือกไว้	33	.5790	คัดเลือกไว้
16	.5519	คัดเลือกไว้	34	.3348	คัดเลือกไว้
17	.5893	คัดเลือกไว้	35	.4971	คัดเลือกไว้
18	.3722	ตัดทิ้ง	36	.2810	ตัดทิ้ง

ภาคผนวก ง

ผลวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรล (ก่อนปรับแก้)

DATE: 1/ 8/2007
TIME: 17:23

L I S R E L 8.72

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by
Scientific Software International, Inc.
7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100
Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.
Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140
Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005
Use of this program is subject to the terms specified in the
Universal Copyright Convention.
Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file G:\testupdate\data.spj:

```
analysis of open
Observed Variables
EXTRO CONTROL STABLE NEGO OPEN GOAL11 GOAL12 SELF11 SELF12
EMO DATA RESO CAUS CON VALUE
Covariance Matrix from file 'G:\testupdate\data.cov'
Sample Size = 416
Latent Variables  per1 per2 per3 per4 per5 goal self support sense
Relationships
EXTRO = 1*per1
CONTROL = 1*per2
STABLE = 1*per3
NEGO = 1*per4
OPEN = 1*per5
GOAL11 = goal
GOAL12 = 1*goal
SELF11 = self
SELF12 = 1*self
EMO = 1*support
DATA = support
RESO = support
CAUS = sense
CON = 1*sense
VALUE = sense
set the error variance of EXTRO to 0.00
set the error variance of CONTROL to 0.00
set the error variance of STABLE to 0.00
set the error variance of NEGO to 0.00
set the error variance of OPEN to 0.00
sense = per1 per2 per3 per4 per5 goal self support
self = per1 per2 per3 per4 per5 goal support
goal = per1 per2 per3 per4 per5
support = per1 per2 per3 per4 per5
Path Diagram
lisrel output: me=ml mi sc ef ad=off
```

End of Problem

analysis of open

Covariance Matrix

DATA	GOAL11	GOAL12	SELF11	SELF12	EMO	
-	-----	-----	-----	-----	-----	-----
-						
GOAL11	0.34					
GOAL12	0.26	0.34				
SELF11	0.23	0.22	0.38			
SELF12	0.17	0.17	0.26	0.26		
EMO	0.17	0.15	0.21	0.15	0.29	
DATA	0.16	0.16	0.20	0.16	0.19	
0.27						
RESO	0.16	0.15	0.19	0.14	0.20	
0.20						
CAUS	0.15	0.14	0.17	0.14	0.13	
0.11						
CON	0.17	0.16	0.19	0.14	0.14	
0.13						
VALUE	0.20	0.18	0.20	0.16	0.18	
0.16						
EXTR0	0.05	0.05	0.09	0.10	0.05	
0.05						
CONTROL	0.02	0.03	0.04	0.04	0.01	
0.02						
STABLE	-0.02	-0.02	-0.02	-0.01	-0.05	-
0.03						
NEGO	0.03	0.03	0.05	0.06	0.01	
0.02						
OPEN	0.05	0.06	0.06	0.06	0.03	
0.02						

Covariance Matrix

CONTROL	RESO	CAUS	CON	VALUE	EXTR0	
-	-----	-----	-----	-----	-----	-----
-						
RESO	0.29					
CAUS	0.10	0.28				
CON	0.11	0.22	0.32			
VALUE	0.14	0.22	0.25	0.36		
EXTR0	0.04	0.06	0.09	0.08	0.26	
CONTROL	0.00	0.03	0.05	0.03	0.08	
0.16						
STABLE	-0.05	-0.04	-0.03	-0.04	0.05	
0.09						
NEGO	0.01	0.04	0.05	0.04	0.07	
0.07						
OPEN	0.02	0.06	0.07	0.07	0.06	
0.06						

Covariance Matrix

	STABLE	NEGO	OPEN
STABLE	0.38		
NEGO	0.10	0.19	
OPEN	0.06	0.08	0.17

analysis of open
Parameter Specifications

LAMBDA-Y

	goal	self	support	sense
GOAL11	1	0	0	0
GOAL12	0	0	0	0
SELF11	0	2	0	0
SELF12	0	0	0	0
EMO	0	0	0	0
DATA	0	0	3	0
RES0	0	0	4	0
CAUS	0	0	0	5
CON	0	0	0	0
VALUE	0	0	0	6

BETA

	goal	self	support	sense
goal	0	0	0	0
self	7	0	8	0
support	0	0	0	0
sense	9	10	11	0

GAMMA

	per1	per2	per3	per4	per5
goal	12	13	14	15	16
self	17	18	19	20	21
support	22	23	24	25	26
sense	27	28	29	30	31

PHI

	per1	per2	per3	per4	per5
per1	32				
per2	33	34			
per3	35	36	37		
per4	38	39	40	41	
per5	42	43	44	45	46

PSI

goal	self	support	sense
-----	-----	-----	-----
47	48	49	50

THETA-EPS

	GOAL11	GOAL12	SELF11	SELF12	EMO	
DATA	-----	-----	-----	-----	-----	-----
-						
56	51	52	53	54	55	

THETA-EPS

RES0	CAUS	CON	VALUE
-----	-----	-----	-----
57	58	59	60

analysis of open

Number of Iterations = 10

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-Y

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
GOAL11	1.04 (0.06) 16.64	- -	- -	- -
GOAL12	1.00	- -	- -	- -
SELF11	- -	1.27 (0.06) 22.97	- -	- -
SELF12	- -	1.00	- -	- -
EMO	- -	- -	1.00	- -
DATA	- -	- -	1.00 (0.05) 18.92	- -
RES0	- -	- -	1.01 (0.05) 18.43	- -

CAUS	- -	- -	- -	0.87 (0.05) 18.49
------	-----	-----	-----	-------------------------

CON	- -	- -	- -	1.00
-----	-----	-----	-----	------

VALUE	- -	- -	- -	1.04 (0.05) 20.15
-------	-----	-----	-----	-------------------------

LAMBDA-X

	per1	per2	per3	per4	per5
	-----	-----	-----	-----	-----
EXTRO	1.00	- -	- -	- -	- -
CONTROL	- -	1.00	- -	- -	- -
STABLE	- -	- -	1.00	- -	- -
NEGO	- -	- -	- -	1.00	- -
OPEN	- -	- -	- -	- -	1.00

BETA

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
goal	- -	- -	- -	- -
self	0.36 (0.04) 9.92	- -	0.49 (0.04) 11.51	- -
support	- -	- -	- -	- -
sense	0.34 (0.06) 5.70	0.19 (0.10) 1.90	0.24 (0.07) 3.36	- -

GAMMA

	per1	per2	per3	per4	per5
	-----	-----	-----	-----	-----
goal	0.13 (0.05) 2.46	0.04 (0.08) 0.47	-0.14 (0.05) -3.12	0.06 (0.07) 0.84	0.27 (0.07) 3.85
self	0.12 (0.03) 3.60	0.02 (0.04) 0.34	0.00 (0.03) -0.17	0.09 (0.04) 2.36	0.05 (0.04) 1.11

support	0.18 (0.05) 3.73	-0.02 (0.07) -0.27	-0.18 (0.04) -4.37	0.06 (0.06) 0.97	0.12 (0.06) 1.87
sense	0.09 (0.04) 2.24	0.09 (0.06) 1.66	-0.12 (0.03) -3.49	0.03 (0.05) 0.51	0.16 (0.05) 3.03

Covariance Matrix of ETA and KSI

	goal	self	support	sense	per1	per2
goal	0.25					
self	0.11	0.17				
support	0.02	0.11	0.20			
sense	0.13	0.12	0.09	0.22		
per1	0.05	0.08	0.05	0.08	0.26	
per2	0.03	0.03	0.01	0.04	0.08	0.16
per3	-0.02	-0.01	-0.05	-0.04	0.05	0.09
per4	0.03	0.05	0.02	0.04	0.07	0.07
per5	0.05	0.05	0.02	0.07	0.06	0.06

Covariance Matrix of ETA and KSI

	per3	per4	per5
per3	0.38		
per4	0.10	0.19	
per5	0.06	0.08	0.17

PHI

	per1	per2	per3	per4	per5
per1	0.26 (0.02) 14.40				
per2	0.08 (0.01) 7.13	0.16 (0.01) 14.40			
per3	0.05 (0.02) 3.40	0.09 (0.01) 6.84	0.38 (0.03) 14.40		
per4	0.07 (0.01) 6.40	0.07 (0.01) 8.01	0.10 (0.01) 6.92	0.19 (0.01) 14.40	
per5	0.06 (0.01) 6.06	0.06 (0.01) 7.45	0.06 (0.01) 4.98	0.08 (0.01) 7.97	0.17 (0.01) 14.40

PSI

Note: This matrix is diagonal.

goal	self	support	sense
-----	-----	-----	-----
0.22	0.06	0.18	0.10
(0.02)	(0.01)	(0.02)	(0.01)
9.57	8.25	9.69	9.07

Squared Multiple Correlations for Structural Equations

goal	self	support	sense
-----	-----	-----	-----
0.11	0.67	0.10	0.53

Squared Multiple Correlations for Reduced Form

goal	self	support	sense
-----	-----	-----	-----
0.11	0.25	0.10	0.27

Reduced Form

	per1	per2	per3	per4	per5
	-----	-----	-----	-----	-----
goal	0.13	0.04	-0.14	0.06	0.27
	(0.05)	(0.08)	(0.05)	(0.07)	(0.07)
	2.46	0.47	-3.12	0.84	3.85
self	0.26	0.02	-0.14	0.14	0.20
	(0.04)	(0.06)	(0.03)	(0.05)	(0.05)
	6.17	0.33	-4.19	2.78	3.83
support	0.18	-0.02	-0.18	0.06	0.12
	(0.05)	(0.07)	(0.04)	(0.06)	(0.06)
	3.73	-0.27	-4.37	0.97	1.87
sense	0.23	0.10	-0.24	0.09	0.32
	(0.05)	(0.06)	(0.04)	(0.06)	(0.06)
	4.93	1.59	-6.10	1.48	5.26

THETA-EPS

GOAL11	GOAL12	SELF11	SELF12	EMO	DATA
-----	-----	-----	-----	-----	-----
0.07	0.09	0.05	0.05	0.09	0.08
(0.01)	(0.01)	(0.01)	(0.01)	(0.01)	(0.01)
5.02	6.91	5.85	8.53	10.08	9.26

THETA-EPS

RESO	CAUS	CON	VALUE
-----	-----	-----	-----
0.09	0.10	0.07	0.09
(0.01)	(0.01)	(0.01)	(0.01)
10.10	11.31	8.84	9.60

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

GOAL11	GOAL12	SELF11	SELF12	EMO	DATA
-----	-----	-----	-----	-----	-----
0.80	0.73	0.84	0.76	0.68	0.72

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

RESO	CAUS	CON	VALUE
-----	-----	-----	-----
0.68	0.62	0.74	0.71

Squared Multiple Correlations for X - Variables

EXTRO	CONTROL	STABLE	NEGO	OPEN
-----	-----	-----	-----	-----
1.00	1.00	1.00	1.00	1.00

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 60
 Minimum Fit Function Chi-Square = 294.82 (P = 0.0)
 Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 266.90 (P = 0.0)
 Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 206.90
 90 Percent Confidence Interval for NCP = (159.98 ; 261.35)

Minimum Fit Function Value = 0.71
 Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.50
 90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.39 ; 0.63)
 Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.091
 90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.080 ; 0.10)
 P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.00

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.93
 90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.82 ; 1.06)
 ECVI for Saturated Model = 0.58
 ECVI for Independence Model = 17.26

Chi-Square for Independence Model with 105 Degrees of Freedom =
 7133.91

Independence AIC = 7163.91
 Model AIC = 386.90
 Saturated AIC = 240.00
 Independence CAIC = 7239.37
 Model CAIC = 688.74
 Saturated CAIC = 843.68

Normed Fit Index (NFI) = 0.96
 Non-Normed Fit Index (NNFI) = 0.94
 Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.55
 Comparative Fit Index (CFI) = 0.97
 Incremental Fit Index (IFI) = 0.97
 Relative Fit Index (RFI) = 0.93

Critical N (CN) = 125.41

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.041
 Standardized RMR = 0.14
 Goodness of Fit Index (GFI) = 0.92
 Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.84
 Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.46

analysis of open

Modification Indices and Expected Change

Modification Indices for LAMBDA-Y

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
GOAL11	- -	13.87	24.70	14.61
GOAL12	- -	12.09	12.03	0.95
SELF11	1.39	- -	2.83	0.14
SELF12	1.39	- -	2.83	0.14
EMO	10.19	4.59	- -	14.40
DATA	12.49	11.23	- -	6.25
RES0	4.21	0.01	- -	3.41
CAUS	0.43	0.15	0.89	- -
CON	1.96	3.29	5.43	- -
VALUE	4.10	2.23	10.47	- -

Expected Change for LAMBDA-Y

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
GOAL11	- -	0.30	0.23	0.30
GOAL12	- -	0.27	0.16	0.08
SELF11	0.06	- -	0.11	0.03
SELF12	-0.05	- -	-0.09	-0.02
EMO	0.12	0.14	- -	0.18
DATA	0.13	0.21	- -	0.11
RES0	0.08	-0.01	- -	-0.09
CAUS	-0.03	0.02	-0.05	- -
CON	-0.07	-0.12	-0.11	- -
VALUE	0.11	0.11	0.17	- -

Standardized Expected Change for LAMBDA-Y

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
GOAL11	- -	0.12	0.10	0.14
GOAL12	- -	0.11	0.07	0.04
SELF11	0.03	- -	0.05	0.01
SELF12	-0.02	- -	-0.04	-0.01

EMO	0.06	0.06	- -	0.08
DATA	0.06	0.09	- -	0.05
RES0	0.04	0.00	- -	-0.04
CAUS	-0.02	0.01	-0.02	- -
CON	-0.03	-0.05	-0.05	- -
VALUE	0.05	0.04	0.08	- -

Completely Standardized Expected Change for LAMBDA-Y

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
GOAL11	- -	0.21	0.17	0.24
GOAL12	- -	0.19	0.12	0.06
SELF11	0.05	- -	0.09	0.02
SELF12	-0.05	- -	-0.08	-0.02
EMO	0.11	0.11	- -	0.16
DATA	0.12	0.16	- -	0.10
RES0	0.07	-0.01	- -	-0.08
CAUS	-0.03	0.02	-0.04	- -
CON	-0.06	-0.09	-0.09	- -
VALUE	0.09	0.08	0.13	- -

No Non-Zero Modification Indices for LAMBDA-X

Modification Indices for BETA

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
goal	- -	146.41	146.41	146.41
self	- -	- -	- -	- -
support	146.41	146.41	- -	146.41
sense	- -	- -	- -	- -

Expected Change for BETA

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
goal	- -	1.58	0.78	2.34
self	- -	- -	- -	- -
support	0.62	1.71	- -	1.53
sense	- -	- -	- -	- -

Standardized Expected Change for BETA

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
goal	- -	7.73	3.52	10.18
self	- -	- -	- -	- -
support	2.82	9.39	- -	7.47
sense	- -	- -	- -	- -

No Non-Zero Modification Indices for GAMMA

No Non-Zero Modification Indices for PHI

Modification Indices for PSI

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
goal	- -			
self	- -	- -		
support	146.41	- -	- -	
sense	- -	- -	- -	- -

Expected Change for PSI

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
goal	- -			
self	- -	- -		
support	0.14	- -	- -	
sense	- -	- -	- -	- -

Standardized Expected Change for PSI

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
goal	- -			
self	- -	- -		
support	0.62	- -	- -	
sense	- -	- -	- -	- -

Modification Indices for THETA-EPS

	GOAL11	GOAL12	SELF11	SELF12	EMO	DATA
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
-						
GOAL11	- -					
GOAL12	- -	- -				
SELF11	2.38	0.25	- -			
SELF12	4.79	1.26	- -	- -		
EMO	4.00	0.93	4.84	6.28	- -	
DATA	0.47	7.99	1.91	5.46	7.34	- -
RES0	7.30	0.47	0.31	1.90	0.92	2.99
CAUS	0.69	0.52	0.14	2.18	0.31	1.22
CON	0.10	0.72	0.52	1.64	0.47	0.91
VALUE	4.72	0.11	0.32	0.26	5.48	0.34

Modification Indices for THETA-EPS

	RES0	CAUS	CON	VALUE
	-----	-----	-----	-----
RES0	- -			
CAUS	2.15	- -		
CON	4.29	4.79	- -	
VALUE	0.45	2.90	0.25	- -

Expected Change for THETA-EPS

DATA	GOAL11	GOAL12	SELF11	SELF12	EMO	
-	-----	-----	-----	-----	-----	-----
GOAL11	- -					
GOAL12	- -	- -				
SELF11	0.01	0.00	- -			
SELF12	-0.01	0.01	- -	- -		
EMO	0.01	-0.01	0.01	-0.01	- -	
DATA	0.00	0.02	-0.01	0.01	-0.03	-
-						
RES0	0.02	0.00	0.00	-0.01	0.01	
0.02 CAUS	-0.01	0.00	0.00	0.01	0.00	-
0.01 CON	0.00	-0.01	0.00	-0.01	0.00	
0.01 VALUE	0.01	0.00	0.00	0.00	0.01	
0.00						

Expected Change for THETA-EPS

	RES0	CAUS	CON	VALUE
	-----	-----	-----	-----
RES0	- -			
CAUS	-0.01	- -		
CON	-0.01	0.02	- -	
VALUE	0.00	-0.02	-0.01	- -

Completely Standardized Expected Change for THETA-EPS

	GOAL11	GOAL12	SELF11	SELF12	EMO	DATA
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
GOAL11	- -					
GOAL12	- -	- -				
SELF11	0.03	-0.01	- -			
SELF12	-0.04	0.02	- -	- -		
EMO	0.04	-0.02	0.04	-0.05	- -	
DATA	-0.01	0.06	-0.02	0.04	-0.10	- -
RES0	0.05	0.01	0.01	-0.03	0.03	0.06
CAUS	-0.02	-0.02	0.01	0.03	0.01	0.02
CON	-0.01	-0.02	0.01	-0.02	-0.01	0.02
VALUE	0.04	0.01	-0.01	-0.01	0.05	0.01

Completely Standardized Expected Change for THETA-EPS

	RES0	CAUS	CON	VALUE
	-----	-----	-----	-----
RES0	- -			
CAUS	-0.03	- -		
CON	-0.04	0.07	- -	
VALUE	0.01	-0.05	-0.02	- -

Modification Indices for THETA-DELTA-EPS

	GOAL11	GOAL12	SELF11	SELF12	EMO	DATA
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
EXTRO	1.25	0.28	10.67	10.67	0.08	0.31
CONTROL	0.02	0.08	0.01	0.01	0.63	2.51
STABLE	2.09	0.24	1.70	1.70	0.02	3.40
NEGO	0.01	0.32	5.62	5.62	2.18	0.02
OPEN	3.32	0.97	0.19	0.19	2.16	4.52

Modification Indices for THETA-DELTA-EPS

	RESO	CAUS	CON	VALUE
	-----	-----	-----	-----
EXTRO	0.07	1.42	4.58	1.31
CONTROL	1.17	0.19	5.05	3.71
STABLE	0.11	1.71	0.11	2.25
NEGO	0.85	0.09	0.07	0.00
OPEN	1.11	1.07	0.73	0.00

Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	GOAL11	GOAL12	SELF11	SELF12	EMO	DATA
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
-						
EXTRO	-0.01	0.00	-0.03	0.02	0.00	
CONTROL	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
STABLE	0.02	0.01	0.01	-0.01	0.00	
NEGO	0.00	0.00	-0.02	0.01	-0.01	
OPEN	-0.01	0.01	0.00	0.00	0.01	-

Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	RESO	CAUS	CON	VALUE
	-----	-----	-----	-----
EXTRO	0.00	-0.01	0.02	-0.01
CONTROL	-0.01	0.00	0.01	-0.01
STABLE	0.00	-0.01	0.00	0.01
NEGO	0.01	0.00	0.00	0.00
OPEN	-0.01	0.01	-0.01	0.00

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	GOAL11	GOAL12	SELF11	SELF12	EMO	DATA
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
EXTRO	-0.03	-0.02	-0.09	0.09	-0.01	0.02
CONTROL	0.00	0.01	0.00	0.00	-0.02	0.04
STABLE	0.04	0.01	0.04	-0.03	0.00	0.05
NEGO	0.00	-0.02	-0.06	0.06	-0.04	0.00
OPEN	-0.05	0.03	-0.01	0.01	0.04	0.06

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	RES0	CAUS	CON	VALUE
-----	-----	-----	-----	-----
EXTR0	-0.01	-0.04	0.06	-0.03
CONTROL	-0.03	-0.01	0.06	-0.05
STABLE	-0.01	-0.04	-0.01	0.04
NEGO	0.03	0.01	-0.01	0.00
OPEN	-0.03	0.03	-0.02	0.00

Modification Indices for THETA-DELTA

	EXTR0	CONTROL	STABLE	NEGO	OPEN
-----	-----	-----	-----	-----	-----
EXTR0	146.41				
CONTROL	146.41	146.40			
STABLE	146.41	146.41	146.41		
NEGO	146.41	146.41	146.41	146.41	
OPEN	146.41	146.40	146.41	146.41	146.41

Expected Change for THETA-DELTA

	EXTR0	CONTROL	STABLE	NEGO	OPEN
-----	-----	-----	-----	-----	-----
EXTR0	5.54				
CONTROL	34.44	-208.02			
STABLE	-2.74	-37.33	5.44		
NEGO	7.39	132.30	-7.35	40.09	
OPEN	2.07	-147.81	-2.09	5.92	4.21

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA

	EXTR0	CONTROL	STABLE	NEGO	OPEN
-----	-----	-----	-----	-----	-----
EXTR0	21.47				
CONTROL	170.48	-1316.24			
STABLE	-8.82	-153.31	14.51		
NEGO	33.19	759.90	-27.41	209.04	
OPEN	9.97	-911.56	-8.35	33.14	25.32

Maximum Modification Index is 146.41 for Element (3, 2) of THETA-DELTA analysis of open

Standardized Solution

LAMBDA-Y

	goal	self	support	sense
-----	-----	-----	-----	-----
GOAL11	0.52	- -	- -	- -
GOAL12	0.50	- -	- -	- -
SELF11	- -	0.52	- -	- -
SELF12	- -	0.41	- -	- -
EM0	- -	- -	0.44	- -
DATA	- -	- -	0.44	- -
RES0	- -	- -	0.45	- -

CAUS	-	-	-	-	0.40
CON	-	-	-	-	0.46
VALUE	-	-	-	-	0.48

LAMBDA-X

	per1	per2	per3	per4	per5
-----	-----	-----	-----	-----	-----
EXTR0	0.51	-	-	-	-
CONTROL	-	0.40	-	-	-
STABLE	-	-	0.61	-	-
NEGO	-	-	-	0.44	-
OPEN	-	-	-	-	0.41

BETA

	goal	self	support	sense
-----	-----	-----	-----	-----
goal	-	-	-	-
self	0.44	-	0.53	-
support	-	-	-	-
sense	0.36	0.16	0.23	-

GAMMA

	per1	per2	per3	per4	per5
-----	-----	-----	-----	-----	-----
goal	0.14	0.03	-0.17	0.05	0.23
self	0.15	0.01	-0.01	0.10	0.05
support	0.21	-0.02	-0.24	0.06	0.11
sense	0.10	0.08	-0.16	0.02	0.14

Correlation Matrix of ETA and KSI

	goal	self	support	sense	per1	per2
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
goal	1.00					
self	0.55	1.00				
support	0.09	0.62	1.00			
sense	0.55	0.62	0.44	1.00		
per1	0.21	0.40	0.21	0.35	1.00	
per2	0.13	0.21	0.04	0.22	0.37	1.00
per3	-0.07	-0.05	-0.17	-0.14	0.17	0.36
per4	0.14	0.28	0.08	0.21	0.33	0.43
per5	0.26	0.32	0.13	0.35	0.31	0.39

Correlation Matrix of ETA and KSI

	per3	per4	per5
-----	-----	-----	-----
per3	1.00		
per4	0.36	1.00	
per5	0.25	0.43	1.00

PSI

Note: This matrix is diagonal.

goal	self	support	sense
-----	-----	-----	-----
0.89	0.33	0.90	0.47

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

	per1	per2	per3	per4	per5
	-----	-----	-----	-----	-----
goal	0.14	0.03	-0.17	0.05	0.23
self	0.32	0.02	-0.21	0.15	0.20
support	0.21	-0.02	-0.24	0.06	0.11
sense	0.25	0.09	-0.31	0.08	0.28

analysis of open

Completely Standardized Solution

LAMBDA-Y

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
GOAL11	0.89	- -	- -	- -
GOAL12	0.85	- -	- -	- -
SELF11	- -	0.92	- -	- -
SELF12	- -	0.87	- -	- -
EMO	- -	- -	0.82	- -
DATA	- -	- -	0.85	- -
RES0	- -	- -	0.82	- -
CAUS	- -	- -	- -	0.79
CON	- -	- -	- -	0.86
VALUE	- -	- -	- -	0.84

LAMBDA-X

	per1	per2	per3	per4	per5
	-----	-----	-----	-----	-----
EXTRO	1.00	- -	- -	- -	- -
CONTROL	- -	1.00	- -	- -	- -
STABLE	- -	- -	1.00	- -	- -
NEGO	- -	- -	- -	1.00	- -
OPEN	- -	- -	- -	- -	1.00

BETA

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
goal	- -	- -	- -	- -
self	0.44	- -	0.53	- -
support	- -	- -	- -	- -
sense	0.36	0.16	0.23	- -

GAMMA

	per1	per2	per3	per4	per5
goal	0.14	0.03	-0.17	0.05	0.23
self	0.15	0.01	-0.01	0.10	0.05
support	0.21	-0.02	-0.24	0.06	0.11
sense	0.10	0.08	-0.16	0.02	0.14

Correlation Matrix of ETA and KSI

	goal	self	support	sense	per1	per2
goal	1.00					
self	0.55	1.00				
support	0.09	0.62	1.00			
sense	0.55	0.62	0.44	1.00		
per1	0.21	0.40	0.21	0.35	1.00	
per2	0.13	0.21	0.04	0.22	0.37	1.00
per3	-0.07	-0.05	-0.17	-0.14	0.17	0.36
per4	0.14	0.28	0.08	0.21	0.33	0.43
per5	0.26	0.32	0.13	0.35	0.31	0.39

Correlation Matrix of ETA and KSI

	per3	per4	per5
per3	1.00		
per4	0.36	1.00	
per5	0.25	0.43	1.00

PSI

Note: This matrix is diagonal.

goal	self	support	sense
0.89	0.33	0.90	0.47

THETA-EPS

GOAL11	GOAL12	SELF11	SELF12	EMO	DATA
0.20	0.27	0.16	0.24	0.32	0.28

THETA-EPS

RES0	CAUS	CON	VALUE
0.32	0.38	0.26	0.29

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

	per1	per2	per3	per4	per5
goal	0.14	0.03	-0.17	0.05	0.23
self	0.32	0.02	-0.21	0.15	0.20
support	0.21	-0.02	-0.24	0.06	0.11
sense	0.25	0.09	-0.31	0.08	0.28

analysis of open

Total and Indirect Effects

Total Effects of KSI on ETA

	per1	per2	per3	per4	per5
	-----	-----	-----	-----	-----
goal	0.13 (0.05) 2.46	0.04 (0.08) 0.47	-0.14 (0.05) -3.12	0.06 (0.07) 0.84	0.27 (0.07) 3.85
self	0.26 (0.04) 6.17	0.02 (0.06) 0.33	-0.14 (0.03) -4.19	0.14 (0.05) 2.78	0.20 (0.05) 3.83
support	0.18 (0.05) 3.73	-0.02 (0.07) -0.27	-0.18 (0.04) -4.37	0.06 (0.06) 0.97	0.12 (0.06) 1.87
sense	0.23 (0.05) 4.93	0.10 (0.06) 1.59	-0.24 (0.04) -6.10	0.09 (0.06) 1.48	0.32 (0.06) 5.26

Indirect Effects of KSI on ETA

	per1	per2	per3	per4	per5
	-----	-----	-----	-----	-----
goal	- -	- -	- -	- -	- -
self	0.14 (0.03) 4.29	0.00 (0.04) 0.09	-0.14 (0.03) -5.10	0.05 (0.04) 1.27	0.16 (0.04) 3.78
support	- -	- -	- -	- -	- -
sense	0.14 (0.03) 4.44	0.01 (0.04) 0.29	-0.12 (0.02) -4.71	0.06 (0.04) 1.70	0.16 (0.04) 4.21

Total Effects of ETA on ETA

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
goal	- -	- -	- -	- -
self	0.36 (0.04) 9.92	- -	0.49 (0.04) 11.51	- -
support	- -	- -	- -	- -
sense	0.40 (0.05) 8.81	0.19 (0.10) 1.90	0.33 (0.05) 6.68	- -

Largest Eigenvalue of B*B' (Stability Index) is 0.544

Indirect Effects of ETA on ETA

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
goal	- -	- -	- -	- -
self	- -	- -	- -	- -
support	- -	- -	- -	- -
sense	0.07 (0.04) 1.89	- -	0.09 (0.05) 1.89	- -

Total Effects of ETA on Y

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
GOAL11	1.04 (0.06) 16.64	- -	- -	- -
GOAL12	1.00	- -	- -	- -
SELF11	0.46 (0.05) 10.15	1.27 (0.06) 22.97	0.62 (0.05) 11.88	- -
SELF12	0.36 (0.04) 9.92	1.00	0.49 (0.04) 11.51	- -
EMO	- -	- -	1.00	- -
DATA	- -	- -	1.00 (0.05) 18.92	- -
RES0	- -	- -	1.01 (0.05) 18.43	- -
CAUS	0.35 (0.04) 8.57	0.16 (0.09) 1.90	0.29 (0.04) 6.57	0.87 (0.05) 18.49
CON	0.40 (0.05) 8.81	0.19 (0.10) 1.90	0.33 (0.05) 6.68	1.00
VALUE	0.42 (0.05) 8.76	0.19 (0.10) 1.90	0.34 (0.05) 6.65	1.04 (0.05) 20.15

Indirect Effects of ETA on Y

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
GOAL11	- -	- -	- -	- -
GOAL12	- -	- -	- -	- -
SELF11	0.46 (0.05) 10.15	- -	0.62 (0.05) 11.88	- -
SELF12	0.36 (0.04) 9.92	- -	0.49 (0.04) 11.51	- -
EMO	- -	- -	- -	- -
DATA	- -	- -	- -	- -
RES0	- -	- -	- -	- -
CAUS	0.35 (0.04) 8.57	0.16 (0.09) 1.90	0.29 (0.04) 6.57	- -
CON	0.40 (0.05) 8.81	0.19 (0.10) 1.90	0.33 (0.05) 6.68	- -
VALUE	0.42 (0.05) 8.76	0.19 (0.10) 1.90	0.34 (0.05) 6.65	- -

Total Effects of KSI on Y

	per1	per2	per3	per4	per5
	-----	-----	-----	-----	-----
GOAL11	0.14 (0.06) 2.47	0.04 (0.08) 0.47	-0.15 (0.05) -3.13	0.06 (0.07) 0.84	0.29 (0.07) 3.87
GOAL12	0.13 (0.05) 2.46	0.04 (0.08) 0.47	-0.14 (0.05) -3.12	0.06 (0.07) 0.84	0.27 (0.07) 3.85
SELF11	0.33 (0.05) 6.22	0.02 (0.07) 0.33	-0.18 (0.04) -4.21	0.18 (0.07) 2.79	0.26 (0.07) 3.84
SELF12	0.26 (0.04) 6.17	0.02 (0.06) 0.33	-0.14 (0.03) -4.19	0.14 (0.05) 2.78	0.20 (0.05) 3.83

EMO	0.18 (0.05) 3.73	-0.02 (0.07) -0.27	-0.18 (0.04) -4.37	0.06 (0.06) 0.97	0.12 (0.06) 1.87
DATA	0.18 (0.05) 3.73	-0.02 (0.07) -0.27	-0.18 (0.04) -4.38	0.06 (0.06) 0.97	0.12 (0.06) 1.87
RESO	0.18 (0.05) 3.73	-0.02 (0.07) -0.27	-0.18 (0.04) -4.37	0.06 (0.06) 0.97	0.12 (0.06) 1.87
CAUS	0.20 (0.04) 4.89	0.09 (0.06) 1.59	-0.21 (0.03) -6.01	0.08 (0.05) 1.47	0.28 (0.05) 5.21
CON	0.23 (0.05) 4.93	0.10 (0.06) 1.59	-0.24 (0.04) -6.10	0.09 (0.06) 1.48	0.32 (0.06) 5.26
VALUE	0.24 (0.05) 4.92	0.11 (0.07) 1.59	-0.25 (0.04) -6.08	0.09 (0.06) 1.48	0.33 (0.06) 5.25

analysis of open

Standardized Total and Indirect Effects

Standardized Total Effects of KSI on ETA

	per1	per2	per3	per4	per5
goal	0.14	0.03	-0.17	0.05	0.23
self	0.32	0.02	-0.21	0.15	0.20
support	0.21	-0.02	-0.24	0.06	0.11
sense	0.25	0.09	-0.31	0.08	0.28

Standardized Indirect Effects of KSI on ETA

	per1	per2	per3	per4	per5
goal	- -	- -	- -	- -	- -
self	0.17	0.00	-0.21	0.05	0.16
support	- -	- -	- -	- -	- -
sense	0.15	0.01	-0.15	0.06	0.14

Standardized Total Effects of ETA on ETA

	goal	self	support	sense
goal	- -	- -	- -	- -
self	0.44	- -	0.53	- -
support	- -	- -	- -	- -
sense	0.43	0.16	0.32	- -

Standardized Indirect Effects of ETA on ETA

	goal	self	support	sense
goal	- -	- -	- -	- -
self	- -	- -	- -	- -
support	- -	- -	- -	- -
sense	0.07	- -	0.09	- -

Standardized Total Effects of ETA on Y

	goal	self	support	sense
GOAL11	0.52	- -	- -	- -
GOAL12	0.50	- -	- -	- -
SELF11	0.23	0.52	0.28	- -
SELF12	0.18	0.41	0.22	- -
EMO	- -	- -	0.44	- -
DATA	- -	- -	0.44	- -
RES0	- -	- -	0.45	- -
CAUS	0.18	0.07	0.13	0.40
CON	0.20	0.08	0.15	0.46
VALUE	0.21	0.08	0.15	0.48

Completely Standardized Total Effects of ETA on Y

	goal	self	support	sense
GOAL11	0.89	- -	- -	- -
GOAL12	0.85	- -	- -	- -
SELF11	0.40	0.92	0.49	- -
SELF12	0.38	0.87	0.46	- -
EMO	- -	- -	0.82	- -
DATA	- -	- -	0.85	- -
RES0	- -	- -	0.82	- -
CAUS	0.34	0.13	0.25	0.79
CON	0.37	0.14	0.27	0.86
VALUE	0.37	0.14	0.27	0.84

Standardized Indirect Effects of ETA on Y

	goal	self	support	sense
GOAL11	- -	- -	- -	- -
GOAL12	- -	- -	- -	- -
SELF11	0.23	- -	0.28	- -
SELF12	0.18	- -	0.22	- -
EMO	- -	- -	- -	- -
DATA	- -	- -	- -	- -
RES0	- -	- -	- -	- -
CAUS	0.18	0.07	0.13	- -
CON	0.20	0.08	0.15	- -
VALUE	0.21	0.08	0.15	- -

Completely Standardized Indirect Effects of ETA on Y

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
GOAL11	- -	- -	- -	- -
GOAL12	- -	- -	- -	- -
SELF11	0.40	- -	0.49	- -
SELF12	0.38	- -	0.46	- -
EMO	- -	- -	- -	- -
DATA	- -	- -	- -	- -
RES0	- -	- -	- -	- -
CAUS	0.34	0.13	0.25	- -
CON	0.37	0.14	0.27	- -
VALUE	0.37	0.14	0.27	- -

Standardized Total Effects of KSI on Y

	per1	per2	per3	per4	per5
	-----	-----	-----	-----	-----
GOAL11	0.07	0.01	-0.09	0.03	0.12
GOAL12	0.07	0.01	-0.09	0.03	0.11
SELF11	0.17	0.01	-0.11	0.08	0.11
SELF12	0.13	0.01	-0.09	0.06	0.08
EMO	0.09	-0.01	-0.11	0.03	0.05
DATA	0.09	-0.01	-0.11	0.03	0.05
RES0	0.09	-0.01	-0.11	0.03	0.05
CAUS	0.10	0.04	-0.13	0.03	0.11
CON	0.12	0.04	-0.15	0.04	0.13
VALUE	0.12	0.04	-0.15	0.04	0.14

Completely Standardized Total Effects of KSI on Y

	per1	per2	per3	per4	per5
	-----	-----	-----	-----	-----
GOAL11	0.12	0.03	-0.16	0.05	0.20
GOAL12	0.12	0.02	-0.15	0.04	0.19
SELF11	0.29	0.02	-0.20	0.14	0.19
SELF12	0.28	0.02	-0.19	0.13	0.18
EMO	0.17	-0.01	-0.20	0.05	0.09
DATA	0.18	-0.01	-0.21	0.05	0.09
RES0	0.17	-0.01	-0.20	0.05	0.09
CAUS	0.20	0.07	-0.25	0.06	0.22
CON	0.22	0.08	-0.27	0.07	0.24
VALUE	0.21	0.07	-0.26	0.07	0.24

Time used: 0.125 Seconds

ผลวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรล (ปรับแก้แล้ว)

DATE: 1/ 8/2007

TIME: 17:20

L I S R E L 8.72

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by

Scientific Software International, Inc.

7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100

Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.

Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140

Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005

Use of this program is subject to the terms specified in the

Universal Copyright Convention.

Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file G:\testupdate\newdata.spj:

analysis of open

Observed Variables

EXTRO CONTROL STABLE NEGO OPEN GOAL11 GOAL12 SELF11 SELF12

EMO DATA RESO CAUS CON VALUE

Covariance Matrix from file 'G:\testupdate\data.cov'

Sample Size = 416

Latent Variables per1 per2 per3 per4 per5 goal self support sense

Relationships

EXTRO = 1*per1

!CONTROL = 1*per2

STABLE = 1*per3

NEGO = 1*per4

OPEN = 1*per5

GOAL11 = goal

GOAL12 = 1*goal

SELF11 = self

SELF12 = 1*self

EMO = 1*support

DATA = support

RESO = support

CAUS = sense

CON = 1*sense

VALUE = sense

set the error variance of EXTRO to 0.00

!set the error variance of CONTROL to 0.00

set the error variance of STABLE to 0.00

set the error variance of NEGO to 0.00

set the error variance of OPEN to 0.00

sense = per1 per3 per5 goal self support

self = per1 per4 goal support

goal = per5 support

support = per1 per3 per5

set the error covariance between SELF12 and EXTRO free

set the error covariance between SELF11 and NEGO free

set the error covariance between EMO SELF12 and DATA free

set the error covariance between CON and CAUS free

Path Diagram

lisrel output: me=ml mi sc ef ad=off

End of Problem
analysis of open

Covariance Matrix

	GOAL11	GOAL12	SELF11	SELF12	EMO	DATA
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
GOAL11	0.34					
GOAL12	0.26	0.34				
SELF11	0.23	0.22	0.38			
SELF12	0.17	0.17	0.26	0.26		
EMO	0.17	0.15	0.21	0.15	0.29	
DATA	0.16	0.16	0.20	0.16	0.19	0.27
RES0	0.16	0.15	0.19	0.14	0.20	0.20
CAUS	0.15	0.14	0.17	0.14	0.13	0.11
CON	0.17	0.16	0.19	0.14	0.14	0.13
VALUE	0.20	0.18	0.20	0.16	0.18	0.16
EXTR0	0.05	0.05	0.09	0.10	0.05	0.05
STABLE	-0.02	-0.02	-0.02	-0.01	-0.05	0.03
NEGO	0.03	0.03	0.05	0.06	0.01	0.02
OPEN	0.05	0.06	0.06	0.06	0.03	0.02

Covariance Matrix

	RES0	CAUS	CON	VALUE	EXTR0	STABLE
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
RES0	0.29					
CAUS	0.10	0.28				
CON	0.11	0.22	0.32			
VALUE	0.14	0.22	0.25	0.36		
EXTR0	0.04	0.06	0.09	0.08	0.26	
STABLE	-0.05	-0.04	-0.03	-0.04	0.05	0.38
NEGO	0.01	0.04	0.05	0.04	0.07	0.10
OPEN	0.02	0.06	0.07	0.07	0.06	0.06

Covariance Matrix

	NEGO	OPEN
	-----	-----
NEGO	0.19	
OPEN	0.08	0.17

analysis of open

Parameter Specifications

LAMBDA-Y

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
GOAL11	1	0	0	0
GOAL12	0	0	0	0
SELF11	0	2	0	0
SELF12	0	0	0	0
EMO	0	0	0	0
DATA	0	0	3	0

RES0	0	0	4	0
CAUS	0	0	0	5
CON	0	0	0	0
VALUE	0	0	0	6

BETA

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
goal	0	0	7	0
self	8	0	9	0
support	0	0	0	0
sense	10	11	12	0

GAMMA

	per1	per3	per4	per5
	-----	-----	-----	-----
goal	0	0	0	13
self	14	0	15	0
support	16	17	0	18
sense	19	20	0	21

PHI

	per1	per3	per4	per5
	-----	-----	-----	-----
per1	22			
per3	23	24		
per4	25	26	27	
per5	28	29	30	31

PSI

goal	self	support	sense
-----	-----	-----	-----
32	33	34	35

THETA-EPS

	GOAL11	GOAL12	SELF11	SELF12	EMO	DATA
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
GOAL11	36					
GOAL12	0	37				
SELF11	0	0	38			
SELF12	0	0	0	39		
EMO	0	0	0	0	40	
DATA	0	0	0	41	42	43
RES0	0	0	0	0	0	0
CAUS	0	0	0	0	0	0
CON	0	0	0	0	0	0
VALUE	0	0	0	0	0	0

THETA-EPS

RES0	CAUS	CON	VALUE
-----	-----	-----	-----
RES0	44		

CAUS	0	45		
CON	0	46	47	
VALUE	0	0	0	48

THETA-DELTA-EPS

	GOAL11	GOAL12	SELF11	SELF12	EMO	DATA
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
EXTR0	0	0	0	49	0	0
STABLE	0	0	0	0	0	0
NEGO	0	0	50	0	0	0
OPEN	0	0	0	0	0	0

THETA-DELTA-EPS

	RES0	CAUS	CON	VALUE
	-----	-----	-----	-----
EXTR0	0	0	0	0
STABLE	0	0	0	0
NEGO	0	0	0	0
OPEN	0	0	0	0

analysis of open

Number of Iterations = 9

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-Y

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
GOAL11	1.04 (0.05) 20.21	- -	- -	- -
GOAL12	1.00	- -	- -	- -
SELF11	- -	1.34 (0.05) 25.29	- -	- -
SELF12	- -	1.00	- -	- -
EMO	- -	- -	1.00	- -
DATA	- -	- -	0.99 (0.05) 19.54	- -
RES0	- -	- -	0.95 (0.05) 17.36	- -

CAUS	- -	- -	- -	0.87 (0.04) 19.85
CON	- -	- -	- -	1.00
VALUE	- -	- -	- -	1.11 (0.06) 19.13
LAMBDA-X				
	per1	per3	per4	per5
EXTR0	1.00	- -	- -	- -
STABLE	- -	1.00	- -	- -
NEGO	- -	- -	1.00	- -
OPEN	- -	- -	- -	1.00
BETA				
	goal	self	support	sense
goal	- -	- -	0.73 (0.06) 12.41	- -
self	0.36 (0.05) 7.09	- -	0.42 (0.06) 7.40	- -
support	- -	- -	- -	- -
sense	0.33 (0.07) 4.68	0.19 (0.08) 2.27	0.21 (0.07) 2.84	- -
GAMMA				
	per1	per3	per4	per5
goal	- -	- -	- -	0.21 (0.05) 4.12
self	0.07 (0.03) 2.13	- -	0.19 (0.04) 4.62	- -

support	0.20 (0.05) 4.36	-0.18 (0.04) -4.57	- -	0.14 (0.06) 2.42
sense	0.11 (0.04) 3.00	-0.10 (0.03) -3.16	- -	0.19 (0.05) 3.84

Covariance Matrix of ETA and KSI

	goal	self	support	sense	per1	per3
goal	0.25					
self	0.16	0.19				
support	0.16	0.15	0.21			
sense	0.16	0.14	0.14	0.22		
per1	0.05	0.07	0.05	0.08	0.26	
per3	-0.02	-0.01	-0.05	-0.04	0.05	0.38
per4	0.02	0.05	0.01	0.03	0.07	0.09
per5	0.05	0.05	0.03	0.06	0.06	0.06

Covariance Matrix of ETA and KSI

	per4	per5
per4	0.19	
per5	0.07	0.17

PHI

	per1	per3	per4	per5
per1	0.26 (0.02) 14.44			
per3	0.05 (0.02) 3.42	0.38 (0.03) 14.40		
per4	0.07 (0.01) 6.32	0.09 (0.01) 6.90	0.19 (0.01) 14.48	
per5	0.06 (0.01) 5.81	0.06 (0.01) 4.98	0.07 (0.01) 7.91	0.17 (0.01) 14.40

PSI

Note: This matrix is diagonal.

goal	self	support	sense
0.12 (0.01) 8.68	0.06 (0.01) 8.58	0.19 (0.02) 9.85	0.09 (0.01) 8.45

Squared Multiple Correlations for Structural Equations

goal	self	support	sense
-----	-----	-----	-----
0.52	0.71	0.11	0.60

Squared Multiple Correlations for Reduced Form

goal	self	support	sense
-----	-----	-----	-----
0.11	0.17	0.11	0.22

Reduced Form

	per1	per3	per4	per5
	-----	-----	-----	-----
goal	0.15 (0.04) 4.20	-0.13 (0.03) -4.39	- -	0.31 (0.06) 4.91
self	0.21 (0.05) 4.63	-0.12 (0.03) -4.44	0.19 (0.04) 4.62	0.17 (0.04) 3.93
support	0.20 (0.05) 4.36	-0.18 (0.04) -4.57	- -	0.14 (0.06) 2.42
sense	0.24 (0.05) 5.39	-0.20 (0.04) -5.36	0.03 (0.02) 2.03	0.35 (0.06) 5.92

THETA-EPS

	GOAL11	GOAL12	SELF11	SELF12	EMO	DATA
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
GOAL11	0.07 (0.01) 6.69					
GOAL12	- -	0.09 (0.01) 8.88				
SELF11	- -	- -	0.03 (0.01) 3.73			
SELF12	- -	- -	- -	0.06 (0.01) 9.54		
EMO	- -	- -	- -	- -	0.08 (0.01) 7.26	

DATA	- -	- -	- -	0.01 (0.00) 2.29	-0.02 (0.01) -2.29	0.07 (0.01) 6.75
RESO	- -	- -	- -	- -	- -	--
CAUS	- -	- -	- -	- -	- -	--
CON	- -	- -	- -	- -	- -	--
VALUE	- -	- -	- -	- -	- -	--

THETA-EPS

	RESO	CAUS	CON	VALUE
RESO	0.10 (0.01) 10.62			
CAUS	- -	0.11 (0.01) 10.50		
CON	- -	0.02 (0.01) 2.38	0.09 (0.01) 8.56	
VALUE	- -	- -	- -	0.08 (0.01) 6.93

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

GOAL11	GOAL12	SELF11	SELF12	EMO	DATA
0.80	0.72	0.91	0.76	0.74	0.76

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

RESO	CAUS	CON	VALUE
0.65	0.59	0.71	0.78

THETA-DELTA-EPS

	GOAL11	GOAL12	SELF11	SELF12	EMO	DATA
EXTRO	- -	- -	- -	0.03 (0.01) 3.89	- -	--
STABLE	- -	- -	- -	- -	- -	--
NEGO	- -	- -	-0.02 (0.01) -3.22	- -	- -	--

OPEN - - - - - - - - - - - -

THETA-DELTA-EPS

	RESO	CAUS	CON	VALUE
	-----	-----	-----	-----
EXTRO	- -	- -	- -	- -
STABLE	- -	- -	- -	- -
NEGO	- -	- -	- -	- -
OPEN	- -	- -	- -	- -

Squared Multiple Correlations for X - Variables

EXTRO	STABLE	NEGO	OPEN
-----	-----	-----	-----
1.00	1.00	1.00	1.00

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 55
 Minimum Fit Function Chi-Square = 72.53 (P = 0.057)
 Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 71.72 (P = 0.064)
 Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 16.72
 90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 42.73)

Minimum Fit Function Value = 0.17
 Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.040
 90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 0.10)
 Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.027
 90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.043)
 P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.99

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.41
 90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.37 ; 0.48)
 ECVI for Saturated Model = 0.51
 ECVI for Independence Model = 16.47

Chi-Square for Independence Model with 91 Degrees of Freedom = 6805.06

Independence AIC = 6833.06
 Model AIC = 171.72
 Saturated AIC = 210.00
 Independence CAIC = 6903.49
 Model CAIC = 423.26
 Saturated CAIC = 738.22

Normed Fit Index (NFI) = 0.99
 Non-Normed Fit Index (NNFI) = 1.00

Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.60
 Comparative Fit Index (CFI) = 1.00
 Incremental Fit Index (IFI) = 1.00
 Relative Fit Index (RFI) = 0.98

Critical N (CN) = 471.85

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.0067
 Standardized RMR = 0.024
 Goodness of Fit Index (GFI) = 0.98
 Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.95
 Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.51

analysis of open

Modification Indices and Expected Change

Modification Indices for LAMBDA-Y

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
GOAL11	- -	0.12	0.01	1.05
GOAL12	- -	0.17	0.01	1.22
SELF11	0.04	- -	3.10	0.88
SELF12	0.04	- -	3.10	1.42
EMO	0.08	0.07	- -	5.41
DATA	0.07	0.02	- -	0.02
RES0	0.39	0.02	- -	9.23
CAUS	0.00	1.98	0.26	- -
CON	1.26	0.53	4.00	- -
VALUE	2.33	0.53	9.83	- -

Expected Change for LAMBDA-Y

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
GOAL11	- -	-0.04	0.01	0.09
GOAL12	- -	0.05	-0.01	-0.10
SELF11	-0.02	- -	0.20	-0.07
SELF12	0.02	- -	-0.15	0.07
EMO	-0.02	-0.02	- -	0.15
DATA	-0.02	0.01	- -	0.01
RES0	0.05	0.01	- -	-0.21
CAUS	0.00	0.09	-0.03	- -
CON	-0.07	-0.05	-0.12	- -
VALUE	0.16	-0.07	0.27	- -

Standardized Expected Change for LAMBDA-Y

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
GOAL11	- -	-0.02	0.00	0.04
GOAL12	- -	0.02	0.00	-0.05
SELF11	-0.01	- -	0.09	-0.03
SELF12	0.01	- -	-0.07	0.03
EMO	-0.01	-0.01	- -	0.07
DATA	-0.01	0.01	- -	0.00

RES0	0.03	0.01	- -	-0.10
CAUS	0.00	0.04	-0.01	- -
CON	-0.04	-0.02	-0.06	- -
VALUE	0.08	-0.03	0.13	- -

Completely Standardized Expected Change for LAMBDA-Y

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
GOAL11	- -	-0.03	0.01	0.08
GOAL12	- -	0.04	-0.01	-0.08
SELF11	-0.02	- -	0.15	-0.06
SELF12	0.02	- -	-0.13	0.07
EMO	-0.02	-0.02	- -	0.13
DATA	-0.02	0.01	- -	0.01
RES0	0.05	0.01	- -	-0.19
CAUS	0.00	0.07	-0.03	- -
CON	-0.07	-0.04	-0.10	- -
VALUE	0.13	-0.05	0.21	- -

Modification Indices for LAMBDA-X

	per1	per3	per4	per5
	-----	-----	-----	-----
EXTR0	- -	1.03	1.24	0.54
STABLE	- -	- -	1.24	- -
NEGO	- -	1.03	- -	0.54
OPEN	0.03	0.00	1.06	- -

Expected Change for LAMBDA-X

	per1	per3	per4	per5
	-----	-----	-----	-----
EXTR0	- -	0.37	-0.28	-0.43
STABLE	- -	- -	0.32	- -
NEGO	- -	0.14	- -	-0.16
OPEN	-0.04	0.01	-0.17	- -

Standardized Expected Change for LAMBDA-X

	per1	per3	per4	per5
	-----	-----	-----	-----
EXTR0	- -	0.23	-0.12	-0.18
STABLE	- -	- -	0.14	- -
NEGO	- -	0.09	- -	-0.07
OPEN	-0.02	0.01	-0.07	- -

Completely Standardized Expected Change for LAMBDA-X

	per1	per3	per4	per5
	-----	-----	-----	-----
EXTR0	- -	0.45	-0.24	-0.35
STABLE	- -	- -	0.23	- -
NEGO	- -	0.20	- -	-0.15
OPEN	-0.05	0.02	-0.18	- -

Modification Indices for BETA

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
goal	- -	0.01	- -	0.04
self	- -	- -	- -	0.28
support	0.04	0.00	- -	0.02
sense	- -	- -	- -	- -

Expected Change for BETA

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
goal	- -	0.02	- -	0.05
self	- -	- -	- -	0.07
support	-0.05	0.00	- -	-0.08
sense	- -	- -	- -	- -

Standardized Expected Change for BETA

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
goal	- -	0.08	- -	0.22
self	- -	- -	- -	0.31
support	-0.21	0.00	- -	-0.37
sense	- -	- -	- -	- -

Modification Indices for GAMMA

	per1	per3	per4	per5
	-----	-----	-----	-----
goal	0.03	0.00	0.27	- -
self	- -	1.03	- -	0.54
support	- -	- -	1.00	- -
sense	- -	- -	0.28	- -

Expected Change for GAMMA

	per1	per3	per4	per5
	-----	-----	-----	-----
goal	0.01	0.00	0.03	- -
self	- -	-0.03	- -	0.03
support	- -	- -	0.06	- -
sense	- -	- -	0.03	- -

Standardized Expected Change for GAMMA

	per1	per3	per4	per5
	-----	-----	-----	-----
goal	0.01	0.00	0.02	- -
self	- -	-0.04	- -	0.03
support	- -	- -	0.06	- -
sense	- -	- -	0.03	- -

No Non-Zero Modification Indices for PHI

Modification Indices for PSI

	goal	self	support	sense
goal	- -	- -	- -	- -
self	0.54	- -	- -	- -
support	0.04	1.66	- -	- -
sense	- -	0.28	- -	- -

Expected Change for PSI

	goal	self	support	sense
goal	- -	- -	- -	- -
self	-0.02	- -	- -	- -
support	-0.01	-0.03	- -	- -
sense	- -	-0.01	- -	- -

Standardized Expected Change for PSI

	goal	self	support	sense
goal	- -	- -	- -	- -
self	-0.08	- -	- -	- -
support	-0.02	-0.16	- -	- -
sense	- -	-0.04	- -	- -

Modification Indices for THETA-EPS

	GOAL11	GOAL12	SELF11	SELF12	EMO	DATA
GOAL11	- -	- -	- -	- -	- -	- -
GOAL12	0.18	- -	- -	- -	- -	- -
SELF11	0.52	0.63	- -	- -	- -	- -
SELF12	1.67	1.71	0.28	- -	- -	- -
EMO	0.13	2.78	0.76	1.45	- -	- -
DATA	2.97	2.87	0.26	- -	- -	- -
RES0	2.10	0.00	0.16	0.01	0.36	0.54
CAUS	0.17	0.10	0.01	4.19	0.36	1.45
CON	0.16	0.03	1.17	2.43	0.79	1.23
VALUE	0.97	0.37	3.09	0.14	4.43	0.23

Modification Indices for THETA-EPS

	RES0	CAUS	CON	VALUE
RES0	- -	- -	- -	- -
CAUS	0.85	- -	- -	- -
CON	3.41	- -	- -	- -
VALUE	0.02	0.42	0.42	- -

Expected Change for THETA-EPS

	GOAL11	GOAL12	SELF11	SELF12	EMO	DATA
GOAL11	- -	- -	- -	- -	- -	- -
GOAL12	0.03	- -	- -	- -	- -	- -
SELF11	0.00	0.00	- -	- -	- -	- -

SELF12	-0.01	0.01	0.06	- -		
EMO	0.00	-0.01	0.00	-0.01	- -	
DATA	-0.01	0.01	0.00	- -	- -	- -
RES0	0.01	0.00	0.00	0.00	-0.01	0.01
CAUS	0.00	0.00	0.00	0.01	0.00	0.01
CON	0.00	0.00	0.01	-0.01	0.00	0.01
VALUE	0.01	0.00	-0.01	0.00	0.01	0.00

Expected Change for THETA-EPS

	RES0	CAUS	CON	VALUE
-----	-----	-----	-----	-----
RES0	- -			
CAUS	-0.01	- -		
CON	-0.01	- -	- -	
VALUE	0.00	-0.01	0.01	- -

Completely Standardized Expected Change for THETA-EPS

	GOAL11	GOAL12	SELF11	SELF12	EMO	DATA
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
GOAL11	- -					
GOAL12	0.08	- -				
SELF11	0.01	-0.01	- -			
SELF12	-0.02	0.02	0.19	- -		
EMO	0.01	-0.03	0.01	-0.02	- -	
DATA	-0.03	0.03	-0.01	- -	- -	- -
RES0	0.03	0.00	0.01	0.00	-0.02	0.02
CAUS	-0.01	-0.01	0.00	0.03	0.01	0.02
CON	0.01	0.00	0.02	-0.02	-0.02	0.02
VALUE	0.02	-0.01	-0.03	0.01	0.04	0.01

Completely Standardized Expected Change for THETA-EPS

	RES0	CAUS	CON	VALUE
-----	-----	-----	-----	-----
RES0	- -			
CAUS	-0.02	- -		
CON	-0.03	- -	- -	
VALUE	0.00	-0.02	0.02	- -

Modification Indices for THETA-DELTA-EPS

	GOAL11	GOAL12	SELF11	SELF12	EMO	DATA
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
EXTRO	0.01	0.00	0.01	- -	0.01	0.05
STABLE	0.10	0.00	0.36	0.16	0.18	3.80
NEGO	0.40	0.13	- -	0.01	1.42	0.67
OPEN	3.01	1.56	1.07	4.04	3.10	1.84

Modification Indices for THETA-DELTA-EPS

	RESO	CAUS	CON	VALUE
	-----	-----	-----	-----
EXTR0	0.10	2.27	9.28	3.81
STABLE	1.26	2.63	0.00	1.69
NEGO	0.51	0.02	0.21	0.01
OPEN	0.85	1.64	0.35	0.45

Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	GOAL11	GOAL12	SELF11	SELF12	EMO	DATA
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
EXTR0	0.00	0.00	0.00	- -	0.00	0.00
STABLE	0.00	0.00	-0.01	0.00	0.00	0.02
NEGO	0.00	0.00	- -	0.00	-0.01	0.00
OPEN	-0.01	0.01	-0.01	0.01	0.01	0.01

Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	RESO	CAUS	CON	VALUE
	-----	-----	-----	-----
EXTR0	0.00	-0.01	0.02	-0.02
STABLE	-0.01	-0.02	0.00	0.01
NEGO	0.00	0.00	0.00	0.00
OPEN	-0.01	0.01	0.00	0.00

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	GOAL11	GOAL12	SELF11	SELF12	EMO	DATA
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
EXTR0	0.00	0.00	0.01	- -	0.00	0.01
STABLE	0.01	0.00	-0.01	-0.01	-0.01	0.05
NEGO	0.02	-0.01	- -	0.00	-0.03	0.02
OPEN	-0.05	0.03	-0.02	0.05	0.05	0.04

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	RESO	CAUS	CON	VALUE
	-----	-----	-----	-----
EXTR0	-0.01	-0.04	0.08	-0.06
STABLE	-0.03	-0.05	0.00	0.04
NEGO	0.02	0.00	0.01	0.00
OPEN	-0.03	0.04	-0.02	-0.02

Modification Indices for THETA-DELTA

	EXTR0	STABLE	NEGO	OPEN
	-----	-----	-----	-----
EXTR0	1.22			
STABLE	1.55	1.24		
NEGO	1.08	2.44	0.01	
OPEN	0.00	0.00	1.96	0.80

Expected Change for THETA-DELTA

	EXTR0	STABLE	NEGO	OPEN
EXTR0	0.22			
STABLE	0.14	-0.25		
NEGO	-0.03	0.04	-0.01	
OPEN	0.00	0.00	-0.02	0.05

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA

	EXTR0	STABLE	NEGO	OPEN
EXTR0	0.87			
STABLE	0.45	-0.66		
NEGO	-0.15	0.17	-0.04	
OPEN	0.01	0.01	-0.14	0.32

Maximum Modification Index is 9.83 for Element (10, 3) of LAMBDA-Y
analysis of open

Standardized Solution

LAMBDA-Y

	goal	self	support	sense
GOAL11	0.52	- -	- -	- -
GOAL12	0.50	- -	- -	- -
SELF11	- -	0.59	- -	- -
SELF12	- -	0.44	- -	- -
EMO	- -	- -	0.46	- -
DATA	- -	- -	0.46	- -
RES0	- -	- -	0.44	- -
CAUS	- -	- -	- -	0.41
CON	- -	- -	- -	0.47
VALUE	- -	- -	- -	0.53

LAMBDA-X

	per1	per3	per4	per5
EXTR0	0.51	- -	- -	- -
STABLE	- -	0.61	- -	- -
NEGO	- -	- -	0.44	- -
OPEN	- -	- -	- -	0.41

BETA

	goal	self	support	sense
goal	- -	- -	0.68	- -
self	0.40	- -	0.44	- -
support	- -	- -	- -	- -
sense	0.35	0.17	0.21	- -

GAMMA

	per1	per3	per4	per5
goal	- -	- -	- -	0.17
self	0.08	- -	0.19	- -
support	0.22	-0.23	- -	0.13
sense	0.12	-0.13	- -	0.16

Correlation Matrix of ETA and KSI

	goal	self	support	sense	per1	per3
goal	1.00					
self	0.75	1.00				
support	0.70	0.75	1.00			
sense	0.69	0.67	0.65	1.00		
per1	0.20	0.32	0.22	0.32	1.00	
per3	-0.07	-0.02	-0.16	-0.13	0.17	1.00
per4	0.10	0.27	0.04	0.15	0.32	0.36
per5	0.26	0.26	0.13	0.33	0.29	0.25

Correlation Matrix of ETA and KSI

	per4	per5
per4	1.00	
per5	0.42	1.00

PSI

Note: This matrix is diagonal.

goal	self	support	sense
0.48	0.29	0.89	0.40

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

	per1	per3	per4	per5
goal	0.15	-0.16	- -	0.26
self	0.24	-0.17	0.19	0.16
support	0.22	-0.23	- -	0.13
sense	0.26	-0.26	0.03	0.30

analysis of open

Completely Standardized Solution

LAMBDA-Y

	goal	self	support	sense
GOAL11	0.89	- -	- -	- -
GOAL12	0.85	- -	- -	- -
SELF11	- -	0.95	- -	- -
SELF12	- -	0.87	- -	- -
EMO	- -	- -	0.86	- -

DATA	- -	- -	0.87	- -
RES0	- -	- -	0.81	- -
CAUS	- -	- -	- -	0.77
CON	- -	- -	- -	0.84
VALUE	- -	- -	- -	0.88

LAMBDA-X

	per1	per3	per4	per5
-----	-----	-----	-----	-----
EXTRO	1.00	- -	- -	- -
STABLE	- -	1.00	- -	- -
NEGO	- -	- -	1.00	- -
OPEN	- -	- -	- -	1.00

BETA

	goal	self	support	sense
-----	-----	-----	-----	-----
goal	- -	- -	0.68	- -
self	0.40	- -	0.44	- -
support	- -	- -	- -	- -
sense	0.35	0.17	0.21	- -

GAMMA

	per1	per3	per4	per5
-----	-----	-----	-----	-----
goal	- -	- -	- -	0.17
self	0.08	- -	0.19	- -
support	0.22	-0.23	- -	0.13
sense	0.12	-0.13	- -	0.16

Correlation Matrix of ETA and KSI

	goal	self	support	sense	per1	per3
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
goal	1.00					
self	0.75	1.00				
support	0.70	0.75	1.00			
sense	0.69	0.67	0.65	1.00		
per1	0.20	0.32	0.22	0.32	1.00	
per3	-0.07	-0.02	-0.16	-0.13	0.17	1.00
per4	0.10	0.27	0.04	0.15	0.32	0.36
per5	0.26	0.26	0.13	0.33	0.29	0.25

Correlation Matrix of ETA and KSI

	per4	per5
-----	-----	-----
per4	1.00	
per5	0.42	1.00

PSI

Note: This matrix is diagonal.

goal	self	support	sense
-----	-----	-----	-----
0.48	0.29	0.89	0.40

THETA-EPS

	GOAL11	GOAL12	SELF11	SELF12	EMO	DATA
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
GOAL11	0.20					
GOAL12	- -	0.28				
SELF11	- -	- -	0.09			
SELF12	- -	- -	- -	0.24		
EMO	- -	- -	- -	- -	0.26	
DATA	- -	- -	- -	0.04	-0.06	0.24
RES0	- -	- -	- -	- -	- -	- -
CAUS	- -	- -	- -	- -	- -	- -
CON	- -	- -	- -	- -	- -	- -
VALUE	- -	- -	- -	- -	- -	- -

THETA-EPS

	RES0	CAUS	CON	VALUE
	-----	-----	-----	-----
RES0	0.35			
CAUS	- -	0.41		
CON	- -	0.07	0.29	
VALUE	- -	- -	- -	0.22

THETA-DELTA-EPS

	GOAL11	GOAL12	SELF11	SELF12	EMO	DATA
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
EXTR0	- -	- -	- -	0.10	- -	- -
STABLE	- -	- -	- -	- -	- -	- -
NEGO	- -	- -	-0.08	- -	- -	- -
OPEN	- -	- -	- -	- -	- -	- -

THETA-DELTA-EPS

	RES0	CAUS	CON	VALUE
	-----	-----	-----	-----
EXTR0	- -	- -	- -	- -
STABLE	- -	- -	- -	- -
NEGO	- -	- -	- -	- -
OPEN	- -	- -	- -	- -

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

	per1	per3	per4	per5
	-----	-----	-----	-----
goal	0.15	-0.16	- -	0.26
self	0.24	-0.17	0.19	0.16
support	0.22	-0.23	- -	0.13
sense	0.26	-0.26	0.03	0.30

analysis of open

Total and Indirect Effects

Total Effects of KSI on ETA

	per1	per3	per4	per5
	-----	-----	-----	-----
goal	0.15 (0.04) 4.20	-0.13 (0.03) -4.39	- - 	0.31 (0.06) 4.91
self	0.21 (0.05) 4.63	-0.12 (0.03) -4.44	0.19 (0.04) 4.62	0.17 (0.04) 3.93
support	0.20 (0.05) 4.36	-0.18 (0.04) -4.57	- - 	0.14 (0.06) 2.42
sense	0.24 (0.05) 5.39	-0.20 (0.04) -5.36	0.03 (0.02) 2.03	0.35 (0.06) 5.92

Indirect Effects of KSI on ETA

	per1	per3	per4	per5
	-----	-----	-----	-----
goal	0.15 (0.04) 4.20	-0.13 (0.03) -4.39	- - 	0.10 (0.04) 2.38
self	0.14 (0.03) 4.14	-0.12 (0.03) -4.44	- - 	0.17 (0.04) 3.93
support	- - 	- - 	- - 	- -
sense	0.13 (0.03) 4.45	-0.10 (0.02) -4.28	0.03 (0.02) 2.03	0.17 (0.04) 4.05

Total Effects of ETA on ETA

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
goal	- - 	- - 	0.73 (0.06) 12.41	- -
self	0.36 (0.05) 7.09	- - 	0.68 (0.05) 13.80	- -

support	- -	- -	- -	- -
sense	0.40 (0.06) 6.16	0.19 (0.08) 2.27	0.58 (0.05) 10.62	- -

Largest Eigenvalue of $B*B'$ (Stability Index) is 0.834

Indirect Effects of ETA on ETA

	goal	self	support	sense
goal	----- - -	----- - -	----- - -	----- - -
self	- -	- -	0.26 (0.04) 6.66	- -
support	- -	- -	- -	- -
sense	0.07 (0.03) 2.18	- -	0.37 (0.06) 6.21	- -

Total Effects of ETA on Y

	goal	self	support	sense
GOAL11	----- 1.04 (0.05) 20.21	----- - -	----- 0.76 (0.06) 12.91	----- - -
GOAL12	1.00	- -	0.73 (0.06) 12.41	- -
SELF11	0.48 (0.07) 7.21	1.34 (0.05) 25.29	0.91 (0.06) 14.80	- -
SELF12	0.36 (0.05) 7.09	1.00	0.68 (0.05) 13.80	- -
EM0	- -	- -	1.00	- -
DATA	- -	- -	0.99 (0.05) 19.54	- -
RES0	- -	- -	0.95 (0.05) 17.36	- -

CAUS	0.34 (0.06) 6.07	0.16 (0.07) 2.26	0.50 (0.05) 10.17	0.87 (0.04) 19.85
CON	0.40 (0.06) 6.16	0.19 (0.08) 2.27	0.58 (0.05) 10.62	1.00
VALUE	0.44 (0.07) 6.21	0.21 (0.09) 2.27	0.64 (0.06) 10.87	1.11 (0.06) 19.13

Indirect Effects of ETA on Y

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
GOAL11	- -	- -	0.76 (0.06) 12.91	- -
GOAL12	- -	- -	0.73 (0.06) 12.41	- -
SELF11	0.48 (0.07) 7.21	- -	0.91 (0.06) 14.80	- -
SELF12	0.36 (0.05) 7.09	- -	0.68 (0.05) 13.80	- -
EM0	- -	- -	- -	- -
DATA	- -	- -	- -	- -
RES0	- -	- -	- -	- -
CAUS	0.34 (0.06) 6.07	0.16 (0.07) 2.26	0.50 (0.05) 10.17	- -
CON	0.40 (0.06) 6.16	0.19 (0.08) 2.27	0.58 (0.05) 10.62	- -
VALUE	0.44 (0.07) 6.21	0.21 (0.09) 2.27	0.64 (0.06) 10.87	- -

Total Effects of KSI on Y

	per1 -----	per3 -----	per4 -----	per5 -----
GOAL11	0.16 (0.04) 4.22	-0.13 (0.03) -4.41	- -	0.32 (0.07) 4.93
GOAL12	0.15 (0.04) 4.20	-0.13 (0.03) -4.39	- -	0.31 (0.06) 4.91
SELF11	0.28 (0.06) 4.80	-0.16 (0.04) -4.47	0.25 (0.05) 4.56	0.23 (0.06) 3.92
SELF12	0.21 (0.05) 4.63	-0.12 (0.03) -4.44	0.19 (0.04) 4.62	0.17 (0.04) 3.93
EMO	0.20 (0.05) 4.36	-0.18 (0.04) -4.57	- -	0.14 (0.06) 2.42
DATA	0.20 (0.05) 4.37	-0.17 (0.04) -4.57	- -	0.14 (0.06) 2.42
RES0	0.19 (0.04) 4.33	-0.17 (0.04) -4.53	- -	0.14 (0.06) 2.41
CAUS	0.21 (0.04) 5.32	-0.17 (0.03) -5.30	0.03 (0.01) 2.03	0.30 (0.05) 5.83
CON	0.24 (0.05) 5.39	-0.20 (0.04) -5.36	0.03 (0.02) 2.03	0.35 (0.06) 5.92
VALUE	0.27 (0.05) 5.42	-0.22 (0.04) -5.40	0.04 (0.02) 2.03	0.39 (0.07) 5.96

analysis of open

Standardized Total and Indirect Effects

Standardized Total Effects of KSI on ETA

	per1	per3	per4	per5
	-----	-----	-----	-----
goal	0.15	-0.16	- -	0.26
self	0.24	-0.17	0.19	0.16
support	0.22	-0.23	- -	0.13
sense	0.26	-0.26	0.03	0.30

Standardized Indirect Effects of KSI on ETA

	per1	per3	per4	per5
	-----	-----	-----	-----
goal	0.15	-0.16	- -	0.09
self	0.16	-0.17	- -	0.16
support	- -	- -	- -	- -
sense	0.14	-0.13	0.03	0.14

Standardized Total Effects of ETA on ETA

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
goal	- -	- -	0.68	- -
self	0.40	- -	0.71	- -
support	- -	- -	- -	- -
sense	0.42	0.17	0.56	- -

Standardized Indirect Effects of ETA on ETA

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
goal	- -	- -	- -	- -
self	- -	- -	0.27	- -
support	- -	- -	- -	- -
sense	0.07	- -	0.36	- -

Standardized Total Effects of ETA on Y

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
GOAL11	0.52	- -	0.35	- -
GOAL12	0.50	- -	0.33	- -
SELF11	0.24	0.59	0.42	- -
SELF12	0.18	0.44	0.31	- -
EMO	- -	- -	0.46	- -
DATA	- -	- -	0.46	- -
RESO	- -	- -	0.44	- -
CAUS	0.17	0.07	0.23	0.41
CON	0.20	0.08	0.27	0.47
VALUE	0.22	0.09	0.30	0.53

Completely Standardized Total Effects of ETA on Y

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
GOAL11	0.89	- -	0.60	- -
GOAL12	0.85	- -	0.57	- -
SELF11	0.39	0.95	0.68	- -
SELF12	0.35	0.87	0.62	- -
EMO	- -	- -	0.86	- -
DATA	- -	- -	0.87	- -
RES0	- -	- -	0.81	- -
CAUS	0.32	0.13	0.43	0.77
CON	0.35	0.15	0.48	0.84
VALUE	0.37	0.15	0.50	0.88

Standardized Indirect Effects of ETA on Y

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
GOAL11	- -	- -	0.35	- -
GOAL12	- -	- -	0.33	- -
SELF11	0.24	- -	0.42	- -
SELF12	0.18	- -	0.31	- -
EMO	- -	- -	- -	- -
DATA	- -	- -	- -	- -
RES0	- -	- -	- -	- -
CAUS	0.17	0.07	0.23	- -
CON	0.20	0.08	0.27	- -
VALUE	0.22	0.09	0.30	- -

Completely Standardized Indirect Effects of ETA on Y

	goal	self	support	sense
	-----	-----	-----	-----
GOAL11	- -	- -	0.60	- -
GOAL12	- -	- -	0.57	- -
SELF11	0.39	- -	0.68	- -
SELF12	0.35	- -	0.62	- -
EMO	- -	- -	- -	- -
DATA	- -	- -	- -	- -
RES0	- -	- -	- -	- -
CAUS	0.32	0.13	0.43	- -
CON	0.35	0.15	0.48	- -
VALUE	0.37	0.15	0.50	- -

Standardized Total Effects of KSI on Y

	per1	per3	per4	per5
	-----	-----	-----	-----
GOAL11	0.08	-0.08	- -	0.13
GOAL12	0.08	-0.08	- -	0.13
SELF11	0.14	-0.10	0.11	0.09
SELF12	0.11	-0.07	0.08	0.07
EMO	0.10	-0.11	- -	0.06
DATA	0.10	-0.11	- -	0.06
RES0	0.10	-0.10	- -	0.06
CAUS	0.11	-0.11	0.01	0.12
CON	0.12	-0.12	0.02	0.14
VALUE	0.14	-0.14	0.02	0.16

Completely Standardized Total Effects of KSI on Y

	per1	per3	per4	per5
	-----	-----	-----	-----
GOAL11	0.14	-0.14	- -	0.23
GOAL12	0.13	-0.13	- -	0.22
SELF11	0.23	-0.16	0.18	0.15
SELF12	0.21	-0.14	0.16	0.14
EMO	0.19	-0.20	- -	0.11
DATA	0.20	-0.20	- -	0.11
RES0	0.18	-0.19	- -	0.10
CAUS	0.20	-0.20	0.02	0.23
CON	0.22	-0.22	0.03	0.26
VALUE	0.23	-0.23	0.03	0.27

Time used: 0.109 Seconds

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล
วันเดือนปีเกิด
สถานที่เกิด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน

นางสุวรรณา ก่อสุวรรณวงศ์
23 ตุลาคม 2505
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร
บ้านเลขที่ 65/93 บางใหญ่ซิดี ต.เสาธงหิน
ถ.ตลิ่งชัน-สุพรรณบุรี เขตบางใหญ่
จังหวัดนนทบุรี 11140

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2526

มัธยมศึกษาตอนปลาย

พ.ศ. 2531

โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม กรุงเทพมหานคร
ประกาศนียบัตรเจ้าหน้าที่วิทยาศาสตร์การแพทย์
คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี

พ.ศ. 2539

วท.บ. (วิทยาศาสตร์ทั่วไป)

พ.ศ. 2549

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร